

Meetjeslandse Toponiemen tot 1600

bijeengezent door
Achiël De Vos en Luc Stockman
verklaard en aangevuld door
lic. Geert Andries

Deel III
Het Gentse

Band 2

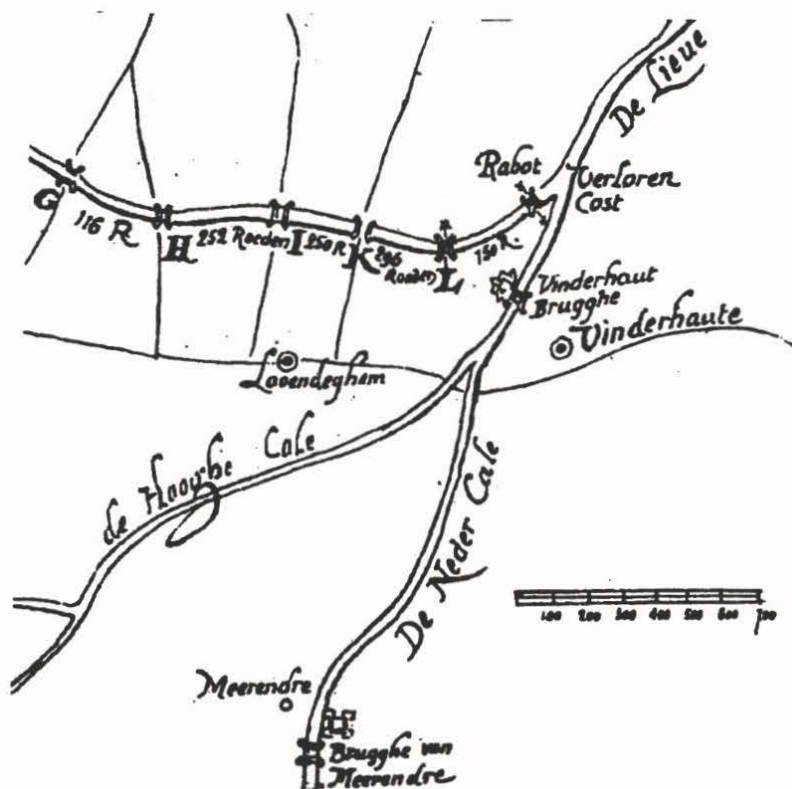
LOVENDEGEM

INHOUD

Woord vooraf , door lic. Jozef Vandeveire	3
Inhoud	5
Historische schets van de landname , door lic. Geert Andries	7
Verklaring van de belangrijkste plaatsnamen , door lic. Geert Andries	
0 Inleiding	9
1 De naam Lovendegem	10
2 Wijken en gehuchten	11
3 Straatnamen	22
3.0 Lovendegems oudste wegen	22
3.1 Belangrijkste bestanddelen	24
3.2 Benoemingsmotieven voor straten	25
4. Woningen en gebouwen	32
4.1 Belangrijkste bestanddelen	32
4.2 Benoemingsmotieven voor woningen en gebouwen	34
4.3 Herberg- en huisnamen	38
5 Terreinnamen	40
5.1 Belangrijkste bestanddelen	41
5.2 Benoemingsmotieven voor onderdelen van het terrein	53
5.2.1 Akkerland	53
5.2.2 Graas- en hooiland	66
5.2.3 Bossen	71
5.2.4 Onontgonnen grond	73
6 Waternamen	74
6.1 Rivieren en kanalen	74
6.2 Keersluizen of rdabotten	78
6.3 Bruggen en veren	79
6.4 Afwateringssloten	80
Bibliografie	81
Plaatsnamen die nog in de volksmond bekend zijn	84
Index	87
Glossarium	
Aanwijzingen	95
Afkorting	96
Lovendegemse plaatsnamen tot ca.1700	99
Kaart met wijk-, straat- en waternamen	
Losse kaart met gelokaliseerde perceelsnamen	

*Kaart van de Lieve van Raveschoot tot in de Wondelgemische Meerschen
(volgens eene kaart berustende in het stadsarchief Gent - Reeks 529 n° 40.
de kaart dagteekent van vóór 1613, aangezien de Brugsche vaart nog niet aangeduid is.*

- G.** Brugghe aan den diefhout zoude dienen als Redoubte als voren
H. Brugghe ghemeynt Stanghelbicus een Redoubte om 15 of 20 soldaten zal costen omtrent 500 guldenen
I. de Brugghe ter Kuere ant haerhan aldaer soude dienen een Redoubte om 30 soldaten zal costen 800 gulden
K. Brugghe van Cutenbeughe een cleen Redoubte die zal costen 500 guldenen
L. Trabot hant Maye een Redoubte om 50 of 60 soldaten zal costen omtrent 1200 guldenen
 boven desen soude dienen lincx de zelve Lieve ghemaeckt te werden een Burstweere

(Uit J. Boes, De Lieve)

HISTORISCHE SCHETS VAN DE LANDNAME

Het vroegmiddeleeuwse uitzicht van het Lovendegemse landschap moet hoofdzakelijk door een aantal eeuwenoude, natuurlijke waterlopen zijn bepaald.

Allereerst is er de prehistorische *Durme*, in de late middeleeuwen *Hoogkale* geheten, en haar bijriviertje de *Poeke*, die voor de duidelijkheid de benaming *Neerkale* kreeg. Op de aangeslibde gronden langs beide rivieren ontstonden in de wijken *Lo* en *Appensvoorde* een aantal uitgestrekte meersgebieden. De beide *Kales* hebben eeuwenlang hun rol als grensmarkeerders behouden : de *Hoogkale* tot in de 17e eeuw, de *Neerkale* zelfs tot op vandaag. Toen in het begin van de 17e eeuw het kanaal van Gent naar Brugge werd gegraven - grotendeels in de bedding van de *Durme* - vonden daar heel wat ingrijpende landschapswijzigingen plaats. Zo bleef er niets meer bewaard van de oorspronkelijke monding van de *Poeke* in de *Durme* bij de *Oude Wal*.

De *Lieve* is de tweede belangrijke waterloop die Lovendegem aandeed. Hoewel ze kunstmatig is aangelegd, moeten er toch een aantal natuurlijke beekjes in de bedding van het kanaaltje zijn opgenomen. Dat blijkt uit het voorkomen van een aantal meersgebieden aan de oevers ervan. De *Lieve* vormde in ieder geval de eerste economisch belangrijke verbinding tussen Gent en de zee via het Zwin.

Daarnaast doorkruisten ook enkele grote verkeerswegen onze gemeente. We vermelden hier de grote handelsweg Brugge-Gent-Brussel-Keulen en een aftakking van de oude Antwerpse Heerweg, die ter hoogte van Eeklo zuidwaarts naar Gent liep, langs de oostelijke grens van Lovendegem. Beide wegen hebben ongetwijfeld hun aandeel gehad in het ontstaan van enkele nederzettingen op Lovendegems grondgebied.

Hoewel de naam *Lovendegem* pas voor het eerst in 1190 in de bronnen opduikt, mogen we aannemen dat de nederzetting Lovendegem veel ouder is. Dat blijkt ondermeer uit de ingewikkelde feodale structuur en uit de patroonheilige van onze parochie. Sint-Martinus is namelijk vooral verbonden met kerken uit de Karolingische periode. Bovendien wijst ook de naam van de gemeente op de hoge ouderdom. Lovendegem behoort namelijk tot de *heem*-namen die tot in de 7e eeuw opklimmen.

De kern van de oorspronkelijke nederzetting Lovendegem wordt gevormd door het huidige kasteel van Lovendegem, in de middeleeuwse bronnen doorgaans het *Hof* en *Goed te Lovendegem* genaamd. Volgens Achiel De Vos is het niet onmogelijk dat de eigenlijke oorsprong van het kasteel met de invallen

van de Noormannen in verband moet worden gebracht. De Vikingen hadden in 879 namelijk een kamp in Gent opgeslagen en probeerden het hele waternet in en om Gent te beheersen. Achter de grote woontoren van het kasteel zou een donjon of versterkte vesting schuilgaan, die de strategisch belangrijke rivier de Durme moest bewaken en beschermen. De huidige *Kasteeldreef* vormde de kaarsrechte verbinding met de Durme. Later zou de plaatselijk heer een eigen kerk hebben gebouwd en een eigen rechtsgebied hebben verworven.

Op een zandig plateau van 8 à 9 meter ten noordoosten van het kasteel, vermoedelijk dus ooit de centrale domeinhoeve, strekt zich de *Kouter* of *Lovendegemkouter* uit. We veronderstellen dat daarop het gezamenlijke akkerland van de oorspronkelijke domeinhoeve lag gegroepeerd.

Het *Westerhof*, een andere oude hoeve, ligt met de bijhorende akker-, gras- en boslanden ten westen van Goed te Lovendegem en was vermoedelijk een van de boerderijen die van het centrale hof afhingen.

De dorpskern van Lovendegem, even ten zuiden van dat centrale hof en bezijden de rechte dreef van het kasteel, is wellicht ontstaan uit het oud-grafelijk domein. Oorspronkelijk bestond het dorp uit enkele hofsteden van de (nazaten van de) oude horigen. Hoewel pas in 1140 voor het eerst van een kerk melding wordt gemaakt, zijn het dorp en de parochie ongetwijfeld heel wat ouder. Zoals we al vermeldde, wijst ook de kerkpatroon daarop.

Lo, *Appensvoorde* en *Loppem* behoren tot de oudste Lovendegemse nederzettingen. *Lo* moet een tijdlang een gemeenschap op zichzelf hebben gevormd, ondermeer door het feit dat het hele gebied was ingesloten tussen de Hoogkale, de Neerkale en een oude grensbeek met Merendree. De nederzettingen *Appensvoorde* en *Loppem* zijn hoogstwaarschijnlijk ontstaan langs de belangrijke handelsweg van Brugge naar Gent.

Het hele noordelijke deel van Lovendegem bestond tijdens de vroege en volle middeleeuwen uit een onontgonnen en drassig gebied, het zogenaamde *Broek*. Boven het *Broek* staken een aantal zandige plaatsen uit, die meestal een *donk*naam hadden. Met de ontginning van die gronden ontstonden ook daar enkele nederzettingen. *Meienbroek*, *Bulare*, *Eeksken*, *Oostveld* en *Diefhoek* zijn daarvan de belangrijkste.

Geert Andries.

DEPOTTER & BROECKAERT (1864-1903), *Geschiedenis van de gemeenten der provincie Oost-Vlaanderen*. Gent

DE VOS, A. (1988), *Op historische verkenning door Lovendegem*. Eeklo.

RYCKAERT, M. (1970), 'Portret van Lovendegem in de 16e en 17e eeuw', *Appeltjes van het Meetjesland* 22, blz. 215-250.

VERKLARING VAN DE BELANGRIJKSTE PLAATSNAMEN

0. INLEIDING

Toen ik een viertal jaren geleden besliste mijn licentiaatsverhandeling aan de Lovendegemse plaatsnamen te wijden, kwam ik via mijn toenmalige professor Johan Taeldeman in contact met wijlen Achiël De Vos en Luc Stockman. In het kader van een toponymisch project om alle plaatsnamen van het Meetjesland bijeen te brengen en per gemeente te publiceren, hadden de twee vorsers namelijk al een hele verzameling Lovendegemse plaatsnamen van vóór 1600 aangelegd. Door bemiddeling van Prof. Taeldeman kreeg ik het onuitgegeven toponymisch materiaal ter beschikking, in ruil voor de belofte dat ik na het beëindigen van mijn studie de redactie van de plaatsnaamkundige monografie over Lovendegem voor mijn rekening zou nemen.

In de twee jaar die ik aan mijn “thesis” werkte, ondervond ik aan den lijve dat plaatsnamen verklaren geen eenvoudige bezigheid is.

In de eerste plaats ga je na welke gewone woorden uit de vroegere taalschat aan de basis van de plaatsnamen liggen. Je moet proberen de oorspronkelijke en afgeleide betekenissen van die woorden te achterhalen en die te staven aan de hand van de woordvormen die in de plaatsnamen voorkomen, een taalkundige bezigheid dus.

Verder is het belangrijk te onderzoeken waarom een bepaalde plaats nu precies die naam heeft gekregen. Het is m.a.w. noodzakelijk op de hoogte te zijn van de achterliggende werkelijkheid (vooral de ontginningsgeschiedenis en de landschapsontwikkeling) die de mens destijds heeft aangezet om de landschappelijke verschijnselen te benoemen. Je gaat de plaatsnamen dan vooral in hun brede historische context bekijken.

Ten slotte vormt de lokalisering van de plaatsnamen een belangrijk onderdeel van het werk aan een toponymische studie. Uit de ligging, de grootte, de vorm en de bodemgesteldheid vallen immers belangrijke aanwijzingen te halen om de betrokken plaatsnamen te verklaren.

Door de taalkundige informatie aan de historische en topografische te koppelen, kom je dan in vele gevallen tot aannemelijke verklaringen. Toch duikt er in het hele werk meer dan eens een ‘wellicht’ of ‘misschien’ op, aan de ene kant bij gebrek aan een allesomvattende kijk op het oude Lovendegem, aan de

andere kant omdat heel wat plaatsen op anekdotische wijze aan hun naam zijn gekomen.

Net zoals in de vorige delen van de reeks is ook voor Lovendegem voor een systematische voorstelling van het materiaal gekozen. Om de lezer toe te laten een of andere plaatsnaam in de tekst terug te vinden, volgt op bladzijde 87 een alfabetische index van alle behandelde namen.

Bij de taalkundige verklaring maakte ik veelvuldig gebruik van de grote historische woordenboeken, de taalkundige vakliteratuur en de werken van vooraanstaande naamkundigen als M. Gysseling, L. Van Durme, R. Van Passen en J. Lindemans. Verder kon ik ook altijd terecht bij de promotor van mijn licentiaatsverhandeling, dr. Magda Devos.

Geert Andries
Lovendegem, 21 november 1992

1. DE NAAM LOVENDEGEM

De nederzettingsnaam **Lovendegem** heeft de laatste honderd jaar al heel wat fantasierijke pogingen tot verklaring gekend. Zo was er een zekere Willems die in onze gemeentenaam een afleiding van **low-** of **luwende-** zag en de naam omschreef als 'plaats waar het veel waait'. We zien evenwel niet in waarom het in Lovendegem harder zou waaien dan in pakweg Zomergem of Vinderhout. Anderen staarden zich blind op het element **lo-** in onze gemeentenaam. Zo werd **Lovendegem** ooit verklaard als **lo-** 'beboste plaats', **-vending-** 'voetganger' (zoals in **infanterie**) en **-hem** 'woonstede'.

In de jaren '50 stelt de Brusselse naamkundige A. Carnoy als eerste een wetenschappelijk aannemelijke verklaring voor. In **Lovendegem** herkent hij een samenstelling van een persoonsnaam, **Liubvin**, met het ruim verbreide Germaanse plaatsnaambestanddeel **-ingaheim**, dat zoveel betekent als 'woonstede van de lieden van ...'. De essentie van Carnoys opvatting wordt sindsdien door geen enkele toponymist nog betwist. **Ingaheim**namen duiden nederzettingen aan die in de loop van de eerste eeuwen na de Frankische landname werden gesticht. Gemeentenamen die volgens dat procédé zijn gevormd, komen vooral in West- en Oost-Vlaanderen voor, b.v. Adegem, Bavegem, Evergem, Izegem, Maldegem, Waregem, Zomergem.

Volgens de Gentse toponymist M. Gysseling dateren onze **ingaheim-**nederzettingenamen hoofdzakelijk uit de 7e eeuw en noemt het eerste deel

doorgaans het hoofd van een boerengemeenschap (toentertijd een grote familie of clan), die de bedoelde nederzetting stichtte of zich daar kwam vestigen.

De naam **Lovendegem** bestaat dus uit de volgende vier bestanddelen :

- * een voor-Germaanse persoonsnaam **lubantos**, die tot in de vroege middeleeuwen zijn bestaan heeft gerekt en dan tot **luvand** gegermaniseerd werd. De klemtoon moet daarbij op de tweede lettergreep hebben gelegen, zoals dat ook nog in de huidige uitspraak (Lovéndegem) het geval is. **Lubantos** staat voor 'de liefhebbende' en is afgeleid van de Indo-Europese wortel **leubh** 'liefhebben'.
- * **-ing-** is een collectiefsuffix, dat staat voor 'de lieden van'.
- * **-a-** is de uitgang van de genitief meervoud.
- * **-haim** betekent 'woonplaats, vestiging, heem'.

Aangezien de oudste attestatie van onze gemeentenaam, *Lovendenghien*, pas uit het einde van de 12e eeuw stamt, is er van een naamsevolutie in de archivalische overleveringen niets meer te merken. Toch menen we dr. Gysseling volledig in zijn opvatting te mogen volgen en **Lovendegem** dus te kunnen omschrijven als 'woonplaats van de lieden van (Lubantos)/Luvand'.

2. WIJKEN EN GEHUCHTEN

APPENSVOORDE

De wijk **Appensvoorde** strekt zich uit aan beide kanten van de **Appensvoordestraat**, een weg die deel uitmaakt van een oude, belangrijke handelsverbinding tussen Gent en Brugge.

Het eerste bestanddeel in Appensvoorde, de persoonsnaam **Abbi(j)n** of **Appi(j)n**, is afgeleid uit de Latijnse naam **Albinus** (alba = wit). Ook de Franse persoonsnaam **Aubin** gaat erop terug. We treffen dezelfde naam in het toponiem **Appensveld** aan. De ligging van beide plaatsnamen laat veronderstellen dat het om één en dezelfde persoon gaat, wellicht de eigenaar. Later evolueerde **appen** in **Appensvoorde** volksetymologisch tot **appel**.

Voorde gaat terug op het Germaanse **furdu** en betekent 'doorwaadbare plaats in een beek of rivier'. Bij uitbreiding kon het ook een kunstmatig aangelegde overgangplaats door een laag en drassig gebied aanduiden.

Het is weinig waarschijnlijk dat **Appensvoorde** een ondiepe, doorwaadbare plaats in de Kale of de Lieve heeft aangeduid, aangezien dat topografisch op geen enkele manier kan worden bevestigd. Uit reliëf- en bodemkaarten konden

we echter opmaken dat grote delen van de wijk **Appensvoorde** bij de laaggelegen en drassige uitlopers van het gebied ten noorden van de Kale horen. Hoogstwaarschijnlijk lagen er in dat moerassig gebied wel enkele beken of sloten voor de afwatering. Onze **Appensvoorde** zou dan een doorgang in één van die beken zijn geweest. Toch achten we die mogelijkheid heel klein. Er is namelijk in onze bronnen niet het geringste spoor van een beek of sloot terug te vinden. Bijgevolg is het heel goed mogelijk dat we hier met de verruimde betekenis van **voorde** te maken hebben. **Appensvoorde** zou dan de naam zijn van een aangelegde aarden dam ergens in het laaggelegen gebied ten noorden van de Kale.

BEIAARD

Beiaard is de naam van een gehucht in het oostelijk deel van de wijk Appensvoorde. Bij het verklaren van deze gehuchtnaam spelen de betekenissen 'klokkenspel' en 'roodbruin paard' (zoals het Ros Beiaard in de legende) geen enkele rol. **Beiaard** moet veeleer in verband worden gebracht met **Bigaard**, dat ook in Groot-Bijgaarden voorkomt. **Beiaard** gaat wellicht volksetymologisch terug op **Bijgaard**.

Gaard, zoals in boomgaard, komt uit het Germaanse **garda**, een grondvorm waarvan de betekenis van 'omheining' tot 'omheinde ruimte' evolueerde. Het element **bi-** is hoogstwaarschijnlijk hetzelfde als in het Middelnederlandse woord **bivanc** (bijvang), waarin **bi-** 'in de onmiddellijke omgeving van' betekent en **vang** (uit het werkwoord vangen) ook 'omheinde grond' aanduidt.

Bijgaard evolueerde klankwettig tot **Beiaard**. De **g** van **gaard** werd tot **j** omgevormd onder invloed van de klinker **i** in **bi**. De betekenis van **Beiaard** moet vergelijkbaar geweest zijn met die van **Bijvang**, namelijk 'een gaard, gelegen bij een bewoningspunt (een hoeve of een gehucht)'.

BOTERHOEK

Boterhoek is een gehucht in het zuidoosten van de wijk Meienbroek en strekt zich uit langs de Sangelbiersstraat, de straat die de Bredestraat met het Eeksken verbindt. **Boterhoek** is dan ook de jongere naam voor de verdwenen wijknaam **Sangelbiers**.

Boter wijst in de toponymie altijd op de bodemgesteldheid. Het duidt soms 'rijke en vruchtbare gronden' aan, soms ook 'zware en moeilijk te bewerken gebieden'. In beide gevallen berust de naamgeving op overdracht van het woord **boter** als voedingsmiddel. In gunstige zin moeten we het met de hoge kwaliteit

van boter als voedingsstof in verband brengen, terwijl de ongunstige toponymische betekenis gebaseerd is op een vergelijking met de vette aard van **boter**.

Hoek is een relatief recent woord dat heel vaak voorkomt om een wijk of gehucht aan te duiden. Het betekent zoiets als '(ver afgelegen) huizengroep of kleine agglomeratie'.

We kunnen **Boterhoek** dus omschrijven als 'afgelegen gehucht op slijkerige en laaggelegen grond'. Dat we hier opteren voor een verklaring van **boter** in de ongunstige zin, heeft te maken met de lage ligging en de vochtige bodemgesteldheid van het gehucht.

BREDESTRAAT (ter)

Bredestraat is de wijk ten noorden van de Kouter gelegen aan Lovendegems oudste met naam genoemde straat, die oorspronkelijk bij het kasteel begon en oostwaarts tot aan het Brielken liep.

Het adjectief **breed** in **Bredestraat** is in zijn gewone betekenis gebruikt. Toch moeten we het begrip **breed** hier relatief opvatten. Vele "bredestraten" op het Vlaamse platteland zijn naar moderne maatstaven eerder aan de smalle kant. Toen ze werden aangelegd, moeten ze evenwel ongetwijfeld breder zijn geweest dan een gewone landweg.

Het gebeurt wel vaker dat de naam van een straat ook als wijknaam wordt gebruikt. Het gaat dan meestal om een straatgehucht dat langs die weg tot ontwikkeling kwam. Behalve bij **Bredestraat** is dat in Lovendegem ook bij **Walstraat** het geval. Nederzettingen van dat type zouden uit de periode van de "grote ontginningen" (11e - 13e eeuw) stammen.

BROEK

Het verdwenen **Broek** of **Lovendegembroek** bestreek de hele noord-oostelijke uithoek van Lovendegem en strekte zich verder uit in Sleidinge en Waarschoot. Het hele gebied omvat de latere wijken en gehuchten Bulare, Meienbroek, Sangelbiers, Boterhoek, Diefhoek en Eeksken.

Broek was vroeger het gewone woord om vochtig laagland bij beken en rivieren aan te duiden (zie uitgebreid op blz. 44). Dat **Lovendegembroek** een moerassig gebied was, blijkt niet alleen uit bodemkaarten, maar ook uit heel wat jongere plaatsnamen zoals het hierboven vermelde **Boterhoek**.

BULARE

Bulare vormt het meest westelijk gelegen gehucht van het uitgestrekte Broek nabij het grenspunt van de gemeenten Lovendegem, Zomergem en Waarschoot.

Het eerste bestanddeel gaat zoals in Boelare en de Aalterse wijknaam Buntelare wellicht terug op het Germaanse **bon**. Het is verwant met het oude woord **bune** en betekent 'riet'. Aangezien **laar**-toponiemen veelal met een plantnaam worden gecombineerd (zie blz. 49), menen we in **Bulare** niets anders te moeten zoeken dan een variant van Boelare.

Etymologisch kunnen we Bulare dus omschrijven als een "laar", dat is bosachtige en moerassige gemeenschapsgrond, waar riet groeide. Die zienswijze wordt gesteund door het feit dat **Bulare** deel uitmaakte van het Lovendegembroek (zie ook blz. 45 en 50).

DIEFHOEK

Diefhoek is de naam van het gehucht aan de Lieve ter hoogte van de Bredebrug en de huidige Kerkelanddreef. Op kaarten en plans wordt **Diefhoek** (ook vandaag nog) verkeerdelijk **Drieshoek** genoemd.

Het woord **dief** wordt in plaatsnamen wel eens gebruikt om afgelegen plaatsen aan te duiden. Het feit dat zulke oorden, precies omdat ze zo ver van het centrum liggen, uitstekend in aanmerking kwamen als schuilplaats voor dieven en andere onguere elementen, ligt daaraan ten grondslag.

De **Diefhoek** in Lovendegem is (ook nu nog) een eenzaam en afgelegen gehucht, dat om die reden ook zijn weinig vleiende naam meekreeg.

DORP

Dorp is de naam voor de centraal gelegen huizengroep rondom de parochiekerk en vandaar zuidwaarts tot aan de Larestraat. Het is een jongere benaming voor de verdwenen naam Plaatse en een deel van de wijk Kerkelare.

Volgens sommigen is de oorspronkelijke betekenis van **dorp** gewoon 'nederzetting'. Anderen zoeken er iets meer achter. Zo kan de oudste betekenis van **dorp** omschreven worden als 'secundaire (kleine) nederzetting, die werd gesticht van uit een andere, oudere nederzetting'. Als benaming voor 'centrale huizengroep bij de kerk' of 'dorpsplein' is **dorp** veel jonger (17e - 18e eeuw).

De dorpskern van Lovendegem ligt even ten zuiden van het huidige kasteel van Lovendegem. Op de plaats waar het kasteel nu staat, bevond zich ongetwijfeld het zogenaamde Goed of Hof te Lovendegem, de kern van de nederzetting. Het is dus heel goed mogelijk dat het **Dorp** als kleine, afhankelijke nederzetting werd gesticht van uit de centrale hoeve. Oorspronkelijk bestond het **Dorp** dan waarschijnlijk uit enkele hofsteden (van de nazaten) van de oude horigen. Later zal de heer van Lovendegem er ook een kerk hebben laten bouwen. Pas in de 17e eeuw werd het centrum van de gemeente werkelijk **Dorp** genoemd.

EEKSKEN

Het **Eekskén** is een wijk in het noordoosten van Lovendegem, die wordt gevormd door één lange grensstraat. Daardoor behoort het **Eekskén** zowel bij Lovendegem als bij Sleidinge.

Het Middelnederlandse woord **eekskén** is het verkleinwoord van **eeke**, de voorloper van Ndl. **eik** 'eikeboom'. In plaatsnamen slaat het woord **eek/eik** meestal op een eenzame eikeboom, maar toch duidt de enkelvoudsvorm soms een groepje eiken en zelfs een echt eikenbos aan. Eiken fungeerden vroeger dikwijls als grensteken op de scheiding van parochies, rechtsgebieden, enz.

Aangezien het Lovendegemse **Eekskén** zich op de grens bevindt tussen twee parochies, dankt het vermoedelijk zijn naam aan een eik of een groepje eiken waarmee op die plaats eertijds de grens Lovendegem-Sleidinge gemarkeerd werd. Toch hoeft **Eekskén** niet noodzakelijk met grensbomen in verband te staan. Zoals wel meer is vastgesteld bij **eik**toponiemen, kan het in oorsprong een heus eikenbos hebben aangeduid, dat op de moerassige bodem van het Broek was aangeplant met het oog op een betere waterbeheersing. Op waterziek terrein immers was bebossing, in het bijzonder de aanplanting van laagstammig bos of kreupelhout, vaak een eerste stap in het ontginningsproces. De vrij late vermelding van de naam **Eekskén** - niet vóór de 16e eeuw - lijkt inderdaad te wijzen in de richting van een kunstmatig bos.

KERKELARE

De wijk rondom de parochiekerk, die aan de zuidzijde werd begrensd door de Larestraat, werd ook wel eens **Kerkelare** genoemd. We konden uit de bronnen opmaken dat we eigenlijk te maken hebben met een samensmelting van twee toponiemen, met name **Kerk** en **Larestraat**. Die twee plaatsnamen zijn in eerste instantie samengesmolten tot **Kerkelarestraat**. Later ontstond de naam **Kerkelare**. De samenvoeging van de twee namen herinnert aan de historische omstandigheid, dat twee nederzettingskernen, het Dorp en de Larestraat, tot één

uitgebreide dorpskern aaneengegroeid zijn. Met de opkomst van het algemene woord **dorp** verdween de (wellicht enkel administratieve) naam Kerkelare.

KOUTER, alias **LOVENDEGEMKOUTER**

Hoewel het in oorsprong de naam van een uitgestrekt akkerlandcomplex zal zijn geweest, delen we **Kouter** toch bij de wijknamen in. Uit 17e-eeuwse bronnen blijkt namelijk dat de **Kouter** veeleer als wijknaam dan als terreinnaam wordt gebruikt.

Over de oorspronkelijke betekenis en de historische achtergrond van de “kouters” gaan we uitvoerig in op blz. 48.

KUITENBERG

Het grensgehucht **Kuitenberg** ligt ten zuidoosten van de wijk Oostveld en wordt doorkruist door de Lieve, het kanaaltje dat op die plaats de grens tussen Lovendegem en Belzele vormt.

In de toponymie blijkt **kuit** altijd een ‘natuurlijke of kunstmatig aangelegde kuil’ aan te duiden. Van de kuilbetekenis is evenwel geen enkel spoor in de gewone woordenschat overgebleven. De grote woordenboeken vermelden alleen de betekenissen ‘kuit, lichaamsdeel’, ‘kuit van viszaad’ en ‘soort bier’ (zoals in de familienaam Kuitenbrouwers).

Berg is in de Vlaamse toponymie vanzelfsprekend een relatief begrip. Zowat alle bodemverheffingen konden in onze streken de naam **berg** meekrijgen.

Het gehucht **Kuitenberg** in Lovendegem bestaat grotendeels uit droge zandgrond en ligt duidelijk hoger dan zijn onmiddellijke omgeving. Het toponiem, waarvan we het eerste element, **kuiten**, als de meervoudsvorm van **kuit** in de kuilbetekenis mogen beschouwen, kan op een aantal mogelijke manieren worden verklaard. Ofwel ligt een verhevenheid die te midden van de “kuiten” lag aan de basis van de naamgeving, ofwel hebben we met een “berg” in de nabije buurt van enkele (natuurlijke of kunstmatige) kuilen te maken. Mogelijk ontstond de verhevenheid als een ophoping van grond. Die zou dan afkomstig zijn uit een aantal “kuiten”, die met het oog op de aanleg van de Lieve op die plaats werden gegraven. Chronologisch blijken er tegen deze visie op de historische achtergrond geen bezwaren te zijn, aangezien de **Lieve** ruim een eeuw vroeger werd aangelegd dan het ogenblik waarop de plaatsnaam **Kuitenberg** in de bronnen opduikt. Het is evenwel de vraag of men vroeger op die manier te werk ging bij het delven van een kanaal.

LO

Ingesloten tussen de Hoogkale, de Neerkale en de eeuwenoude Merendreese grensbeek vinden we de wijk **Lo**.

De meest algemeen aanvaarde etymologie van **lo** is een afleiding van het Germaanse **lauha** 'bosje op zandige hoogte'. Uit recent naamkundig werk blijkt echter dat achter de vorm **lo** twee woorden met een verschillende oorsprong en betekenis schuilgaan. Enerzijds **het lo**, wat 'bosje op hoge zandgrond' betekent en uit het Germaanse **lauha** komt en anderzijds **de lo**, wat voor 'moeras, zompige meers' staat en teruggaat op de Germaanse vorm **lautho**.

Uit de tekstfragmenten is niet precies op te maken van welke oorsprong de Lovendegemse wijknaam **Lo** is. Het geslacht zou daarbij kunnen helpen, maar in de tekstfragmenten uit de 15e eeuw komen zowel "*dat me(n) heet Int loo*" als "*daerment heet Inde loo*" voor. Bovendien maakt de ligging en de bodemgesteldheid van **Lo** het er niet eenvoudiger op. Op een prachtige, gekleurde kaart uit 1726 wordt de wijk in een *Hoge*- en een *Lagekant* verdeeld. Ook de recente bodemkaart laat zien dat het noordwestelijk deel van **Lo** uit hoge en droge zandgrond bestaat, waar trouwens heel wat bostoponiemen opduiken, terwijl een brede zuidelijke meersgordel langs de Neerkale als nat tot zeer nat moet worden omschreven. In principe kan dus zowel een bosje op een zandige hoogte als een moerassige meers aan de basis van de naamgeving liggen.

LOPPEM

Het niet nauwkeurig te situeren, maar oude gehucht **Loppem** moet ergens in de buurt van Appensvoorde hebben gelegen.

Het bepalend bestanddeel gaat net zoals in de Westvlaamse gemeentenaam **Loppem** op een persoonsnaam terug, namelijk **Loppe**.

Het kernelement is ongetwijfeld **heem**. Het is afgeleid van het Germaanse **haim**, een algemeen woord voor 'woonplaats'. **Heem** moet doorgaans, zoals ook in ons geval, worden opgevat als een gemeenschappelijke nederzetting, eventueel met een centrale hoeve, eigen landerijen en afhankelijke hofsteden (zie ook **Lovendegem**). Toch zijn niet alle **heemnederzettingen** even oud. **Heemnamen** met een volksnaam (zoals in **Gottem**), een soortnaam die een bepalende omstandigheid noemt (zoals in **Houtem**) of een adjectief (zoals in **Westrem** < westerheem) stammen doorgaans uit de 6e, 7e of 8e eeuw, dezelfde periode waarin de **ingaheim**-namen zijn ontstaan. **Loppem**, een **heemnaam** met een persoonsnaam als eerste element, hoort daar niet bij en is iets minder oud.

MEIENBROEK

Het grootste en centrale deel van het oorspronkelijke Lovendegembroek komt overeen met de huidige wijk **Meienbroek**.

Broek, een oud woord voor 'moeras', bespreken we uitgebreid op blz. 44.

Het element **meien** is niet zo eenvoudig te verklaren. De mogelijkheid dat **meien** een rechtstreekse afleiding van het werkwoord **maaien** is, lijkt heel onwaarschijnlijk. De klankontwikkeling van het dialectische *moaen* (zoals in *groan* = graan) naar *meien* (zoals in *blei*, blij) ligt niet voor de hand. Wellicht moeten we het bepalend bestanddeel in verband brengen met een zelfstandig naamwoord.

Aan de ene kant kunnen we **meien** als een samenkoppeling van **meie** en de verbindingsklank **n** beschouwen. Bij die hypothese is **meie** een klankvariant van **mede**, een heel oude wisselvorm van het zelfstandig naamwoord **made**, wat algemeen als 'laaggelegen en vochtig hooiland' kan worden omschreven. Andere voorbeelden van een dergelijke klankontwikkeling vinden we bij **wei(d)e** en **leie**, die resp. teruggaan op **weede** en **leede** (zie ook blz 52).

Aan de andere kant blijkt de soortnaam **mei** in westelijk Vlaanderen (en ook in Noord-Duitsland) een synoniem te zijn van berk. In dat geval zou **meien** de meervoudsvorm van **mei** zijn en 'berken' betekenen.

De wijknaam **Meienbroek** kan dus op twee manieren worden verklaard.

Kiezen we voor **meie** als basis van het eerste element, dan kunnen we **Meienbroek** omschrijven als 'een moerassig en laaggelegen gebied, dat als hooiland werd gebruikt'. Aangezien **Meienbroek** deel uitmaakt van het oorspronkelijke Lovendegembroek is deze zienswijze perfect mogelijk. "Broeken" deden aanvankelijk namelijk vaak dienst als gemeenschappelijke graas- en hooiweiden (zie ook broek blz. 44). De combinatie van beide toponymische bestanddelen komt ook elders in Vlaanderen voor. Daarvan getuigt de plaatsnaam **Broekmade**.

Mei als synoniem van berk brengt ons bij een tweede reële mogelijkheid. Bebossing speelt namelijk een belangrijke rol als overgangsfase van natuur naar cultuurland (zie ook broek blz. 44). In dat geval zouden we dan eerder aan een omschrijving als 'broek beplant met berken' moeten denken. Op beplanting van de "broeken" met het oog op waterbeheersing wijzen ook plaatsnamen als **Elsbroek** en **Hazelbroek**, die op dezelfde wijze zijn gevormd.

Uit de vormen in de oude tekstfragmenten is niet uit te maken, welke van beide mogelijke verklaringen we de voorkeur moeten geven. We treffen namelijk zowel *Meyenbrouc* (voor de twee verklaringen mogelijk), *Meyebrouck* (eerder een argument voor de eerste verklaring) als *Meybrouc* (waarin het eerste element dan weer duidelijk op berk wijst) aan.

OOSTVELD

Ten oosten van de hoger gelegen Lovendegemkouter en ten westen van de Lieve treffen we de wijk **Oostveld** aan.

Oostveld is een heel doorzichtige naam die zijn oorsprong vindt in het woeste, open “veld” (zie ook blz.), dat zich oostwaarts van Lovendegems oudste in cultuur gebrachte grond uitstreckte. Het gebied was te bereiken via een zuidelijke parallelweg van de Bredestraat, de **Oostveldse Weg** of **Slag**.

OUDE WAL

Oude Wal is een gehucht in het uiterste oosten van het gebied dat vóór het graven van het kanaal Gent-Brugge nog Lo heette. Bij de plaats waar Hoog- en Neer-kale samenvloeiden, staat nu een kasteel dat de naam Oude Wal draagt.

Wal gaat terug op het Germaanse **walla** en betekent oorspronkelijk ‘kunstmatige heuvel of mote’. De betekenis evolueerde al spoedig tot ‘omwalling, aarden ophoping ter versterking’, en vandaar verder tot ‘ringgracht’. Door een aarden wal op te werpen, ontstond er namelijk vanzelf een omringende gracht. Door naamsoverdracht van de oorspronkelijke betekenis kon het woord ook toegepast worden op een gebouw, meestal een hoeve, dat op een kunstmatig heuveltje of mote gebouwd was.

De betekenisontwikkeling van **wal** in **Oude Wal** is heel goed te reconstrueren. Oorspronkelijk zal het de benaming zijn geweest voor een ophoping van aarde om het water van de daar samenvloeiende Hoog- en Neerkale in zijn bedding te houden. Het is namelijk erg waarschijnlijk, dat beide riviertjes daar in de winter buiten hun oevers traden. Uit de oude tekstfragmenten blijkt trouwens dat het gebied rond de **Oude Wal** vrijwel uitsluitend uit hooiland en waterziek bos bestond. Op oude kaarten is nog te zien dat de aarden verhoging omgeven was door een gracht, die in Vlaanderen zoals gezegd ook **wal** wordt genoemd. Van de kunstmatige heuvel of van de gracht eromheen ging de naam naderhand over op het kasteel dat daar werd gebouwd, of op een hoeve die aan dat kasteel voorafging. Ten slotte werd het hele gehucht naar die hoeve of dat kasteel “**Oude Wal**” geheten.

PIEREMIERE

De Lovendegemkouter wordt aan de oostkant door het gehucht **Pieremiëre** afgebakend. De Pieremiërestraat vormt de grens tussen het Oostveld en de Kouter.

Uit de oudste schrijfwijzen (*pieremiërs* met een genitief -s) zou je geneigd zijn te besluiten dat achter die gehuchtnaam een persoonsnaam schuilgaat, waarvan het eerste element **piere** op **Pieter** teruggaat. Hoewel we die verklaring niet volledig uitsluiten, menen we toch enkele andere hypotheses te mogen opstellen. De oude schrijfwijze met -s, *pieremiërs*, komt namelijk enkel voor in een aantal (van elkaar afhankelijke) bronnen. Bovendien lijkt de -s daar eerder te zijn toegevoegd naar analogie van de gehuchtnaam **Sangelbiërs**, waarin we de genitiefvorm van de familienaam **Sangelbiër(s)** herkennen. Dit gehucht ligt in de buurt van **Pieremiëre**, dat er dikwijls in één adem mee genoemd wordt, b.v. '*van pieremiërs tot zangelbiërs over die brugge*'.

Een tweede mogelijkheid bestaat erin, dat we **Pieremiëre** als een samenstelling beschouwen met **miere** als grondwoord. **Miere** is dan een variant van **mere** of **meer**, dat afgeleid is van het Germaanse **mari** en 'waterplas' betekent. Ook in de waternaam **Regenmiere** komt die variant voor. In deze opvatting blijft het bepalend bestanddeel **piere** evenwel totaal onduidelijk, aangezien geen van de gevonden betekenissen op het terrein toepasselijk lijkt.

Ten slotte vinden we ook een aanknopingspunt in het substantief **pieramiëre** als verbasterde vorm van **piramide**. **Pieremiëre** zou dan eveneens een volksetymologische verbastering zijn van **piramide**, dat vanuit de betekenis 'geometrische vorm' op een bepaalde populierensoort, met name de *populus pyramidalis*, werd overgedragen. In dat geval zou **Pieremiëre** een plaats hebben aangeduid, waar dergelijke bomen voorkwamen.

Merkwaardig is wel dat de straat die tegenwoordig door de wijk **Pieremiëre** loopt en vroeger inderdaad **Pieremiërestraat** heette, nu wel degelijk **Piramidestraat** heet.

PLAATS

Het woord **plaats** en de betekenis ervan gaan terug op het Latijnse **platea**, 'plein in de stad'. Als benaming voor het dorpsplein en de gemeentekom behoort **plaats** in heel wat Vlaamse dialecten tot op vandaag tot het levende taalgebruik. In Lovendegem is **de Plaatse** al een hele tijd verouderd en verdrongen door het jongere **dorp** (zie blz. 14).

SANGELBIERS

Sangelbiers is de genitiefvorm van een persoonsnaam **Sangelbier**, een variant van de nu nog in de streek van Kortrijk bekende naam **Samelbier**. Het gebruik van zulke genitiefvormen om iemands huis aan te duiden, is nog heel courant in het Westvlaams, b.v. *naar Vossens* = *naar het huis van (De) Vos*. Het Loven-degemse gehucht is dus genoemd naar een vroegere bewoner.

VELLARE

Vellare ligt ten noordoosten van de dorpskom langs de oude handelsweg van Gent naar Brugge.

We mogen **Vellare** beschouwen als een samenstelling van **fel** en **laar**. Het tweede bestanddeel is hetzelfde als in **Bulare**. Het eerste element is een oude benaming voor 'wilg'. Het is afgeleid van het Germaanse **fel(a)we**, dat op zijn beurt teruggaat op een Indo-Europese wortel **pel** 'buigen, rollen, draaien'. Het substantief zou dan de betekenis hebben gehad van 'boom die buigzame twijgen voortbrengt, bepaaldelijk de wilg'.

De wijknaam **Vellare** kunnen we dus omschrijven als een "laar", een stuk bosachtige of moerasachtige gemeenschapsgrond, waar wilgebomen groeiden. Wilgen vindt men vaak op waterzieke bodems.

WAALKEN

Het **Waalken** sluit ten westen aan bij de **Oude Wal**. Het gehucht ligt gecentreerd rondom de economisch belangrijke aanlegplaats op de Hoogkale.

Waalken is de diminutiefvorm van **waal**, dat is afgeleid uit het Germaanse **waela** en 'kolk' betekent. Het woord is later door klinkerverkorting met het woord **wal** 'omwalling, walgracht' (zie **Oude Wal**) samengevallen.

Het **Waalken** moet oorspronkelijk een kolk, een stroomversnelling of een doorbraak van water in de Hoogkale zijn geweest. Een aantal historische feiten bevestigen dat vermoeden. Zo bevonden er zich een sluis of rabot en een watermolen in de onmiddellijke omgeving van het **Waalken**.

WALSTRAAT (ter)

Hoogstwaarschijnlijk is **Ter Walstraat** de oude naam voor het gebied waar de Hoog- en de Neerkale samenvloeien en waar we nu de gehuchten **Waalken**

en **Oude Wal** aantreffen. Die laatste twee namen lijken inderdaad betrekkelijk jong, want ze worden pas vanaf de tweede helft van de 16e eeuw vermeld, precies de periode waarin **Walstraat** als nederzettingsnaam voor het laatst in de bronnen opduikt. Het komt mij dan ook heel aannemelijk voor dat het woord **wal** in de toponiemen (**ter**) **Walstraat** en **Oude Wal** op één en dezelfde werkelijkheid zinspeelt, namelijk een aarden ophoping, oorspronkelijk bedoeld als waterwering. De **Walstraat** ten slotte, die net zoals de al vermelde **Bredestraat** haar naam gaf aan een gehucht, was wellicht een deel van een "Gentweg" die daar de Hoogkale dwarste.

WESTERHOF

Aanvankelijk moet het gehucht **Westerhof** het relatief grote gebied ten westen van Lovendegem-Centrum hebben aangeduid. Later wordt het bij de wijk Vellare gerekend.

In oorsprong betekent **hof**, uit het Germaans **hofa**, 'boerderij'. Pas nadien heeft het de betekenis 'centrale domeinhoeve' gekregen. Net zoals **goed** heeft **hof** altijd de bijbetekenis van sociaal hogere waardering gehad.

Westerhof is eenvoudig te omschrijven als hof gelegen ten westen van een bepaald punt, in ons geval de nederzettingkern van het oude Lovendegem, het huidige kasteel.

Op het ogenblik dat **Westerhof** in de bronnen verschijnt, namelijk op het einde van de 14e eeuw, slaat het al duidelijk op een complex landerijen of een landelijke buurt en wordt er op die plaats geen hoeve meer vermeld. Dat het om een heel oude nederzetting moet gaan, blijkt niet alleen uit de ouderdom van de tekstfragmenten maar ook uit oude terreinnamen als **Westerhofkouter** en **Westerhofmeers**, die respectievelijk het bijeenliggende akker- en grasland van het **Westerhof** moeten hebben aangeduid.

3. STRAATNAMEN

3.0 LOVENDEGEMS OUDSTE WEGEN

In vrijwel iedere gemeente tussen Gent en Brugge worden er zogenaamde "Gentwegen" aangetroffen. Lovendegem vormt daarop geen uitzondering. De twee grote verbindingswegen tussen Gent en Brugge die over Lovendegems grondgebied lopen, hebben waarschijnlijk zelfs een grote rol gespeeld in het ontstaan van enkele nederzettingen.

Een eerste belangrijke verbinding die Lovendegem aandoet, is de grote handelsweg Brugge-Gent-Brussel-Keulen. Het oude traject wordt gevormd door een weg die van uit Brugge over Assebroek, Oedelem, Knesselare, Ursel, Zomergem, Lovendegem, Vinderhoute en Mariakerke tot aan de Brugse Poort in Gent loopt. Door de eeuwen heen kreeg die weg in vele dorpen een andere naam. Vaak viel hij ook samen met lokale wegen. Zo werd hij in Lovendegem **Brugse Heerweg** of kortweg **Heerweg** genoemd. Enkele lokale wegen zoals de **Vellarestraat**, de **Larestraat**, de **Appensvoordestraat** en de zogenaamde **Straat naar Vinderhoute** maakten deel uit van die belangrijke handelsweg. In die volgorde werden de voornoemde wegen gebruikt voor de verbinding Zomergem-Vinderhoute. Het ligt voor de hand dat zo'n belangrijke handelsweg een groot aandeel kon hebben in het ontstaan van nederzettingen. Zo staat het vrijwel vast dat de dorpskern van Lovendegem zich heeft ontwikkeld langs de oude **Heerweg** van Brugge naar Gent. Een niet onbelangrijke aanwijzing hiervoor is dat de dorpskern van Lovendegem eertijds **Kerkelare** heette, een naam waarvan het tweede deel, zoals eerder uitgelegd (zie **Kerkelare**) een verkorting is van **Larestraat**. Verder is het niet onmogelijk dat het ontstaan van de oude wijknamen Appensvoorde en Vellare in verband moet worden gebracht met de **Heerweg**.

Een tweede verbinding tussen Brugge en Gent liep over Eeklo, meer bepaald over Raverschoot. Het traject van Eeklo tot Brugge, via o.a. Adegem en Maldegem, viel samen met dat van een oude Antwerpse heerweg. Vanuit Eeklo bestond er een zuidelijke verbinding via Waarschoot, Sleidinge, Lovendegem en Belzele naar Gent. In Lovendegem vormt de zogenaamde "Eeklose Gentweg" de oostelijke gemeentegrens met Sleidinge. Straatnamen uit onze verzameling die met die weg samenvallen, zijn **Eekskensstraat**, **Bosstraat**, **Walstraat** en **Moerstraat**.

Verder treffen we nog enkele fragmenten van "Gentwegen en -wegels" aan. Zo moet er zich in de **Larestraat** ter hoogte van de wijk het Waalken een weg hebben afgesplitst die via het **Veer** over de Neerkale (zie blz. 74) in het centrum van Vinderhoute weer samenviel met de weg naar de Brugse Poort. Een Lovendegems toponiem dat daarvan getuigt, is **Oude Gentweg**. Op het ogenblik dat de plaatsnaam in de bronnen verschijnt (17e eeuw), moet het inderdaad al een "oude" weg zijn geweest. Hij zal niet meer als verbinding met Gent zijn gebruikt, aangezien het kanaal Gent-Brugge die weg in tweeën sneed en er op die plaats geen brug over het kanaal werd aangelegd.

Ten slotte is er ook nog een aftakking van de Appensvoordestraat ter hoogte van de wijk Beiaard, die we in ons materiaal als **Beiaardstraatje** terugvinden, maar waarachter ook een Gentweg of -wegel schuil schijnt te gaan.

Behalve de "Gentwegen" beginnen de belangrijkste wegen in Lovendegem bij het kasteel van de heer. Ook die vaststelling bevestigt de veronderstelling dat het Goed of Hof te Lovendegem (zie blz. 36) de oorspronkelijke nederzetting vormt, waaromheen de hele gemeente is gegroeid.

In de eerste plaats vermelden we de **Bredestraat**, een weg die zich aanvankelijk van aan het kasteel in oostelijke richting boven de dorpskouter uitstreckte. Later werd het deel dat zich het dichtst bij het "hof" bevond ook wel **Hofstraatje** of **Lokestraatje** genoemd. De Bredestraat splitst zich bij het Brielken in tweeën. Aan de ene kant loopt ze verder in noordelijke richting naar het Eeksken en de "Eeklose Gentweg", aan de andere kant in zuidelijke richting naar Appensvoorde en de Heerweg Gent-Brugge. De noordelijke aftakking vinden we in onze bronnen als 's **Herenstraat** of **Sangelbiersstraat** in, terwijl de zuidelijke tak **Pieremierestraat** wordt genoemd. Die laatste splitst zich dan nog eens in de **Hoogstraat** (naar Appensvoorde) en de **Kuitenbergstraat** (over de Lieve naar Belzele).

Ten tweede is er de **Dreef** ofte **Kasteeldreef**. Ze valt op door haar rechtlijnigheid en door het feit dat ze de dorpskern letterlijk links laat liggen. Dat is ongetwijfeld een bijkomend argument voor de stelling dat het Hof van Lovendegem veel ouder moet zijn dan de dorpskern. De **Dreef** moet een eeuwenoude, rechtstreekse verbinding zijn van het kasteel naar de Hoogkale en de wijk Lo. Het verlengde ervan over de vroegere Hoogkale, het huidige kanaal Gent-Brugge, vormt een verbinding met Merendree en wordt **Lostraat** genoemd.

Voor het overige hebben we in Lovendegem met minder belangrijke, plaatselijke verbindingswegen te maken.

3.1 BELANGRIJKSTE BESTANDDELEN IN STRAATNAMEN

DAM

De oorspronkelijke betekenis van **dam** is 'waterkering die dwars door een waterloop (niet erlangs) wordt aangelegd'. Een van de afgeleide betekenissen is 'opgehoogd en verhard voetpad door een lager gelegen gebied'.

DREEF

Dreef is een afleiding van het werkwoord **drijven** en kan algemeen omschreven worden als een weg waarlangs het vee naar de graslanden gedreven wordt. Zulke wegen waren vaak langs beide kanten met bomen beplant en behoorden dikwijls bij kastelen of belangrijke hoeven.

SLAG

Slag gaat terug op het werkwoord slaan en betekende in het Middelnederlands o.a. 'kuil of gat geslagen in een weg'. We moeten het dan in verband brengen met de hoefslag van paarden. De betekenis van **slag** evolueerde dan verder naar 'spoor' en 'wagenspoor', tot het woord **slag** op een bepaald ogenblik een benaming voor de weg zelf wordt. In de Vlaamse toponymie betekent het 'landweg' of 'wagenslag door de velden'.

STRAAT

In sommige gevallen wijst **straat** op zeer oude, verharde wegen. Later werd **straat** het algemene woord voor weg, vooral 'met straatstenen belegde weg'.

WEG

Weg is vanouds het algemene woord voor de 'ruimte waarlangs of waarop je je voortbeweegt'. De verbogen vorm **-wege**, die in veel toponiemen voorkomt, duidt het hele gebied aan waar een weg door of langs loopt, b.v. **Stijlkenswege** en **Tussenwege**.

3.2 BENOEMINGSMOTIEVEN VOOR STRATEN

(a) Naar de bezitter of aangelande

De volgende straatnamen zijn samengesteld uit een persoonsnaam en een van de hiervoren beschreven kernbestanddelen. Beide elementen worden veelal verbonden door de genitiefuitgang **-s** of **-en**. De genoemde persoon of groep personen in het eerste gedeelte van de straatnaam kan ofwel eigenaar van de weg zijn, ofwel op het einde van of langs de weg eigendom bezitten.

Baets' dreef : toegangsweg tot het Goet ter Bijle.

Begijnendreefken : de begijnen van het Sint-Elisabethbegijnhof in Gent waren oorspronkelijke eigenaar van het percelencomplex de **Begijnen** en misschien ook van de weg die naar dat complex leidde.

Blaerbouts Straatje : naar de **Blaerbouts Akker**.

Brugghemans straatje : naar de **Brugghemans Stede** en het **Brugghemans Gewad**.

Cockuytstraatje : langs de **Cockuyts Meers** en het **Cockuyts Bilksken**.

's Graven straatje : **'s Graven** is een genitiefconstructie en betekent kortweg 'van de graaf'.

's Heren straat : lijkt in Lovendegem eerder als soortnaam dan als eigennaam te zijn gebruikt. Zowel de Lostraat, de Appensvoordestraat als de Sangelbiersstraat worden wel eens **'s Heren straat** genoemd. Net zoals **'s Graven straatje** betekent **'s Heren straat**: 'straat van de (land)heer'. Er ontstond wel eens verwarring met een ander veel voorkomend toponiem, namelijk **Heerstraat**. Die verwarring zou te maken hebben met het feit dat zowel **'s Heren straat** als **Heerstraat** op een bepaald moment werden gebruikt om de openbare weg aan te duiden (zie ook blz. 30 bij **Heerstraat**).

Kerkedreef : liep over de Lieve naar de **Kerkelanden**, eigendom van de Kerk van Evergem ; hetzelfde als de huidige **Kerkelanddreef**.

Lubekstraatje alias **Lijkstraatje** : o.a. wegens de ligging menen we **Lijkstraatje** niet in verband te moeten brengen met een begraafplaats. Naar alle waarschijnlijkheid hebben we hier te maken met een volksetymologische ontwikkeling van de persoonsnaam **Lubek**, die we in 1625 nog bij ene Segher Jan Van Lubeecke aantreffen. In de bronnen zien we de persoonsnaam **Lubek** over **Lubijk** en **L(eb)ijk** tot **Lijk** evolueren. Dat eigennamen in de volksmond gemakkelijk vervormd worden, zeker als ze zeldzaam zijn of enigszins ongevoon klinken, behoeft geen verder betoog. Het **Lijkstraatje** is trouwens nog altijd heel bekend in de Lovendegemse volksmond, al luidt de officiële naam nu **Nieuwstraat**.

Reimsdreef : volgens Achiel De Vos behoorde de grote tiende Lovendegem tot 1190, het ogenblik waarop de nederzettingsnaam Lovendegem voor het eerst in een Franse bron voorkomt, aan de aartsbisschop van Reims. Later kwam Lovendegem in handen van het Sint-Veerlekapittel. Aangezien de **Reimsdreef** ook in de 17e eeuw nog in het bezit was van een geestelijke instelling, heeft het eerste bestanddeel van het toponiem wellicht iets met het voorgaande te maken.

(b) Naar de ligging

Vele straatnamen hebben als bepalend bestanddeel een andere, op zichzelf bestaande plaatsnaam. Dat kan een wijk- of gehuchtnaam zijn, een naam van een gebouw of ook een water- of terreinnaam (akker-, gras-, bos- of woest land). Het komt ook wel eens voor dat een ander belangrijk oriëntatiepunt (b.v. een hek) in de straatnaam is meebenoemd.

Achterdreef : ten noorden van of achter het Hof/Goed te Lovendegem.

Appensvoordestraat : deel van de oude verbinding tussen Gent en Brugge dat door het gehucht **Appensvoorde** loopt.

Beiaarddreef of -straatje : fragment van een oude “Gentweg” in de **Beiaard**.

Bosstraat : deel van de “Eeklose Gentweg”. Het is onduidelijk of de **Bosstraat** vroeger door, langs of naar een bos liep.

Broekdam : voetpad door het moerassig gebied bij het Goed ten Broeke, dat op een bepaald ogenblik de Centerloop dwarst. Oorspronkelijk is **Broekdam** waarschijnlijk genoemd naar de waterkering op de plaats waar de weg over de beek heen liep. Later zal de naam ook op het pad zelf zijn toegepast.

Bularestraat : doorkruist de wijk **Bulare** en wordt ook wel eens Schoordamstraat genoemd.

Eeksenstraat : vormt het verlengde van de Bosstraat op het **Eeksen**.

Ganzevijverstraatje : naar het graslandcomplex de Ganzevijver in Lo.

Hekstraatje : In Lovendegem waren er twee “hekstraatjes”. Het ene is waarschijnlijk genoemd naar een van de hekken waarmee de Kouter was afgesloten, aangezien het de Kouter dwarst. Het andere is een verkorte vorm van het **Lubekhekstraatje** en dankt zijn naam aan het **Lubekshek**.

Hofdam : wellicht een pad genoemd naar een waterkering op de Centerloop nabij het Hof of Goed te Lovendegem.

Hofstraatje : oorspronkelijk was het **Hofstraatje** dat deel van de Bredestraat dat zich het dichtst bij het **hof** of kasteel bevond. Later kreeg het naam die het ook nu nog heeft, **Holstraatje**. Hebben we hier met een verschrijving te maken? Ging het om een ‘hol straatje’ of ‘uitgeholde weg met hoge flanken’? Vandaag is daarvan is elk geval niets meer te merken.

Huizegaverstraatje : loopt naar de **Huizegaver** en maakt deel uit van de grens met Zomergem.

Kasteeldreef of Dreef : de kaarsrechte verbindingsweg tussen het kasteel van de heer van Lovendegem en de Hoogkale.

Kerkweg : voetweg aan de zuidrand van de Kouter die naar de dorpskern en de kerk liep ; hetzelfde als de huidige **Noese Wegel**.

Laardam : hoewel we Laardam niet precies konden situeren, blijkt uit de bronnen dat het een voetpad door het laaggelegen gebied aan de Hoogkale ten zuiden van de **Larestraat** moet hebben aangeduid.

Lambekestraatje of **Pilterijstraatje** : het Lambekestraatje is genoemd naar de **Lambeke** of **Lange Beek**, het deel van de Centerloop dat door het grasland-complex de **Pilterijen** stroomt.

Lokestraatje : andere naam voor het Hofstraatje ; het liep langs het bouwland-complex de **Loke**.

Lostraat : huidige naam voor de verdwenen straatnaam **Voorstraat**.

Lubekhekstraatje : dit straatje vormt een oude verbinding tussen het Goed ten Diepenbroeke en de Bredestraat, ook wel Stijlkenswege genoemd. Zie ook Lubekstraatje (blz. 26).

Meienbroekstraatje : vormde destijds zowat de enige verbinding door het uitgestrekte Lovendegembroek.

Merelstraatje : als *Meirelstraetien* de oorspronkelijke naam is, zou **merel** in **Merelstraatje** hetzelfde bestanddeel kunnen zijn als in de naam Merelbeke, namelijk een Oudnederlandse ontleening van het Picardische **merle**, wat 'mergel' betekent. Het **Merelstraatje** zou dus een toegangsweg kunnen zijn tot een gebied waar er zich mergelgronden bevonden. Mergel mag hier dan niet in de betekenis 'vruchtbaar mengsel van klei en koolzure kalk' worden beschouwd, aangezien het Merelstraatje op de Kouter ligt. Het zou veeleer om 'een rotsachtige bodem, bestaand uit versteend zand' gaan, zoals dat ook in Aalter het geval is. De vermelding *meerlaerstraete* moet dan een volksetymologische aanpassing zijn aan de naam van de **merel**, nu nog altijd **meirlare** of **meirlaan** geheten in de Vlaamse dialecten.

Moerstraat : de Moerstraat bakent de Lovendegemse enclave in Evergem-Belzele aan de oostelijke zijde af en is het enige toponiem in ons materiaal waarin het bestanddeel **moer** voorkomt. **Moer** is afgeleid uit het Germaanse **mora** en betekende oorspronkelijk 'moeras'. In Vlaamse plaatsnamen lijkt het in die betekenis niet voor te komen. We treffen het er altijd in de afgeleide betekenis 'veengrond' aan. De **Moerstraat** is dus wellicht de naam van een weg naar of door een veengebied, waar mogelijk turf werd gestoken.

Molenweg : oude weg naar de Lovendegemmolen, die zich op het hoogste gedeelte van de Kouter bevond ; hij is dezelfde als de huidige Molendreef.

Oostveldse slag, kerk- of heerweg : oostwaartse verbinding op de zuidzijde van de Kouter met de oorspronkelijk woeste gronden van de latere wijk **Oostveld**.

Oude-Walstraatje : straatje dat van het Waalken naar de **Oude Wal** loopt.

Pieremierestraat : hetzelfde als huidige Piramidestraat (zie ook blz. 20).

Rijstraat(je) : Het straatje vormt een toegang tot de Rijmeersen. Het eerste element in Rijstraatje gaat terug op een Indo-Europese vorm **ri**, die 'stromen' betekent. Het Middelnederlandse **rijt** is er een afleiding van en staat voor 'stroom of beek'. In de attestaties komen zowel **rij/rie** als **rijt** voor. Hoewel dat niet uitdrukkelijk uit de context van de tekstfragmenten blijkt, loopt het straatje langs een kleine waterloop, die ook door de Rijmeersen stroomt (zie blz. 70).

Vellarestraat : dat gedeelte van de handelsweg Gent-Brugge, dat door de wijk **Vellare** loopt.

Vellarestraatje : een doodlopend straatje op de grens met Zomergem in de wijk **Vellare**.

Vijverstraatje : straatje van het **Vijverken** tot aan het Ganzevijverstraatje.

Voorstraat : uit de <ue>-spelling in *vuerstrate* blijkt dat het hier gaat om het woord **voor** in de betekenis 'ploegsnede, ploegvoor'. Toegepast op een straatnaam hebben we ongetwijfeld te maken met de geëvolueerde betekenis 'groef in een weg, wagenspoor'. Merken we nog op dat de **Voorstraat** vanaf het jaar 1600 Lostraat of 's Heren straat wordt genoemd. De weg vormde sedertdien, o.m. door het aanleggen van de Lovendegembrug over het kanaal van Gent naar Brugge, ongetwijfeld een belangrijke verbinding tussen Lovendegem-Centrum en Merendree.

Warandedreef : dreef van het kasteel naar de Warande.

(c) Naar de vorm

Bredestraat : de oudste met name genoemde 'straat' van Lovendegem liep oostwaarts van het kasteel naar het Brielken. De weg zal ongetwijfeld een belangrijke rol hebben gespeeld in de ontginning van de eerste gronden. Wat de naam zelf betreft, moeten we **breed** relatief opvatten. In de tijd dat de **Bredestraat** ontstond, was ze wellicht heel wat breder dan de gemiddelde landweg. Naar moderne maatstaven is ze echter veeleer aan de smalle kant.

Vermeldenswaard is ook nog dat de **Bredestraat** in een lang en een kort stuk werd verdeeld, toen de huidige Grote Baan (Rijksweg N9) werd aangelegd. Het eerste deel behield de oude naam en het tweede wordt heel toepasselijk **Kort Eindeken** genoemd.

Noese Wegel : **noes** of **noens** is een ander woord voor 'schuin, scheef' en wordt in die betekenis nog altijd in het Lovendegemse dialect gebruikt. De **Noese Wegel** was een voetweg die vertrok langs de zuidrand van de Kouter om die bij de Molen van Lovendegem schuin over te steken. Uit de bronnen blijkt dat de voetweg nog een heel eind verder doorliep, namelijk tot aan het Meienbroekstraatje. Zeer waarschijnlijk maakte ook de Broekdam deel uit van dit voetpad.

(d) Naar het reliëf

Hoogstraat : verbindt de Pieremierestraat met de Appensvoordestraat ; uit de reliëfkaart blijkt dat het traject van de **Hoogstraat** - tegenwoordig de Kuitenbergsstraat genoemd - op de noordrand van een hoger gelegen gebied in de buurt van de Kuitenberg ligt.

(e) Naar de functie of bestemming

Ettingstraatje : dit straatje vormt een toegangsweg tot het graslandcomplex de Oostmeersen. In het eerste element herkennen we het Middelnederlandse **ettinghe**, dat 'weiland' betekent, alsook 'het recht om het vee te laten grazen'. Het is een afleiding van het werkwoord **etten** en betekent 'doen afgrazen'. Aangezien het **Ettingstraatje** niet naar een perceel met de naam **Etting** leidt, hebben we waarschijnlijk te maken met een straatje waarlangs de omwonenden hun vee mochten laten grazen. Deze hypothese wordt gestaafd door het feit dat het Ettingstraatje ook wel **Groene Weg** werd genoemd (zie blz. 31).

Heerstraat of heerweg : het eerste bestanddeel is afgeleid uit het Germaanse **harja**, dat aanvankelijk 'heer, leger' betekende. De oorspronkelijke betekenis van **heerstraat** is dus 'heir- of legerbaan'. Later werd de naam ook toegepast op verharde straten van enige betekenis en op openbare wegen. Daardoor ontstond er soms verwarring met de benaming 's **Heren straat**, de naam voor de straat die aan de heer toebehoorde en ook als openbare weg werd beschouwd. Een van die openbare, verharde wegen was de handelsweg van Gent naar Brugge, die als Heerstraat of Heerweg in de Lovendegemse bronnen voorkomt.

Hooiweg : waarschijnlijk gaat het hier om een weg, waarlangs het hooi uit de Lomeersen naar de verschillende hofsteden werd gebracht.

Lijkweg : aangezien de Lijkweg een deel van de kerkweg is die de wijk Bredestraat met de kerk verbindt, veronderstellen we dat langs deze weg de afgestorvenen van Bredestraat ten grave werden gedragen.

Schoordam : buiten de kustgebieden zou het woord **schoor** een benaming voor 'moeras' geweest zijn. Of het woord **dam** hier moet worden opgevat in zijn oorspronkelijke betekenis 'waterkering' dan wel in de afgeleide toepassing 'verhoogde weg door moerassig terrein', is moeilijk te zeggen. De oudste tekstfragmenten wijzen misschien nog op een waterkering die dwars op de Centerloop was aangelegd. Jongere attestaties als "*streckende lancx den schoordam*" getuigen mogelijk van de afgeleide betekenis 'voetpad of weg door drassig gebied'. Aangezien de **Schoordam** zich in het Lovendegembroek bevindt, zijn beide betekenissen van dam perfect op Schoordam toepasselijk.

Zoutweg : hoogstwaarschijnlijk moeten we de naam in verband brengen met het vervoer van **zout** langs die weg. Het zout zal zeker niet in Lovendegem zelf zijn gewonnen. De Zoutweg vormde een korte verbinding tussen de Larestraat en de aanlegplaats bij de Kale aan het Waalken. Wellicht berust de naamgeving op het zouttransport vanaf die (los)plaats naar het dorpscentrum.

(f) Naar de afzoming of begroeiing

Groene Weg of Wegelken : de straatnaam **Groene Weg** wordt door de meeste naamkundigen met het drieslagstelsel in verband gebracht. Ze omschrijven het als een landweg die, ten gevolge van de driejaarlijkse vruchtwisseling, ontstaat op het braakliggende, met gras en onkruid begroeide perceel. Toch vragen we ons af hoe de naam Groene Weg tot vaste plaatsnaam kon evolueren, als het traject elk jaar werd verlegd. Een mogelijke verklaring is, dat de landbouwers bij het omploegen van hun percelen de "groene weg" in stand hielden. We moeten het ons dan zo voorstellen dat alleen dat deel van de weg dat zich op het braakliggende perceel bevond, door het vee mocht worden afgegrazen. In Lovendegem bevond er zich bij de Bredestraat en in Lo (zie Ettingstraatje) een **Groen(e) Weg(elken)**.

Stijlkenswege : **Stijlkenswege** is een andere naam voor het Lubekhekstraatje, dat verder ook Hekstraatje heet. **Stijlkens** is het meervoud van het verkleinwoord van **stijl**, een woord dat tot op vandaag in de Vlaamse dialecten voorkomt als naam voor een houten constructie van palen en dwarslatten, waarlangs voetgangers over de omheining kunnen klauteren. Mogelijk was er naast het hek waarop de namen **Lubekhekstraatje** en **Hekstraatje** zinspelen, zo'n paal- en latwerk aangebracht en werd de weg die daarop uitliep of daarlangs liep, om die reden **Stijlkensweg** geheten.

(g) Naar de vroegere toestand

Oude Gentweg : Zoals we al vermeldden werd de **Oude Gentweg** op het einde van de 17e eeuw niet meer gebruikt als verbinding met Gent, aangezien het Kanaal Gent-Brugge het traject doorkruiste en er geen brug op die plaats werd aangelegd.

4. WONINGEN EN GEBOUWEN

4.1 BELANGRIJKSTE BESTANDDELEN IN NAMEN VAN WONINGEN EN GEBOUWEN

GOED

Wanneer het woord **goed** in onze streek als boerderijnaam wordt gebruikt, wijst het meestal op boerderijen met een aanzienlijke grootte. Soms duidt het alleen de hoevegebouwen aan, maar vaak moet het in ruimere zin worden begrepen als benaming voor het geheel van gebouwen, erf en landerijen. Verder kan **goed** ook worden toegepast op gronden die iemand in zijn bezit heeft, zonder dat daar noodzakelijk gebouwen op staan.

In het Lovendegemse materiaal komen er heel wat **goed**namen voor. De meeste zijn samengesteld uit het grondwoord **goed**, het plaatsbepalend voorzetsel **te** en een **nederzettingsnaam**. Die namen verwijzen altijd naar hofsteden in de ruime zin, d.w.z. met inbegrip van de landerijen. Hoogstwaarschijnlijk hebben die hoeven een belangrijke rol gespeeld bij de ontginning van Lovendegem. Achter de namen **Goed te Appensvoorde**, **Goed ten Broeke**, **Goed te Bulare**, **Goed te Diepenbroek**, **Goed te Meienbroek** en **Goed te Lovendegem** gaan dan ook grote boerderijen schuil, die aan de basis moeten hebben gelegen van de nederzettingen Appensvoorde, Broek, Bulare, Diepenbroek, Meienbroek en Lovendegem. Andere **goed**namen zoals **Chartreuzengood** (eigendom van de Chartreuzen of de monniken van de Kartuizersorde) en **Kapelrijegood** blijken eerder afzonderlijke percelen of perceelcomplexen aan te duiden.

HOF

Oorspronkelijk betekent **hof**, uit het Germaanse **hofa**, gewoon 'boerderij'.

Het woord ontwikkelde een specifiekere toepassing in het kader van het zgn. domaniaal stelsel of hofstelsel, een agrarische organisatievorm die zich vanaf de vroege middeleeuwen over onze streken verspreidde en tot in de 11e eeuw

is blijven voortbestaan. Onder dit stelsel werd de landbouwactiviteit georganiseerd van uit grote produktie-eenheden, de zogenaamde domeinen, die bestonden uit een grote centrale hoeve met daarrond een aantal kleine boerderijtjes van onvrije of halfvrije boeren. Zo'n centrale domeinhoeve werd in onze streek gewoonlijk **hof** genoemd, terwijl voor de woningen van de horigen andere namen in gebruik waren, zoals **hofstede** en vooral **stede**. Vanuit die historische achtergrond valt licht te begrijpen waarom het woord **hof** ook in latere eeuwen, lang na de teloorgang van het domaniale systeem en zelfs tot op onze dagen, met het begrip 'grote boerderij' verbonden is gebleven.

Aan de grondslag van alle **hofnamen** in onze verzameling (**Hofbilk**, **Hofdam**, **Hofmeers** en **Hofstraatje**) ligt de centrale domeinhoeve van waaruit de eerste ontginningen in Lovendegem plaatsvonden, het **Hof** en **Goed te Lovendegem**, gelegen op de plaats waar zich het huidige kasteel van Lovendegem bevindt.

HOFSTEDE en STEDE

De oorspronkelijke betekenis van **hofstede** en **stede** kan worden omschreven als 'een perceel, bewoond of in ieder geval bestemd voor bewoning, maar bepaald voor de huisvesting van de horigen of halfvrijen'. Toen met het einde van het domaniale stelsel ook de horigheid verdween, kon **hofstede/stede** op zowat alle hoeven en hoevetjes worden toegepast, iets wat in de huidige Vlaamse dialecten nog altijd het geval is. Merken we nog op dat de boerderijnaam **hofstede**, net zoals **goed**, zowel voor het boerenerf in de enge zin (de gebouwen en de vrije ruimte daartussen), als voor het ruimere geheel van gebouwen, erf en landerijen kan worden gebruikt.

Hofstede- en **stedetoponiemen** blijken echter niet altijd op boerderijen betrekking te hebben ; ze worden herhaaldelijk aangetroffen op plaatsen waar door de eeuwen heen geen enkel spoor van bewoning te bekennen valt. In die gevallen lijkt het duo **hofstede/stede** dus veeleer bij de cultuurlandnamen thuis te horen.

Hoe de middeleeuwers ertoe kwamen sommige stukken land (**hof**)**stede** te noemen, wordt door de naamkundige L. Van Durme als volgt verklaard. Het Latijnse woord voor een kleine boerderij - de tegenhanger dus van het Vlaamse (**hof**)**stede** - luidde **mansura**. Dat woord lijkt heel goed op **mensura**, dat in het Latijn de landmaat aanduidt die in de volkstaal **gemet** heette en nog heet. Bij de vertaling van Latijnse teksten werd **mensura** 'gemet' soms verkeerdelijk in (**hof**)**stede** omgezet, waardoor dat woord op de duur synoniem werd van **gemet**. Met andere woorden, **een hofstede land** kon vanaf dat ogenblik hetzelfde be-

tekenen als een **gemet land**. Zodra (hof)stede tot landmaatbenaming was geëvolueerd, kon het woord ook gemakkelijk eigennaam worden van stukken grond met een oppervlakte van (ongeveer) één gemet of "(hof)stede". Percelen krijgen immers vaak een naam die naar hun grootte verwijst, b.v. **Gemet, Vierendeel, Bunder**.

Welke betekenis(sen) van (hof)stede moeten we zoeken achter de Lovendegemse toponiemen die met dit bestanddeel gevormd zijn? Uit ons materiaal kunnen we afleiden dat **hofstede** ofwel op een woning, ofwel op een perceel in de onmiddellijke omgeving van een woning wijst. Aangezien het onroerende goed van een hoeve vaak bestond uit een aantal percelen rondom de boerenwoning, veronderstellen we dat die percelen ook vaak met het woord **hofstede** zijn aangeduid, ook al stond er op dat ogenblik geen woonstede op. Of we dat in verband moeten brengen met de landmaat gemet, wordt uit de oppervlakte van onze "hofsteden" (in de toepassing op bouwland) niet duidelijk. Verder blijkt uit onze verzameling dat de verkorte vorm **stede** veel meer wordt gebruikt dan **hofstede**.

4.2 BENOEMINGSMOTIEVEN VOOR WONINGEN EN GEBOUWEN

(a) Naar de eigenaar, de pachter of de gebruiker

Het overgrote deel van onze namen voor woningen en gebouwen bestaat uit samenstellingen van **stede** of **stedeken** met voorbepalende persoonsnaam in de genitief (bezitsnaamval). Voorbeelden daarvan zijn :

Bilckens Stede, Bollaerts Stede, Bruggemans Stede, Buuskens Stede, Danyoets Stede, 's Graven Stede (waarin we dezelfde genitiefconstructie terugvinden als in **'s Graven Straatje** : 's graven < des graven = 'van de graaf', hoewel het hier ook best kan gaan om een persoon die De Grave heette), **Martens Stede, Meykens Stede, Moyaerstede, Muynckx Stede en Verbeelen Stedeken**. In de laatste voorbepaling **Verbeelen** schuilt een interessante genitiefvorm. **Ver** is namelijk een afkorting voor **vrouw**, in dit geval een zekere vrouw genaamd **Bea**. De **-en** uitgang is de vrouwelijke genitief. Een ander voorbeeld hiervan is de persoonsnaam **Verleyen** (vrouw **Lea**). In de tekstfragmenten van de Lovendegemse plaatsnaam **Verbeelen Bilk** is de evolutie van *Vrau Beeaets* over *Vrauwe Beelen* tot *Verbeelen* duidelijk te volgen. Waarschijnlijk gaat het in beide plaatsnamen trouwens om dezelfde eigenares.

In enkele gevallen worden zelfs de voor- en familienaam van de eigenaar, pachter of gebruiker vermeld. Zo bijvoorbeeld in **Janneken Teerlinck Stede, Passchijntken Rijckaerts Stede en Simoen Bets Stede**.

Behalve **stede** komt ook de volle vorm **hofstede** als kernbestanddeel vrij veel voor in onze verzameling. Daarvan getuigen 's **Brabanters Hofstede**, **Fraeyaerts Hofstede**, 's **Heer Baerts Hofstede**, **Rogghemans Hofstede** en **Zaghermans Hofstede**.

Een enkele keer komt ook het type **Goed te Kerckhove** voor, waarin **Kerckhove** teruggaat op de eigenaar of pachter, een zekere (Van De) Kerckhove. Het **Goed te Kerckhove** is gelegen in de Diefhoek aan de Lieve.

Ten slotte moet **Wulfs Kamer** de naam zijn geweest van een klein huisje, bewoond door of eigendom van een zekere **De Wulf. Kamer** betekende in het Middelnederlands namelijk 'een kleine woning van één verdieping, bestaande uit één vertrek'.

(b) Naar de ligging

Er zijn ook heel wat boerderijnamen die verwijzen naar de wijk of het gehucht waar het genoemde goed is gelegen of naar een landschappelijk verschijnsel in de onmiddellijke omgeving.

Zo was het **Eindeken** bij voorbeeld een huisje gelegen op het oostelijk **einde** (Mnl. **ende**) van de wijk Lo bij het gehucht het Waalken.

Het **Goed te Appensvoorde** is ongetwijfeld naar de wijk **Appensvoorde** genoemd. Toch kunnen we de ligging ervan niet precies bepalen. Misschien gaat het om de belangrijke boerderij op Loppem, ten oosten van het Goed te Diepenbroeke. Of ligt het **Goed te Appensvoorde** misschien aan de basis van het huidige kasteel "De Rode Poort" in het uiterste oosten van de wijk ?

Aan Sangelbiersbrug treffen we een hofstede aan die **ten Bogaarde** heet, genoemd naar de boomgaard die bij de boerderij hoorde.

Het **Goed ten Broeke** is een voormalige hoeve met bijhorende landerijen in de Bredestraat aan de rand van het **Lovendegembroek** iets ten oosten van de vroegere Schoordam, de huidige Grote Baan. Hoewel er op die bewuste plaats geen boerderij meer staat, is de plek in de volksmond nog altijd bekend als de "mote". Een **mote** is een ophoping van aarde die ontstond uit het graven van een 'omwalling'. Op oude kaarten zijn inderdaad de resten van die omwalling van het **Goed ten Broeke** zichtbaar. Het goed was heel uitgestrekt en hing rechtstreeks af van het leenhof van de Oudburg te Gent. Het behoorde niet tot de heerlijkheid van ten Broeke, dat een leen van de heerlijkheid Lovendegem was. Toch moeten boerderij en domein in nauw verband met elkaar hebben gestaan,

aangezien ook de heerlijkheid Lovendegem van de Gentse Oudburg afhankelijk was. Tot het leengoed ten Broeke behoorde een zogenaamde “cappelrije”, wat blijkt uit de plaatsnamen **Kapelrijegoed**, **Kapelrijestede** en **Kapelrijemeersen**, landerijen die bij het **Goed ten Broeke** lagen.

De hoevegebouwen van het **Goed te Bulare** stonden op Waarschoots grondgebied. Het Wallebilksken en het Singelbilksken, twee grenstoponiemen in het gehucht **Bulare**, moeten vlakbij de walgracht van de hoeve hebben gelegen. Uit de teksten blijkt dat de landerijen van het **Goed te Bulare** deels op Lovendegems, Waarschoots en Zomergems gebied lagen.

Eeuwenlang vormde het **Goed te Diepenbroek** de grenshoeve tussen de dorpswijk Kerkelare en de wijk Appensvoorde. Het goed werd genoemd naar de laaggelegen (**diepe**), vochtige en drassige bodem (toen **broek** geheten : zie uitvoerig blz. 44), waarin het lag. **Diepenbroek** was een achterleen van de heerlijkheid van Lovendegem.

Het **Hof en Goed te Lovendegem** maakte deel uit van de heerlijkheid van Lovendegem. Het bestond o.a. uit een gebouwencomplex, waarvan de grote woontoren het centrale gedeelte uitmaakte. Wellicht schuilt achter die toren de oude versterking die aan de basis van de nederzetting Lovendegem ligt. Volgens Achiel De Vos zouden we de eigenlijke oorsprong van de centrale domeinhoeve met de invallen van de Noormannen in verband moeten brengen. Hij ziet in het huidige kasteel namelijk een oude “donjon” met versterkte mote, die even ten noorden van de Hoogkale de strategisch belangrijke rivier kon bewaken en beschermen. Later zou de plaatselijke heer er dan zijn eigen kerk hebben gebouwd en een eigen rechtsgebied hebben verworven. Bij de grote toren van het kasteel bevond zich vroeger de toegangspoort waar de kaarsrechte **Kasteeldreef** op uitkwam. Samen met enkele stallingen en bergplaatsen voor rijtuigen was het “hof” door een brede walgracht omringd. Net buiten de omwalling en aansluitend bij het “hof” lag het zogenaamde “neerhof”, het erf dat zich tot aan de **Heerweg** naar Zomergem uitstrekte. Bij het hele complex hoorden ook nog een grote boomgaard, een moestuin en heel wat landerijen.

Centraal in de wijk Meienbroek en op de grens met Waarschoot vinden we het **Goed te Meienbroek**. Een 16e-eeuws tekstfragment leert ons dat het goed zo’n 36 bunder of een kleine 50 hectare groot was. Tot de toenmalige eigenaars behoorde Katelijne sGruuten, naar wie wellicht de **Katelijnebilk** is genoemd. Dat stuk land ligt trouwens vlak bij het **Goed te Meienbroek**.

De heerlijkheid van Nieuwenhove omvatte een aaneengesloten gebied dat zich uitstrekte over de gemeenten Lovendegem, Sleidinge en Waarschoot. Ze

bestond uit drie grote pachthoeven. Het **Goed te Nieuwenhove** was er hoogstwaarschijnlijk één van. Hoewel we op oude kaarten geen sporen van een grote boerderij vinden, lag het **Goed te Nieuwenhove** waarschijnlijk langs de straat naar Sangelbiers, de huidige Boterhoek, namelijk ter hoogte van het Meienbroekstraatje. Gelegen aan de rand van het Lovendegembroek heeft het **hof** wellicht een grote rol gespeeld in de laatmiddeleeuwse (of **nieuwe**) ontginningen van het Broek. Daarvan getuigen behalve **Nieuwenhove** zelf ook de akkerlandnamen als **Nieuwe** en **Nieuwe Bilken**.

Het **Goed ter Straten** maakte deel uit van de Heerlijkheid van ter Straten, een domein dat gedeeltelijk op Lovendegems en gedeeltelijk op Sleidings grondgebied lag. Het was afhankelijk van de Oudburg te Gent. Over de precieze ligging van de boerderij konden we geen gegevens vinden. Uit de naam blijkt alvast dat het ergens langs een belangrijke **straat** moet hebben gelegen.

Op de zuidzijde van de wijk Appensvoorde en langs de Kale bevond zich het **Goed te Velde**, de voorloper van het huidige kasteel te Velde. Het goed werd genoemd naar zijn ligging aan het **Appensveld** (zie blz. 73), de naam voor het onontgonnen gebied iets ten noorden van het Goed te Velde. Op een 18e-eeuwse kaart vinden we het goed terug onder de naam **Vossengoed**, een variant die we in onze oude bronnen nooit aantreffen.

Het **Goed ten Walle** is de nog niet zo lang verdwenen boerderij op het einde van de Oostveldse Slag bij het kruispunt van de huidige straten Oostveldkouter en Violierstraat, jarenlang bewoond door de familie Dossche. Uit oude kaarten blijkt dat het goed inderdaad door een vrij grote ringgracht of “wal” werd omringd. In de feodale tijd was het **Goed ten Walle** een leen van de heerlijkheid van Lovendegem en omvatte het zo’n dertien hectare landerijen.

(c) Naar de vorm

Het komt ook wel eens voor dat de naamgeving van een woning of huizengroep op een vormkenmerk is gebaseerd.

Zo treffen we in de uiterste noordoostpunt van de gemeente (in de Baetsdreef) het **Goed ter Bijle** aan. We hebben hier te maken met een hoeve op of bij een **bijlvormig** perceel land, d.i. een stuk grond met een haaks uitspringend deel. Op de kaarten is duidelijk zichtbaar dat het **Goed ter Bijle** omgeven wordt door een L-vormig perceel land.

Lange Munte is de naam van een huizengroep in het westelijke gedeelte van de Bredestraat, het huidige Kort Eindeken. **Munte** is afgeleid van het Romeinse

montem en betekent 'berg'. Toch denken we de betekenis 'berg' op die plaats te mogen uitsluiten. Aangezien de **Lange Munte** tot de oude en dichte bewoningskern van de wijk Bredestraat behoort en het om een jong toponiem gaat, zijn we eerder geneigd namen als **Korte** en **Lange Munte** als "uitgeweken plaatsnamen" te beschouwen. **Lange Munte** zou dan uit de naburige stad Gent zijn overgewaaid.

Aan de westzijde van het Goed ten Diepenbroek bevindt zich een boerderij met de naam **Tijkstedeken**. Een blik op de kaart maakt meteen duidelijk dat het **Tijkstedeken** een spits toelopende vorm heeft. Een dergelijke vorm wordt in de toponymie wel eens **tijke**, **tieke** of **teke** genoemd.

4.3 HERBERG- EN HUISNAMEN

Langs de oude verbindingsweg van Gent naar Brugge via Eeklo, de zogenaamde Eeklose Gentweg, stond de herberg het **Haantje**. Ze heeft haar naam overgedragen op het huidige gehucht bij de Lieve op de plaats waar Lovendegem, Sleidinge en Belzele aan elkaar grenzen. Voor de verklaring van de naam denken we in de eerste plaats aan **haan** in de betekenis 'haan van een vat, sleutel van een kraan'. Dat een zo'n typisch attribuut van de herbergier gemakkelijk als herbergnaam werd gekozen, behoeft geen nadere uitleg. Toch kunnen we niet uitsluiten dat de naam zinspeelt op de vogel, meer bepaald op een haan die op het uithangbord van de herberg afgebeeld stond. Afbeeldingen van de haan, de koning van het neerhof, die symbool stond voor vruchtbaarheid, schijnen al sinds de tijd van de Franken erg populaire geveltekens geweest te zijn.

Langs de andere oude heerweg van Gent naar Brugge treffen we ter hoogte van het kruispunt met de Kasteeldreef een herberg aan die de naam **het Schild van Boergondië** draagt. Waarom wapenschilden van vooraanstaande adellijke geslachten zo dikwijls op uithangborden voorkomen, wordt door P. De Keyser als volgt verklaard: "Waar men behalve drinken, ook eten en vernachten kon, logeeren te voet en te paard, prijkten weldra de schilden van de voorname gasten zoals vorsten en edellieden. Het was in vroeger tijd de gewoonte dat voorname personages, vooraleer ze op reis togen, een hele verzameling kleine schilden lieten vervaardigen om die, bij wijze van visitekaartje, bij de kasteleins achter de laten, waar het onthaal, logies, bediening, eten en drinken hun bijzonder medegevallen was". Wellicht hebben we bij het **Schild van Bourgondië** met een dergelijk schild van een telg van het Bourgondische huis te maken.

Ook bij de in de 17e eeuw aangelegde Lovendegembrug vinden we een aantal herbergen : de **Drie Koningen**, de **Gulden Appel** en het **Gulden of Vergulde Hoofd**. De eerste naam vindt zijn oorsprong in het feit dat de drie

koningen het symbool waren van pelgrims en reizigers. Herbergen met zo'n naam lagen vaak langs drukke verkeerswegen. Aangezien Lovendegembrug met het graven van het kanaal van Gent naar Brugge een belangrijk verkeersknooppunt was geworden, is dat ook hier van toepassing. De **Gulden Appel** kreeg zijn naam naar het uithang- of gevelteken, waarop een gele of goudkleurige appel te zien moet zijn geweest. Geel en goud komen in de heraldiek veel voor, omdat het erg in het oog springende kleuren zijn. Zo zal **het Gulden** of **het Vergulde Hoofd** een herberg zijn geweest waarop een goudkleurig hoofd te zien was. Op zulke afbeeldingen was het hoofd, aldus verschillende naamkundigen, vaak dat van Johannes de Doper, tijdgenoot van Christus, die vroeger vaak tot beschermheilige van herbergen werd gekozen.

Behalve langs drukke verkeerswegen hebben we uiteraard ook herberg- en huisnamen aangetroffen in de oude dorpskern.

Recht tegenover de ingang van het kerkgebouw blijken drie oude herbergen te hebben gestaan: **de Arend**, later ook **de Dubbele Arend** genoemd, **de Leeuw**, die ook een tijdje **de Gentse Leeuw** heette, en **de Zwaan**.

De **arend** of **adelaar** komt als uithangteken zowel voor bij herbergen en brouwerijen als bij burgerwoningen. Op het einde van de 17e eeuw krijgt de **Arend** de naam **Dubbele Arend**. De tweekoppige adelaar verwijst wellicht naar het wapenschild van de Oostenrijkse Habsburgers.

Als symbool van strijdvaardigheid en adellijke dapperheid komt de leeuw heel veel op wapenschilden voor. Meestal werd het dier geel of goudkleurig afgebeeld, wat blijkt uit de veel voorkomende herbergnaam de Gouden Leeuw. Op het uithangbord van de Lovendegemse herberg, die we in de bronnen als de **Leeuw** en als de **Gentse Leeuw** terugvinden, kan de leeuw uit het Gentse stadswapen hebben gestaan.

De **Zwaan** is de populairste herbergnaam in Vlaanderen. Ook in Lovendegem stond er een herberg "*vanoudts ghenempt de Swane*". **Zwaan** kan op een aantal manieren tot herbergnaam zijn geëvolueerd. Sommige naamkundigen wijzen erop dat zwanen vaak op de waterputten en poelen in de nabijheid van brouwerijen huisden. Anderen menen **zwaan** in verband te moeten brengen met het feit dat de hoeders van de burchtwalzwanen vaak herberg hielden. De naam van de sierlijke watervogel zou dan tot drinkhuissymbool veralgemeend zijn.

Daarnaast hadden nog twee woningen in de Lovendegemse dorpskern een naam : het **Gulden Huis** en het **Leestje**. Het **Gulden Huis**, destijds de woonplaats van de dorpspastoor, was misschien bekleed met goudkleurige gevel-

steen. Het **Leestje** was waarschijnlijk de woning van de schoenmaker. Op het uithangbord zal er een afbeelding van een kleine leest hebben gestaan.

Ten slotte vonden we ook nog het **Seminkelhuizeken**, de naam van een niet nauwkeurig te situeren kleine woning. Het Middelnederlandse **seminkel** of **scheminkel** is een afleiding van het Latijnse *simius* en betekent 'aap'. Had het **Seminkelhuizeken** een uithangbord waarop een aap was afgebeeld?

5. TERREINNAMEN

Het landschap in het Meetjesland en de hele Noordvlaamse zandstreek onderging tussen de 12 en de 17e eeuw een aantal verregaande veranderingen. Het natuurlandschap, bestaande uit heide, bossen en moerassen, moet tot in de vroege middeleeuwen het belangrijkste terreintype zijn geweest. Vanaf het einde van de 11e tot in het begin van de 14e eeuw (de volle en late middeleeuwen) werd dat natuurland door ontginning grotendeels in cultuurland omgezet. Behalve akkerland werden er ook weiden en bossen aangelegd. In de late middeleeuwen kwamen in Lovendegem dan ook vier verschillende terreintypes voor : *akkerland*, *graas- en hooiland*, *bossen* en *onontgonnen terrein*.

De meeste terreinnamen bevatten een woord dat in de dagelijkse taal ook als soortnaam werd gebruikt om een bepaald terreintype te benoemen. Voorbeelden daarvan zijn **akker**, **bilk**, **meers**, **land** en **stuk**. Een enkele keer komen die zonder enig ander element als plaatsnaam voor (b.v. de **Akker** of het **Veldeken**). Meestal echter zijn ze hoofdbestanddeel van een samenstelling (zoals **Tarwebilk**, **Kerkeland**) of een woordverbinding (**Standaerts Meers**, **Hoge Bilk**). Bij sommige van die woorden is het meteen duidelijk wat de landschappelijke aard van het genoemde stuk grond was op het ogenblik dat de naam ontstond. **Akker** bij voorbeeld wijst op *bouwland* en **meers** op *graas- en hooiland*. Uiteraard kon die werkelijkheid veranderen : weiland werd in akkerland omgezet, bos werd gerooid, heide tot cultuurland gemaakt, enz. Op het moment dat ze geregistreerd werden, duiden terreintoponiemen vaak al een andere werkelijkheid aan dan die waarop hun grondwoord zinspeelt.

Daarnaast zijn er veel plaatsnamen waarin een typisch terreinbestanddeel ontbreekt. Heel wat percelen zijn genoemd naar een of andere kenmerkende omstandigheid, bijvoorbeeld een opvallend vormkenmerk (de **Bek**), de uitgestrektheid (de **Zeven Gemeten**) of de naam van de eigenaar of de pachter (de **Beelaert**). Soms kreeg een stuk land de naam van een ander landschappelijk verschijnsel dat zich in de onmiddellijke omgeving bevond en als oriëntatiepunt dienst deed, bijvoorbeeld de **Eke** (genoemd naar een eik in de buurt) of de **Poel**.

In wat volgt behandelen we eerst de belangrijkste kernbestanddelen in de Lovendegemse terrein-toponiemen (5.1). Vervolgens gaan we wat dieper in op de motieven (5.2) die aan de basis van de naamgeving hebben gelegen bij toponiemen voor akkerland (5.2.1), graas- en hooiland (5.2.2), bossen (5.2.3) en onontgonnen terrein (5.2.4).

5.1 BELANGRIJKSTE BESTANDDELEN IN TERREINNAMEN

AKKER

Akker gaat terug op het Germaanse **akra** en is in de Vlaamse zandstreek zowat de oudste benaming voor bouwland. Het woord dateert uit de 5e-7e eeuw, de tijd van de Germaanse landname. In die periode waren de “akkers” de complexen waarop het bouwland van een dorp of een grote boerderij gegroepeerd lag. We moeten ons de vroegmiddeleeuwse “akkers” voorstellen als naar buiten toe omheinde, maar binnenin (overwegend) open stukken cultuurland. Ze moeten een fel contrast hebben gevormd met de rest van het landschap, dat toen nog hoofdzakelijk bestond uit bos, heide en moeras. Over de manier waarop ze bewerkt werden, zijn weinig bijzonderheden bekend, maar algemeen wordt aangenomen dat de bebouwing in gemeenschapsverband gebeurde.

Tussen het begin van de 11e en het einde van de 13e eeuw maakt de landbouw in onze streken een belangrijke ontwikkeling door. Het beschikbare akkerland wordt aanzienlijk uitgebreid door het rooien van bossen en het ontginnen van heidegebieden. Die evolutie zorgt voor een aantal veranderingen in de landbouwtechnieken en in de structuur van het cultuurlandschap.

Een van de belangrijkste technische en landschappelijke wijzigingen is het fenomeen “kouter”. Onder **kouter** verstaan we grote, homogene blokken akkerland, die ontstaan zijn door samenvoeging en uitbreiding van de vroegmiddeleeuwse bouwlanden. Ze werden gemeenschappelijk bewerkt volgens de techniek van het drieslagstelsel. Voor het aanleggen van dergelijke “kouters” werd vanzelfsprekend gebruik gemaakt van de bestaande ontginningen. Het waren dan ook in de eerste plaats de uitgestrekte “akkers” die in de nieuwe bouwlandstructuur werden opgenomen. Een en ander had tot gevolg dat de vroegmiddeleeuwse **akkertoponiemen** in grote mate door **koutertoponiemen** werden verdrongen.

Het koutersysteem heeft niet overal op dezelfde schaal ingang gevonden. In de omgeving van Gent werden weliswaar heel wat “kouters” aangelegd, maar ging niet al het oorspronkelijke bouwland in de nieuwe structuur op. Dat verklaart waarom er in het Gentse vaak nog oude **akkernamen** zijn blijven

voortbestaan. Bovendien bleef de naam **akker** er tot na de middeleeuwen productief bij de naamgeving aan nieuw gewonnen bouwlanden.

Zowel de oorspronkelijke als de nieuw ontgonnen “akkers” werden in de late middeleeuwen grotendeels verkaveld en van dan af individueel bewerkt. Het waren complexen van kleinere, bijeenliggende, individuele percelen, waarop geen collectief bedrijfsstelsel (meer) werd toegepast.

De oudste attestaties van Lovendegemse **akkertoponiemen** in ons materiaal dateren van enkele eeuwen na de ontginningen. Het overgrote deel treffen we zelfs maar vanaf de 16e eeuw aan.

Vanaf de 14e eeuw vermelden de bronnen heel frequent de plaatsnamen **Kouter** en **Lovendegemkouter**. We hebben hier ongetwijfeld te maken met de vroegst ontgonnen grond van de nederzetting Lovendegem. De ontginning ervan moet met andere woorden veel ouder zijn dan het woord **kouter** en dan de invoering van de kouterstructuur. Het ligt dan ook voor de hand dat die “kouter” de voortzetting is van een oude dorpsakker die aanvankelijk met een **akker**naam werd aangeduid. Hoewel we geen **Lovendegemakker** aantreffen, menen we dus toch te mogen aannemen dat die er ooit is geweest.

Typische voorbeelden van oude **akkernamen**, “akkers” die dus niet in de kouterstructuur zijn opgenomen, zijn **Appensvoordeakker**, **Loakker** en **Lambeeksakker**. Ze moeten alledrie ooit het uitgestrekte, gezamenlijke landbouwland van een oude bewoningskern hebben uitgemaakt, van resp. **Appensvoorde**, **Lo** en **Lambeke**. In die zin herinneren ze aan de oorspronkelijke betekenis van **akker**.

Op individuele uitbating wijzen onder andere **Weytens akker**, **Blaerbouts akker** en **Goossens akker**, namen met een persoonsnaam als bepalend bestanddeel. Ze duiden relatief kleine bouwlandcomplexen aan.

BILK

Bilk is een afleiding van **bilukan**, een Germaans werkwoord dat ‘afsluiten, omheinen’ betekent en ook aan de basis van **beluik** ligt. Een “bilk” is dus in oorsprong een omheind perceel.

Al in de periode voor de grote ontginningen moet **bilk** de sporadisch voorkomende, omheinde percelen hebben aangeduid. In tegenstelling tot de gemeenschappelijke, open “akkers” waren de “bilken” relatief kleine kavels, die individueel werden bewerkt.

In onze gewesten groeit het aantal **bilknamen** in de late middeleeuwen zienderogen. Die evolutie is toe te schrijven aan enkele belangrijke wijzigingen van landschappelijke en landbouwtechnische aard.

In de volle en de late middeleeuwen krijgt het cultuurlandschap in de streek ten westen van Gent namelijk een gemengd uitzicht. Aan de ene kant tref je er de uitgestrekte, open kouters aan. Aan de andere kant worden ook lagere, vochtige gronden ontgonnen. Die zijn helemaal niet geschikt om in de open "kouters" te worden opgenomen. Ze lenen zich veeleer tot kleinschalige verkaveling. De oude, gemeenschappelijke landbouw wordt dus stilaan vervangen door privé-landbouw. Die ontwikkeling drukt duidelijk haar stempel op het cultuurlandschap. Voortaan worden meer en meer percelen van een levende heining voorzien, zodat de kavelstructuur een geslotener aanblik biedt.

Bovendien ontstond er in de 12e-13e eeuw met de bloei van de steden een grote vraag naar allerlei nieuwe vruchten en gewassen. De behoefte aan haver, boekweit, vlas, voedergewassen zoals wikke en klaver groeide gestaag. De nieuwe teelten werden gewonnen buiten de open "akkers" en "kouters" die voor broodgraan (in die tijd rogge) waren bestemd en waarop traditioneel het drieslagstelsel werd toegepast. Ze werden m.a.w. niet aan de driejaarlijkse vruchtwisseling onderworpen en dus bij voorkeur op de "bilken", de omheinde privé-percelen, verbouwd.

Onder de oudste Lovendegemse plaatsnamen treffen we een aantal **bilknamen** aan : **Begijnenbilk**, **Katelijnebilk** en **Warandebilksken**. Het is niet onmogelijk dat die **bilk**toponiemen heel wat ouder zijn dan Lovendegems oudste bronnen laten blijken en dus eventueel van voor de grote ontginningen dateren.

Aan het omsloten karakter van de "bilken" herinneren **Doornbilk**, **Haagbilk** en **Wiedouw**bilk****, waarin de aard van het omringende (hout)gewas is meebenoemd. Op privé-gebruik wijzen plaatsnamen als **Clays bilk** en **Verbeelen bilk**. Dat het meestal om kleine kavels ging, blijkt uit de diminutievorm in **Simoen Bets bilksken** en **Gillis Ooms bilksken**. Van nieuwe teelten getuigen **Tarwebilk**, **Vitsenbilk**, **Evenbilk** en **Boekweitbilksken**. Dat **bilken** niet alleen afgesloten *akker*percelen aanduiden, maar ook omheinde stukken *grasland*, blijkt uit namen als **Paardebilk**, **Schaapbilk** en **Ginstbilk**.

BOS

De oorspronkelijke betekenis van **bos** is 'struikgewas, kreupelhout'. Geleidelijk aan ontwikkelde zich de huidige betekenis van 'aangeplant bos'. Die betekenis-evolutie is onder meer in de hand gewerkt door een aantal wijzigingen

in de werkelijkheid. Al vanaf de 12e eeuw werden namelijk heel wat onvruchtbare, woeste gebieden stelselmatig bebost om ze later als cultuurland te gebruiken. Dat verklaart waarom veel bossen op moerassige of heideachtige bodem zijn aangeplant. Zowel aan de natuurbossen als aan de aangeplante werd trouwens de nodige zorg besteed. Ze leverden namelijk aan de ene kant veel slaghout (brandhout) op voor familiaal gebruik en werden aan de andere kant vaak voor het vee toegankelijk gesteld.

In enkele Lovendegemse plaatsnamen met **bos** schuilt wellicht nog de oorspronkelijke betekenis, b.v. in **Varentbos** en **Krekelbos**. Het eerste wijst op een bos met varens, een wilde plantesoort die vroeger in dichte begroeiing aanzienlijke oppervlakten bedekte. **Krekel** als insektnaam houdt in de toponymie eveneens verband met woeste grond. Een naam als **Abeelbos** daarentegen wijst ongetwijfeld op bebossing door mensenhand, als overgangsfase van moeras naar cultuurland. We konden de **Abeelbos** namelijk situeren in de uitgestrekte moerasgebieden van het **(Lovendegem)broek**. Het toponiem **Stierbos** herinnert aan het gebruik van bossen als weideplaats.

BRIEL

Briel gaat terug op het Keltische woord **brogilo**, wat 'omheining' betekent. De naam van de omheining moet al vlug op het 'omheinde terrein' zijn overgegaan. Toen de Germaanssprekende bevolking het woord ontleende, raakte het betekenisaspect 'omheind' op de achtergrond en evolueerde briel tot een benaming voor 'moerassig grasland'. In de domaniale periode werden de natte weiden dikwijls als gemeenschappelijke graasplaats gebruikt. Het gemeenschappelijke graasrecht moet er ook voor gezorgd hebben dat heel wat pleintjes de benaming **brielken** meekregen. Een "briel" was vaak bij waterlopen en -putten gelegen, zodat hij ook dienst deed als drenkplaats voor het vee.

Bij de Lovendegemse graslandnamen **Briel** en **Brielen** hebben we met natte weiden te maken. De **Briel** ligt bovendien aan de oevers van de Hoogkale, zodat die ook als drenkplaats voor het vee kan hebben gediend. Verder troffen we ook twee keer het toponiem **Brielken** aan. In beide gevallen gaat het om een openbaar pleintje, waarop het vee vrij mocht grazen.

BROEK

Aanvankelijk was **broek** (uit Germaans **broka**) in onze streken het gewone woord voor 'moeras'. De "broeken" moeten er hebben uitgezien als komgronden zonder natuurlijke afwatering. Ze waren vrijwel aan alle kanten door hogere zandgrond omgeven en stonden in de winter volledig blank.

Wellicht al in de vroege middeleeuwen werden de “broeken” kunstmatig ontwaterd met primitieve draineringstechnieken. Dank zij deze eerste vorm van drooglegging konden ze een nuttige bestemming krijgen als graas- en vooral hooiweiden. Soms werd er ook (kreupel)bos op aangeplant om een betere waterbeheersing mogelijk te maken. Maar ondanks alle inspanningen bleven de broeken toch uitgesproken moerassige gronden, die ‘s winters soms maandenlang onder water stonden. Het woord **broek** is dan ook altijd verbonden gebleven met het kenmerk ‘moerassig’.

De uitgestrekte broekgronden waren tot in de late middeleeuwen gemeenschapsgrond. Zodra het gras wat weliger begon te groeien, werd het vee er niet meer toegelaten met het oog op de hooiwinning. Later kwamen ook grote delen van de “broeken” in privé-handen terecht.

Het **(Lovendegem)Broek** bestrijkt zowat de hele noordelijke helft van de gemeente en strekt zich verder uit over grote delen van Sleidinge en Waarschoot. Het toponiem herinnert ongetwijfeld aan de oorspronkelijke betekenis van **broek**. Aanvankelijk moet het **Broek** gemeenschapsgrond zijn geweest, maar met de intrede van de privé-landbouw verbrokkelde het graslandcomplex. Het westelijke deel ervan (**Bulare**) heette een tijdlang ‘s **Heer Wouters broek** en centraal treffen we de **Meienbroek** aan. Het eerste bestanddeel hiervan gaat ofwel terug op **mede**, een veel voorkomend woord voor een laaggelegen hooiweide, ofwel op **mei**, een oud woord voor berk. In het ene geval herinnert **Meienbroek** ons aan de hooiwinning op de “broeken”, in het andere geval aan de bebossingstechniek. De vaststelling dat er zich heel wat **gavertoponiemen** in het broekcomplex bevinden, leert ons dat het grootste gedeelte van het gebied er tot in de late middeleeuwen heel drassig moet hebben bijgelegen. Uitzonderingen daarop vormen enkele zandige opduikingen, zogenaamde **donken**, zoals de **Martjens donk** en de **Daasdonk**. Uit de 17e-eeuwse landboeken blijkt dat we mettertijd niet uitsluitend meer met *grasland* te maken hebben. Vanaf het einde van de 16e en in de loop van 17e eeuw werd het **Broek** verder gedraineerd, zodat de droogste delen ervan als *akkerland* konden worden gebruikt.

DONK

Zoals we hierboven al vermeldde, wijst **donk** een ‘zandige opduiking in een moerassig terrein’ aan. Opvallend is ook dat **donk**namen vaak voorkomen in combinatie met dierennamen. Ze zouden dan eerder ‘hol of nest’ betekenen.

Behalve de **Martjens donk** en de **Daasdonk**, twee zandige hoogten die boven het **(Lovendegem)broek** uitstaken, is ook de **Herendonk** een hoogte in het lager gelegen gebied bij **Diepenbroek**. Verder zijn er in Lovendegem een

paar plaatsnamen van het type 'dieren naam + donk'. Zo treffen we **Hazendonk** aan, wat waarschijnlijk 'schuilplaats voor hazen' betekent, en **Orsendonk**, wat eerder een drenkplaats voor paarden aanduidt. De **Orsendonk** ligt ingesloten tussen de **Hoge Kale** en de **Centerloop**.

DRIES

Etymologisch gaat **dries** terug op het Indo-Europese **treuisk**. De oorspronkelijke betekenis kan worden omschreven als 'iets wat opgeteerd of uitgeput is'. **Dries** duidt door de eeuwen heen nooit vruchtbaar akkerland aan. Het wijst veeleer op braakliggende, met gras en onkruid overwoekerde grond, die weer op kracht moet komen. De geringe kwaliteit heeft zowel betrekking op hoge, droge en schrale grond als op lage en drassige landerijen.

Onder de oudst overgeleverde Lovendegemse plaatsnamen vinden we de **Kwade Dries**. Het eerste bestanddeel laat er geen twijfel over bestaan dat het gaat om land van minder goede kwaliteit.

ETTING

Etting (Mnl. **ettinghe**) is een afleiding van het werkwoord **etten**, dat 'beweiden, laten afgrazen' betekent. Etymologisch verhoudt het zich tot **eten** zoals **drenken** tot **drinken**. We kunnen een etting dan ook omschrijven als een weiland dat door het vee wordt "afgeët". Het Vlaamse **etting**, net zoals zijn Brabantse tegenhanger **eusel**, duidt in de regel blijvend graasland aan. Daartegenover stonden de "broeken" en de "meersen", die vooral voor de hooiwinning van belang waren.

Behalve **Ettingstraatje** (zie blz. 30) komen ook **Etting**, **Ettingbilk** en **Ettingmeers** in ons materiaal voor. In alle gevallen gaat het om vaste weiden.

GAVER

Gaver komt in Meetjeslandse plaatsnamen heel dikwijls voor. Het zou een voor-Germaans woord voor moeras zijn. Het duidt altijd 'vochtig, drassig en laaggelegen grasland' aan, een betekenis die dus heel dicht bij die van **broek** aanleunt.

Ook in Lovendegem zijn er een aantal **gavers**. Ze liggen stuk voor stuk in het laaggelegen en drassige **Lovendegembroek**. Bovendien valt op dat onze **gavernamen** doorgaans grenstoponiemen zijn. Zowel de **Huizegaver**, de **Beersgaver** als de **Gavers** strekken zich verder uit in resp. Zomergem en

Waarschoot. De verklaring hiervoor moeten we zoeken in de structuur van het vroeg-middeleeuwse landschap in onze streek. Vóór de grote ontginningen van de 11e-13e eeuw bestreek het ontgonnen land maar een fractie van de hele landschappelijke ruimte. Het schaarse cultuurland lag op "akkers" gegroepeerd nabij de bewoningspunten, waarvoor men toentertijd steeds de hoogste plekken uitkoos, omdat alleen daar de bodem over een voldoende natuurlijke waterhuishouding beschikte om bebouwing mogelijk te maken. Tussen de cultuurzones in lagen uitgestrekte wildernissen met heide, moeras en kreupelbos.

Met de kerstening werden in de belangrijkste collectieve nederzettingen (dorpen) parochies gesticht, maar om een nauwkeurige territoriale begrenzing van die parochies maakte men zich aanvankelijk weinig zorgen. Wat zou daar immers de zin van zijn geweest, aangezien er in die wildernissen toch geen mens woonde? Pas toen van uit de bestaande dorpen en gehuchten meer en meer stukken van het woeste niemandsland ontgonnen werden of toch een nuttige bestemming kregen, groeide de kans op betwistingen tussen de parochies en vandaar ook de nood aan een duidelijke afbakening. Het ligt dan ook voor de hand dat de grenzen tussen de parochies getrokken werden dwars door de nog resterende stukken woestijn, waar zich niet zelden de slechtste, de zompigste bodems bevonden. En omdat de moderne gemeentegrenzen (althans die van vóór de recente fusies) nog grotendeels overeenkomen met de parochiegrenzen, zoals die in de late middeleeuwen werden vastgelegd, zijn heel wat moerastoponiemen ook nu nog te vinden op de scheiding van gemeenten. Vandaar bijvoorbeeld dat de huidige Lovendegemse grenslijn met Zomergem en Waarschoot dwars door het **Broek** loopt, meer bepaald door de "gavers".

HEIDE

In westelijk Vlaanderen vinden we **heide** tot de 15e eeuw onder de oude vorm **heet**. Pas later en mede onder invloed van de Brabants getinte schrijftaal deed **heide** zijn intrede. Beide varianten hebben in de Vlaamse dialecten wellicht gedurende enige tijd naast elkaar bestaan, wat waarschijnlijk tot een betekenisverschil heeft geleid. Uit oude teksten blijkt dat **heide** net zoals de benaming **veld** grote onontgonnen gebieden aanduidde, begroeid met onkruid, heidegewas en kreupelhout, en plaatselijk moerassig. Vandaar wellicht dat **heide**-namen niet alleen op droge zandgrond, maar vaak ook op natte en zure bodems te situeren zijn. De **Heide** in het **Lovendegembroek** nabij het gehucht **Boterhoek** is daar een voorbeeld van. Hoe de betekenis van het oudere **heet** zich door de eeuwen heen precies ontwikkelde, is niet zo duidelijk. Enkele plaatsnaamkundigen stellen dat **heet** veeleer wijst op 'kleinere delen van het "veld" die met heide(vegetatie) waren begroeid'. Die veronderstelling wordt door de diminutievorm in het Lovendegemse **Heedeken** kracht bijgezet.

KOUTER

Het woord **kouter** gaat uiteindelijk terug op het Latijnse **cultura**, dat 'bebouwde grond' betekent. Over de historische achtergrond van de "kouters" bestaat onder geschied- en naamkundigen nog altijd onenigheid. De discussie begon zo'n vijftig jaar geleden met de hypothese van J. Lindemans. Hij stelde dat de Keltische volkeren in onze gewesten het woord **kouter** rechtstreeks van de Romeinen overnamen en het op hun beurt aan de Germanen doorgaven. Tegen die veronderstelling zijn ondertussen al zo veel bezwaren gerezen, dat er niet veel meer van overeind blijft.

Volgens A. Verhulst is **kouter** samen met de werkelijkheid die het aanduidde, pas eeuwen na de Germaanse landname over Vlaanderen verbreid geraakt. Hij koppelt de ontlending van **kouter** aan een grondige herstructurering van het bouwland in de loop van de 11e en de 12e eeuw. De verspreid liggende, vroeg-middeleeuwse "akkers" werden toen door nieuwe ontginningen uitgebreid en vaak samengevoegd tot grote, uitgestrekte blokken, zogenaamde **kouters**. Op die manier wou men de broodgraanproductie verhogen om in de behoefte van de snel aangroeiende bevolking te voorzien. Zo ontstonden dus gemeenschappelijke, open bouwlanden, die naderhand traditioneel volgens de techniek van het drieslagstelsel werden bewerkt. Bij het aanleggen van de "kouters" werd natuurlijk gebruik gemaakt van de beschikbare uitgestrekte akkercomplexen, zoals de oude dorpsakkers. Dat vindt zijn toponymische neerslag in het feit dat vroegmiddeleeuwse **akkernamen** dikwijls door **kouter**namen zijn verdrongen.

Hoewel we over heel Vlaanderen **kouter**toponiemen aantreffen, heeft de **kouter**structuur niet overal evenveel succes gehad. Het kerngebied vinden we in zuidelijk Oost-Vlaanderen, waar de "kouters" nu nog het landschappelijk uitzicht bepalen. In dat gebied was de situatie heel gunstig voor een grootschalige verspreiding van het koutersysteem. In de eerste plaats vormden de vruchtbare zandleemgronden een ideale basis om grote, open koutercomplexen aan te leggen. Bovendien bestond er in die streken al geruime tijd een sterke traditie van gemeenschappelijke bebouwing. In de zandstreek daarentegen komen maar sporadisch "kouters" voor. De vorming van "kouters" zal er grotendeels zijn beperkt door de ongunstige bodemgesteldheid en de privé-mentaliteit van de boerenbevolking. De streek ten westen van Gent vormt een overgangsgebied. We vinden er een gemengd landschapstype. Naast de grote, open "kouters" tref je er kleinere, omsloten "bilken" aan. De "kouters" liggen meestal op relatief (8 tot 10 meter) hoog gelegen zandgrond, terwijl de "bilken" zich op de lagere, natte bodems bevinden. Anders dan in zuidelijk Oost-Vlaanderen met zijn vruchtbare bodems, liggen de "kouters" in de buurt van Gent vaak op minder vruchtbare, soms zelfs schrale stuifzandgronden.

Het belangrijkste koutercomplex in Lovendegem is de **Lovendegemkouter**, meestal kortweg **Kouter** genoemd. Het strekt zich ten oosten van de dorpskern uit tussen de Bredestraat en de Oostveldse Slag. Ten westen van de oude nederzettingsskern en in het verlengde van de **Lovendegemkouter** treffen we de **Westerhofkouter** aan, een tweede groot akkerlandcomplex. Het open karakter van die “kouters” is nog duidelijk zichtbaar op oude kaarten. De rest van het Lovendegemse grondgebied, zo blijkt nog, bestond grotendeels uit omheinde “bilken”. Hoewel we er geen harde toponymische bewijzen voor hebben, menen we te mogen aannemen dat beide kouters ontstaan zijn door een herstructurering van de oude akkerlanden van de oorspronkelijke nederzetting Lovendegem.

De “kouters” in Lovendegem liggen op hoge en lichte grond, net zoals dat elders in het Meetjesland het geval is. Zo ligt de **Lovendegemkouter** samen met de **Westerhofkouter** op een centrale verhevenheid (8 à 9 meter) tussen de **Hoogkale** en de **Centerloop**. In tegenstelling tot de moerassige omgeving was dat aanvankelijk ongetwijfeld een voordeel. Het recenter ontgonnen land bleek evenwel veel vruchtbaarder, zodat de “kouters” stilaan hun waarde verloren. Eén van de minder goede eigenschappen van de kouters was wellicht de typische stuifzandlaag. Dat die er ook op de **Lovendegemkouter** moet zijn geweest, bewijzen de plaatsnamen **Zandvleuge** en **Stuifland**. Toen de collectieve bebouwing definitief had afgedaan, iets wat in onze streek waarschijnlijk nog vóór het einde van de middeleeuwen gebeurde, verbrokkelde de **Kouter** in een aantal kleine privé-percelen. Daarop wijzen een aantal met **-kouter** samengestelde eigennamen in 17e-eeuwse bronnen, o.m. **Tussenkouterken**, **Dreefkouterken**, **Honderd Roedenkouter**, **Neyts Kouter**, **Reynierkouter** en **Smets Kouter**. Vandaag de dag is er van de **Kouter** als open bouwlandcomplex zo goed als niets meer overgebleven.

LAAR

De oorspronkelijke betekenis van **laar** (uit Germaanse **hlaeri**) is nog niet helemaal achterhaald. Toch zijn de meeste naamkundigen het erover eens dat **laar** onontgonnen (bebost of moerassig) terrein benoemde, dat voor de hele boerengemeenschap op de een of andere manier economisch belangrijk was. Zo kan een “laar” dienst hebben gedaan als gemeenschappelijke weideplaats voor het vee of als een plaats waar de mensen hout mochten sprokkelen, hooi oogsten, turf steken of wilde vruchten verzamelen.

In Lovendegem zijn er een aantal **laarnamen**. Zo vinden we ten zuiden van de dorpskern en in het verlengde van de Appensvoordestraat de **Larestraat**. De nu nog bewaarde straatnaam komt regelmatig voor als wijknaam in de oude documenten. Vanaf het einde van de 16e eeuw versmelt de **Larestraat** stilaan

met de dorpswijk. Op die manier ontstond de nieuwe wijknaam **Kerkelare**. Ongetwijfeld staan plaatsnamen als **Laardam**, **Laarbrug**, **Laarmeers(en)** en **Laarbilk(en)** in verband met die "straatwijk". Het hele laarcomplex wordt door de Hoogkale of Durme doorkruist. De naam moet dan ook oorspronkelijk betrekking hebben gehad op de lage, vochtige gronden langs de Kale-oever.

De andere **laartoponiemen** in Lovendegem bevinden zich eveneens op lage en vochtige bodems. Bovendien zijn ze alle samengesteld met een plantnaam. In **Hastelare** herkennen we **ast**, een afleiding van de boomnaam **as** 'es' door middel van het collectiefsuffix **-t**; het geheel betekent 'essenbos'. **Bu-** in **Bulare** gaat terug op het Germaanse **bon** en betekent 'riet', terwijl achter **vel-** in **Vellare** een oude benaming voor de wilg schuilgaat (zie **Vellare** blz. 21).

LAND

Land heeft vanouds de heel ruime betekenis 'grond (in het algemeen)'. In principe kan het dus zowel cultuur- als natuurland aanduiden. Toch blijkt het in de toponymie overwegend ontgonnen terrein te benoemen en is het later vooral op akkerland toegepast.

MEERS

De oudste betekenis van **meers**, afgeleid van het Germaanse **mari** 'waterplas', is 'aangeslibde grond langs rivieren en beken'. Al heel vroeg wordt **meers** de typische benaming voor 'laaggelegen en vochtig grasland'. De "meersen" hadden vroeger - en ook nu nog - een dubbele functie. In de eerste plaats waren ze belangrijk voor de hooiwinning. Nadat het hooi was gemaaid en binnengehaald, deden de "meersen" in de nazomer ook dienst als graasweide. Het vee mocht er dan het opschietende groen afweiden. Dit was trouwens heel lang de belangrijkste vorm van beweiding. Blijvende graasweiden, zoals we die nu zo goed kennen, zijn over het algemeen van recente datum. Vroeger vond je die vrijwel alleen in de onmiddellijke omgeving van de boerderijen. Het waren de kleine omheinde graspercelen, bestemd voor paarden of kleinvee, die traditioneel een **bilknaam** kregen.

Naast **bilk** is **meers** de meest voorkomende Lovendegemse terreinnaam. Dat is niet zo verwonderlijk als je weet dat er langs beide zijden van alle natuurlijke waterlopen in Lovendegem uitgestrekte meersgebieden liggen. Enkele "meersen" zoals **Lievemeers**, **Leemeers** en **Loopmeerselken** zijn naar de aangrenzende waterloop genoemd. De **Lomeersen**, de laaggelegen aangeslibde gronden langs de Neerkale in Lo, hebben tot op vandaag hun typische karakter bewaard. Dat de meersen een dubbele functie hadden, blijkt uit de plaatsnamen

zelf. Zo vinden we zowel **Maaimeers** als **Ettingmeers** en **Koemeers** in ons materiaal. Tot de oudste **meersnamen** behoren **Appensvoordemeers** en **Westerhofmeers**, samengestelde namen met een gehuchtnaam als bepalend bestanddeel. Ze moeten aanvankelijk het gezamenlijke hooi- en (nu en dan eens) graasland van de oude bewoningskernen Appensvoorde en Westerhof hebben aangeduid. Later zullen de uitgestrekte en gemeenschappelijke meersgebieden ook stilaan in privé-handen zijn terecht gekomen. De Lomeersen zijn hiervan een mooi voorbeeld. In de loop van de 17e eeuw krijgt een groot aantal kavels uit dit complex de naam van de eigenaar mee (**Arens Meers**, **Boevermeers**, **Hulthems Meers**, ...).

STUK

In oorsprong betekent **stuk** 'deel van een groter geheel' en wordt als zodanig al vanaf de vroege middeleeuwen o.m. gebruikt om naar delen van het cultuurlandschap te verwijzen. Opvallend daarbij is dat **stuk** zich stilaan ontwikkelt tot een specifieke bouwlandterm met de betekenis 'perceel akkerland'. Aanvankelijk bestond de akkerlandbetekenis alleen in de Noordvlaamse polderstreken. "Stukken" waren uitgestrekte nieuwlanden die omstreeks het jaar 1000 op de zee werden gewonnen en als akkerland gebruikt. Wat later raakte **stuk** in die betekenis ook verspreid over de hele Westvlaamse zandstreek en het Meetjesland. De opkomst mag worden gekoppeld aan het sterk individuele karakter van de ontginningen in onze streken. **Stuk** was de benaming voor een afzonderlijk, privé-akkerlandperceel, vaak van een levende heining voorzien. Tegenwoordig is **stuk** het gewone woord om akkerland aan te duiden, al wordt het meer en meer overvleugeld door **partij**.

In de loop van de 15e, 16e en 17e eeuw neemt het aantal **stuknamen** in Lovendegem enorm toe. Het kan geen toeval zijn dat dit gepaard gaat met de groeiende individuele mentaliteit van de boerengemeenschap in onze gewesten. Al in de eerste helft van de 14e eeuw treffen we **stuknamen** aan met als eerste element een persoonsnaam. **Simoen Fierijns stuk** is daar een voorbeeld van. Dat zulke privé-percelen vaak omplant werden, blijkt uit **Abeelstuk**, **Haagstuk** en **Braamstuk**, namen waarin het eerste bestanddeel de aard van de levende heining benoemt. Het is ten slotte ook duidelijk dat het meestal om akkerlandpercelen gaat (**Vitsenstuk**, **Bruin Korenstuk** en **Tarwestuk**).

VELD

Het woord **veld** is sinds zijn oorsprong de meest algemene term om het onontgonnen terrein tussen de verschillende nederzettingen aan te duiden. Die ongecultiveerde, open vlakte - bestaande uit bos, moeras en heide - was

aanvankelijk niemandsland en kwam later in het bezit van een heer of van een hele dorpsgemeenschap. In vele dialecten is **veld** later een benaming geworden voor akkerland. In het westelijk deel van de Vlaamse zandstreek, waaronder ook het hele Meetjesland, heeft **veld** die betekenisverandering niet ondergaan. Daar bleef het in de oorspronkelijke betekenis bewaard, zolang de woeste gebieden bestonden. Als *soortnaam* moet het woord uit de woordenschat zijn verdwenen, toen de “velden” door ontginning in cultuurland werden herschapen. Als *plaatsnaam* echter bleef **veld** vaak bestaan om de nieuwe bouwlanden te benoemen die uit de voormalige woeste gronden waren gewonnen.

Grote delen van het Meetjeslandse grondgebied bestonden tot in de 18e eeuw uit woeste “velden”. Of dat ook zo lang in Lovendegem het geval was, valt te betwijfelen. Uit een landboek van 1685 blijkt het oorspronkelijke Lovendegembroek vrijwel volledig ontgonnen te zijn. Een ander laat-17e-eeuws document laat er geen twijfel over bestaan dat er toen nog nauwelijks “vage gronden” overbleven.

Bij Lovendegems oudste plaatsnamen vinden we de huidige wijknaam **Oostveld**. Het hele gebied moet er oorspronkelijk hebben uitgezien als een open vlakte, waar nu eens laagstammig hout en heidevegetatie, dan weer moerassige plaatsen en poelen voorkwamen. Daarvan getuigen o.a. namen als **Kattenbroek** en **Kranepoel**. Ook het **Appensveld** moet de naam van zo'n onontgonnen gebied zijn geweest. Verder komen er nog een reeks **veld**namen voor, waarvan de naamgeving teruggaat tot de tijd dat het nog woeste gronden waren. De naam van het woeste land bleef vaak voortbestaan in het nieuw gewonnen cultuurland. Voorbeelden daarvan zijn **Zwarte Veld** en **Wielmakersveld**.

WEIDE

Weide en zijn westelijke variant **weede** gaan terug op het Germaanse **waido**. De oorspronkelijke betekenis van **weide/weede** moet ‘jachtterrein’ zijn geweest. Van die jachtbetekenis vinden we in onze huidige woordenschat nog sporen terug in **weitas** en **weidelijk**. De stap naar de huidige betekenis ‘graasland’ is eigenlijk niet zo groot. Gedurende een deel van het jaar kreeg het vee namelijk toegang tot de jachtterreinen. Daaruit ontwikkelden zich dan stilaan de huidige betekenissen ‘weidegebied’ en ‘cultuurweide’.

Het valt op dat de Lovendegemse **weidetoponiemen** **Hanewee** (zie blz. 67), **Lange Wee** en **Weegemeetjes** pas op het einde van de 17e eeuw voor het eerst worden aangetroffen. Het is dan ook een feit dat **weide** in de betekenis zoals wij die nu kennen, in heel westelijk Vlaanderen een tamelijk jong toponymisch bestanddeel is.

WOESTIJN

Woestijn gaat terug op het Germaanse **wostumjnjo** en betekent 'woest land'. Het heeft als soortnaam nooit iets anders aangeduid dan wild, onbewoond en onontgonnen terrein. Als plaatsnaam zal het wellicht, net zoals **veld**, de cultuurlanden hebben benoemd die uit de oorspronkelijke woeste gronden werden gewonnen. **Wostine** blijkt volksetymologisch over **(h)osti(j)ne** naar **rosti(j)ne** te zijn geëvolueerd.

5.2. BENOEMINGSMOTIEVEN VOOR ONDERDELEN VAN HET TERREIN

5.2.1 AKKERLAND

(a) Naar de eigenaar, de pachter of de gebruiker

De reeks akkernamen die hier volgen, bevatten alle een persoonsnaam of een naam van een instantie (de Kerk of een klooster). De genoemde persoon, groep personen of instelling kan zowel eigenaar, pachter als gebruiker van het perceel of percelencomplex zijn. Merken we nog op dat onder de persoonsnamen zowel profane (voor- en familienamen) als religieuze namen voorkomen.

Alois Roegiers Bilk, Arendbilk, Baets' Bilken, Baetsleer, Bavens Bilken (van een zekere Bavo), **Beelaert, Begijn en Begijnenbilk** (beide eigendom van het Sint-Elisabethbegijnhof te Gent), **Blaerbouts Akker, Blomkens Akker, Boudin Grijps, Bultins Bilksken, Buys' Akkerken, Christoffelbilksken, Clays' Bilk, Cockuyts Bilksken, Coppens Akker, Dobbelkens** (in het bezit van een zekere Dobbelaere), **Everaerts Bilk, Geeraerts Bilk, Gijsselken** (van een zekere Gijsselbrecht), **Gillis Ooms Bilksken, Goossens Akker, 's Graven Grijpken** (zie 's Gravenstraatje), **Heilige Geestland** (toebehorend aan de Armentafel of Heilige Geesttafel), **Heymans Bilk, Kapelrijebilk** (eigendom van de Kapelrij van ten Broeke), **Katelijnebilk, Kerkelanden, Lippens Bilk, Lubeks Hoek, Maenhoutbilksken, Meesterken** (eigendom van Inghel de Meester), **Mer Clays Stuk** (waarin mer een afkorting van meneer is), **Neven Bilksken** (van De Neve), **Neyts Kouter, Papenbilk** (eigendom van de parochiepriester of pape), **Reus Bilken** (van De Reu), **Roeland, Simoen Bets Bilksken, Simoen Fierijns Stuk, Slockx Akker, Smets Kouter, Stoffelkens Bilksken** (Stoffel < Christoffel), **Thijs Coenbilk, Vindelakkerken** (een vindel of vinder is een keurmeester), **Vliegheers Land, Verbeelen Bilk** (zie Verbeelen Stede), **Welvaerts Bilk, Ser Weytens Akker** (waarin ser een afkorting is van 's heer, dus de akker van de heer Weyten ofte Wouter) en **Zwarte-Zusterhuisbilksken** (eigendom van de Zwarte Zusters).

Hoewel dat op het eerste zicht niet zo duidelijk is, schuilt ook achter de **Faison** en de **Pevittekens** een persoonsnaam. **Faison** en **Pevitte** zijn namelijk namen van vogels, resp. van de **fazant** en de **piewitte**, een (ook nu nog) Westvlaamse dialectnaam voor de **kievit**. Net zoals **vink** en **kubber** (mannelijke duif) kon een vogelnaam als persoonsnaam (**Vincke**, **De Cubber**) worden gebruikt. Ook bij **Faison** en **Pevittekens** is dat wellicht het geval.

(b) Naar de vorm

Bek, Bekpapenbilk : spits toelopende akkers, zoals de bek van een vogel.

Bijle, Bijlakker, Gebijlde Imbeke : zie Goed ter Bijle (blz. 37).

Buikbilksken : een perceel met een of meer bolle zijden of **buiken**.

Haaibilk, Haaihoek : stukken met een onregelmatige, schuine vorm.

Halfmaanstuk, Maantje : **maan** en **halve maan** komen tot op vandaag nog voor om akkers met een of meer gebogen zijden te benoemen.

Kapmes, Kapperken, Schaaf : akkers in de vorm van alledaagse voorwerpen zoals het kapmes, de hak (of kapper) of de schaaf (zie Bijle).

Keel : een smal, toelopend perceel, zoals het lichaamsdeel.

Kort Bunder : in tegenstelling tot **Lang Bunder** (langwerpig) eerder vierkant van vorm.

Reep : een rechte strook grond, dikwijls (ook hier) langs een waterloop.

Sargiestukken : rechthoekige percelen kouterland, zoals een deken of sargie.

Singel, Singelbilksken : lange, kromme percelen, genoemd naar een singel, d.i. een buikriem voor dieren. Doorgaans liggen "singels" bij een omwalling van een grote hoeve. Ook in Lovendegem (zie Goed te Bulare, blz. 36).

Slok, Begijnenslok : twee stukken land met een lange, smalle vorm. **Slok** (van **slikken**) is een Mnl. synoniem van **keel**.

Slomstuk : een kromme, scheve akker (Mnl. **slom** = krom, schuin).

Spleet : een perceel met een spitse vorm.

Sprietbilk : schuin toelopend stuk land.

Streep : een lange, smalle strook land.

Stringebilken : een **string** is in oorsprong een langwerpig pand of bed van een akker, een weide of een bos. Door erfdeling konden die stroken land wel zelfstandige percelen worden.

Vismes : perceel in de vorm van een of ander mes.

(c) Naar de begroeiing

De volgende akkernamen herinneren aan de functie die de genoemde percelen vervulden, of aan de vruchten die erop werden gekweekt.

Met de bloei van de steden ontstond een grote vraag naar allerlei nieuwe gewassen en teelten. Het ging daarbij zowel om voeder- als om industrie-gewassen. Het grootste deel van de plaatsnamen die volgen, bestaat uit bilk-namen, wat er eens te meer op wijst dat de nieuwe teelten vooral op aparte, omheinde en individueel uitgebate percelen werden gewonnen.

Boekweitbilksken : in de middeleeuwen werd **boekweit** vooral als veevoeder, maar ook voor menselijke consumptie gebruikt.

Bruine Korenbilk : **bruin koren** of rogge was destijds in onze streken het belangrijkste broodgraan.

Evenbilk : in de late middeleeuwen was **evene** of zwarte haver een belangrijk zomergraan. Behalve als veevoeder werd het ook voor de bierbrouwerijen geteeld.

Gerstenbilksken : ook **gerst** werd als veevoeder en als grondstof voor bier gebruikt.

Ginstbilk : **ginst** is een oude dialectbenaming voor brem. Volgens A. De Vos speelde ginst een rol in het vruchtbaar maken van bosland. Het zou als een soort groenbemesting zijn gebruikt.

Havert : **Havert**, later tot **Havaard** vervormd, is een afleiding van **haver** met het collectiefsuffix **-t**, dat gewasnamen tot zelfstandige plaatsnamen maakt. Haver wordt nu vooral als paardevoeder gebruikt, maar moet vroeger ook een rol hebben gespeeld bij de voeding van de boerenbevolking.

Klaverbilkskens : **klaver** werd na de teloorgang van het drieslagstelsel de wisselvrucht bij uitstek.

Korenstuk : **koren** is een algemeen woord om het belangrijkste graan van de streek aan te duiden. In Lovendegem was dat ongetwijfeld rogge.

Lavettebilkskens : **lavette** (uit het Franse **navette**) is een benaming voor een soort rapen, die na de oogst worden gezaaid en pas de volgende lente opschieten. Ze worden vooral gebruikt als veevoeder.

Lochtingbilksken : **lochting** is een samenstelling van **look** (destijds een benaming voor knoflook, bieslook, prei, uien en sjalotten) en **tuin** (in de oorspronkelijke betekenis 'omheining', later 'omheinde ruimte'). Als dialectwoord voor moestuin is **lochting** nog altijd heel bekend.

Masteluinbilk : **masteluin** is een mengsel van rogge en tarwe en was in de middeleeuwen een belangrijk wintergraan.

Raapakkerken : de **raap** was een hoofdbestanddeel in de volkskeuken. Het raaploof was een kostbaar veevoeder. Van het zaad werd olie geslagen, die zowel voor consumptie als voor verlichting werd gebruikt.

Spelkoren : **spelt** is een op tarwe gelijkende, maar iets grovere graansoort.

Tarwebilk : **tarwe** vereist grond van goede kwaliteit. Dat tarwe hoofdzakelijk op "bilken" werd verbouwd, wijst op het uitzonderlijke gebruik ervan als broodgraan in onze streken.

Vitsenbilk : **vitse** of **wikke** is een oud voedergewas.

Warmoesstuk : **warmoeshof** is een Mnl. woord voor moestuin. **Warmoes** is immers de verzamelnaam voor kool en andere bladgroente. Ook het **Warmoesstuk** zal ooit als moestuin zijn gebruikt.

Wisselland : Aangezien het **Wisselland** op de Kouter ligt, is het heel waarschijnlijk dat het herinnert aan de vroegere driejaarlijkse vruchtwisseling. Het Middelreen, een toponiem dat topografisch overeenkomt met Wisselland, vormt trouwens samen met het Leen en het Achterleen een driedelig complex kouterland.

Wortelbilksken : het gaat hier wellicht om de zogenaamde "beestewortel", die vooral als veevoeder werd gekweekt.

(d) **Naar de omheining of het natuurlijke of aangeplante gewas errond**

Abeelstuk : omgeven door **abelen**.

Berkenen Kant : **berk** is hier als adjectief gebruikt om de aard van de kanthaag te benoemen, die rond het bedoelde perceel was aangeplant.

Braamstuk : een stuk akkerland met **braamstruiken** errond.

Dekwulge : **wulge** is een variant van **wilg**. De **dekwulge** of **dekwilg** is een soort wilgeboom, waarvan de buigzame twijgen gebruikt werden bij het dekken van daken met stro of riet, om de dekbussels aan elkaar te bevestigen. Vermoedelijk gaat het om de boomsoort die in het Nederlands bindwilg heet en die ook wissel leverde voor de mandenmakerij.

Doornhaag : de omheining van levende **doornen** (meestal meidoorn of hagedoorn) is hier op het perceel overgegaan.

Haagbilk : een omhaagd stuk bouwland. De oorspronkelijke betekenis van **haag** zal niet ver van de huidige hebben gelegen. Een “haag” diende namelijk om de akkers te vrijwaren van de overlast van het vee. Later ontwikkelden zich de betekenissen ‘struikgewas, bosje’ en ‘doornstruik’.

Kerreken : **Kerre** mag hier niet worden beschouwd als dialectwoord voor ‘kar’, aangezien het perceeltje nergens in de buurt van een grote hoeve (en het daarbij horende “karrekot”) is gelegen. **Kerre** en **kaar** zijn namelijk oude synoniemen van **wijde** en **wijm** (teenwilg). Het **Kerreken** is dus wellicht een stukje bouwland omgeven door teenwilg.

Loke : het Mnl. **loke** ‘afsluiting, haag, heg, heining’ gaat op het Germaanse **lukan** ‘luiken, afsluiten’ terug en is daardoor verwant met **bilk**, waarin immers datzelfde werkwoord vervat zit (zie blz. 42). In tegenstelling tot een levende omheining of haag hebben we hier met een dode afsluiting te maken. Een “loke” wordt omschreven als een houten, in de grond stekend staketsel, dat met rijshout is aaneengeweven. In ons geval is de naam van de omheining overgegaan op het omheinde percelencomplex.

Spurt : een samenstelling van **speur** ‘vuilboom, heesterachtige struik’ en het collectiefsuffix **-t**, dat van de plantnaam een plaatsnaam maakt.

Varentbilk, Varentdonk : samenstellingen van **varen** en het achtervoegsel **-t**, dus plaatsen waar veel varens stonden.

Wiedouwbilk : omheind of begroeid met **wiedouw** of **wijm** (teenwilg).

Wulfbilksken, Wulfstuk : mogelijk is **wulf** hier, net zoals **wulge**, een westelijke dialectvariant van **wilg**. Het eerste deel kan echter ook naar de persoonsnaam **De Wulf** verwijzen.

(e) Naar het uitzicht van de bodem, de bodemgesteldheid of de bodemsoort

Boterbilksken : **boter** wijst in dit geval op rijke en vruchtbare grond, aangezien het **Boterbilksken** is gelegen op lemig zand (zie ook Boterhoek blz. 12).

Donker Bilksken : **donker** is hier gebruikt in de betekenis 'niet licht van kleur'. Het perceeltje ligt namelijk op rivierklei (bij de Neerkale), een bodemsoort die donkerder is dan het lemige zand van naburige landerijen.

Droogaard : samenstelling van **droog** en **-aard**. Uit de bodemkaart blijkt dat we met droge, onvruchtbare zandgrond te maken. De combinatie met **-aard** is niet toevallig. Het achtervoegsel is hier ontleend aan persoonsnamen als **dronkaard**, **leegaard** en **gierigaard**, die eveneens een ongunstige bijklank hebben.

Dure Kost : grond, waaraan je te veel geld (vandaar duur) en aandacht moet besteden om aan de kost te komen (zie ook Verloren Kost blz. 78). In de tekstfragmenten staat *dierencost*. De klankontwikkeling van **uu** naar **ie** (**duur** naar **diere**) komt bij ons wel meer voor, denk maar aan **vier** voor **vuur**.

Fluwelen Bilk : misschien wijst **fluweel**, zoals **zoet** en **zacht** dat ook nu nog doen, op de makkelijk te bewerken en vruchtbare bodem van dit perceel.

Goochelhoek : **goochel** gaat wellicht terug op het Mnl. **gokelen** in de betekenis 'toveren'. We moeten het dan met het middeleeuwse volksbijgeloof in verband brengen. Misschien heeft het goochelen wel te maken met de manier waarop de akker werd bewerkt en met het verrassend goede resultaat dat daaruit volgde.

Kwade bilk : **kwaad** verwijst altijd naar een of andere slechte eigenschap. Het kan daarbij zowel om schrale en onvruchtbare als om natte, zware en moeilijk te bewerken grond gaan.

Mager Bilksken : **mager** zinspeelt altijd op de schraalheid van de bodem. Dus grond die weinig of niet geschikt is om er goede gewassen op te telen.

Mierle : **Mierle** is wellicht een samenstelling van **miede**, **-r** en **lo**, zoals in **Miederlo** en de familienaam **Van Mierlo**. **Miede** gaat terug op het element **mi**,

zoals in het Germaanse **migo**, wat 'op urine lijkende modder' betekent. We zouden **Miederlo/Mierlo/Mierle** dus kunnen omschrijven als 'een bosje op hogere zandgrond (zie Lo blz. 17) nabij een slijkerige plaats'. Uit de bodemkaart en reliëfkaart blijkt dat het bouwlandcomplex **Mierle** inderdaad bij een hoger gelegen en zandige plaats in het moerassige Lovendegembroek.

Moortelken, Moortelstuk : **moortel** is in een ver taalverleden verwant met het bekende **moer**, aangezien zowel **moer** als **moor** teruggaat op eenzelfde Germaans woord **mora** in de betekenis 'slijk, modder'. **Moor** moet al vroeg zijn samengevallen met het Latijnse leenwoord **moorter/moortel**, het nu nog algemeen bekende woord voor metselspecie. Onder invloed van het woord **moor** nam **moortel** ook de betekenis 'slijk, modder, moeras' aan. De metselspecie bevatte oorspronkelijk trouwens enkel water en klei en zag er dus nogal modderachtig uit. Op die manier kon **moortel** ook als plaatsnaam worden gebruikt. De Lovendegemse **moortel**toponiemen duiden dan ook zware, kleverige en slijkerige grond aan.

Poffetje : **poffet** betekent in het Mnl. onder andere 'voorraadkast'. Het Poffetje moet dan ook een klein perceeltje grond zijn geweest met een zodanig hoge opbrengst, dat de voorraadkast van de boer er goed door gevuld werd.

Rijke Berg : een hoger gelegen percelencomplex in Lo, bestaande uit vrij droge zandgrond. Uit het element **rijk** kunnen we afleiden dat het vruchtbare grond betreft, die waarschijnlijk zijn naam kreeg, toen het omringende terrein er nog heel wat moerassiger bijlag.

Slaakt : bestaat uit het Mnl. **slaak/slake**, wat 'glad wateroppervlak' betekent en het bekende collectiefsuffix **-t**. Het geheel duidt een plaats in het Lovendegembroek aan, waar zich veel stilstaand water bevond.

Sleiaard : het eerste element in **Sleiaard**, een drassig complex langs de Lieve, gaat terug op het Germaanse **slaido**, 'glibberige plaats'. Ook hier zorgt **-aard** dus voor een negatieve bijbetekenis (zie ook Drogaard). De naam evolueerde later volksetymologisch via Sluiaard tot Sluier.

Stuifland, Stuivenberg, Zandvleuge : deze percelen hebben alle drie een droge zandbodem, waarvan de bovenste laag bij winderig weer kon **opstuiven** of opvliegen (vandaar **vleuge**). Bovendien liggen Stuifland en Zandvleuge (op de Kouter, zie blz. 48), Stuivenberg naar Lovendegemse normen heel hoog.

Sukkelstuk : wijst ongetwijfeld op moeilijk te bewerken grond, grond waarop je sukkelst.

Venneken : in oorsprong is **ven** 'waterplas' verwant met **veen** 'turfgrond'. Het perceeltje in Lo is dan ook genoemd naar de moerassige, veenachtige bodem aan de oevers van de Neerkale.

Vette Bilken : **vet** is een benaming voor vruchtbare, vette grond.

Vloesbilk : **vloes**, een variant van het Mnl. **vluus**, betekende oorspronkelijk 'op het water drijvende plantenlaag'. Later ook 'drassig en moerassig land'.

Zeugenhoek : wellicht staat **zeuge(n)** in verband met het werkwoord **zuigen**. Het stuk bouwland ligt namelijk op heel vochtige, "zuigende" grond in de omgeving van de Vloesbilk en het Goed te Diepenbroek.

Zompelkens : hierin herkennen we **zomp**, een algemeen woord voor een lage en vochtige plaats. Ook nu nog wordt het gebruikt om het laagste deel aan de rand van een akker aan te duiden. De **Zompelkens** zijn te situeren in het Lovendegembroek. De bodemkaart bevestigt de drassige bodemgesteldheid.

(f) Naar reliëfkenmerken

Dal : akker in een laagte of dal.

Hoge Bilk, Hoge Bulare, e.d. : hooggelegen.

Hole : een akkerlandcomplex gelegen in een uitholling langs de Lieve.

Hul : is een oud woord voor **heuvel** (vgl. Eng. **hill**) of hoger gelegen plaats.

Ketel, Keutelbilk : laagten of inzinkingen in de bodem worden vaak aangeduid met **ketel** of met de geronde variant **keutel**.

Kouterhoofd : het **hoofd** of het meest verheven deel van de Kouter.

Neerbilk, Neringen : **neer** of **neder** betekent hetzelfde als **laag** ; het gaat dus om laaggelegen landerijen.

Panne : komvormig, laaggelegen stuk land, te vergelijken met een **pan**.

(g) Naar de grootte

Bunder : een akkermaat die (net zoals roede, gemet en vierendeel) als perceelsnaam werd gebruikt (1 bunder = 3 gemeten = 900 roeden, ca. 1 hectare 33 aren).

Gemet, Zeven Gemeten, Negen Gemeten, e.d.

Grote Bilk, Klein Akkerken (en alle andere toponiemen met groot en klein als bepaling).

Grote en Kleine Watervliet : **Vliet** in **Watervliet** hoort bij het werkwoord **vlieten** en betekent 'vloeiend water, beek, gracht, sloot'. De akkernamen **Grote** en **Kleine Watervliet** zijn wellicht genoemd naar een van de (gegraven of vergraven) afwateringssloten die het overvloedige water uit het Lovendegembroek naar de Lieve leidden.

Tienhonderd Roeden, Tienvijfentwintig Roeden, e.d.

Vierendeel, Vierendeelbunder : een vierendeel is een kwart (bunder).

(h) Naar de ligging

Veel terreinnamen hebben een andere plaatsnaam als bepalend bestanddeel. Dat kan zowel een wijk- of gehuchtnaam, een waternaam, een naam van een hofstede zijn als een naam van een ander belangrijk oriëntatiepunt (b.v. een dreef, een hek, een molen, een bos, enz).

Appensvoordeakker : in de wijk Appensvoorde (zie blz. 11).

Bachtenwalle : achter (vroeger **bachten**, uit **be-achten**) de wal van het Goed ter Bijle.

Balie : bij een **balie** of houten hek.

Bergstichel : **stichel** in de betekenis 'trap' is een afleiding van het werkwoord **stijgen**. Zo'n stichel moeten we ons voorstellen als een houten of stenen overstapje, dat vaak werd aangetroffen op de plaats waar voetpaden over de gemeenschappelijke heiningen dwars door het bouwland liepen. Al in de middeleeuwen evolueerde het woord van 'overstapje' naar 'draaiboom'. De naam van het overstapje (of eventueel van het draaihek) is bij **Bergstichel** (bij het akkerlandcomplex **Berg**) overgegaan op het terrein. In de citaten uit het begin van de 17e eeuw is **berg** volksetymologisch tot **brug** geëvolueerd, wellicht doordat het perceel niet zo ver van de Laarbrug was verwijderd.

Borrestein : een samenstelling van **borre** 'grenspaal' en **stein** 'steen'. Het geheel betekent 'steen als grensaanduiding'. Veldkeien blijken dikwijls dienst te doen als grensteken. De naam ging later over op het aanpalende perceel.

Brielkensoost : stuk land ten oosten van het **Brielken**.

Eindeloksken : op het einde van het akkerlandcomplex de **Loke**

Gewadhoek : bij het **Brugghemans Gewad**, een doorwaadbare plaats in de Lieve ter hoogte van het Brugghemans Straatje.

Hekstuk : bij een hek in het gehucht Diefhoek.

Houtakker : **hout** is een oud woord voor 'bos' en is hier wellicht nog in de oorspronkelijke betekenis gebruikt. In de onmiddellijke omgeving van de akker lagen er tot in de 17e eeuw nog een aantal bossen.

Houthek : een hek werd vroeger gebruikt als afsluiting van de toegang tot een akkercomplex. Het maakte dus deel uit van een omheining die moest beletten dat het grazende vee op de akkers kwam. Het **Houthek** is wellicht genoemd naar een **hout** (oud woord voor bos) in de buurt.

Kalebilksken, Lievebilk : langs de **Kale** (zie blz. 74) en de **Lieve** (zie blz. 75).

Kareeloven : perceel in de buurt van Lovendegembrug en genoemd naar een **oven**, waarin **karelen** of tichelstenen werden gebakken.

Kasseibilk : langs de **kassei** of zogenaamde Straat naar Vinderhoute.

Kleemput : perceel bij een **leemput**, een put waar leem (geelbruine, magere klei) werd gestoken. Met leemaarde kon je karelen bakken, dorsvloeren verhar-den, woningen bouwen, enz.

Kornieren : wellicht naar het Fra. **cornier** 'op een hoek'. De **Kornieren** liggen inderdaad op een afgelegen plaats in het Appensveld. Of moeten we achter dit toponiem een persoonsnaam zoeken ?

Kruisland : een perceel land aan de rand van de Kouter bij het kruispunt van de Bredestraatse Slag en een dreef van het Goed ten Broeke. Het perceel kan zowel naar de ligging aan het *kruispunt* zijn genoemd, als naar een *kruisbeeld* dat op die plaats stond. Het **kruis** zou dan een grensaanduiding van de Kouter zijn geweest. Daarvoor dienden kruisen trouwens wel meer.

Lange Haag : we moeten **haag** hier beschouwen in de betekenis 'heining van struikgewas'. Meestal bestond zo'n haag uit braamstruiken, doornen of wilgen. De haag diende allereerst om de akkers te vrijwaren van de overlast van het vee.

Molenbilk, Oliestuk : bij de oliemolen in het Brugghemans Straatje.

Molenkouter : bij de verdwenen molen op het einde van de huidige Molendreef.

Oostakker : meest oostelijke akkercomplex in de wijk Lo.

Poele : perceel aan de rand van de Kouter bij het Kruisland, wellicht genoemd naar een **poel** of (al dan niet aangelegde) vijver op die plaats.

Scheebilkskens : **schee** en **scheed** zijn afleidingen van het werkwoord **scheiden/scheden**. De genoemde perceeltjes liggen op de grens met Waarschoot. De grens zelf noemt men in de oude documenten altijd het **gescheet**.

Schijthaag : **Schijt**, afgeleid van het werkwoord **schijten**, wijst hier wellicht op de omstandigheid dat voorbijgangers het daar niet zo nauw namen met de elementaire regels van de hygiëne. Vergelijk in dat verband de alomverbreide namen als Schijtwegel(tje), Strontwegel(tje) en Strontstraatje. De naam van de haag is later op een akkerlandcomplex overgegaan.

Sluisbilken : langs de Sluisbeek, een benaming voor de Centerloop op die plaats (zie blz. 75).

Tussenbuur : **buur** betekende oorspronkelijk 'huis' of 'schuur' en is pas later toegepast op de bewoner van zo'n bouwsel, waarna zich de nu nog gebruikelijke betekenis ontwikkelde (vgl. met ovenbuur = bakkeet). Aangezien de **Tussenbuur** tussen twee hofsteden in ligt, hebben we hier nog met de oude betekenis van buur te maken : een stuk grond tussen twee gebouwen of **buren**.

Tussenwege : een driehoekig akkerlandcomplex ingesloten **tussen** drie **wegen**, de Oostveldse Slag ten zuiden, de Bredestraatse Slag ten noorden en het Lubekhekstraatje op de oostzijde.

Vondel : genoemd naar een los en smal bruggetje ofte **vondel**. Het woord komt in de betekenis 'houten brugje voor voetgangers' tot op vandaag in enkele Vlaamse dialecten voor. Op de plaats waar het Begijnendreefje de Centerloop dwarste, lag er wellicht zo'n bruggetje.

Windgat : een **windgat** is een 'schuif van een waterkering of sluis' en gaat terug op het Franse woord daarvoor, met name **vanne**. **Gat** kon in het Mnl. ook 'deurtje' betekenen. Het **Windgat** ligt bij een aftakking van de Centerloop die naar de walgracht van het Hof te Lovendegem stroomt. Het is heel goed mogelijk dat zich daar een sluis met één of meer schuiven bevond.

Zevenstuksken : een stukje land langs een waterloop bij een **zeef**, Mnl. **zeve**. In waterlopen worden nu nog vaak zeven geplaatst om het drijvend vuilnis tegen te houden.

Zijde : aangezien het hier om een grenstoponiem gaat, is de betekenis wellicht 'gelegen aan de uithoek of "uitkant" (Mnl. **sije**) van Lovendegem'.

Zwaanstuk : bij de herberg de **Zwaan**.

(i) Naar de vroegere toestand of wijze van ontginning

Brand : in de toponymie wijst **brand** op voormalige heidegrond, die door afbranden van de heidevegetatie in akkerland werd omgezet. Maar het kan ook een stuk "veld" aanduiden, waar opschietend kreupelhout geregeld werd afgebrand, om er beweiding mogelijk te maken. Aangezien we hier met *een partije saeylandt* te maken hebben, is hier wellicht de eerste verklaring van toepassing.

Jonge Bilken : ongetwijfeld een aantal percelen die in een recent verleden zijn ontgonnen.

Nieuwe, Nieuwe Bilken : percelencomplex aan de oostrand van het Lovendegembroek in de buurt van het Goed te Nieuwenhove. Het staat zo goed als vast dat hiermee de nieuw ontgonnen percelen akkerland van dat goed worden bedoeld.

Oude Hofstede, Oude Stede : percelen waarop zich ooit een woning moet hebben bevonden.

Stomme Bilksken, Stommeling, Stommelingbilk : een aantal bijeengelegen stukken land in het bosgebied bij de wijk Vellare. We menen het eerste element in verband te mogen brengen met het Mnl. werkwoord **stommen** 'hakken van bomen'. De **stommen**namen zouden dus herinneren aan het rooien van bos op die plaats. De volksetymologische ontwikkeling tot **Stommeling** ligt daarbij natuurlijk voor de hand.

Verbernde Stede : **verbernd** is het voltooid deelwoord van **verbernen / verberren** 'afbranden, verbranden' (vgl. Duits **brennen**). Zoals bij **Brand** kunnen we hier te maken hebben met het in brand steken als ontginningsmethode. Een andere mogelijkheid is dat **verbernde**-toponiemen verwijzen naar de gevolgen van de talrijke krijgsverrichtingen in onze streken.

Vervallen Hofstede : perceel waarop ooit een vervallen woning stond.

(j) Naar de dieren die er huisden

Duivenbilk : misschien genoemd naar een duifhuis (om duiven te vangen) dat op die plaats stond. Wilde duiven waren namelijk heel schadelijk in de zaaitijd.

Eksterbilk : een “bilk” omplant met bomen waarin veel eksters huisden.

Hinnebilk, Hinnebilkskens : percelen vlakbij een hofstede, wellicht genaamd naar de kippen (**hennen**) die er op rondliepen.

Krekelbilk : krekels wijzen in de toponymie vaak op woeste (braakliggende) gronden.

Konijnebilksken, Patrijsbilkskens

Teerwurm : een benaming voor de pier, zoals we die ook nog vinden in het huidige Tieltsse dialect (**teiring**). Waarschijnlijk gaat het hier om een perceel akkerland, waar veel wormen voorkwamen.

Vossebilksken

(k) Naar het juridisch statuut

Korenschuld : de pachter van dit perceel moest wellicht een **korenrente** aan de eigenaar betalen.

Krakeellochtingsken : een stukje land, waarvan het bezit werd betwist of waarover ruzie werd gemaakt of **gekrakeeld**.

Leenbilk : een “leen” kan een ambt, tiende, rente of zelfs een hele heerlijkheid omvatten. Leenman en leenheer hebben wederzijdse rechten en verplichtingen. De **Leenbilk** is een perceel, dat in zo’n leenstelsel fungeerde.

Patakon : een perceel dat is genoemd naar de pachtsom, die jaarlijks werd geïnd. Een **patakon** is namelijk een Spaanse zilvermunt, die in onze streken in de 17e en de 18e eeuw gangbaar was en een waarde had van ongeveer vijftig stuivers.

Tiendepenning : een percelencomplex, waarop de pachter een **penning** (= een denarie/denier) belasting of **tiende** moest betalen.

Tiendevrijken : een stukje land, dat **vrij** was van **tiendeheffing**.

(1) Onduidelijke gevallen

Pilterij(en) : Het Mnl. **pilter/pelter** betekent 'huidenbewerker, pelzenmaker', een afleiding van **pilse/pelse** 'pels, huid van een dier'. De **Pilterij(en)** (met suffix **-ij/-erij** uit het Frans **-ie/-erie**) zou dan eventueel de naam zijn van de landerijen (hier akker- en grasland) van de **pilter** of van een zekere **De Pilter**. Hoewel die verklaring niet onmogelijk is, menen we aan de hand van de topografische gegevens toch een andere hypothese te mogen opstellen. **Pelse/pilse/pulse** is namelijk ook een oud woord voor 'moeras' of 'drassige grond, die overwoekerd is met lis, biesen en andere waterplanten'. Bovendien blijkt **pilserij** als soortnaam nog in de Westvlaamse dialecten te bestaan voor "ene uitgestrektheid lands, waar men vele pilsen bijeen aantreft" (De Bo). Aangezien de **Pilterij(en)** aan de oevers van de Lambeke en dus op heel drassige grond liggen, lijkt ook deze verklaring ons niet onmogelijk. De overgang van **pilserij** naar **pilterij** ligt echter taalkundig niet voor de hand.

Wijnzilver : hoewel we daarvan geen sporen in de bronnen terugvonden, schuilt er achter de poëtische plaatsnaam **Wijnzilver** waarschijnlijk een persoonsnaam. Het lidwoord in de oudste tekstfragmenten (*den Winseluere*, *den Wijnseluere*) maakt in ieder geval duidelijk dat we **zilver** hier niet in zijn bekende betekenis van edel metaal (**het** zilver) moeten opvatten. Hoogstwaarschijnlijk hebben we met een verkeerde interpretatie van het letterteken <u> te maken. De oorspronkelijke persoonsnaam was wellicht **Winseluere**, maar aangezien er in de Middelnederlandse handschriften weinig of geen verschil bestond tussen de <u> en de <v>, zal **Winseluere** verkeerdelijk (volks-etymologisch) tot **Winselvere** en **Wijnselvere** (**zelvere** = **zilver**) zijn geëvolueerd. Opmerkelijk is ook dat het lidwoord zich stilaan aanpast. Uit de citaten blijkt dat het in het begin van de 17e eeuw meestal ontbreekt en pas iets later consequent als **het** Wijnzilver opduikt (1657 : *het wijnsiluere*).

5.2.2 GRAAS- EN HOOILAND

(a) Naar de eigenaar, de pachter of de gebruiker

Arens Meers, **Backerkens Meers**, **Baljuws Meerselken** (een **baljuw** was destijds een soort officier van justitie), **Beelaerts Meers**, **Begijnenmeers** (in het bezit van de begijnen van Sint-Elisabeth), **Boels Meerselken**, **Cockuyts Meers**, **Franse Meers** (herinnert aan de periode waarin Boudewijn van Bourgondië, zoon van Filips de Goede, eigenaar was van het Goed en de Heerlijkheid van ten Broeke), **Gemene Akkermeers** en **Gemene Wallekens** (**gemeen** betekent 'gemeenschappelijk, publiek, openbaar' ; in beide vallen gaat het om een deel van een groter complex dat als gemeenschappelijke graas- of hooiweide dienst

deed), **Goethals' Meers**, **'s Graven Meers** (zie **'s Graven Straatje**), **Hulthems Meers**, **Joos Dobbelaere Etting**, **Kerkemeersen**, **Maes' Meers**, **Meyers Meers**, **Pieterigge** (achtervoegsel **-igge/-egge** wordt gebruikt om een vrouwelijke persoon aan te duiden, zoals in **dievegge**), **Priesteragemeers** (**priesterage** duidt de goederen aan, die bij de stichting van een nieuwe parochie de schenking van de priester uitmaakten), **Ser Jans Meersen** (de meersen van een zekere heer (**sheer/sher/ser**) Jan ; later evolueerde de naam volksetymologisch tot **Sint-Jans Meersen** en **Sergeantmeersen**), **'s Vos Meerselken**, **Wulfs Meers**.

(b) Naar de vorm

Elleboog : hoekig en krom perceel, naar analogie met het lichaamsdeel.

Hanewee : weide genaamd naar de vormgelijkenis met een haan van een vat.

(c) Naar de functie of de bestemming

Bijters : **bijter** is een afleiding van het werkwoord **bijten**, hier wellicht overdrachtelijk gebruikt in de betekenis 'grazen'. De *twee bulcken*, zoals we die in het tekstfragment vinden, zouden dan twee omheinde graasweiden zijn.

Bleekstede : een grasveld in de nabijheid van enkele hofsteden in het Meienbroekstraatje. In de Vlaamse dialecten bestaan tot op vandaag woorden als **bleekhof** en **bleekwei** om een klein grasveld dicht bij het huis aan te duiden, waar het linnen te **bleken** wordt gelegd. Ook achter **Bleekstede** gaat vermoedelijk die werkelijkheid schuil.

Ettingmeers : **etting** herinnert aan het feit dat het vee het nagras of etgroen na de hooioogst mocht afweiden.

Ingeland(en) : uitgestekt graslandcomplex ten zuiden van de Akkermeersen in de wijk Appensvoorde. In **Ingeland(en)** herkennen we het Germaanse **angi**, dat 'grasland, weide' betekent.

Kalverstuk, **Koemeers**, **Merriebilk**, **Paardebilksken**, **Schapenmeers** : meestal dicht bij de hoeve gelegen graslanden, genaamd naar het soort vee (runderen, paarden of schapen) dat erop graasde, eventueel na de hooioogst.

Maaimeers : perceel dat gemaaid wordt, m.a.w. een hooiweide.

Opstal, **Opstalbilk** : aan de walgracht van het Hof te Lovendegem. Sommige naamkundigen zien in **opstal** een plaats waar iets werd opgesteld, namelijk het

vee van de gemeenschap. Anderen verklaren **stal** als 'stand' (zoals in **achterstal**). **Opstal** wijst dan op de 'oplopende berm aan een gegraven waterloop'.

Orsendonk : **Ors** is het oude Nederlandse woord voor ros of paard (vgl. Engelse **horse**). Aangezien de **Orsendonk** aan de westzijde door de Hoogkale en aan de noordzijde door de Centerloop wordt begrensd, hebben we waarschijnlijk met een drenkplaats voor paarden te maken. Later werd **Orsendonk** volks-etymologisch tot **Ossendonk** vervormd (zie ook donk blz. 45).

Vlaslegger : een stuk weiland bij de **Rootgracht** (zie blz. 80). Ofwel **legde** men er het **vlas** te drogen, alvorens het in de Rootgracht werd gerooit, ofwel werd het vlas er uitgespreid om het "te velde", d.i. in weer en wind, te laten roten.

(d) Naar de omheining of het natuurlijke of aangeplante gewas errond of erop

Besloten Wallekens : het besloten (afgeleid van het Mnl.besluiten 'afsluiten, omheinen') gedeelte van het complex Wallekens (zie blz. 69).

Biesmeers : weiland waar biesgras of biezen rond of op groeiden.

Hulstmeers : omheind door een aantal hulststruiken.

Lismeers : aan de oevers van de Centerloop, afgebakend met waterplanten.

Riet : de naam van de grassoort is hier overgegaan op het perceel.

Sekmeers : grasland waarop of waarrond **sek** of **zegge** 'waterbies of rietgras' groeide.

Weermeers : **weer** is een nu erg archaïsch klinkende Lovendegemse benaming voor de haag. De **Weermeers** was wellicht omheind door een haag. Vermelden we nog dat **weer** (afgeleid van **weren**, **tegenhouden**) ook een 'dam in een beek voor de visvangst' kan betekenen. We konden echter niet uitmaken of de **Weermeers** langs de oevers van de Neerkale lag, zodat we een vraagteken moeten plaatsen achter de tweede verklaring.

(e) Naar de bodemgesteldheid of bodemsoort

Beermeers : waarin **beer** (uit het Germaanse **birnu**) 'slijk, op beer lijkende modder' betekent. Uit de bodemkaart blijkt dat de **Beermeers** inderdaad op heel natte zandleem- en kleigrond ligt.

Dauw : graasland dat wellicht is genoemd naar het vocht dat 's avonds en 's nachts op het gras neerslaat.

Kwade Dries, Kwade Meers : op grasland toegepast verwijst **kwaad** naar een heel natte, waterzieke bodem.

Mere : net zoals **meers** gaat **mere** terug op het Germaanse **mari** 'waterplas'. Bij uitbreiding kon het ook 'moerassige plaats' betekenen. Aangezien het grasland-complex **Mere** op heel vochtige grond bij de Centerloop ligt, hebben we ongetwijfeld met die betekenis te maken.

(f) Naar reliëfkenmerken

Egale : **egaal** (uit het Frans *égal*) is hier in de betekenis 'effen, plat' gebruikt. De oppervlakte van het complex moet er destijds zo gelijkmatig hebben uitgezien, dat het woord om een dergelijke hoedanigheid uit te drukken op het percelencomplex zelf is overgegaan. Aangezien het om een gebied langs de Neerkale gaat, zal dan wel een laaggelegen, effen vlakte bedoeld zijn.

Kolmeerselkens : kleine graslandpercelen die in een holte of kuil (Mnl. **col** of **colle**) liggen of waarop/waarbij een of meer putten voorkomen.

Scheutmeersen : **scheut** is afgeleid van 'schieten' (zoals **geut** van **gieten**) in de betekenis 'helling hebben'. We vinden het element ook terug in **scheutkant**, een Vlaams woord voor 'een hellende kant van een akker langs het water'. De **Scheutmeersen** zijn dus grasland met een hellende kant aan de Centerloop.

Wallekens : Het Mnl. **wal/walle** (zie ook Oude Wal blz. 19) kon ook een laaggelegen plaats aanduiden. De **Wallekens** liggen inderdaad ten zuiden van de Loakker aan de oevers van de Neerkale.

(g) Naar de grootte

Grote Akkermeers, Grote Briel, Grote Meers

Kleine Broekmeers, Kleine Ingeland

(h) Naar de ligging

Akkermeers : wellicht genoemd naar de ligging bij de Appensvoordeakker.

Bedelf : een **bedelf** (afleiding van het Mnl. **bedelven** 'afdammen') kan worden

omschreven als 'een door het opwerpen van aarde ontstane kuil'. De naam van de kuil die werd gedolven om het oppervlaktewater van de "meers" af te leiden, is op het graslandcomplex overgegaan.

Broekmeers : grasland bij het Goed ten Broeke.

Durme : langs de Hoogkale ofte Durme.

Hammen : de oorspronkelijke betekenis van het oude woord **ham** is 'landtong, uitspringend in een overstroomde watervlakte'. Bij uitbreiding kon **ham** ook wel 'een bocht van hoogland, die uitspringt in moerassen' en 'een perceel gelegen in een ham of kromming van een weg' aanduiden. De **Hammen** vormen een hoger gelegen bocht in het Lovendegembroek, die bovendien in de kromming van het 's Graven Straatje is gelegen.

Leemeers : langs de Leegracht of Lede

Lomeersen : de uitgestrekte meersengordel langs de Neerkale op de wijk Lo.

Ommeloopmeerselken : een perceeltje weide langs de walgracht of **omloop** van het Goed ten Broeke.

Rijmeers : **rij** gaat op de oude vorm **rei** of **ri** 'stromen' terug. Het Mnl. **rijt** in de betekenis 'stroom, beek, greppel, afwateringswaterloop' is daar een afleiding van. In de oude vormen *Riemersch* en *rietmersch* zouden **rie** en **riet** evenwel naar de grassoort 'riet' kunnen verwijzen. Verder komt **rie** ook als variant van **reen** 'grenssloot' voor. Aangezien de **Rijmeersen** aan de noordzijde door de Kouter worden begrensd en we in ieder geval met laag gelegen grasland te maken hebben, zijn de verklaringen waterplant en grenssloot in principe allebei mogelijk. Toch menen we aan de hand van de **rijt**varianten - die trouwens ook opduiken in **Rijtstraat**, een andere naam voor het **Rijstraatje**, tevens de toegangsweg tot de **Rijmeersen** - de voorkeur te mogen geven aan de eerste verklaring. In dat geval zijn de **Rijmeersen** genoemd naar een afwateringssloot, die we in de Atlas der Onbevaarbare Waterlopen terugvinden.

(j) Naar het juridisch statuut

Bijlevingmeers : **bijleving** is een term uit het middeleeuwse huwelijksrecht, waarmee het stelsel wordt bedoeld dat bij het overlijden van een der echtgenoten de overlevende partner het vruchtgebruik geniet van de helft van de onroerende goederen die tijdens het huwelijk waren verworven. Het woord ging over op de "meers" zelf, die het voorwerp van een dergelijke regeling was.

Helftwinning : het pachtsysteem waarbij de eigenaar en de huurder elk de helft van de bebouwingskosten en van de opbrengst krijgen, werd destijds **helftwinning** genoemd. De naam van het systeem werd in dit geval aan een perceel grasland gegeven.

(k) Naar een historisch feit

Kapotte, Kapottemeers : op het einde van de 17e eeuw waren er in Lovendegem militaire schermutselingen tussen Fransen aan de ene kant en Hollanders en Spanjaarden aan de andere kant. De Franse slachtoffers werden begraven in het meersengebied ten zuiden van de Kouter, ook nu nog de **Kapottemeersen** geheten. De naam zou kunnen ontstaan zijn door het feit dat er op die plaats heel wat **kapotten**, nl. lange soldatenjassen, zijn gevonden.

ll) Onduidelijk geval

Huizegaver : het eerste element in **Huizegaver** is onduidelijk. In oude varianten zoals *huusgavere* zouden we **huus** eventueel als het gewone woord voor woonplaats (huis) kunnen beschouwen. Toch lijkt het onwaarschijnlijk dat er in een “gaver”, een drassig en moerassig gebied, enige vorm van bewoning zou zijn geweest.

5.2.3 BOSSEN

(a) Naar de eigenaar, de vruchtgebruiker of de aangelande

Begijnenbos : uit het landboek van 1685 blijkt dat het Begijnenbos, eigendom van het Gentse Sint-Elisabethbegijnhof, herverkaveld is in twee “bilken” ; we hebben hier te maken met een duidelijk voorbeeld van de bekende bebossingstechniek, die werd toegepast om ongecultiveerd (moeras)land te ontginnen.

Bets Bos, 's Conincx Bos, Geeraerts Bos, Goetshals' Bosselken, 's Heer Jacobs Bos, Jaegers Bos, Meesters Bos, Sint-Martensbos, Steelands Bossen. Warande (hier de **warande** van de heer van Lovendegem ; **warande** betekent oorspronkelijk ‘bos dat aan de heer is voorbehouden voor de jacht’. Een “warande” moeten we ons dus voorstellen als een afgesloten privé-bos waar de heer kon jagen. Later deed ze ook wel dienst als lusthof, boomgaard of park.

(b) Naar de vorm

Slangebosselken : **slang** wijst in de toponymie op een lange en smalle strook land of bos. De kaart maakt duidelijk dat het **Slangebosselken** een lang en smal strookje bos moet zijn geweest.

(c) Naar het gebruik

Stierbos : bossen werden vaak voor het vee toegankelijk gesteld. **Stierbos** is hier een mooi voorbeeld van en herinnert aan het gebruik van bossen als graasplaats (zie ook bos blz. 43).

(d) Naar de aard van het houtgewas

Abeelbos : beplanting met **abelen** is typisch voor het in cultuur brengen van woeste gronden.

Eekbos, Elsbosselken, Esbos

Meibos : wellicht beplant met **meien** of berken (zie Meienbroek blz. 45).

Wedebos : het eerste element kan op twee verschillende manieren worden verklaard. Zo is **wede** een oud woord voor 'teenwilg'. Het werd later **wij(d)e**, waardoor het in sommige dialecten klankmatig samenviel met **wei(d)e** 'graasland'. In het westelijk Vlaamse **wiedouw**, de benaming voor '(vlecht)wissen van bepaalde wilgesoorten' (zie Wiedouwboek blz. 58), is het oude **wede** bewaard. Op onze plaatsnaam toegepast, kan **wede** naar vlechtwissen verwijzen, maar natuurlijk ook naar de boom die zulke wissen voortbrengt, nl. de **wilg**. In dat geval hebben we dus met een **wilgenbos** te maken. **Wede** kan ook een westelijke variant van **weide** zijn in de oude betekenis 'jachtgebied' (zie ook blz. 52). Het is mogelijk dat **wede** in **Wedebos** nog aan de jachtbetekenis herinnert, aangezien we hier met een vrij oude plaatsnaam te maken hebben en het woord **weide** in de betekenis 'graasland' laat in de toponymie verschijnt.

(e) Naar de gesteldheid

Doolbos : waarschijnlijk een groot bos, dat er destijds zo woest en onherbergzaam bijlag, dat je er makkelijk in kon **dolen** of verdwalen.

(f) Naar de ligging

Havaardbosselken : bij de Havert.

Houtakkerbos : bij de Houtakker.

Kuitenbergbos : in het gehucht Kuitenberg.

Westerhofbos : in het gehucht Westerhof.

(i) Naar de vroegere toestand

Gerde Bos, Gerode E(l)sbos, Gerot : rot/rode komt uit het Germaanse **rautha** en betekent 'plaats waar een bos gerooid werd'. Vanaf de 17e eeuw doet ook het adjectief **gerode** zijn intrede in de toponymie. De drie plaatsnamen duiden vroegere bossen aan.

(j) Naar de dieren die er huizen

Eksterbos

Kraaienbos : sommige naamkundigen zien in de **kraai** de dodenvogel bij uitstek. Achter **kraai**-toponiemen gaat volgens hen dan ook een plaats schuil waar de galg opgesteld stond en vonnissen werden voltrokken. Aangezien het **Kraaienbos** aan de grens met Merendree ligt en gerechtsplaatsen zich in de middeleeuwen wel vaker nabij de grens van een rechtsgebied bevonden, is deze hypothese niet onmogelijk.

Krekelbos, Meesbos

5.2.4 ONONTGONNEN GROND

(a) Naar de bezitter bezitter of uitbater

Appensveld (wellicht eigendom van dezelfde **Abbijn** die aan de basis van **Appensvoorde** ligt), **Bissenbroek** (wijst de -en op de genitiefuitgang bij een vrouwelijke persoonsnaam ?), **Boenins Woestijne** (van een zekere **Boone**), **Coppens' Veld**, **Kerkeveld**, **Lesenbroek** (ook hier een vrouwelijke persoonsnaam in de genitief ?), **Loers Veld**, **Schijemans Broek**, **Ser Lievens Broek**, **Ser Wouters Broek** (ser = heer) en **Wielmakers Veld**.

(b) Naar de vorm

Kattenbroek : in de toponymische literatuur is er over het omstreden element **kat** al heel wat verschenen. De betekenissen 'verdedigingswerktuig', 'aarden opworp, dam' en 'wilde kat, toverkat' lijken op onze **Kattenbroek** niet direct van toepassing te zijn. Enkele Duitse naamkundigen stelden vast dat heel wat **kat**-toponiemen aan straatbuigingen en beekkrommingen zijn gelegen. Dat brengen ze in verband met de diernaam **kat** en meer bepaald met de gebogen rug van het huisdier. Een blik op de kaart maakt duidelijk dat het Lovendegemse **Kattenbroek** aan de kromming in de Pieremierestraat ligt, wat onze voorkeur doet uitgaan naar de tweede theorie.

(c) **Naar de ligging**

Dreefrostijntje : langs een dreefje.

Helftmeers Heet : bij de Helftmeers.

Lovendegembroek.

Walveld : bij het gehucht Oude Wal.

6. WATERNAMEN

6.1 RIVIEREN EN KANALEN

KALE : HOOGKALE (OPPERKALE) EN NEERKALE

Uit de studie van Achiel De Vos "De middeleeuwse loop van de **Durme** en haar bijrivier de **Poeke**" blijkt dat de naam **Kale** in de 15e eeuw in zwang komt voor het deel van de oude **Durme** ten westen van Evergem. Dat deel bestond uit de eigenlijke **Boven-Durme**, die in Beernem ontsprong en vrijwel volledig in het latere kanaal van Gent naar Brugge werd opgenomen, en uit de **Poeke**, een bijriviertje van de **Durme**, dat ergens in de Tieltse heuvels zijn oorsprong vindt.

Hoogkale - en sporadisch ook **Opperkale** - zijn andere namen voor de eigenlijke bovenloop van de **Durme**. Ze werden ingevoerd in de late middeleeuwen en zorgden met hun tegenhanger, de **Neerkale**, voor enige duidelijkheid in de naamgeving van de twee vertakkingen van de **Durme**. **Neerkale** is dus een jongere benaming voor de **Poeke**, het bijriviertje dat ter hoogte van de Oude Wal te Lovendegem in de **Hoogkale** uitmondt.

Zoals al gezegd, bleef er na het aanleggen van de Brugse Vaart niet veel meer over van de **Hoogkale** ofte **Durme**. In Lovendegem is enkel het deel van Vinderhoutebrug tot Lovendegembrug tot op vandaag bewaard. De **Neerkale** is echter nog volledig intact en vormt nog altijd de grens van Lovendegem met Vinderhoute en Merendree.

De riviernaam **kale**, die in de oudste tekstfragmenten vooral als *Caelne* en *Calene* voorkomt, gaat volgens sommige naamkundigen terug op het Keltische woord **calona**, dat 'de bruisende' betekent. Anderen leiden **kale** af van het voor-Germaanse (**a**)**kal**, wat 'schitterend' betekend zou hebben. De **Kale** is dus naar haar bruisend en klaterend, ofwel naar haar helder, schitterend water genoemd.

LIEVE

De oostelijke grens van Lovendegem wordt vanaf de zuidoosthoek van de gemeente tot aan het huidige gehucht Haantje gevormd door het kanaal de **Lieve**, in de volksmond het **Liefken**. Ze doorkruist de noordoostelijke hoek van Lovendegem en loopt over de grens met Waarschoot verder naar de parochie Beke.

De **Lieve** werd tussen 1251 en 1269 door de Gentenaars tussen Gent en Damme gegraven als eerste kunstmatige verbinding met de zee. Om die reden werd het kanaaltje ook wel **Gentse Lieve** genoemd. Hoewel de **Lieve** in haar geheel een kunstmatige waterloop is, zijn er toch belangrijke gedeelten van natuurlijke waterlopen in opgenomen. Dat blijkt o.m. uit een aantal meersgebieden die aan haar oevers zijn gelegen.

Toen het Zwin in de late middeleeuwen verzandde, verloor de **Lieve** stilaan haar economische waarde als verbinding met de zee. Sindsdien werd ze enkel nog door plaatselijke schippers gebruikt, die er vooral koopwaren en meststoffen op vervoerden. Tegenwoordig is de **Lieve** alleen nog een afwateringskanaaltje, waarop scheepvaart niet meer mogelijk is.

Etymologisch zou **Lieve**, net zoals **Leie** trouwens, teruggaan op een voor-Germaans woord **leiwia**. Dat is op zijn beurt afgeleid van het Indo-Europese **lei**, dat 'slijmerig, glibberig, glad' betekent.

CENTERLOOP

Centerloop komt als benaming voor de beek, die door het **centrum** (dialect **center**) van de gemeente vloeit, pas na 1700 in de bronnen voor. Toch hebben we de huidige naam geregeld gebruikt, omdat de Centerloop als welbekend landschappelijk verschijnsel een handig referentiepunt van talloze plaatsnamen vormt.

De **Centerloop** werd in de middeleeuwen met heel wat namen benoemd. Voor de gehele **Centerloop** vinden we naast **Loop**, een naam die vandaag nog in de volksmond leeft, ook de benamingen **Stroom**, **Watergang** en **Waterloop**. Bovendien blijkt de oude afwateringsbeek heel wat lokale benamingen te hebben gehad. Zo droeg ze nabij het gehucht Haantje de naam **Lambeke**, in de wijk Oostveld heette ze **Hulstergracht**, ten hoogte van het gehucht Boterhoek **Sluisbeke**, ten noorden van de Bredestraat **Lede** of **Leegracht** en ten slotte in de wijk Vellare, waar ze vermoedelijk in de Hoogkale uitmondde, weer **Lambeke**.

(a) Benamingen voor de gehele Centerloop

LOOP en STROOM

Loop en **stroom**, afgeleid uit **lopen** en **stromen**, zijn de algemene benamingen voor een beekje. Het kan zowel om natuurlijke en gegraven als om kleinere “lopende” of “stromende” wateren gaan.

WATERGANG en WATERLOOP

Samen met **watergang** is ook **waterloop** een heel algemene benaming om de **gang** of **loop** van het water aan te duiden.

(b) Benamingen voor de delen van de Centerloop

HULSTERGRACHT

Het oude Mnl. woord **grave** ‘sloot’, afgeleid uit het werkwoord **graven**, werd o.m. verdrongen door **gracht**, een afleiding van hetzelfde werkwoord. Het eerste bestanddeel in deze waternaam is **hulst**, een heester die dikwijls voorkomt langs oevers van beken.

LAMBEKE

Zoals we al vermeldde, werd de Centerloop zowel aan het begin van zijn Lovendegems traject (bij het gehucht Haantje) als aan het einde daarvan (op de wijk Vellare) **Lambeke** genoemd. Op geen van beide plaatsen hebben we het toponiem nog als waterloopnaam in de archiefstukken aangetroffen. Bij het gehucht Haantje vinden we wel een akkerlandcomplex de **Lambeke(n)** en op Vellare bleef de naam bewaard in de volgende plaatsnamen : **Lambeke** (meersengebied), **Lambeeksakker** (bouwland) en **Lambekestraatje**, nu nog bekend als **Lembekestraatje**. Toch kan het moeilijk anders dan dat **Lambeke** ooit de naam van de huidige Centerloop op die plaatsen is geweest.

De oude attestatie *lanbeke* leert ons dat **Lambeke** een vervorming is van **Lange Beek**. Dat de beek inderdaad lang was en is, blijkt o.a. uit het feit dat dezelfde waternaam in Sleidinge voorkomt, waar de beek ook Sleins Vaardeken wordt genoemd. Op recente stafkaarten is nog te zien dat de beek verder oostwaarts vloeit tot bij Terdonk aan het huidige kanaal Gent-Terneuzen, de vroegere Sasse Vaart.

LEDE of LEEGRACHT

Het Mnl. **leede/leide** gaat terug op het werkwoord **leiden**. Daarnaast bestond er in het Mnl. ook een woord **lede**, een afleiding uit het werkwoord **liden**, wat ‘gaan’ betekende. Beide woorden vielen later samen en duiden een “geleide”, d.w.z. een gegraven of vergraven waterloop aan. Uit de kaart blijkt dat de **Lede** of **Leegracht** ten dele uit natuurlijke en ten dele uit ge- of vergraven stukken moet hebben bestaan.

SLUISBEKE

Om de waterstand bij mogelijke overstromingen te regelen, werden **sluizen** gebouwd, zowel op de hoofdriever als op de gegraven zijtakken. Hoewel dat nergens expliciet in de bronnen staat, moet er zich in de Boterhoek bij het Goed te Nieuwenhove een sluis op de Centerloop hebben bevonden. Daarvan getuigen behalve **Sluisbeke** ook enkele terreinnamen : **Sluisbilk(en)** en **Sluismeers**.

IMBEKE

Uit de bronnen weten we dat er tussen de wijk Lo en Merendree een eeuwenoude, natuurlijke grensbeek heeft gevloeid. In middeleeuwse bronnen is er voor die beek geen specifieke naam overgeleverd. Toch menen we uit plaatsnamen als de **Imbeke** (akkerland), **Imbekemeersen** en **Imbekestraatje** te mogen besluiten dat de bedoelde grensbeek ooit **Imbeke** zal hebben geheten.

Aangezien die namen allemaal gesitueerd zijn bij de monding van de grensbeek in de Neerkale, kan **Imbeke** ook als plaatselijke benaming voor de Neerkale zijn gebruikt.

Dat het wel degelijk om een natuurlijke waterloop gaat, blijkt uit de etymologie van **Imbeke**, een samenstelling van **eem/im** en **beke**. **Beek** is de gewone naam voor een smalle, natuurlijke waterloop. Ook achter het eerste element (uit het Germaanse **ami**) blijkt een algemene benaming voor een natuurlijke watergang schuil te gaan.

KANAAL GENT - BRUGGE

Het kanaal Gent-Brugge werd in het begin van de 17e eeuw gegraven. De bedding van de Hoogkale werd er vrijwel volledig in opgenomen.

Het aanleggen van de **Brugse Vaart**, zoals die ook nu nog wordt genoemd, had heel wat ingrijpende landschapswijzigingen tot gevolg. De oude, economisch heel belangrijke aanlegplaats op de Hoogkale bij het Waalken verloor haar waarde en een paar wegen hielden op te bestaan (zie Oude Gentweg blz. 23 en Zoutweg blz. 31). Bovendien bleef er niets meer over van de oorspronkelijke monding van de Neerkale (of Poeke) in de Hoogkale (of Durme) bij de Oude Wal.

Als benamingen voor het kanaal van Gent naar Brugge komen o.m. **Vaart**, **Brugse Vaart**, **Gentse Vaart** en **Nieuwe Vaart** voor. **Vaart** is een afleiding van het werkwoord **varen** en betekent 'gegraven kanaal of gekanaliseerde natuurlijke waterloop'.

Verder komen de namen **Leie** en **Zuidleie** een enkele keer in ons materiaal voor. Hoogstwaarschijnlijk gaat het hier om administratieve namen, die nooit in de Lovendegemse volksmond hebben geleefd. **Leie** en **Zuidleie** waren ten westen van Lovendegem, in Aalter b.v. en lang voor het graven van het kanaal Gent-Brugge, courante benamingen voor het centrale afvoerkanaal dat de Bruggelingen hadden gegraven om zoveel mogelijk water uit de Oostvlaamse zandstreek in de richting van hun stad te laten afvloeien.

6.2 KEERSLUIZEN OF RABOTTEN

Om de waterstand van de voornoemde rivieren en kanalen enigszins te regelen, werden er op bepaalde plaatsen keersluizen of zogenaamde **rabotten** aangebracht. Zo bevond zich op de Hoogkale ter hoogte van de wijk het Waalken het **Rabot van Lovendegem**. Op de Lieve moeten ook twee zulke rabotten hebben gelegen: het **Rabot Verloren Kost** en het **Rabot Zoete Moeie**. Daarvan getuigt o.a. nog de huidige Belzeelse gehuchtnaam **Rabot**. De twee keersluizen liggen beide in de uiterste zuidoosthoek van de gemeente. Op een kaart van de Lieve van vóór 1613 (RAG-Reeks 529, nr. 40) zijn ze duidelijk te herkennen (zie J. De Boes, De Lieve). Andere rabotten lagen in de buurt van Balgerhoeke en Raveschoot in Eeklo (zie ook L. Stockman, Het bouwen van vijf rabotten over de Lieve in het midden der XVe eeuw, in A.M. nr. 15, p. 446).

RABOT VAN LOVENDEGEM

Het Mnl. **rabot/rabat** is één afleiding van het Franse werkwoord **rabattre**, wat 'neerslaan, naar de laagte brengen' betekent.

Een rabot is een keersluis bestaande uit één deur, die met henneptouwen aan een as naar omhoog werd getrokken. Aan beide uiteinden van de as (en dus aan beide zijden van de rivier) bevonden er zich wielen, te vergelijken met scheepsstuurwielen, waaraan de *rabothaudere* (sluiswachter) de uit eiken planken bestaande sluisdeur omhoog kon hijsen.

VERLOREN KOST

Het **Rabot Verloren Kost** is hoogstwaarschijnlijk genoemd naar een perceel met die naam in de onmiddellijke omgeving van de keersluis.

Alle naamkundigen zijn het erover eens dat een stuk land dat **Verloren Kost** heet, op de negatieve gesteldheid van de bodem wijst. Ze omschrijven **Verloren Kost** als 'verloren hoek', die het werk en de moeite niet waard is, aangezien je er toch de kost niet mee kan verdienen.

ZOETE MOEIE

Uit de oudste tekstfragmenten (*soetin moeyen*) blijkt dat achter het eerste deel de vrouwennaam **Soete/Zoete** schuil gaat. Het tweede deel **moeie** was tot aan het einde van de vorige eeuw het gewone woord voor 'tante'. **Zoete Moeie** betekent dus niets anders dan tante Zoete. In de attestatie vertonen beide delen van de naam de vrouwelijke genitiefvorm (-**in/en** : zie ook **Verbeelen Stede** blz 34), zodat we het geheel kunnen omschrijven als "de keersluis of het rabot van Zoete Moeie", of ook de keersluis of het rabot nabij een stuk bouw- of grasland dat die naam droeg.

Er lag inderdaad op het grondgebied van Evergem-Belzele een perceel dat **Zoete Moeie** heette en aan het **Rabot Zoete Moeie** paalde.

6.3 BRUGGEN EN VEREN

De meeste bruggen uit onze verzameling zijn genoemd naar de wijk of het gehucht waar ze zich bevonden.

Zo wordt **Vinderhoutebrug** al in 1603 in de bronnen vermeld. De brug lag wellicht in het verlengde van de Straat naar Vinderhoute - de huidige Bierstal - op de plaats waar ze tot 1975 als verbinding met Vinderhoute werd gebruikt. Sinds het verbreden van de Brugse Vaart werd een paar honderd meters verder een nieuwe brug gebouwd.

Over de Hoogkale waren er een aantal bruggen aangelegd. In de buurt van de Oude Wal en het Waalken lagen de **Oude-Walbrug**, het **O-de Walbrugsken** en de **Waalkensbrug**, die ook wel eens **Laarbrug** of **Watermolenbrug** werd genoemd, naar de watermolen op die plaats. Iets verder stroomopwaarts, ter hoogte van de wijk Kerkelare, lag een tweede **Laarbrug**. Op de plaats waar de Dreef of Kasteeldreef de Hoogkale bereikte, moet er een **veer** hebben gelegen.

Ook op de Neerkale lag er een veer. De plaats waar de Oude Gentweg (zie blz. 32) de rivier kruiste, werd zelfs **Veer** genoemd. Ook de graslandnaam **Veermeers** getuigt van het veer, dat verdween, toen de Oude Gentweg na het graven van het kanaal Gent-Brugge niet meer als zodanig werd gebruikt. De latere benaming **Oude Veer** bevestigt dat.

Behalve de **Haantjesbrug** (bij het gehucht Haantje) zijn de bruggen over de Lieve tot op vandaag intact gebleven. **Kuitenbergbrug** en **Brede Brug** (resp. bij de wijken Kuitenberg en Diefhoek) zijn nog altijd onder dezelfde naam bekend. **Sangelbiersbrug** wordt tegenwoordig Klaverkensbrug genoemd.

Ten slotte zijn **Lovendegembrug** en **Nieuwe Brug** benamingen voor de nieuw aangelegde brug die de Kasteeldreef over de Brugse Vaart met de Lostraat verbond. Uit historische bronnen blijkt dat er zich voor het graven van de vaart op die plaats een veer over de Hoogkale moet hebben bevonden. Uit de plaatsnamen zelf konden we dat niet besluiten.

6.4 AFWATERINGSSLOTEN

AALGRACHT

De **Aalgracht** is een afwateringssloot op de Kouter. Het eerste element gaat ofwel op **aal** 'beer, mest', op **aal** 'paling' of op **ale** 'bier' terug. De **Aalgracht** moet dus ofwel een 'gracht met palingen' of een 'sloot met bierkleurig water' hebben aangeduid.

KOEGRACHT

Koegracht is de naam van een sloot bij het Koeakkerken in de wijk Lo.

MOLENGRACHT

De **Molengracht** is een gegraven afleiding tussen de Lieve en de Oliemolen. De sloot moest de molen wellicht van het nodige water voorzien.

ROOTGRACHT

Centraal in de wijk Lo bevindt zich de **Rootgracht**. In het eerste bestanddeel van de sloot herkennen we het Mnl. **root/reet** 'water waarin vlas wordt gerooit'. Ook de terreinnaam Vlaslegger in de onmiddellijke omgeving van de Rootgracht getuigt van de vlasteelt op die plaats.

BIBLIOGRAFIE

Gebruikte afkortingen

AM = Appeltjes van het Meetjesland. Eeklo 1 (1949) -

Med = Mededelingen van de Vereniging voor Naamkunde te Leuven en de Commissie voor Naamkunde te Amsterdam. Leuven 1 (1925) - 22 (1946). Sinds 1947 : Mededelingen uitgegeven door de Vereniging voor Naamkunde te Leuven. Leuven 23 (1947) - 25 (1949). Sinds 1950 : Mededelingen van de Vereniging voor Naamkunde te Leuven en de Commissie voor Naamkunde te Amsterdam. Leuven 26 (1950) - 44 (1968). Voortgezet door het tijdschrift Naamkunde. Leuven 1 (1969) -

Boes, J. (1929) : De Lieve . Gent.

Carnoy, A. (1948) : Origines des noms des communes de Belgique, y compris les noms des rivières et principaux hameaux. Leuven.

De Bo, L. (1892) : Westvlaamsch Idioticon. Gent.

De Flou, K. (1914) : Woordenboek der toponymie van Westelijk Vlaanderen, Vlaamsch Artesië, het Land van den Hoek, de graafschappen Guines en Boulogne, en een gedeelte van het graafschap Ponthieu. Gent. 18 delen.

De Schrijver, H. (1968) : De oude landmaten in Vlaanderen. Brussel.

Des Marez, G. (1931) : 'De Catte en de Verloren Cost'. Isidoor Teirlinck Album. Brussel.

De Vos, A. (1958) : De middeleeuwe loop van de Durme en haar bijrivier de Poeke. Gent.

Devos, M. (1990) : Bouwlandtermen in de Vlaamse dialecten. Doctorale dissertatie, R.U.G.

Gysseling, M. (1950) : 'Oostvlaamse plaatsnaamproblemen'. Med 26, blz. 17-27.

Gysseling, M. (1952) : 'Etymologie van Dries'. Med 28, blz. 49-51.

Gysseling, M. (1954) : 'Enkele topografische termen in Nederlandse plaatsnamen'. Med 30, blz. 99-107.

Gysseling, M. (1960) : Toponymisch woordenboek van België, Nederland, Luxemburg, Noord-Frankrijk en West-Duitsland (voor 1226). Tongeren. 2 delen.

Gysseling, M. (1978) : 'Inleiding tot de toponymie, vooral in Oost-Vlaanderen'. Naamkunde 10, blz. 1-24.

Gysseling, M. (1981) : 'Voornaamste bestanddelen van Zuidnederlandse plaatsnamen'. Naamkunde 13, blz. 75-78.

Kempeneers, P. (1961) : Hydronymie van het Dijle- en Netebekken. Leuven. 4 delen.

Lindemans, J. (1930) : Toponymie van Opwijk. Brussel.

Mansion, J. (1935) : De voornaamste bestanddelen der Vlaamsche Plaatsnamen. Brussel.

Moerman, H.J. (1956) : Nederlandse plaatsnamen. Leiden.

MWB = E. Verwijs en J. Verdam : Middelnederlandsch Woordenboek. 's-Gravenhage. 1885-1929. 9 delen.

Rentenaar, R. (1972) : 'Mad en Made in de toponymie van West-Nederland'. Naamkunde 4, blz. 284-319.

Schönfeld, M. (1955) : Nederlandse waternamen. Brussel.

Schönfeld, M. (1980) : Veldnamen in Nederland. Arnhem (herdruk).

Stockman, L. (1964) : 'Het bouwen van vijf rabotten op de Lieve in het Meetjesland in het begin van de 15e eeuw'. AM 16, blz. 446-456.

Tavernier-Vereecken, C. (1952) : 'De gemeentenaam Merelbeke'. Med 28, blz. 21-26.

Van Durme, L. (1982) : Toponymie van Velzeke-Ruddervoorde en Bochoute. Doctorale dissertatie, R.U.G. (gedeeltelijk gepubliceerd)

Van Durme, L. (1986/88) : Toponymie van Velzeke-Ruddervoorde en Bochoute. Gent. 2 delen.

Van Passen, R. (1962) : Toponymie van Kontich en Lint. Gent.

Verhulst, A. (1980) : 'Le paysage rural en Flandre intérieure : son évolution entre le IXème et le XIIIème siècle'. Revue de Nord 62, blz. 11-33.

Verstraete, D. (1949) : 'Oude wegen in het Meetjesland'. AM 1, blz. 49-57.

WNT = Woordenboek der Nederlandsche Taal, 's-Gravenhage, Leiden. 1863 -

WVD = Woordenboek der Vlaamse Dialecten. Gent-Tongeren. 1979-.

PLAATSNAMEN DIE NOG IN DE VOLKSMOND BEKEND ZIJN

Aalgracht
 Abeelbos
 Akker
 Akkermeers
 Appensvoorde
 Appensvoordestraat
 Bachtenbilk
 Bachtenwalleken
 Baets' Dreef
 Bedelf
 Beermeers
 Begijnedreefken
 Begijnen
 Beiaard
 Beksken
 Besloten Wallekens
 Bierstal
 Bijle
 Bijters
 Bleekstede
 Blombilk
 Boekweitbilk
 Bosstraat
 Bosstuk
 Boterbilksken
 Boterhoek
 Brand
 Brede Brug
 Bredestraat
 Brielen
 Brielken
 Brugse Vaart
 Bruine Korenbilk
 Bunder
 Callantje
 Clinckaert
 Cockuyts' Straatje
 Destelstuk

Diefhoek
 Diefhoekskken
 Dreef
 Dreefkouterken
 Dreefstuk
 Drogaard
 Duivenbilken
 Eeksken
 Eekskenstraat
 Egale
 Einde
 Ekskterbos
 Elfhonderd Roeden
 Elleboog
 Elzenstijl
 Erpel
 Erve
 Etting
 Fasson
 Franse Meers
 Gangestuk
 Ganzevijver
 Ganzevijverstraatje
 Gavers
 Gentwegen
 Gewadde Bijle
 Goed te Diepenbroek
 Goossens' Akker
 's Graven Straatje
 's Graven Stede
 Haantje
 Halvemaanstuk
 Hammen
 Hanewee
 Havaard
 Heide
 Hellepoortje
 Herendonk

Hofstede
Hofstraatje
Hoge Grein
Hoogstraat
Houtakker
Houtbilk
Huizegaver
Hulle
Hulst
Imbeke
Ingeland(en)
Kale
Kalverstuk
Kappellestuk
Kapotte
Kasseibilk
Kasteeldreef
Kattenbroek
Kerkelanden
Kerkelare
Kerkweg
Ketelken
Klaverbilksken
Kleemputje
Koekouter
Koestraat
Kornieren
Korte Hazendonk
Korte Veuren
Kouter
Kraaienbos
Kromme Elleboog
Kuilken
Kuitenberg
Kuitenbergbrug
Kuitenbergstraat
Kwade Dries
Kwade Meers
Lage Grein
Lambeke
Lammerstuk
Lange Hazendonk

Lange Zijde
Larestaat
Lede
Lieve
Lijkstraatje
Lo
Loop
Lostraat
Lubekstraatje
Maameers
Martjens Donk
Maurijntje
Meesterken
Meienbroek
Meienbroekstraatje
Mierle
Moerstraat
Molenakker
Molenkouter
Moortelstuk
Neringen
Noese Wegel
Oostakker
Oostmeers
Oostveld
Orsendonk
Oude Stede
Oude Wal
Paardebilk
Papeleune
Pieremiëre
Pilterij(en)
Pilterijstraatje
Poelslag
Raapbilk
Rabot
Reep
Riet
Rijke Bergen
Rootgracht
Schaaf
Schaperken

Schoordam
Schuurbilk
Singel
Slagstuk
Sleiaard
Slok
Sluisbilk
Stijlkenwege
Stommelingbilk
Straatjesbilk
Streep
Taets' Bilk
Tarwebilk
Vaart
Varentbos
Veer
Veld

Vellare
Vellarestaatje
Verbernde Stede
Vier Gemeten
Vijverstraatje
Vijverstuk
Vinderhoutebrug
Waal
Waalken
Wallekens
Warande
Watermolen
Watervliet
Westerhof
Wiedouwbilt
Wijnzilver
Zandvleuge

INDEX

Aalgracht	80	Bekpappenbilk	54
Abeelbos	44, 72	<i>berg</i>	16
Abeelstuk	51, 57	Bergstichel	61
Achterdreef	26	Berkenen Kant	57
<i>akker</i>	41	Besloten Wallekens	68
Akker	40	Bets Bos	71
Akkermeers	69	Biesmeers	68
Alois Roegiers Bilk	53	Bijgaard	12
Appensveld	52, 73	Bijlakker	12
Appensvoorde	11	Bijle	54
Appensvoordeakker	42, 61	Bijlevingmeers	70
Appensvoordemeers	51	Bijters	67
Appensvoordestraat	27	Bilckens Stede	34
Arend	39	<i>bilk</i>	42
Arendbilk	53	Bissenbroek	73
Arens Meers	51, 66	Blaerbouts Akker	43
Astelare	50	Blaerbouts Straatje	25
Bachtenwalle	61		
Backerkens Meers	66	Bleekstede	67
Baets' Bilken	53	Blomkens Akker	53
Baets' Dreef	25	Bogaarde (ten)	35
Baetsleer	53	Boekweitbilksken	43, 55
Balie	61	Boels Meerselken	66
Baljuws Meerselken	66	Boenins Woestijne	73
Bavens Bilken	53	Boevermeers	51
Bedelf	70	Bollaerts Stede	34
Beelaert	53	Borrestein	61
Beelaerts Meers	66	<i>bos</i>	43
Beermeers	68	Bosstraat	27
Beersgaver	46	<i>boter</i>	12
Begijn	53	Boterbilksken	58
Begijnenbilk	43, 53	Boterhoek	12
Begijnenbos	71	Boudin Grijps	53
Begijnendreefken	25	Braamstuk	51, 57
Begijnenmeers	66	's Brabanters Hofstede	35
Begijnenslok	54	<i>brand</i>	64
Beiaard	12	Brand	64
Beiaardstraatje	27	Brede Brug	79
Bek	40, 54	Bredestraat (ter)	13

Bredestraat	13, 24, 29	<i>donk</i>	45
<i>briel</i>	44	Donker Bilksken	58
Briel(en)	44	Doolbos	72
Brielken	44	Doornbilk	43
Brielkensoost	62	Doornhaag	57
<i>broek</i>	44	Dorp	14
Broek	13	<i>dreef</i>	24
Broekdam	27	Dreef	24, 27
Broekmeers	70	Dreefkouterken	49
Brugghemans Gewad	25, 63	Dreefrostijntje	74
Brugghemans Stede	25, 34	Drie Koningen	37
Brugghemans Straatje	25	<i>dries</i>	46
Brugse Heerweg	23	Droogaard	58
Brugse Vaart	76	Dubbele Arend	39
Bruine Korenbilk	55	Duivenbilken	65
Bruin Korenstuk	51	Dure Kost	58
Buikbilksken	54	Durme	70
Bulare	14, 50	Eekbos	72
Bularestraat	27	Eeksken	15
Bultins Bilksken	53	Eekskenstraat	27
Bunder	60	Egale	69
Buuskens Stede	34	Eindeken	35
Buys' Akkerken	53	Eindeloksken	62
Centerloop	75	<i>eke</i>	15
Chartreuzengood	32	Eke	40
Christoffelbilksken	53	Eksterbilk	65
Clays' Bilk	43, 53	Eksterbos	73
Cockuyts Bilksken	53	Elleboog	67
Cockuyts Meers	66	Elsbosselken	72
Cockuytstraatje	25	Esbos	72
's Conincx Bos	71	<i>etting</i>	46
Coppens Akker	53	Ettingbilk	46
Coppens Veld	79	Ettingmeers	51, 67
Daasdonk	45	Ettingstraatje	31
Dal	60	Evenbilk	43, 55
<i>dam</i>	24	Everaerts Bilk	53
Danyoets Stede	34	Faison	54
		Fluwelen Bilk	58
Dauw	69	Fraeyaerts Hofstede	35
Dekwulge	57	Franse Meers	66
Diefhoek	14	<i>gaard</i>	12
Dobbelkens	53	Ganzevijverstraatje	27

<i>gaver</i>	46	Grote Bilk	61
Gebijlde Imbeke	54	Grote Briel	69
Geeraerts Bilk	53	Grote Meers	69
Geeraerts Bos	71	Grote Watervliet	61
Gemene Wallekens	66	Gulden Appel	38
Gemene Akkermeers	66	Gulden Hoofd	38
Gemet	61	Gulden Huis	39
Gentse Leeuw	39	Haagbilk	57
Gentse Lieve	75	Haagstuk	51
Gentse Vaart	77	Haaibilk	43, 54
Gerode Bos	73	Haaihoek	54
Gerode E(l)sbos	73	Haantje	38
		Haantjesbrug	79
Gerot	73	Halfmaanstuk	54
Gerstenbilksken	55	Hammen	70
Gewadhoek	62	Hanewee	52, 67
Gijselken	53	Havaardbosselken	72
Gillis Ooms Bilksken	43, 53	Havert	55
Ginstbilk	43, 55	Hazendonk	46
<i>goed</i>	32	Heedeken	47
Goed te Appensvoorde	32, 35	<i>-heem</i>	17
Goed ter Bijle	37	's Heer Baerts Hofstede	35
Goed ten Broeke	32, 35	's Heer Jacobs Bos	71
Goed te Bulare	32, 36	Heerstraet	30
Goed te Diepenbroek	32, 36	Heerweg	30
Goed te Kerckhove	35	's Heer Wouters Broek	45
Goed te Lovendegem	32, 36	<i>heet</i>	47
Goed te Meienbroek	32, 36	<i>heide</i>	47
Goed te Nieuwenhove	37	Heilige Geestland	53
Goed ter Straten	37		
Goed te Velde	37	Hekstraatje	27, 31
Goed ten Walle	37	Hekstuk	62
Goethals' Bosselken	71	Helftmeers Heet	74
Goethals' Meers	67	Helftwinning	71
Goochelhoek	58	Herendonk	45
Goossens Akker	53	's Heren Straat	26
's Graven Grijpken	53	Heymans Bilk	53
's Graven Meers	67	Hinnebilk(skens)	65
's Graven Stede	34	<i>hoek</i>	13
's Graven Straatje	26	<i>hof</i>	33
Groene Weg	31	Hof te Lovendegem	33, 36
Grote Akkermeers	69	Hofbilk	33

Hofdam	27, 33	Kasteeldreef	24, 27
Hofmeers	33	Katelijnebilk	36, 43, 53
<i>hofstede</i>	33	Kattenbroek	52, 73
Hofstraatje	24, 27, 33	Keel	54
Hoge Bilk	40, 60	Kerkedreef	26
Hoge Bulare	60	Kerkelanddreef	26
Hole	60	Kerkeland(en)	26, 40, 53
Honderd Roedenkouter	49	Kerkelare	15, 50
Hoogkale	74	Kerkelarestaat	15
Hoogstraat	30	Kerkemeersen	67
Hooiweg	30	Kerkeveld	73
Houtakker	62	Kerkweg	27
Houtakkerbos	72	Kerreken	57
Houthek	62	Ketel	60
Huizegaver	46, 71	Keutelbilk	60
Huizegaverstraatje	27	Klaverbilkskens	56
<i>hul</i>	60	Klaverstuk	67
Hul	60	Kleemput	62
Hulstergracht	76	Klein Akkerken	61
Hulstmeers	68	Kleine Broekmeers	69
Hulthems Meers	51, 67	Kleine Ingeland	69
Imbeke	77	Kleine Watervliet	61
Imbekemeersen	77	Koegracht	80
Ingeland(en)	67	Koemeers	51, 67
Jaegers Bos	71	Kolmeerselkens	69
Janneken Teerlinck Stede	34	Konijnebilkken	65
Jonge Bilken	64	Korenschuld	65
Joos Dobbelaere Etting	66	Korenstuk	56
Kale	74	Kornieren	62
Kalebilkken	62	Kort Bunder	54
<i>kamer</i>	35	<i>kouter</i>	48
Kanaal Gent-Brugge	77	Kouter	16
Kapelrijebilk	53	Kouterhoofd	60
Kapelrijegoed	32, 36	Kraaienbos	73
Kapelrijemeersen	36	Krakeellochtingsken	65
Kapelrijestede	36	Kranepoel	52
Kapmes	54	Krekelbilk	44, 65
Kapotte	71	Krekelbos	73
Kapottemeers	71	Kruisland	62
Kapperken	54	Kuitenberg	16
Kareeloven	62	Kuitenbergbos	72
Kasseibilk	62		

Kuitenbergbrug	79	Lomeersen	50, 70
Kuitenbergstraat	24	Loop	76
Kwade Bilk	58	Loopmeerselken	50
Kwade Dries	69	Loppem	17
Kwade Meers	69	Lostraat	24, 28
<i>laar</i>	49	Lovendegem	10
Laarbilk	50	Lovendegembroek	13, 74
Laarbrug	50, 79	Lovendegembrug	80
Laardam	28, 50	Lovendegemkouter	16, 49
Laarmeersen	50	Lubekhekstraatje	27, 28, 31
Lambeeksakker	40, 76	Lubeks Hoek	53
Lambeke	76	Lubekstraatje	26
Lambekestraatje	28	Maaimeers	51, 67
<i>land</i>	50	Maantje	54
Lang Bunder	54	Martjens Donk	45
Lange Haag	62	Maenhoutbilksken	53
Lange Munte	37	Maes' Meers	67
Lange Wee	52	Mager Bilksken	58
Larestaat	15, 49	Martens Stede	34
Lavettebilkskens	56	Masteluinbilk	56
Lede	76	<i>mede, made</i>	18
		<i>meer, miere</i>	20
Leegracht	76	<i>meers</i>	50
Leemeers	50, 70	Meesbos	73
Leenbilk	65	Meesterken	53
Leestje	40	Meesters Bos	71
Leeuw	39	Meibos	72
Leie	78	Meienbroek	18
Lesenbroek	73	Meienbroekstraatje	28
Lieve	75	Mer Clays Stuk	53
Lievebilk	62	Mere	68
Lievemeers	50	Merelstraatje	28
Lijkstraatje	26	Merriebilk	67
Lijkweg	31	Meyers Meers	67
Lippens Bilk	53	Meykens Stede	34
Lismeers	68	Mierle	58
Lo	17	<i>moer</i>	é!
Loakker	40	Moerstraat	28
Lochtingbilksken	56		
Loers Veld	73	Molenbilk	63
Loke	57	Molengracht	80
Lokestraatje	24, 28	Molenkouter	63

Molenweg	28	Pevittekens	54
<i>moortel</i>	59	Pieremiëre	20
Moortelken	59	Pieremiërestraat	29
Moortelstuk	59	Pieterigge	67
Moyaerstede	34	Pilterij(en)	66
Muynckx Stede	34	Pilterijstraatje	28
Neerbilk	60	Plaatse	20
Neerkale	74	Poeke	74
Negen Gemeten	61	Poele	63
Neringen	60	Poffetje	59
Neven Bilksken	53	Priesteragemeers	67
Neyts Kouter	49, 53	Raapakkerken	56
Nieuwe	64	<i>rabot</i>	78
Nieuwe Bilken	64		
Nieuwe Brug	80	Rabot van Lovendegem	78
Nieuwe Vaart	77	Reep	54
Noese Wegel	30	Reimsdreef	26
Oliestuk	63	Reus Bilken	53
Ommeloopmeerselken	70	Reynierkouter	49
Oostakker	63	Riet	68
Oostveld	19, 53	Rijke Berg	59
Oostveldse Slag	29	Rijmeers	70
Oostveldse Weg	29	Rijstraat(je)	29
Opperkale	74	Roeland	53
Opstal	67	Rogghemans Hofstede	35
Opstalbilk	67	Rootgracht	80
Orsendonk	46, 68	<i>rot, rode</i>	73
Oude Gentweg	23, 32	Sangelbiers	21
Oude Hofstede	64	Sangelbiersbrug	79
Oude Stede	64	Sangelbiersstraat	24
Oude Veer	79	Sargiestukken	54
Oude Wal	19	Schaaf	54
Oude-Walbrug(sken)	79	Schaapbilk	43
Oude-Walstraatje	29	Schapenmeers	67
Paardebilk	43	Scheebilkskens	63
Paardebilkskens	67	Scheutmeersen	69
Panne	60	Schijemans Broek	73
Papenbilk	53	Schijthaag	63
<i>partij</i>	51	Schild van Bourgondië	38
Passchijntken Rijckaerts Stede	34	Schoordam	31
Patakon	65	Sekmeers	68
Patrijsbilksken	65	Seminkelhuizeken	40

Ser Jans Meersen	67	Sukkelstuk	59
Ser Lievens Broek	73	Tarwebilk	40, 43, 56
Ser Wouters Broek	73	Tarwestuk	51
Simoen Bets Bilksken	43, 53	Teerwurm	65
Simoen Bets Stede	34	Thijs Coenbilk	53
Simoen Fierijns Stuk	51, 53	Tiendepenning	65
Singel(bilksken)	54	Tiendevrijken	65
Sint-Jansmeersen	67	Tienhonderd Roeden	61
Sint-Maartensbos	71	Tien Vijfentwintig Roeden	61
Slaakt	59	Tijkestedeken	38
<i>slag</i>	25	Tussenbuur	63
Slangebosselken	71	Tussenkouterken	49
Sleiaard	59	Tussenwege	63
Slockx Akker	53	Vaart	77
Slok	54	Varentbilk	57
Slomstuk	54	Varentbos	44
Sluisbeke	77	Varentdonk	57
Sluisbilken	63, 77	Veer	79
Sluismeersen	77	<i>veld</i>	51
Smets Kouter	49, 53	Veldeken	40
Spelkoren	56	Vellare	21, 50
Spleet	54	Vellarestraat(je)	29
Sprietbilk	55	Venneken	60
Spurt	57	Verbeelen Bilk	43, 53
Standaerts Meers	40	Verbeelen Stedeken	34
<i>stede</i>	33	Verbernde Stede	64
Steelands Bossen	71	Vergulde Hoofd	38
Stierbos	44, 72	Verloren Kost	78
Stijlkenswege	31	Vervallen Hofstede	64
Stoffelkens Bilksken	53	Vette Bilken	60
		Vierendeel	61
Stomme Bilksken	64	Vierendeelbunder	61
Stommeling	64	Vijverken	29
Stommelingbilk	64	Vijverstraatje	29
<i>straat</i>	25	Vindelakkerken	53
Straat naar Vinderhoute	23	Vinderhoutebrug	79
Streep	55	Vismes	55
Stringebilken	55	Vitsenbilk	43, 56
Stroom	76	Vitsenstuk	51
Stuifland	49, 59	Vlaslegger	68
Stuivenberg	59	Vlieghers Land	53
<i>stuk</i>	51	Vloesbilk	60

Vondel	63	Westerhofkouter	49
<i>voorde</i>	11	Westerhofmeers	51
Voorstraat	29	Weytens Akker	53
's Vos Meerselken	67	Wiedouwbilt	43, 58
Vossebilksken	65	Wielmakersveld	52, 73
		Wijnzilver	66
<i>waal</i>	21	Windgat	63
Waalken	21	Wisselland	56
Waalkensbrug	79	<i>woestijn</i>	53
<i>wal</i>	19	Wortelbilksken	56
Wallekens	69	Wulfbilksken	58
Walstraat (ter)	21	Wulfs Kamer	35
Walveld	74	Wulfs Meers	67
Warande	71	Wulfstuk	58
Warandebilksken	43	Zaghermans Hofstede	35
Warandedreef	29	Zandvleuge	49, 59
Warmoesstuk	56	Zeugenhoek	60
Watergang	75	Zeven Gemeten	40, 61
Waterloop	75	Zevenstuksken	64
Watermolenbrug	79	Zijde	64
Wedebos	72	Zoete Moeie	79
Weegemeetjes	52	Zompelkens	60
Weermeers	68	Zoutweg	31
<i>weg</i>	25	Zuidleie	78
<i>weide</i>	52	Zwaan	39
Welvaerts Bilk	53	Zwaanstuk	64
Westerhof	22	Zwarte Veld	52
Westerhofbos	72	Zwarte-Zusterhuisbilksken	53

GLOSSARIUM

Aanwijzingen

- Het lemma volgt de huidige spellingregels, behalve bij plaatsnamen die met een persoonsnaam beginnen en bij enkele vormen van onduidelijke oorsprong.
- In het dialect van Lovendegem eindigen bijna alle vrouwelijke substantieven en ook enkele mannelijke op -e. Die dialectische vorm is vaak onverbrekkelijk met de plaatsnaam verbonden en is bewust als dusdanig behouden. B.v. Bijle, Imbeke, Lambeke. Dat geldt echter niet voor namen op -straat en evenmin voor namen die eindigen op doffe e + -l, -n, -r.
- Om dezelfde reden worden diminutieven op -ken ongewijzigd gelemmatiseerd, tenzij die vorm in het huidige dialect niet meer mogelijk is.
- Op het lemma volgen alle in de archiefstukken gevonden attestaties, chronologisch geordend en telkens gevolgd door de bron (zie de afkortingen hierna) en de bladzijde of het blad
- Bij perceelsnamen die konden gelokaliseerd worden, vindt u tussen < > een nummer van 1 tot 11. Dat cijfer verwijst naar het 'beloop' op de losse kaart en moet het makkelijker maken om op te zoeken waar een perceel zich precies bevindt. Lemma's zonder nummer zijn op de ingekleefde algemene kaart te vinden of konden helemaal niet gelokaliseerd worden.
- In een aantal excerpten is ook de context opgenomen, waar die voor een beter begrip van de aard of ligging van het toponiem van belang kan zijn.
- In de meeste teksten overheerst een schrijfwijze met kleine beginletter. Als in dezelfde bron vormen met kleine letter en hoofdletter naast elkaar voorkomen, is alleen de meest gebruikelijke opgenomen.
- In de lijst zijn samengestelde toponiemen met groot, klein, lang, kort, vorenste, achterste e.d. alfabetisch volgens het eerste woord gerangschikt. Zo komt Grote Briel vóór Groot Goed.
- Afkortingen worden opgelost volgens de spelling die in het bewuste document gebruikelijk is. In twijfelgevallen wordt de aanvulling tussen haakjes geplaatst.
- Hoewel het de bedoeling is, alleen attestaties tot het begin van de 17e eeuw op te nemen, is in deze aflevering bewust van die regel afgeweken en zijn vormen tot ca. 1700 overgenomen. De reden vindt u in het Woord vooraf.
- In enkele bronnen komen verschrijvingen en fouten voor. Als met zekerheid kon aangetoond worden dat de afwijkende vorm hetzelfde perceel noemt, hebben we hem zonder meer bij de correcte vorm ondergebracht en hem van een * voorzien. Was dat niet het geval, dan wordt hij afzonderlijk gelemmatiseerd.
- Namen die met een als k uitgesproken c beginnen, vindt u bij de K.

Gebruikte afkortingen

Archief bronnen :

AF	: Algemeen Familiefonds (RAG)
AM	: Ambacht Maldegem (RAG)
ARA	: Algemeen Rijksarchief Brussel
As	: Assenede (RAG)
Bo	: Boekhoute (RAG)
BZ	: Belzele-Evergem (RAG)
<i>Cart.Beth.</i>	: <i>Cartularium Bethlehem</i>
DDB	: Desmarets De Biesme (RAG)
DFH	: Della Faille d'Huyse (RAG)
EB	: Elisabethbegijnhof (RAG)
Ev	: Evergem (RAG)
GB	: Groot Begijnhof (SAG)
<i>GY-TW</i>	: <i>Gysseling, Toponymisch Woordenboek van België, Nederland, Luxemburg, Noord-Frankrijk en West-Duitsland</i>
K/Lo	: Kerkarchief Lovendegem (RAG)
K/S	: Kerkarchief Sleidinge (RAG)
K/SME	: Kerkarchief Sint-Martinus Ekkergem (RAG)
K/SMG	: Kerkarchief Sint-Michiels Gent (RAG)
K/WS	: Kerkarchief Waarschoot (RAG)
Ka	: Kaprijke (RAG)
KAD	: Kathedraalarchief Doornik
Le	: Lembeke (RAG)
Li	: Lieve (SAG)
Lo	: Lovendegem (RAG)
<i>MWB</i>	: <i>Middelnederlandsch Woordenboek</i>
NGB	: Nieuwe Groenenboek (SAB)
OB	: Oudburg (RAG)
RAG	: Rijksarchief Gent
RG	: Rijke Gasthuis (RAG)
RK	: Rekenkamer (ARA)
Ro	: Ronsele (RAG)
RR	: Rolrekeningen (ARA)
RSA	: Raad van State en Audiëntie (ARA)
RvVI	: Raad van Vlaanderen (RAG)
S	: Sleidinge (RAG)
SAB	: Stadsarchief Brugge
SAE	: Stadsarchief Eeklo
SAG	: Stadsarchief Gent
SB	: Sint-Baafs (RAG)

SB/K	: Sint-Baafs, reeks K (RAG)
SB/R	: Sint-Baafs, reeks R (RAG)
SJHB	: Archief Sint-Janshospitaal, Brugge
SJKG	: Archief Sint-Jacobskerk, Gent
StVI	: Staten van Vlaanderen (RAG)
SV	: Sint-Veerle (RAG)
Vi	: Vinderhoute (RAG)
VS	: Vreemde Steden (SAG)
WaD	: Waterdijk (RAG)
WH	: Wenemaershospitaal (SAG)
WK	: Wetachtige Kamer (ARA)
WS	: Waarschoot (RAG)
Zo	: Zomergem (RAG)
Reeks 28	: Penningkohieren (SAG)
Reeks 301	: Jaarregisters van de Keure (SAG)
Reeks 330	: Registers van Gedele (SAG)
Reeks 333	: Acten en Contracten (SAG)

Andere :

ca.	: circa
Cart	: cartularium
ev.	: en verder
kop.	: kopie
n., o., z., w.	: noord, oost, zuid, west
O	: oorkonde
r	: recto
rek.	: rekening
v	: verso
16e, 17e	: 16e, 17e eeuw
—	: zelfde tekst als het vorige excerpt
*	: corrupte spelling of vergissing van de scribe

LOVENDEGEMSE PLAATSNAMEN

AALGRACHT : noort de *daelgracht*, **1662**, RAG-Lo 108, 13v; zuyt den *Aelgracht*, **1671**, RAG-Lo 109, 232r; *dhaelgracht*, **1678**, RAG-Lo 111, 150v; de *Haelgracht*, **1680**, RAG-Lo 112, 131r, 188r; *d'algracht*, **1680**, RAG-Lo 153, O; zuyt *D'aelgracht*, ca.**1685**, RAG-Lo 243I, 171, 178.

AALGRACHT <1> : op *daelgracht*, **1600**, RAG-AF 4796, 28r ev; ghenaeamt *d'aelgracht*, zuud den oostmeulewal, **1618**, RAG-Lo 103, 27v; *d'aelgracht*, **1631**, RAG-Lo 103, 177v; ghenaeamt de *haelgracht*, **1652**, RAG-Lo 106, 46r; ghenaeamt *d'aelgracht*, **1677**, RAG-Lo 111, 71r; een partijken cauterlandt ghenaeamt *d'aelgracht*, suyt den cauterslach van den oostmeulenwal, **1679**, RAG-Lo 112, 30r; 30v; de *haelgracht*, zuyt het middelslachsken, **1682**, RAG-Lo 113, 437; *D'aelgracht*, noordt *D'aelgracht*, zuyt het cleyn slaechsken, ca.**1685**, RAG-Lo 243I, 194, 195, 196; in de breestraete *d'aelgracht*, **1687**, RAG-Lo 114, 142v.

AALGRACHTJE : noordt het *haelgrachtien*, **1685**, RAG-Lo 153, O; oost het *Algrachtien*, **1685**, RAG-Lo 114, 57r.

AALGRACHTJE <1> : ghenaeamt het *daelgrachtgen*, noort het poelken, **1659**, RAG-Lo 106, 153r; —, **1659**, RAG-Lo 148, O; het *Aelgrachtien*, zuyt het cleyn slaechsken, **1680**, RAG-Lo 112, 106r; een partije ghenaeamt het *haelgrachtien*, **1682**, RAG-Lo 113, 433; op Lovendeghemcautere ghenaeamt het *Aelgrachtien*, oost het *Algrachtien*, zuyt het middelslaechsken, **1685**, RAG-Lo 114, 57r.

AARDEKEN <7> : an het *aerdeken*, **1603**, RAG-Lo 242, 67v; het *aerdeken* ... oost de Lieve, ca.**1685**, RAG-Lo 243VII, 70.

AARDEMEERSELKEN <8> : het *aerde meerschelken*, ca.**1685**, RAG-Lo 243VIII, 43.

AARDENBILK <2> : den *Aerdenbulck*, ca.**1685**, RAG-Lo 243II, 29.

AARDENKOUTER <2> : den *Aerden cauter*, noordt den middelslach, ca.**1685**, RAG-Lo 243II, 58.

ABEELBOS <10> : Item *dabbeel Bosch*, **1533**, RAG-RvVI 961, 91v; den *Abbeelbosch*, ca.**1685**, RAG-Lo 243X, 44.

ABEELSTUK <10> : het *abbeelstic*, **1533**, RAG-RvVI 961, 91v; het *Abbeelstuck*, noordt de kercke dreve, ca.**1685**, RAG-Lo 243X, 44.

ACHTERBILK <2> : stick ghe-naempt den *achterbulck*, **1603**, RAG-Lo 242, 20r.

ACHTERBRIELKEN <3> : an den briel ... iic l roeden *tachterbrielken*, **1600**, RAG-AF 4796, 30v.

ACHTERDREEF : zuyt d'*achterdreve*, ca.**1685**, RAG-Lo 243V, 13, 25; commende aen d'*achterdreve* van tcasteel, **1686**, RAG-Lo 114, 107v.

ACHTERHOEK <4> : ghe-naemt den *achterhouck*, **1640**, RAG-Lo 104, 17r; op Loo ghe-naempt den *achterhouck*, **1660**, RAG-Lo 106, 157r; neffens den *achterhouck*, noort den schuerbilck, zuyt de Loostraete, id, 157r-v; den *Achterhoeck*, ca.**1685**, RAG-Lo 243IV, 93.

ACHTERLEEN <2> : het *achter Leen*, ca.**1685**, RAG-Lo 243II, 164.

ACHTERMEERS <5> : in D'*achtermeersch*, ca.**1685**, RAG-Lo 243V, 73.

ACHTERSTE BLOMSTUK <10> : *tachterste blomstick* groot iiiic xxxiv roeden, **1598**, RAG-WS 397, 43v.

ACHTERSTE BOSSTUK <10> : het *achterste bosstick* groot viiic xix roeden, **1598**, RAG-WS 397, 38r.

ACHTERSTE WATERVLIET <10> : den *achtersten Watervliet*, 1533, RAG-RvVI 961, 92r.

ACHTERSTRAATJE <4> : een partije ghe-naempt het *achterstraetken*, **1658**, RAG-Lo 108bis, 151v; een half ghemet het *achterstraetken*, noort de loostraete, **1660**, RAG-Lo 106, 182r; het *achterstraetien*, **1697**, RAG-Lo 115bis, 114r.

ACHTERSTUK <5> : *tachterstuck*, ca.**1685**, RAG-Lo 243V, 56.

ADRIAAN MAES' HOFSTEDE : ghe-naempt *Adriaen maes hofstede*, noordt en zuyt den brugschen heerwech, **1619**, SAG-330/135, 68r.

AKELINGE <3?> : Inde *hackelinghe* neffens de cauchiede, **1415**, SAG-330/15, 304r.

AKKER <11> : den *Ackere*, **1600**, RAG-AF 4796, 50v.

AKKERBOS <3> : Item in den *ackerbosch*, **1551**, SAG-330/69, 84v.

AKKERBOSSSELKEN <3> : In *thackerbosschelkin*, 1551, SAG-330/69, 84v.

AKKERDREEFKEN : het *ackerdreefken*, ca.1685, RAG-Lo 243II, 17, 25, 26.

AKKERKEN <3> : ghe-naempt het *ackerken* lancx der calene, 1596, SAG-330/119, 99r, 99v.

AKKERKEN <3> : int *ackerken*, 1600, RAG-AF 4796, 18v.

AKKERKOUTER <2> : in den *ackercauteren*, 1658, RAG-Lo 108bis, 97v; den *Ackercauter*, noort den oostveltschen Slach, ca.1685, RAG-Lo 243II, 152.

AKKERMEERS <2> : gheleghe(n) in *dackemersch*, 1420, SAG-330/17, 152r; *dackermersch*, 1431, SAG-330/20, 57v; in de *Ackermeersch* ... voer *dAckermeersch*, ii sticken lants, id, 57v; in den *Acker Meersch*, 1473, ARA-RK 1090, 221v; in den *acker mersch*, 1473, ARA-RK 1089, 262r; voor *dackermeersch*, 1490, SAG-330/38, 380r; de *ackermeersch*, 1502, ARA-WK 3077, O; in de *ackermeersch*, 1502, ARA-WK 3080, O; in den *ackermeersch*, 1504, ARA-RK 1091, 32v; in den *acker meersch*, 1504, SAG-330/42, 410r; voor de *ackermersch*, 1504, ARA-WK 3085, 6r; de *ackermeersch*, 1532, ARA-WK 3088, O; voor den *acker mersch*, 1538, ARA-WK 3090, 6v; den *ackermeersch*, 1550, SAE-1009, 266r; daerment heet achter *ackermeersch*, ca.1550, ARA-WK 3098, O; inde *ackermersch*, 1551, SAG-330/69, 84v; den *ackermeersch*, 1553, ARA-WK 3099, O; *Ackermeersch*, 1568, ARA-WK 3111, O; dander bundere een half es meersch ghelegghen ande zijde ten cautere in de *ackermeersch*, 1572, SAG-330/90, 21r; achter *Ackermeersch*, 1578, ARA-WK 3117, O; twee ghemeten in de *ackermeersch*, 1593, SAG-330/116, 18v; den *Ackermeersch*, 1595, ARA-WK 3124, O; achter de *Acker mersch*, 1595, ARA-WK 3125, O; een meerschelken ghe-naempt *daeckermeersch*, 1598, SAG-330/129, 30r; *dackermersch*, 1600, RAG-AF4796, 2r, 33r/v; *dackermeersch*, 1608, SAG-330/129, 30r; op den cautere voor den *ackermeersch*, 1617, RAG-Lo 103, 24r; in de *ackermeersch*, 1623, RAG-Lo 103, 92r; in de *acker meersch*, 1624, RAG-Lo 103, 103v; een stic landts ghe-naempt den *ackermeersch*, 1625, SAG-330/138, 23r; *dackermeersch*, 1646, RAG-Lo 104, 20r; den *ackermeirsch*, 1659, RAG-DDB 1534, 2r; den *ackermeersch*, 1659, RAG-Lo 106, 148r; ghe-naempt den *ackermersch*, 1659, RAG-Lo 148, O; *ackermeirsch*, 1667, RAG-DDF 1540, O; den *ackermeersch*, 1671, RAG-DDB 1540, O; *dackermeirsch*, 1677, RAG-Lo 111, 93r; ghe-naempt *dackermeirsch*, 1677, RAG-Lo 152, O; zuyt *dackermeirsch*, 1681, RAG-Lo 113, 21r; ghe-naempt den *ackermeersch*, 1685, RAG-Lo 153, O; drij bulcken d'*Ackermeersch*, ca.1685, RAG-Lo 243II, 116.

Zie ook GEMENE AKKERMEERS, GROTE AKKERMEERS, KROMME AKKERMEERS, SCHERPE AKKERMEERS, SCHIPPERS AKKERMEERS.

AKKERMEERSELKEN <2> : Item noch het *ackermerschelkin*, 1563, SAG-330/80, 170v.

AKKERMEERSEN <2> : de *ackermeeerschen*, 1629, RAG-Lo 103, 165r; iii stucken *dackermeeerschen*, z. deerendonckdreve, w. Lovendeghemcautere, 1630, RAG-Lo 103, 169v; twee stucken ghenaeamt de *ackermeeerschen*, 1646, RAG-Lo 105, 11v; twee stucken de *ackermeeerschen*, 1652, RAG-Lo 107, 31r; dInghelanden ende *dackermeeerschen*, 1654, RAG-Lo 107, 54v; oost den beyaert, west d*Ackermerschen*, 1664, RAG-Lo 108bis, 3v; *dackermeeerschen*, 1680, RAG-Lo 112, 210v; *dackermeeersschen*, 1683, RAG-Lo 113, 623; de *Ackermeeerschen*, west dheirendonckdreve, noordt den cauterant, ca. 1685, RAG-Lo 243II, 147; *dackermeeersschen*, n. het cauterlandt ofte voetweghel, 1695, RAG-Lo 115, 184r.

ALOIS ROEGIERS' BILK <3?> : ghenaeamt den *Alois Roegiersbulck*, onder dheerlijchede van Vinderhaute, 1693, RAG-Lo 115, 90r.

APPENSVELD <2> : up *aeppinsvelt* bij appensvoorde, 1504, ARA-RK 1091, 38r; up *aippinsvelt* bij aippinsvoorde, 1504, ARA-WK 3085, 4v; up *appijnsvelt*, 1538, ARA-WK 3090, 6r; Appinsvoorde bij *Appinsvelt*, oost sheerenstraete, 1600, RAG-AF 4796, O; int *Appinsvelt*, id.

APPENSVOORDE : in de stede te *Abbinsfoerde*, 1278, Cart. Beth., Nr 38, p.31; in loco qui dicitur *abbinsvorde*, 1278, RAG-EB, O; de *abbinsvoerde*, ca.1300, RAG-SB/K 2306, 19r; Jans Weduwe van *abbijnsvoerde*, 1355, RAG-SB, O; le merite a *Abinsvoerde*, 1386, ARA-RK 14106, 2r; ligghende bachten *abinsvoerde*, 1398, SAG-301/15II, 17v; *tabbinsvoerde* inde p(ro)chie van lovendeghem, 1410, SAG-330/14, 279v; daerment heedt *tabbinsvoerde*, 1415, SAG-330/15, 304r; te *abins voerde*, 1450, SAG-GB 159, 27r; in een goet te *habbinsvoerde*, 1455, SAG-330/26, 522r; inde groote heerstrate ghenaeamt *tabbins voerde*, 1465, ARA-RK, 45220, 128v; *abinsvoorde*, 1473, ARA-RK 1089, 50v; —, 1473, ARA-RK 1090, 51r; bij *appensvoorde*, 1504, ARA-RK 1091, 38r; bij *aippinsvoorde*, 1504, ARA-WK 3085, 4v; bij *appijns voerde*, 1538, ARA-WK 3090, 6r; gheleghen int gheweste *tappelsvoorde*, 1560, SAG-330/77, 212; int goet van *appins voerde*, 1563, RAG-K/Lo 13; *appinsvoerde*, 1571, SAG-28/41/167, 6r; int gheweste *tappinsvoorde*, 1587, RAG-DDB 1534, O; *Appinsvoorde*, 1600, RAG-AF 4796, 1r, 29v, 32v, 39r; te *abbijnsvoorde*, 1601, SAG-GB 8, 15v; *appensvoorde*, 1603, RAG-Lo 242, 1r; *Appensvoorde*, 1603, RAG-Le 6, 1r; up den wijck van *Appelsvoorde*, 1609, RAG-Vi 98, 40r; in *appijnsvoorde*, 1613, RAG-Vi 99, 77v; *appensvoorde*, 1624, RAG-Lo 103, 102v; —, 1629, RAG-Lo 103, 159r; *apensvoorde*, 1629, RAG-DDB 1534, O; *Appensvoorde*, 1647, RAG-Lo 105, 14r; op den wijck van *Apelsvoorde*, 1657, RAG-Lo 107, 89r; *appelsvoorde*, 1657, RAG-Lo 148, O; —, 1661, RAG-Lo 150, O; wijck van *Apens-*

voorde, **1663**, RAG-Lo 149, O; *appelvoorde*, **1664**, RAG-Lo 108bis, 3r; in den wijck van *Appijnsvoorde*, **1665**, RAG-Lo 148, O; *Appensvoorde*, **1675**, RAG-Lo 111, 5v; *appelvoorde*, **1683**, RAG-Lo 113, 608, 622; *appel(s)voorde*, **1685**, RAG-Lo 153, O; *happelsvoorde*, **1686**, RAG-Lo 153, O; *Appensvoorde*, **1693**, RAG-Lo 115, 106r.

Zie ook *GOED TE APPENSVoorde*.

APPENSVoorDEAKKER <2> : in *habinsvoerde acker*, **1356**, SAG-330/2, 66v; Item in *abbinsvoerde hacker*, **1415**, SAG-330/15, 304r.

APPENSVoorDEMEERS <2> : Item in *abbinsvoerde meersch* xc roeden meerssche lettelt min ofte meer. Item in *abbinsvoerde meersch* tvierendeel van eene buunre meerssche, **1415**, SAG-330/15, 304r.

APPENSVoorDESTRAAT : *appinsvoordestrate*, **1600**, RAG-AF 4796, O; oost de *appensvoorde Strate*, **1603**, RAG-Lo 242, 16r; *appensvoordestraete*, **1630**, RAG-Lo 103, 167v; *appensvoordestrate*, **1631**, RAG-Lo 103, 185r; *appensvoordestrate*, **1635**, RAG-Lo 104, 3v; *appensvoordestraete*, **1646**, RAG-Lo 105, 5v; *appensvoordestraete*, **1649**, RAG-Lo 105, 57v; *appensvoordestrate*, **1651**, RAG-Lo 106, 36v; 107, 8r; *appijnsvoordestrate*, **1665**, RAG-Lo 148, O; *appensvoordestraete*, **1666**, RAG-Lo 109, 36v; *appensvoordestraete*, **1683**, RAG-Lo 113, 658; *Appensvoordestraete*, ca.**1685**, RAG-Lo 243II, 78; *appensvoordestraete*, **1686**, RAG-Lo 114, 110r.

AREND <11> : de helft van eend(er) herberghe ghe-naempt den *harent*, **1571**, SAG-28/41/167, 31v; herberghe ghe-naempt den *Arent*, **1600**, RAG-AF 4796, O; een behuysde hofstede, gheleghen bij de keercke, zuyt en west den heere van Lovendeghem, mette heerberghe ghe-naempt den *Arendt*, oost den voetwech, **1619**, RAG-Lo 103, 34v; den *Arent* op de plaetse van Lovendeghem, **1685**, RAG-RvVI 8356, 51; huysstede wesende herberghe ghe-naemt den *Arent* ... op de plaetse van Lovendeghem, **1686**, RAG-Lo 114, 133r.

Zie ook *DUBBELE AREND*.

ARENDBILK <6> : den *Arent bulck*, noort het kerckstraetien, zuyt de Breestraete, ca.**1685**, RAG-Lo 243VI, 55.

ARENDBILKSKEN <5> : t*Arentbulckxken*, zuyt sgravenstraetien, ca.**1685**, RAG-Lo 243V, 133.

ARENS MEERS <4> : den *Arensmeersch*, ca.**1685**, RAG-Lo 243IV, 30.

ARENXKENS BILK <4> : *Arenxkens bulck*, ca.**1685**, RAG-Lo 243IV, 199.

ARMENMEERS <8> : nu eenen bulck den *Aermenmeersch*, ca.1685, RAG-Lo 243VIII, 44.

ASSENERMEERS <3> : *assenermeersch*, ca.1685, RAG-Lo 243III, 41.

ASTHOORN <4> : den *asthoorn*, ca.1685, RAG-Lo 243IV, 194.

AVEZOETE STEDE <4> : *Avezoetestede*, 1600, RAG-AF 4796, 17r, 70r.

AXELARE : zie *GOED TE AXELARE*.

BAAS LIEVENS STEDE <4> : een stuck landt ghenaemt de *Baes Lievens Ste*, ca.1685, RAG-Lo 243IV, 54.

BACHTENBILK <9> : den *bachtenbulck*, ca.1685, RAG-Lo 243IX, 143.

BACHTEN BOSSE <10> : Item een stick landts *bachten bossche*, 1563, SAG-330/80, 170v; een stick ghenaemt *bachten bossche* ... oost tgoet te bulare, 1598, RAG-WS 398, 46r; ghenaempt *bachten bossche*, west het landtstraetken, 1623, RAG-Lo 103, 64v.

BACHTENKOUTER <1> : op de breestraete ghenaemt *bachten cauter*, 1680, RAG-Lo 112, 105r; thenden de breestraete ghenaempt *bachten caute(r)*, 1685, RAG-Lo 153, O; saeylandt op de breestraete ghenaemt *bachten cauter*, 1685, RAG-Lo 114, 56r; *bachten cauter*, ca.1685, RAG-Lo 243I, 204.

BACHTENSCHUURKEN <3> : het *bachtenschuerken* oost den herwech, ca.1685, RAG-Lo 243III, 106.

BACHTENSTUK <1> : het *bachtenstuck*, zuyt den breestraetien Slach, ca.1685, RAG-Lo 243I, 27.

BACHTENWALLE <9> : *Bachtenwalle*, noordt eenen wal, ca.1685, RAG-Lo 243IX, 123.

BACHTENWALLEKEN <9> : het *Bachte Walleken*, noort den Wal, ca.1685, RAG-Lo 243IX, 124.

BACKERKENS MEERS <3> : *Backerkens Meersch*, zuyt den waterloop, noordt het pilterijstraetien, ca.1685, RAG-Lo 243III, 129.

BAETS' BILKEN <6> : de *Baets bulcken*, ca.1685, RAG-Lo 243VI, 80.

BAETS' DREVE : *baets dreve*, ca.1685, RAG-Lo 243IX, 136.

BAETSLEER <4> : partije saeylant op den wijck van Loo ghen. den *Baedsleer*, 1672, RAG-Lo 110, 36r; den *Baetsleer*, zuyt de Loo meerschen, ca.1685, RAG-Lo 243IV, 138; den *Baetsleer*, 1696, RAG-Lo 8, O; den *Baetsleer*, oost den oostmeersch, 1697, RAG-Lo 115bis, 77v.

BAETSLEERKEN <1> : Dhoirs Andries Baetsleer, het *baetsleerken*, ca.1685, RAG-Lo 243I, 91.

BALIE <1> : *Baille*, 1670, RAG-Lo 109, 176r; een groot ende cleyn stuck ghenaemt de *Baille* ... zuyt den oostveltschen Slach, ca.1685, RAG-Lo 243I, 229; de *Baillie*, 1696, RAG-Lo 8, O.

BALIEKEN <1> : het *bailleken*, zuyt den oostveltschen Slach, ca.1685, RAG-Lo 243I, 212.

BALIESTREEPKEN <1> : het *Bailliestriepken*, zuyt den oostveltschen Slach, ca.1685, RAG-Lo 243I, 210.

BALIESTUK <3> : het *bailliestuck*, ca.1685, RAG-Lo 243III, 29.

BALJUWS MEERS(ELKEN) <4> : *Bailluis meersschelkin*, 1593, SAG-330/116, 18r; een ghemet gheheeten *bailluismersch*, noort de calene, 1600, RAG-AF 4796, 3v, 62r.

BARTHOLOMEUS' BOSSELKEN <8?> : een partije lands ghenaemt het *Bertholomeusbosselken*, 1684, RAG-Lo 114, 24v.

BAUKENS MEERS <4> : op Loo ghenaemt den *Baukensmeersch*, 1658, RAG-Lo 108bis, 96v; de *Baukensmeersch*, suyt de neercalene, 1664, RAG-Lo 107, 264r; *Baukensmeersch*, 1664, RAG-Lo 108bis, 11r; de *Baukensmeersch*, 1664, RAG-Lo 108bis, 57r; een partije meersch op Loo ghenaempt de *Baukensmeersch*, zuydtoost de neercalene, noordt den ackere, 1682, RAG-Lo 113, 278.

BAVENS BILKEN <5> : twee ghemeten ghenaemt de *bavensbulcken* op dheerlijkhede van de keure, noort tgravenstratken, 1623, RAG-Lo 103, 83v; de *bavensbulcken*, ca.1685, RAG-Lo 243V, 106; de *bavensbilcken*, 1686, RAG-Lo 114, 129v; een partije saeylandt de *bavensbielcken*, 1686, RAG-Lo 153, O.

BEDELFF <4> : le *Bedelve*, 1548, ARA-RK 7395, 10r; le *Bedelfve*, 1550, ARA-RK 7396, 13r; le *Bedelve*, 1554, ARA-RK 7398, 29r; meersschen int *bedelf*, zuut

de neercalene, **1593**, SAG-330/116, 18v; zuutwest het *bedelf*, **1600**, RAG-AF 4796, 43r; —, **1603**, RAG-Lo 242, 27v; op den wijck van Loo, het *bedelf* zuud de Nederkalene, **1631**, RAG-Lo 103, 202v.

Zie ook *GROOT BEDELFF*.

BEDELFBIJLK <5> : den *bedelfbulck*, **1603**, RAG-Lo 242, 49r; den *bedelfbulck*, ca.**1685**, RAG-Lo 243V, 20.

BEDELFBOS <5> : den *bedelfbosch*, **1603**, RAG-Lo 242, 49r; den *Bedelfbosch*, noordt den ronden put, ca.**1685**, RAG-Lo 243V, 24.

BEDELVEN <4> : de *bede(l)fven*, zuyt de nedercalene, **1664**, RAG-Lo 108bis, 57r; de *Bedelven*, **1666**, RAG-Lo 109, 30r; de *bedelven*, **1688**, RAG-Lo 153, O.

BEEKSKEN <9> : vc roeden gheheeten *tbeecxkin*, **1480**, SAG-330/35, 240r.

BEELAERT <3> : Joos Beelaert ... den *Beelaert* int westerhof, ca.**1685**, RAG-Lo 243III, 82.

BEELAERTS MEERS <3> : op Vellaere ghe-naemt de *beelaermeersch*, **1658**, RAG-Lo 108bis, 106r-v; van de *beelaermeersch*, **1664**, RAG-Lo 108bis, 19r; de *Beelaermeirs*, **1677**, RAG-Lo 111, 88r; de *beelaertsmeirsch*, **1699**, RAG-Lo 115bis, 279r.

BEERMEERS <4> : en la *Beermersch* en Loo, **1554**, ARA-RK 7398, 32r; in *Beermersch*, **1600**, RAG-AF 4796, 14r; 35v; een partije meersch gheleghen in den *beermeersch*, **1619**, RAG-DDB 1540, O; *beermeersch*, **1631**, RAG-DDB 1534, O; in de *beermeersch*, zuyt de nedercaele, **1631**, RAG-Lo 103, 194r; eene meersch ghe-naemt de *beermeersch*, zuudt de Cale, **1634**, RAG-Lo 103, 238v; den *beermeersch*, zuudt de Caele, **1637**, RAG-Lo 104, 9v; de *beermeersch*, **1640**, RAG-Lo 104, 21r; *beermersch*, **1651**, RAG-Lo 107, 18v; den *bermeersch*, **1652**, RAG-Lo 106, 45r; een ghemet maymeersch gheleghen op den wijck van Loo ghe-naempt de *beermeersch*, zuyt de neercaelen, **1654**, RAG-Lo 106, 86r; de *beermersch*, **1664**, RAG-Lo 108 bis, 6r; een half ghemet maeymeirsch ghe-naempt de *beirmeirs(ch)*, noort tVijverstraetien, **1665**, RAG-Lo 148, O; de *bermeersch*, **1665**, RAG-Lo 108bis, 169r; —, **1670**, RAG-Lo 109, 178v; de *beerme(r)s(ch)*, **1671**, RAG-Lo 150, O; *beermersch*, **1671**, RAG-Lo 109, 237r; de *beermeersch*, zuyt de Caelne, **1672**, RAG-Lo 110, 20v; de *beermeersch*, **1679**, RAG-Lo 112, 71r; in de *beermeersch*, noordt den Ackere, **1680**, RAG-Lo 112, 165r; in de *beermeersch* zuyt de neercalen, **1681**, RAG-Lo 113, 1; 226; tghewest ghe-naempt den *beermersch*, id, 7; den *beermeersch*, ca.**1685**, RAG-Lo 243IV, 21; —, **1686**, RAG-Lo 114, 116r.

BEERSGAVER <10> : neffens den *beersgave(re)* ... dlant daermen heedt **keersgave(re)*, **1520**, SAG-301/76, 137v; inden *beerscave(re)*, **1533**, SAG-301/88, 129r; tlant dat men eedt *beersgave(re)*, **1549**, SAG-301/102, 193r; den *beesgaver* oost de strate groot xc xlix roeden waervan iic roeden in Waerschoot, **1598**, RAG-WS 397, 39v; neffens de *beersgavers*, **1613**, SAG-330/131II, 38v; datmen heet *biersgavers* wesende drij bulcken achter elckandere ande herstrate, **1633**, RAG-Lo 103, 216v; neffens de voors. *biersgavers*, **1633**, RAG-Lo 103, 216v; den *bieschgaever*, oost het meyenbroeckstraetien, west den draybosch, ca.**1685**, RAG-Lo 243X, 90; ghenaemt de *bijschaevers*, ligghende een deel op Lovendeghem, de reste op Waerschoot, **1697**, RAG-Lo 115bis, 179r.

BEERSGAVERSTUK <10> : ghenaempt clays sgravers ende *beersgavers stick*, **1572**, ARA-RK 45197, 106r.

BEGIJNE <5> : een stuck lants ghenaemt de *beghijne*, **1655**, RAG-Lo 107, 78r; de *beghijne*, **1659**, RAG-Lo 148, O; de *begijne*, ca.**1685**, RAG-Lo 243V, 94. Zie ook *RONDE BEGIJN*.

BEGIJNEN <5> : de *baghijnen* wesende twee meersschen, **1593**, SAG-330/116, 19v; *beghijnen*, zuud de breestrate, **1600**, RAG-AF 4796, 31r.

BEGIJNENBILK <5> : der *beghinen beelc*, **1376**, SAG-301/5, 103r.

BEGIJNENBOS <10> : den *begijnenbosch*, nu twee bulcken, oost de straete, ca.**1685**, RAG-Lo 243X, 5.

BEGIJNENDREEFKEN : het *beghijnedreefken*, **1668**, RAG-Lo 109, 111v; het *begijnnedrefken* tot anden ramburchboom, rechte zijde van de breedestraete tot de gracht, **1668**, RAG-Lo 149, O; *begijnestraetien*, **1699**, RAG-Lo 115bis, 153r.

BEGIJNENMEERS <5> : Inder *beghinen mersch*, **1376**, SAG-301/5, 103r; de *baghyne meersch*, **1550**, SAE-1009, 266r; ghenaempt den *beghynenmeersch* bij de breestrate, **1572**, ARA-RK 45183, 62r.

BEGIJNENSLOK <10> : den *begijnen Slock*, zuyt het meyenbroeckstraetien, ca.**1685**, RAG-Lo 243X, 28.

BEIAARD : bij den *beyaerde*, **1504**, ARA-RK 1091, 38r; —, **1504**, ARA-WK 3085, 4v; bij den *baeyaerde*, **1538**, ARA-WK 3090, 6r; inden *beyaert*, **1593**, SAG-330/116, 19v; —, **1596**, SAG-330/119, 99v; —, **1598**, SAG-330/122, 31v; i ghemet leen in den *beyaert*, **1600**, RAG-AF 4796, O; int quartier van den *beyaert*, **1628**, RAG-Lo 148, O; den *beyaert*, **1629**, RAG-Lo 103, 165r; —,

1632, RAG-Lo 103, 209r; in den wijck van den *beyhaert*, hoost het *beyhaertstraetken*, **1647**, RAG-Lo 105, 15r; in den *beyaert*, **1660**, RAG-Lo 106, 154r; in den wijck van Appensvoorde, o. den *beyaert*, **1664**, RAG-Lo 108bis, 3v; *beyaert*, **1668**, RAG-Lo 109, 95v; —, **1668**, RAG-Lo 149, O; —, ca.**1685**, RAG-Lo 243II, 180.

BEIAARDBRUG : gysant au *Beyaert Pont*, **1548**, ARA-RK 7395, 11r.

BEIAARDDREEF : met de *beyaertdreve*, **1646**, RAG-Lo 105, 7v; inden *beyaert*, oost de *beyaertdreve*, **1660**, RAG-Lo 106, 154r; *beyaertdreve*, **1665**, RAG-Lo 108bis, 171r-v; —, **1665**, RAG-Lo 148, O; west de *beyaertdreefve*, **1677**, RAG-Lo 111, 93r; —, **1677**, RAG-Lo 152, O; in de dreve ghenamt de *beyaertdreve*, **1678**, RAG-Lo 111, 125r; de *beyaersdreve*, **1683**, RAG-Lo 113, 622; —, **1684**, RAG-Lo 114, 17r; —, ca.**1685**, RAG-Lo 243II, 166, 180; —, **1685**, RAG-Lo 114, 51r; de *beyaertsdreve*, **1685**, RAG-Lo 153, O.

BEIAARDSLAG : in den *beyaert*, oost den *beyaertslach*, **1689**, RAG-Lo 114, 226v.

BEIAARDSTRAATJE : an *beyaerdstraetkin*, **1504**, ARA-RK 1091, 42v; an *beyaertstraetkin*, **1504**, ARA-WK 3085, 8r-v; zuud *tbeyaertstraetkin*, **1600**, RAG-AF 4796, 28v, 29r, 37v; *beyaertsstraetkin*, id, 1r; *tBeyaertstraetken*, id, O; oost de *beyaertstrate*, **1603**, RAG-Lo 242, 20v; het *beyaertstraetken*, id, 19v; 20r; —, **1627**, RAG-Lo 103, 126v; lancx het *beyaertstra(e)tken*, **1629**, RAG-Lo 103, 153v; up lovendeghemcautere bij het *beyaertstraetgen*, **1638**, RAG-Lo 104, 13v; hoost het *beyhaertstraetken*, **1647**, RAG-Lo 105, 15r; *tbeyaertstraetken*, **1664**, RAG-Lo 108bis, 23r; het *beyaertstraetien*, ca.**1685**, RAG-Lo 243II, 173, 193; de *beyaerdstraete*, id, 181, 182.

BEIAARDWEGELKEN : het *beyaert Wegelken*, ca.**1685**, RAG-Lo 243II, 174.

BEK <9> : teen stic heet de *bec*, **1314**, RAG-EB, O; up de kue(re) ter stede daerment heedt den *bec*, **1415**, SAG-330/15, 304r; lands diemen heet den *bec*, **1454**, SAG-330/26, 145r; den *bec*, **1456**, SAG-330/27, 330r; een stic lands ghenamt den *bec*, **1501**, SAG-330/42, 51v; den *beck*, west de Lieve, ca.**1685**, RAG-Lo 243IX, 28.

BEK <2> : ghenampt den *bec*, **1513**, RAG-BZ 382; den *beck* streckende lancxt de hoochstrate, **1603**, RAG-Lo 242, 22r.

BEKMEERS <4> : ghenamt de *beckmeersch*, zuyt ende west de neercaelen ende traegel, ca.**1685**, RAG-Lo 243IV, 5.

BEKMEERSELKEN <3> : het *beckmeerschelken*, zuyt de caelen, ca. **1685**, RAG-Lo 243III, 36.

BEKPAPENBILK <3> : den *beckpaepenbulck*, zuyt tpilterijstraetien, ca. **1685**, RAG-Lo 243III, 147.

BEKSKEN <9> : het *bexken*, **1619**, RAG-Vi 99, 215v; op het *becxken*, west de Lieve, **1659**, RAG-Lo 148, O; *beckxken*, ca. **1685**, RAG-Lo 243IX, 31.

BEKVONDELKEN <5> : het *beckvondelken*, zuyt den waterloop, ca. **1685**, RAG-Lo 243V, 117.

BERGE (ten) <4> : ter stede daerment heet ten *berghe*, **1420**, SAG-330/17, 156v; in loe ten *berghe*, **1431**, SAG-330/20, 57v; *merssche* ... daerment heedt ten *berghe*, **1486**, SAG-330/37, 210r; Ten *berghe*, **1600**, RAG-AF 4796, 36r, 68v.

BERGSKEN <1> : op lovendeghemcautere ghe-naemt het *berchskén*, **1659**, RAG-Lo 148, O; het *berghien* op den cautere, zuyt den oostveltschen kerckwech, **1670**, RAG-Lo 109, 148v; kauterlandt ghe-naemt het *beirchskén*, noordt tmiddelslachskén, **1682**, RAG-Lo 113, 437; het *berchskén*, noordt het cleyn slaechskén, ca. **1685**, RAG-Lo 243I, 193.

BERGSTICHEL <4> : daerment heedt ter *berchstichelen* ande strate, **1486**, SAG-330/37, 210r; den **brueghsteghele*, west tstraetkin, **1600**, RAG-AF 4796, 4v; den **brughstichel*, id, 62v; de **brughstichele*, zuut sheerenstrate, id, 65r.

BERKENEN KANT <4> : een stick lants ghe-naemt den *beerckenencant*, **1625**, RAG-Lo 103, 112v; op Loo ghe-naemt den *berckenencant*, **1670**, RAG-Lo 109, 198v; *berckenencandt*, ca. **1685**, RAG-Lo 243IV, 284; den *berckenenkant*, **1689**, RAG-Lo 114, 205v.

BERKENEN KANTJE <4> : een stuck landts ghe-naemt het *berckecantien*, **1666**, RAG-Lo 109, 20v; het houcxken met het *bercken cantsen*, **1671**, RAG-Lo 150, O; het *bercken cantsen*, **1671**, RAG-Lo 109, 241v; op den wijck van Loo ghe-naemt het *berckecantien*, **1679**, RAG-Lo 112, 9v.

BERTELMEERS <1> : la *Bertemeersch* en le signorie de Straete, **1554**, ARA-RK 7398, 57v; den *bertelmeersch*, **1628**, RAG-Lo 103, 138v; de *Berthelmersch*, **1666**, RAG-Lo 109, 12v; de *Bertelmeersch*, noort de pieremiére, **1679**, RAG-Lo 112, 31v; den *Berthele Meersch*, ca. **1685**, RAG-Lo 243I, 228; een partije lants ghe-naemt den *bertelegeersch*, noordt de pieremierestraete, **1687**, RAG-Lo 114, 142v; op den Oostvelt de *bertelen meirs*, **1687**, RAG-Lo 153, O.

BESLOTEN WALLEKENS <4> : ghe-naemt de *besloten Wallekens*, 1658, RAG-Lo 108bis, 92v; de *besloten Wallekens*, 1663, RAG-Lo 108, 59v; int gheweeste ghe-naemt de *besloten Wallekens*, zuyt de Caele, 1663, RAG-Lo 149, O; de *besloten Wallekens*, ca.1685, RAG-Lo 243IV, 37.

BETSBOS <10> : den *bets bosch*, ca.1685, RAG-Lo 243X, 121.

BIERSTAL <3> : den *bierstalle*, 1558, RAG-RvVI 973, 23v; bij den *Bierstal*, 1696, RAG-Lo 8, O.

BIERSTUK : zie *BUURSTUK*.

BIESBILK <5> : ghe-naempt den *biesbilck*, noordt sgravenstraetkin, 1572, ARA-RK 45197, 40v; bezyden den schoordam ghe-naempt den *biesbilck*, id, 47v, 73r; den *biesbulck*, ca.1685, RAG-Lo 243V, 113.

BIESBILK <2> : den *biesbilck* ... west de cotediene van St Michiels, 1600, RAG-AF 4796, 29v; den *Biesbulck* ... daerment heet Appensvoorde, 1624, RAG-Lo 103, 102v; den *biesbilck*, 1666, RAG-Lo 149, O.

BIESBILKSKEN <5> : het *biesbilcxken*, 1593, SAG-330/116, 19r.

BIESMEERS <6> : dheelft van de *biesemeersch* op den wijck van de breede-strae-te, 1672, RAG-Lo 110, 22r; de *biesmeersch*, zuyt den waterloop, ca.1685, RAG-Lo 243VI, 63.

BIESMEERSEN <8> : de *biesmeerschen*, ca.1685, RAG-Lo 243VIII, 50.

BIJLAKKER <10> : den *bijl Acker*, ca.1685, RAG-Lo 243X, 22.

BIJLE <5> : In de *bijle*, 1612, RAG-As 1028, 61r; ghe-naemt de *bijle*, 1670, RAG-Lo 109, 153v; de *bijle*, 1680, RAG-Lo 112, 179v; *bijle*, ca.1685, RAG-Lo 243V, 19; *Bijle*, 1687, RAG-Lo 114, 157v; de *bijle*, 1687, RAG-Lo 153, O.
Zie ook *GOED TER BIJLE*.

BIJLEVINGMEERS <4> : de *bilevinghe m(eer)sch*, 1420, SAG-330/17, 156v.

BIJLGRACHT <1> : den *Bijlgracht*, oost den slach, zuyt het cleyn slaechsken, ca.1685, RAG-Lo 243I, 160.

BIJLHOEK <1> : den *Bijlhoeck*, n. het hofstraetien, ca.1685, RAG-Lo 243I, 14, 15; den *Bijlhoeck*, 1696, RAG-Lo 8, O..

BIJLKEN <4> : het *bijlcken*, **1664**, RAG-Lo 108bis, 63v; het *bijlken*, noordt den traegel, ca.**1685**, RAG-Lo 243IV, 103.

Zie ook *CALLEKENS BIJLKEN*.

BIJLMEERSELKEN <6> : *bijlmeerschelken*, noordt den waterloop, ca.**1685**, RAG-Lo 243VI, 52.

BIJLPILTERIJ <3> : twee bulcken de *bijlpilterije*, noordt het pilterijstraetien, ca.**1685**, RAG-Lo 243III, 126.

BIJLSTUK <4> : ghe-naemt het *bijlstuck*, ca.**1685**, RAG-Lo 243IV, 281.
Zie ook *DUBBEL BIJLSTUK*.

BIJTERS <10> : twee bulcken de *bijters*, zuyt tmeyenbroeckstraetien, ca.**1685**, RAG-Lo 243X, 110.

BILKENS STEDE <4> : *Bilckensstede*, **1600**, RAG-AF 4796, 72v.

BINNENBILKSKEN <1> : het *binnenbulckxken*, ca.**1685** RAG-Lo 243I, 46.

BINNENSTE TWEE GEMETEN <3> : de *binnenste twee ghemeten* gisantes audict Westerolf, **1556**, ARA-RK 7399, 21v.

BISSENBROEK <5> : ghe-naempt *bissen brouck*... zuudt tmeyenbrouckstraetkin, **1572**, ARA-RK 45183, 62r, 65r; in *bissembrouck*, id, 65v.

BLAERBOUT <4> : den *blaerbout*, **1694**, RAG-Lo 107, los blad.

BLAERBOUTJE <4> : een half ghemet *tblaerbautkin*, **1600**, RAG-AF 4796, 36r; het *blaerbautken*, west de dreve van den Looackere, **1634**, RAG-Lo 103, 238r; in het *Blaerbautken*, **1671**, RAG-Lo 109, 242v; —, **1671**, RAG-Lo 150, O; een partije op den wijck van Loo ghe-naemt het **Claerebautien*, **1674**, RAG-Lo 110, 104v; het **Claerbautien*, **1682**, RAG-Lo 113, 556; het *blaerbautien*, **1696**, RAG-Lo 8, O; —, **1699**, RAG-Lo 115bis, 285v.

BLAERBOUTS AKKER <4> : een ghemet... up *blaereboutsackere*, **1486**, SAG-330/37, 210r; up *blaerbautsackere*, **1593**, SAG-330/116, 18v; een half ghemet in *Blaerbautsackere*, **1600**, RAG-AF 4796, 42v; in de *blarebautsackere*, **1658**, RAG-Lo 108bis, 151v; in *blaerebautsackere*, suyt... de Wallekens, **1661**, RAG-Lo 106, 182r; op den wijck van Loo in *bl(a)erbautsackere*, **1671**, RAG-Lo 109, 225; in *Blaerbautsackere*, id, 237; —, **1671**, RAG-Lo 150, O; den *blaerbautsacker*, zuyt de Looeerschen, ca.**1685**, RAG-Lo 243IV, 289.

BLAERBOUTS STRAATJE : an *Blaerbautsstraetkin*, **1600**, RAG-AF 4796, 15v, 16r, 42r; het *blaerbautsstraetien*, **1699**, RAG-Lo 115bis, 285v.

BLEEKSTEDE <10> : de *Bleeckste*, zuyt ende west tmeyenbroeckstraetien, ca.**1685**, RAG-Lo 243X, 69, 70.

BLEKE <4> : In de middewaert vanden *bleecke*, **1486**, SAG-330/37, 21r.

BLOMBILK <10> : suyt het meyenbrouckstraetien ghenaeamt den *blombilck*, onder tresort van de keure, **1670**, RAG-Lo 109, 149r.

Zie ook GROTE BLOMBILK, TUSSENSTE BLOMBILK.

BLOMKENS AKKER <4> : twee ghemeten ligghende in *blomkins ackere*, **1589**, SAG-330/109, 73v; in *blomkins ackere*, commende metten eenen hende ter strate, **1591**, SAG-330/113, 1v; *blomkins ackere*, **1600**, SAG-330/124, 35v; in *blomkins ackere*, **1600** RAG-AF 4796, 5r; *blomkinsackere*, z. de strate, id, 5v; *Blomkensackere*, id, 3v; 62r; een partije in *blomkens ackere*, **1619**, SAG-330/135, 32r; ghelegghen in *blomkensackere* op den wijck van Loo, **1624**, RAG-Lo 103, 99v; in *blomkens ackere*, **1625**, SAG-330/138, 78r; *bloemkensackere*, **1634**, RAG-Lo 103, 238r; in den *blommersacker*, **1666**, RAG-Lo 109, 11r; *blommekensacker*, id, 10r; een half ghemet in *blom(e)kensackere*, **1676**, RAG-Lo 111, 60v; op *blommaertsackere*, **1681**, RAG-Lo 113, 96; in *blommers Ackerken*, zuyt de Loostraete, ca.**1685**, RAG-Lo 243IV, 58; in *Bloemens Ackerken*, noort de laermeersschen, **1689**, RAG-Lo 114, 205v.

BLOMSTUK <5> : het *blomstuck*, ... inden huysengaver, ca.**1685**, RAG-Lo 243V, 43.

Zie ook ACHTERSTE BLOMSTUK, KLEIN BLOMSTUK.

BOEKWEITBILKSKEN <1> : inden wijck ghenaeamt de pieremiëre het *boeckuytbilcxken*, **1677**, RAG-Lo 111, O; het *bouckeytbulc(x)ken*, id, 84r; ghenaeamt het *boukuytbulcxken*, **1677**, RAG-Lo 152, O; resorterende onder de heerlijkhe van ter straeten, ghenaeamt het *bouquytbulcxken*, **1678**, RAG-Lo 111, 134v; het *bouckuytbulckxken*, ca. **1685**, RAG-Lo 243I, 224.

BOELS MEERSELKEN <4> : Boele ... het *boelsmeerschelken*, ca.**1685**, RAG-Lo 243IV, 28.

BOENINS WOESTIJNE <4> : *boenins Wostine*, **1415**, SAG-301/23, 114r.

BOGAARD : une pour pïesse nomme le *Bogaert*, **1548**, ARA-RK 7395, 8r; le *Bogaert*, **1550**, ARA-RK 7396, 10r; —, **1552**, ARA-RK 7397, 13v; —, **1554**,

ARA-RK 7398, 23r; le *Bogart*, **1556**, ARA-RK 7399, 14v; —, **1558**, ARA-RK 7400, 15v.

Zie ook *GOED TEN BOGAARDE, RABAUTS BOGAARD*.

BOGAARDEKEN <9> : twee bulcken het *bogaerdeken*, oost ende zuyt de dreve, ca.**1685**, RAG-Lo 243IX, 131.

BOGAERTS STUK <2> : *tbogaertstick*, **1550**, SAE-1009, 266r; *Bogaertsstick*, **1600**, RAG-AF 4796, 32v.

BOLLAERTS STEDE <4> : een onbehuusde stede groot ii ghemeten ghe-naemt *bollaerts stede*, geleghen daerment heet te Loo, **1486**, SAG-330/37, 210r; bij *bollaerts stede* inde middewaert vande bossche, id, 210v.

BORRESTEIN <4> : vierhondert roeden lants op den Loren ackere ... z. de neer Calene, noort de *borestein*, **1593**, SAG-330/116, 18v; den *borrestein*, **1600**, SAG-330/124II, 85v; *bollestijne*, **1600**, RAG-AF 4796, 42v; *bole-stijne*, id, 67v; op Loo an den *bornsteyn*, **1617**, RAG-Lo 103, 18r; *boorestijn*, **1658**, RAG-Lo 108bis, 111r/v; noort den *boerensteyn*, **1663**, RAG-Lo 149, O; den *boerenstijn*, zuyt het straetken, id, O; —, **1663**, RAG-Lo 108, 51r; —, **1664**, RAG-Lo 108bis, 65r; *boerenstijn*, zuyt het Imbeeckstraetien, ca.**1685**, RAG-Lo 243IV, 319.

BOS <4> : den *bosch*, **1664**, RAG-Lo 108bis, 56v; —, **1666**, RAG-Lo 109, 30r; den *bosch*, nu planterije, z. den Warande, ca.**1685**, RAG-Lo 243IV, 251.

BOS BACHTEN MEESTERS <10> : in Meyenbrouck een bosch ghe-naemt den *bosch bachten Meesters*, **1677**, RAG-Lo 111, 69v;

BOSACHTIGE TWEE GEMETEN <5> : de *boschachteghe ii ghemeten*, **1603**, RAG-Lo 242, 49r; *boschachtighe ii ghemeten*, ca.**1685**, RAG-Lo 243V, 16.

BOSBILK <6> : den *boschbulck*, ca.**1685**, RAG-Lo 243VI, 5.

BOSHOFSTEDE <8> : een stick lants datmen voortijts hiet *tbosch hofstede*, **1587**, SAG-GB 6, 24r; —, **1587**, RAG-BZ 17, 25r;

BOSLEENTJE <5> : het *boschleentien*, zuyt het hofstraetien, ca.**1685**, RAG-Lo 243V, 62; ghe-naemt het *boschleentien*, **1690**, RAG-Lo 114, 257v.

BOSMEERS <5> : den *boschmeersch*, ca.**1685**, RAG-Lo 243V, 61.

BOSPILTERIJ <3> : de *boschpilterije*, ca.**1685**, RAG-Lo 243III, 116.

BOSSE (ten) <7> : ende licht ten *bussche*, 1481, RAG-Vi 227, 6r.

BOSSELKEN <4> : het *bosschelken*, 1671, RAG-Lo 109, 265v; een partije saylant gheenaempt het *bosschelken*, 1672, RAG-Lo 149, O; op Loo gheenaempt het *bosschelken*, 1684, RAG-Lo 114, 49r; het *bosschelken*, zuyt de warande van Lovendeghem, 1696, RAG-Lo 8, O.

BOSSEN <4> : gheenaemt de *bosschen*, ca.1685, RAG-Lo 243IV, 310.

BOSSTRAAT : bij der Lieve, oost de *Boosstrate*, 1577, ARA-WK 3115, O; de *boschstrate*, 1603, RAG-Lo 242, 74v; de *boschstraete*, 1652, RAG-Lo 106, 61v; de *boschstraete*, ca.1685, RAG-Lo 243IX, 30.

BOSSTUK <10> : over den waterganc het *bosch stic*, 1520, SAG-301/76, 137v. Zie ook *ACHTERSTE*, *VOORSTE*, *TWEEDE* & *DERDE BOSSTUK*.

BOTERBILKSKEN <5> : het *boterbulcxken*, 1679, RAG-Lo 112, 23v; in sgravenstraetien gheenaemt het *botterbulcxken*, 1688, RAG-Lo 114, 189v; het *botterbulcxken*, 1688, RAG-Lo 153, O.

BOTERHOEK : teynden de breestraete, oost ghelandt de straete loopende naer den *boterhoeck*, 1683, RAG-Lo 113, 601.

BOUDINGRIJP(S) <1> : een stic lands gheheeten *boudingrijps*, 1420, SAG-330/17, 152r; een partije landts gheenaemt den *beyengrijp*, 1679, RAG-Lo 112, 83v; den *Beyengrijp* omtrent de breestraete, ca.1685, RAG-Lo 243I, 163.

BOUDINS HOVE <4> : ii buunre m(er)ssche te *boudins hove* daer ment heet te loe, 1457, SAG-330/27, 523v.

BOURGOGNE <4> : een meersch... binnen derselve prochie van lovendeghem gheheeten *borgoye*, groot xi buunre, 1457, SAG-330/27, 523v. Zie ook *SCHILD VAN BOURGOGNE*.

BOUVERMEERS <6> : In den *Bouvermeersch*, ca.1685, RAG-Lo 243VI, 64.

BOVENBILKSKEN <3> : het *bovenbulckxken*, ca.1685, RAG-Lo 243III, 28.

BOVENWALLEKENS <4> : *bovenwallekens*, zuyt de meerschen, 1671, RAG-Lo 109, 242r/v; *bovenwallekens*, 1671, RAG-Lo 150, O.

BRAAMBILKEN : zie *BRANDBILKEN*.

BRAAMSTUK <2> : in Appelsvoorde ghe-naemt het *braemstuck*, 1683, RAG-Lo 113, 62; het *Braemstuck*, west de beyaertsdreve, 1685, RAG-Lo 153, O.

's BRABANTERS HOFSTEDE : in love(n)deghe(m) up een stede die me(n) heet *sbrabantershofstede*, 1447, RAG-K/SMG 385, 6r.

BRACKXKEN <1> : Geleyn Bracke het *Brackxken*, zuyt het middelslaechsken, ca.1685, RAG-Lo 243I, 102.

BRAND <4> : in den *brant*, 1600, RAG-AF 4796, 15v; boven *brande*, 1600, RAG-AF 4796, 41v; *braent*, 1658, RAG-Lo 108bis, 100v; den *brant*, 1664, RAG-Lo 108bis, 64r; een partije saeylandt ghe-naemt den *brandt*, id, 7r; den *brandt*, 1682, RAG-Lo 113, 539; *brandt*, west het Imbeeckstraetien, noordt de Loostraete, ca.1685, RAG-Lo 243IV, 254; den *Brandt*, 1696, RAG-Lo 8, O.

BRANDBILKEN <2> : int Beyaertstraetken te weten de *brandebilcken*, 1600, RAG-AF 4796, O; de *brandbilcken*, 1664, RAG-Lo 108bis, 23r; de **braem bulcken*, west de beyaertdreve, ca.1685, RAG-Lo 243II, 182.

BREDE BRUG : naer de *breebrugghe*, 1533, RAG-RvVI 961, 91v, 92r; oost de *breebrugghe*, 1572, ARA-RK 45197, 60r; ande *breede brugghe* west de lieve, id, 20r; op de zuytsyde van de lieve ende *breede brugghe*, id, 72r; de *brede brugghe*, id, 60r, 65v; an de *breebrugghe*, 1603, RAG-Lo 242, 77r; tmaecken van de *breebrugghe* tot Lovendeghem, 1653, RAG-BZ 58, 48v.

BREDE MEERS <5> : inde *breede mersch*, 1456, SAG-330/27, 330r; le *Breemeersch*, 1548, ARA-RK 7395, 10r; de *Breemeersch*, 1603, RAG-Lo 242, 49v; saeylandt ghe-naemt de *breemeersch*, ca.1685, RAG-Lo 243V, 28.

BREDE MEERSEN <5> : les *Breemeersschen*, 1550, ARA-RK 7396, 12v; *Breemersschen*, 1552, ARA-RK 7397, 16v; *Breemeersschen*, 1554, ARA-RK 7398, 29r; les *Breemerschen*, 1556, ARA-RK 7399, 19v; *Breemeerschen*, 1558, ARA-RK 7400, 20v.

BREDE STRAAT : te Lovendeghem staende an de *breetstrate*, 1403, SAG-301/17, 61r; te(n) hende vand(er) *breed(en) strate(n)*, 1409, SAG-301/20, 84v; van d(er) *breed(en) strate(n)*, 1412, SAG-301/21II, 91r; te lovendeghem an de *breede strate*, 1420, SAG-330/37, 421r; in de *breedstrate*, 1450, SJKG-657, 106r; ande *breede strate*, 1465, ARA-RK 45220, 119v; en le *breetstrate*, 1473, ARA-RK 1089, 54v; en la *breetstrate*, 1473, ARA-RK 1090, 51v; ande *breede strate*, 1502, ARA-WK 3080, O; —, 1504, ARA-RK 1091, 44r; bachten der *breeder straten*, 1504, ARA-WK 3085, 5v; van der *breeder strate*, id, 8r, 9r; an de *brede*

strate, 1508, SAG-330/43, 338r; in de *breet straete*, 1511, SAG-301/71II, 137r; ande *breede strate*, 1526, SAG-301/82, 2v; —, 1529, SAG-301/84, 149r; —, 1532, ARA-WK 3089, O; ande *brede strate*, 1538, ARA-WK 3090, 8r; thenden der **beerstrate*, 1541, SAG-GB 3, 2v; ande *breede straete*, 1544, ARA-WK 3095, O; ande *breede strate*, 1544, ARA-WK 3096, O; —, 1547, SAE-1009, 243r; *Breestraete*, 1548, ARA-RK 7395, 4r/v, 9v; —, 1550, ARA-RK 7396, 14v; ande *breede straete*, ca.1550, ARA-WK 3098, O; *breestrate*, 1550, ARA-RK 7396, 11v; *Breestraete*, 1552, ARA-RK 7397, 5r/v, 22r; —, 1554, ARA-RK 7398, 6v, 26r, 42r; la *Breestrate*, id, 26r; thenden der *breede strate*, 1554, RAG-BZ 5, 5r; le *breestrate*, 1556, ARA-RK 7399, 5r/v; *breestraete*, 1560, RAG-AM 624, 136r; —, 1563, RAG-K/Lo 13; bij der *breeder strate*, 1563, SAG-330/80, 170v; *breede Strate*, 1570, SAE-1010, 174r; de *breestrate*, 1571, SAG-28/41/167, 12r; —, 1572, ARA-RK 45183, 50r, 62r/v; *breede Strate*, 1574, SAG-330/91, 514r; ande *breestrate*, 1576, SAE-1010, 262v; ande *breestraete*, 1583, RAG-Bo 407, 261r; inde *breestrate*, 1593, SAG-330/116, 18v, 19r, 20r; ande *breede straete*, 1594, ARA-WK 3121, O; ande *breestraete*, 1595, ARA-WK 3125, O; an de *breede straete*, 1596, SAG-330/119, 99v; in de *breestraete*, 1598, SAG-330/122, 31v; *breestrate*, 1603, RAG-K/Lo 6, 1r, 56r, 65v; —, 1625, RAG-Lo 103, 111v; *breede straete*, 1626, SAG-330/138, 93r; *breestrate*, 1630, RAG-Lo 103, 175r; 178v; *breestraete*, 1632, RAG-Lo 103, 209r; de *Breestraete*, ca.1685, RAG-Lo 243I, 22.

BREDE STRAAT (ter) : ter *breeder straten*, 1421, ARA-WK 3071, O; —, 1456, SAG-330/27, 147r; ter *breederstrate*, 1473, ARA-RK 1089, 262r; —, 1473, ARA-RK 1090, 22r; daerment eed ter *breed(er) straten*, 1487, SAG-330/37, 421r; ter *breeder straten*, 1502, ARA-WK 3080, O; —, 1504, ARA-RK 1091, 32r; bachter *breeder straeten*, 1538, ARA-WK 3090, 6v; te Lovendeghem ter *breeder strate*, 1551, SAG-301/105, 25v; ter *breeder straeten*, 1552, ARA-WK 3097, O; up de *Breede straete*, 1568, ARA-WK 3111, O; ter *Breeder strate*, 1578, ARA-WK 3117, O; daerment noemt ande *breestrate*, 1585, RAG-Vi 55, 52r; ter *Breeder straete*, 1595, ARA-WK 3125, O; *Breede strate* slyncke zijde, 1600, RAG-AF 4796, 26r-v; wijck van de *breestrate*, 1603, RAG-Lo 242, 1r, 40r; op de *breestraete*, 1691, RAG-Lo 5, 7; op den wijck van de *breestraete*, 1699, SAG-330/221, 43v; ter *breedestraet(e)*, 1699, RAG-Lo 115bis, 185r, 192r.

BREDESTRAATSE (KERK)WEG : den *breestraetschen wech*, 1628, RAG-Lo 103, 144r; —, 1658, RAG-Lo 106, 141r; den *breestraetschen kerckwech*, 1667, RAG-Lo 109, 68r; den *breestraetschen wech*, 1674, RAG-Lo 110, 94v; —, ca.1685, RAG-Lo 243I, 51.

BREDESTRAATSE SLAG : den *breestraetschen slach*, 1679, RAG-Lo 112, 88r; den *breestraetien Slach*, ca.1685, RAG-Lo 243I, 103.

BREDE VIER GEMETEN <10> : de *breede vier ghemeten*, 1533, RAG-RvVI 961, 91v.

BREDE WEG : boven den *breeden Weghe*, 1431, SAG-330/20, 57v; up den Kautere metten noorthende anden *breeden wegh*, 1504, ARA-RK 1091, 42r; up den cautere anden *breeden wech*, 1504, ARA-WK 3085, 7v, 8v; anden *breeden wech*, 1556, ARA-WK 3107, O; boven *breewegh*, 1600, RAG-AF 4796, 37v.

BRIEL <3> : een stick lants ghe-naempt den *briel*, 1563, RAG-K/Lo 13; Laerestrategie slyncke zijde ... iic roeden den *briel*, 1600, RAG-AF 4796, 18v; aen den *briele*, id, 30r.

Zie ook GROTE BRIEL.

BRIELEN <2> : inde *brielen*, ca.1685, RAG-Lo 243II, 219, 220.

BRIEL(KEN) <7> : een stick lands geheeten den *briel*, 1609, RAG-Vi 98, 59r ; het *brielken* ... oost het cauterken, 1612, RAG-Vi 99, 57r.

BRIELKEN <6> : noort *tbrielkin*, 1600, RAG-AF 4796, 53r; oost ant *brielken*, 1674, RAG-Lo 110, 112v; commende aen het *brielken*, 1678, RAG-Lo 111, 133r; het *brielken*, 1679, RAG-Lo 112, 31r; het *brielken*, ca.1685, RAG-Lo 243I, 216, 239; de pieremierestrategie ofte het *brielken*, ca.1685, RAG-Lo 243VI, 56; het *brielken*, id, 27.

BRIELKEN <3> : *dbrielkin* daer an, 1415, SAG-330/15, 304r; ant *brielken*, 1600, RAG-AF 4796, 30v.

Zie ook ACHTERBRIELKEN.

BRIELKENSOOST <1> : *brielkensoost*, noort het *brielken*, ca.1685, RAG-Lo 243I, 216.

BROEK(E) (ten) : de *Broka*, 1210, GY-TWI, p.191; au liu con dist au *breuc*, 1278, RAG-EB, O; en *bruuc*, 1287, RAG-EB, O; bertelink de *Broeke*, 1295, RAG-SB/R, 31d, 10r; in den *broec*, 1305, RAG-EB, O; ligghende te Lovendeghem en(de) ten *Brouke*, 1353, SAG-330/1, 110r; tgoet te Lovendeghem in den *brouc*, 1360, SAG-330/2, 311v; uutten leene van den *brouke*, 1421, ARA-WK 3071, O; van den *brouke*, 1421, ARA-WK 3072, O; van den goede taxelare daer men(t) heet Inden *brouc*, ghelegghen Inde p(ro)chie van lovendeghem ende waerschoot, 1432, SAG-330/20, 206r; in de(n) *brouc* daer ment heet int meyenbroucx straetkin, 1439, SAG-330/22, 135r; inden *brouc*, 1445, RAG-EB, O; le *Broucque*, 1463, ARA-RK 7389, 2r; —, 1464, ARA-RK 7390, 1r; —, 1464, ARA-RK 7390, 4v; de la *Brouke*, 1470, ARA-RK 7390, 1r; de la *Broucke*, 1471, ARA-RK 7392, 1r;

Broucque, 1472, ARA-RK 7393, 1r; bachten *broucke*, 1490, SAG-330/38, 380r; west van de(n) *brouc*, 1504, ARA-WK 3085, 8v; *Brouck*, 1548, ARA-RK 7395, 1r; ind(en) *Brouck*, 1550, SAE-1009, 266r; *Broucke*, 1550, ARA-RK 7396, 27r; —, 1552, ARA-RK 7397, 34r; —, 1554, ARA-RK 7398, 34r; ten *broucke*, 1557, SAG-32/62, 20v; inden *brouc*, 1563, RAG-KALo 13; den *brouck*, 1571, SAG-28/41/167, 10r; —, 1572 kop. 1606, RAG-DFH 228, Karton 38, 9r; in den *brouck*, 1572, ARA-RK 45183, 55v, 76r; —, 1572, ARA-RK 45197, 11v; in den *brouck*... zuudt de ghendtsche lieve, id, 65v; in den wijck van den *Brouck*, 1603, RAG-Lo 242, 1r; over den *brouck*, 1603, RAG-K/Lo 6, 1r; ten *broucke*, 1646, RAG-RAG-Lo 105, 1r.

Zie ook *GOED TEN BROEKE*.

BROEKBILKSKENS <9> : de *Brouckbiel(x)ckens*, oost de straete naer het haentken, 1674, RAG-Lo 110, 109r; de *Broeckbulckxkens*, west sheerenstraete, oost de boschstraete, ca.1685, RAG-Lo 243IX, 57.

BROEKDAM <6> : leen ghenaept den *brouckdam*, 1603, RAG-Lo 242, 60v; den *Brouckdam*, zuyt den waterloop, ca.1685, RAG-Lo 243VI, 77.

BROEKDAM : anden *broucdam*, 1431, SAG-330/20, 57v; west van den *broucdamme*, 1504, ARA-RK 1091, 43r; den *broucdam*, ca.1550, ARA-WK 3098, O; den *brouckdam*, id, O; —, 1578, ARA-WK 3117, O; —, 1595, ARA-WK 3125, O; in den *brouckdam*, zuud den waterloop, 1631, RAG-Lo 103, 209r; in den *brouckdam*, 1680, RAG-Lo 112, 106v; int gheweste van den *brouckdam*, 1681, RAG-Lo 113, 90; een straetien ghenaept den *broeckdam*, ca.1685, RAG-Lo 243VI, 2; in *brouckdam*, 1687, RAG-Lo 114, 151r; in den *brouckdam*, 1690, RAG-Lo 114, 263r.

BROEKMEERS <6> : inde *brouc meersch*, 1504, ARA-RK 1091, 43r; in de *broucmersch*, west van de(n) *brouc*, 1504, ARA-WK 3085, 8v; en la *Brouckmeersch*, 1554, ARA-RK 7398, 59r; leen in den *brouckmeersch*, 1600, RAG-AF 4796, O; tusschen den *brouckmeersch* ende den schoordamme, zuud den waterganck, 1631, RAG-Lo 103, 183v; in den *brouckdam* ghenaept de *brouckmeersch*, 1680, RAG-Lo 112, 106v; den *broeckmeersch*, zuyt den waterloop, ca.1685, RAG-Lo 243VI, 75.

Zie ook *KLEINE BROEKMEERS*.

BROEKSTRAAT : een stede in de *broecstrate*, 1431, SAG-330/20, 57v.

BRUGGHEMANS GEWAD <7> : bij *brugghemans ghewat*, 1609, RAG-Vi 98, 59r; het *brugghemans ghewat*, zuyt brugghemans straetien, ca.1685, RAG-Lo 243VII, 52.

BRUGGHEMANS STEDE <7> : een ander behuuse stede bij den rabotte tzoetemoeye ghelegghen ghenaeamt *brugghemans stede*, ... streckende neffens de lieve, 1531, SAG-330/50, 339r.

BRUGGHEMANS STRAATJE : het *brugghemansstraetken*, 1603, RAG-Lo 242, 66r; het *brugghemans straetken*, 1612, RAG-Vi 99, 56v; *brugghemans straetien*, ca.1685, RAG-Lo 243VII, 46; het *Brugghemansstraetien*, o. de Lieve, id, 57.

BRUGSE HEERWEG : den *bruchschen heerwech*, 1603, RAG-K/Lo 6, 14r, 25v; den *bruchschen heerwech*, 1603, RAG-Lo 242, 12r; den *bruchschen wech*, id, 26r, 48r; den *bruchschen heerwech*, 1619, SAG-330/135, 68r; west den *bruchschen herrewech*, 1686, RAG-Lo 114, 107v.

BRUGSE VAART : op de suytsijde van de *brugsche vaert*, 1668, RAG-Lo 109, 114r; den *bruchschen Vaert*, 1696, RAG-Lo 115bis, 34v.

BRUGSTICHEL : zie *BERGSTICHEL*.

BRUINE KORENBILK <10> : den *bruynen Coorenbulck*, oost het dreefken, ca.1685, RAG-Lo 243X, 61.

BRUIN KORENSTUK <10> : ghenaeemt *tbruyne coorestick* bij den diefhouck, 1572, ARA-RK 45197, 20r.

BUENS MEERS <5> : den *buensmeersch*, 1603, RAG-Lo 242, 49v;

BUICKILKSKEN <4> : *buyckbulckxken*, ca.1685, RAG-Lo 243IV, 25.

BULARE : ghelegghen te *bulare*, 1555, SAG-301/107, 99v; up *bulaere*, 1572, ARA-RK 45197, 59r; up *bulare*, 1593, SAG-330/116, 19v; tusschen de lieve en(de) *bulaere* de prochie van Waerschoot upde noordwest zijde, 1603, RAG-K/Lo 6, 86r; *bulaere*, 1603, RAG-Lo 242, 83r; hondert roeden bosch ghelegghen up *bulare*, 1610, SAG-330/130II, 70r; op *buylaere*, 1696, RAG-Lo 115bis, 19v. Zie ook *GOED TE BULARE*, *HOGHE BULARE*.

BULAREGAT <5> : het eynde sonder Ende ofte *buylaert gat*, eenen drijhoeck van den selven bulck, de reste in Somerghem, noort deselve prochie van Somerghem, oost de *buylaere straete*, ca.1685, RAG-Lo 243V, 166.

BULARESTRAAT : de *buylaere straete*, ca.1685, RAG-Lo 243V, 166; *buylaere straete*, ca.1685, RAG-Lo 243X, 104; *buylaerstraete*, id, 105.

BULTINS BILKSKEN <4> : *bultins beelcxkin*, **1415**, SAG-301/23, 114r.

BUNDER <1> : een stick lants ande muelene gheheeten *bundere*, **1551**, SAG-330/69, 84v; het *bundere*, **1677**, RAG-Lo 111, 71v; ghe-naemphet *bundere*, **1677**, RAG-Lo 152, O; *bunder*, noort het hofstraetien, zuyt den breestraetien slach, ca.**1685**, RAG-Lo 243I, 25.

BUNDERBILKEN <2> : ii bulcken ghe-naempt de *bunderbulcken*, oost de beyaertstrate, **1603**, RAG-Lo 242, 20r.

BUNDERKEN <10> : een stuck landts ghelegghen op de keure ghe-naempt het *bunderken*, **1679**, RAG-Lo 112, 31r; het *bunderken*, **1680**, RAG-Lo 153, O; oost de Lieve, het *bunderken*, ca.**1685**, RAG-Lo 243X, 50.

BUNDERVEUREN <1> : inde *bunderveuren*, noordt tmiddelslaechsken, zuyt den oostveltschen slach, ca.**1685**, RAG-Lo 243I, 129.

BUURSTUK <10> : i stic lants gheheeten *tbuerstic*, **1520**, SAG-301/76, 137v; *tbuerstic*, **1549**, SAG-301/102, 193r; in Lovendeghem, ghe-naemt het *buierstick*, west het goet van bulare, **1598**, RAG-WS, 397, 39v; een stick landts ghe-naempt **tbierstic*, **1613**, SAG-330/131III, 38v; **tbierstuck*, **1633**, RAG-Lo 103, 216v; het **bierstuck* neffens de voorseyde biersgavers, id, 216v.

BUUSKENS STEDE <2> : *buuskens Stede*, **1603**, RAG-Lo 242, 20r.

BUYCKX BILKSKEN <2> : het *buyckx bulckxken*, west trijstraetien, zuyt de laerestraete, ca.**1685**, RAG-Lo 243II, 49; *buycxbilcxken*, zuyt de straete, **1696**, RAG-Lo 115bis, 35v.

BUYS' AKKERKEN <10> : Dhoirs Jan Buysse, ghe-naemt het *buysackerken*, ca.**1685**, RAG-Lo 243X, 23.

BUYS' BILKSKEN <4> : *buysbulckxken*, west den waterloop, noort de Loostraete, ca.**1685**, RAG-Lo 243IV, 312.

CHARTREUZENGOED <4> : *tchartruesen goet*, **1600**, RAG-AF 4796, 3v; int *Chartruesen goet*, noort de calene, id, 4r; in *chartruesengoet*, id, 5v; mersch in *chartruesen Goet*, noort dhooghcalene, id, 5r; int *Charteruesengoet*, id, 62r; int *chartreusen Goedt*, id, 10r.

CHRISTOFFELBILKSKEN <1> : ghe-naemt *Christoffelbilcxken*, noordt de straete, **1699**, RAG-Lo 115bis, 195r.

DAASDONK <5> : daerment heedt den schoerdam ende es dlandt ghenaept ter *daesdonck*, **1560**, RAG-Zo 230, 159v; daer ment nomt ter *daesdonc* anden schoordam, **1563**, SAG-301/114, 134r; ter *daesdonc* anden schoerdam, **1563**, RAG-K/SMG, O; daerment heedt ter *daesdonck*, **1571**, RAG-Bo 407, 211r.

DAL <1> : int *dal*, **1600**, RAG-AF 4796, 27v; op de cautere int *dal*, id, 31r; het *dal*, **1603**, RAG-Lo 242, 1r; het *dal*, west de dreve, zuyt den oostveltschen kerckwech, ca.**1685**, RAG-Lo 243I, 1.

DAM : zie *BROEKDAM*, *ELSDAM*, *HOFDAM*, *KWADEDAM*, *SCHOORDAM*.

DAMMEERS <5> : den *dammersch*, **1600**, RAG-AF 4796, 23r; den *dammeersch* achter de dreve, **1603**, RAG-Lo 242, 48v.

DAMMEERSEN <5> : de kerckmeerschen ofte *dammeerschen*, oost de warandedreve, ca.**1685**, RAG-Lo 243V, 8.

DAMSTUK <6> : *damstuck*, noordt tmeyenbroeckstratien, **1685**, RAG-Lo 243VI, 95.

DANYOETS STEDE <4?> : *danyoetsstede*, **1415**, SAG-301/23, 114r.

DAUW <8> : Den *dauw*, **1685**, RAG-Lo 243VIII, 35.

DEKWULGE <1> : de *deckwulghe*, **1631**, RAG-Lo 103, 177v; ghenaept de *deckvulghe*, **1648**, RAG-Lo 105, 49r; de *deckewulghe*, **1665**, RAG-Lo 108bis, 173v; de *deckwulghe*, oost het heckstraetien, **1670**, RAG-Lo 109, 176v; de *dicke wulghe*, **1682**, RAG-Lo 113, 434; de *Deckwulghe*, zuyt het middelslaechsken, ca.**1685**, RAG-Lo 243I, 141; een partije cauterlandt op Lovendegemcautere ghenaept de *deckwulghe*, **1688**, RAG-Lo 114, 170v.

DERDE BOSSTUK <10> : het *derde bosstuck*, **1598**, RAG-WS 397, 38r.

DIEFHOEK : een behuuse stede staende inde prochie van lovendeghem daer ment heedt Inden *diefhouc*, **1483**, SAG-330/36, 418r; in den *diefhouc*, **1491**, SAG-GB 1, O; streckende van pieremiers tot zanghelbiers over die brugghe totten *diefhouck*, **1504**, ARA-RK 1091, 30v; in den *diefhouc*, **1509**, RAG-BZ 1, 23r; daerment heet Inden *diefhouck*, **1528**, SAG-330/50, 23v; totten *dieffhouck*, **1531**, ARA-WK 3092, O; Inden *diefhouc* up de Lieve, **1533**, RAG-RvVI 961, 91v; over de liefve Inden *diefhouc*, **1534**, SAG-301/88II, 21r; Inden *diefhouc*, **1536**, SAG-301/90, 103r; Inden *diefhouck*, **1542**, SAG-301/96, 92v; —, **1547**, RAG-SB/K 9565, 1r; totten *diefhoucke*, **1554**, ARA-WK 3100, O; den *diefhouck*, **1572**,

ARA-RK 45183, 21v, 33v; —, **1572**, ARA-RK 45197, 3r; ten *diefhouck* ... oost de ghendtsche lieve, id, 16v, 20r; een pachtgoet ghenamt den *diefhouck*, id, 120r; den *diefhouck*, id, 56v, 60v, 102v; —, **1576**, SAG-330/93, 232r; in den *diefhouck* bij de Lieve, **1587**, SAG-GB 6, 23v; totten *Diefhoucke*, **1593**, ARA-WK 3122, O; *diefhouck*, **1601**, SAG-GB 8, 15v; Brugghe aen den *diefhouck*, **begin 17e** (vóór **1613**), SAG-Li 40, kaart; int haentken tot Lovendeghem inden *diefhouck*, **1617**, RAG-OB 2121, O.

DIEFHOEKSSEN <9> : *het diefhoeckxken*, west de Lieve, ca.**1685**, RAG-Lo 243IX, 76.

DIEFMEERSELKEN <9> : *diefmeerschelken*, ca.**1685**, RAG-Lo 243IX, 76. Zie ook *LANG DIEFMEERSELKEN*.

DIEFSTRAATJE : *tiefstraettkin*, **1600**, RAG-AF 4796, 41v.

DIEPENBEKE : daerment heet te *diepenbeke*, **1444**, SAG-330/23, 194.

DIEPENBROEK : zie *GOED TE DIEPENBROEK, HEERLIJKHEID VAN DIEPENBROEK*.

DISTELBILK <9> : in den *destelbulck* daerdoor scheidende vande prochie van Waerschoot, zuyt de broeckstraete, ca.**1685**, RAG-Lo 243IX, 132.

DISTELEN <9> : datmen heet de *destelen*, **1454**, SAG-330/26, 145r; an de hoestzijde van de lieven daer ment heet Inde *destelle*, **1456**, SAG-330/27, 33r.

DISTELSTUK <9> : *tdestelstic*, **1517**, SAG-301/74II, 148v; *destelstic*, **1520**, SAG-301/76, 137v.

DOBBELKENS <5> : Jooris Dobbelaere nu twee bulckxkens de *dobbelkens*, ca.**1685**, RAG-Lo 243V, 116.

DOEYKENS BILK <7> : inde prochie van Lovendeghem ende dheerlijckhede van Vinderhaute ghenampt den *duykensbulck*, **1679**, RAG-Lo 112, 56r; den *doeykensbulck*, ca.**1685**, RAG-Lo 243VII, 21.

DONK : zie *DAASDONK, KORTE/LANGE HAZENDONK, HERENDONK, MARTJENS DONK, ORSENDONK, PIETENDONK, VARENTDONK*.

DONKERBILKSKEN <4> : een ghemet inde zacht ... het *doncker bilcxken*, **1600**, RAG-AF 4796, 14r; int gheweste van loo ghenamt het *doncker bilcxken*, **1634**,

RAG-Lo 103, 238r; het *donckerbilcxken*, **1666**, RAG-Lo 109, 20v; het *doncker Bilcxken*, **1671**, RAG-Lo 109, 241v; —, **1671**, RAG-Lo 150, O; het *Donckerbulckxken*, ca.**1685**, RAG-Lo 243IV, 280.

DOOGBILK <1> : zie *JORIS DOOGHENS BILK*.

DOOLBOS <10> : den *dolbosch*, ca.**1685**, RAG-Lo 243X, 38.

DOORNBILK <10> : een stic gheheeten den *dore(n) buelc*, **1520**, SAG-301/76, 137v; een stick gheheeten den *doorenbulck*, west de heerstrate, **1549**, SAG-301/102, 193r; den *doorebielck*, west de straete ghehaemt schoordam, **1598**, RAG-WS 397, 39v; den *doorenbilc*, west de schoordamstrate, **1613**, SAG-330/131II, 38v; een stuck lants gheheeten den *doore(n) bulck*, **1633**, RAG-Lo 103, 216r; een stuck lants dat men heet den *slack(t)*, west *doorenbulck(en)*, id, 216r.

DOORNHAAG <4> : *doorenyaeghe*, **1600**, RAG-AF 4796, 72r; een partije van lande op Loo ghehaempt de *doorenyaeghe* zuud het aude waelstraetken, **1624**, RAG-Lo 103, 99r; ghehaemt de *doorenyaeghe*, **1697**, RAG-Lo 115bis, 148r; de *dhoorenyaeghe*, noordt een bosselken, id, 150v.

DOORSLAGSKEN <1> : het *deurslaechsken*, oost de dreve, zuyt den oostveltschen Slach, ca.**1685**, RAG-Lo 243I, 23.

DOPTSTUK <9> : tstic gheheeten *doptstic*, **1480**, SAG-330/35, 240r.

DORP : binnen het *dorp* van Lovendeghem, **1678**, RAG-Lo 111, 128v; binnen den *durpe* van Lovendeghem, **1685**, RAG-Lo 153, O; in Lovendeghem ontrent het *durp*, **1697**, RAG-Lo 115bis, 137v; in Kerckelaere ten *durpe*, noordt het kerckhofstraetien, **1700**, RAG-Lo 115bis, 227r.

DRAAIBOS <10> : bulck ghehaempt den *draybosch*, oost de dreve, **1603**, RAG-Lo 242, 88v; —, ca.**1685**, RAG-Lo 243X, 90.

DREEF : de *dreve*, **1603**, RAG-K/Lo 6, 1r; —, **1603**, RAG-Lo 242, 88v, 118v; —, **1661**, RAG-Lo 106, 178v; —, **1678**, id, 151v.

DREEFBILK <2> : den *dreefbulck*, ca.**1685**, RAG-Lo 243II, 82.

DREEFGEMET <1> : het *dreefghemet*, ca.**1685**, RAG-Lo 243I, 45.

DREEFKOUTERKEN <2> : het *dreefcauterken*, noordt den oostveltschen Slach, ca.**1685**, RAG-Lo 243II, 108.

DREEFMEERS <8> : Den *dreefmeersch*, ca.1685, RAG-Lo 243VIII, 46.

DREEFROSTIJNTJE <2> : *dreefrostijntien*, ca.1685, RAG-Lo 243II, 124.

DREEFSTUK <9> : het *dreefstuck*, oost de Boschstraete, ca.1685, RAG-Lo 243IX, 30.

DRIE KONINGEN <4> : een huysstede an de brugghe van Lovendeghem ghe-naempt de *drij coninghen*, 1654, RAG-Lo 107, 46r; an de brugghe van Lovendeghem, ghe-naemt de *drij conninghen*, 1654, RAG-Lo 106, 82v; een huys op loo weesende herberghe ghe-naempt de *drij Coninghen*, 1679, RAG-Lo 112, 4v, 69v; een herberghe ghe-naemt de *drij Conynghen*, id, 68v.

DRIEHOEK <4> : *drijhoeck*, n. den traeghel, ca.1685, RAG-Lo 243IV, 102.

DRIES : zie *KWADE DRIES*, *LANGE DRIES*, *STOFFELDRIES*.

DRIES(K)ENS MEERSELKEN <5> : een ghemet ghe-naempt *driesens-mersschelkin*, 1600, RAG-AF 4796, 26v.

DRIESKEN(S) BILK <5> : ghe-naempt *drieskin bilck*, 1593, SAG-330/116, 19r; up de noortsijde van de breestrade voor *driesensbilck*, 1600, RAG-AF 4796, 50r.

DROOGAARD <3> : een partije landts ghe-naempt den *droogaert* ... west het vellaerestraetken, 1619, RAG-Lo 103, 36v; den *droogaert*, zuud tlam-beckstraetken, 1627, RAG-Lo 103, 127v; den *droogaert*, 1628, RAG-Lo 103, 133v; op Vellaere ... den *droogaert*, 1629, RAG-Lo 103, 159v; —, 1650, RAG-Lo 105, 103v; den *droogaert*, oost sheerenstraete, 1651, RAG-Lo 107, 11v; *drooghaert*, 1652, RAG-Lo 106, 47r; *droogaert* int gheweste van Vellaere, 1658, RAG-Lo 106, 125r; den *droogaert*, 1658, RAG-Lo 107, 220r; —, 1658, RAG-Lo 108bis, 154v; den *droogaert*, zuyt tpilsterijstraetien, 1670, RAG-Lo 109, 187v; *droogaert*, 1677, RAG-Lo 111, 90v; —, ca.1685, RAG-Lo 243III, 138; in den *Droogaert*, 1687, RAG-Lo 114, 149v.

DUBBELE AREND <11> : een herberghe den *dobbelen Arent*, oost de plaetse, ca.1685, RAG-Lo 243II, 20.

DUBBEL BIJLSTUK <2> : het *dobbel bijlstuck*, commende met een hoeckxken op den oostveltschen Slach, ca.1685, RAG-Lo 243II, 102.

DUBBELE CLAYS <2> : den *dobbelen Clays*, zuyt den middelslach, ca.1685, RAG-Lo 243II, 55.

DUIVENBILKEN <8> : de drij *duyvenbulcken*, ca.1685, RAG-Lo 243VIII, 40.

DUIVENMEERS <5> : den **duenmeersch*, 1603, RAG-Lo 242, 49r; de *duyvemeersch*, zuyt dachterdreve, ca.1685, RAG-Lo 243V, 25.

DURE KOST <6> : den *dierencost*, noordt tnieuwebilckstraetien, 1670, RAG-Lo 109, 167v; ghenaemt den *dierencost*, 1679, RAG-Lo 112, 56v; den *dierencost*, ca.1685, RAG-Lo 243VI, 54.

DURME <3> : vier ghemeten m(er)ssche ligghende bachten abinsvoerde, die men heet de *dorme*, 1398, SAG-301/15II, 17v.

DURSHAGE : voor diepenbrouc datmen heet *duersaghe*, 1555, ARA-WK 3101, O; *duerschaghe*, 1600, RAG-AF 4796, O.

EEKBOS < > : ghenaempt den *heeckbosch*, 1572, ARA-RK 45197, 15r; an den *heeckbosch*, id, 22r.

EEKSKEN : daerment heet ten *heecxkene*, 1552, RAG-Bo 406, 249r; ten *heecxkene*, 1571, ARA-RK 45197, 45r; —, 1572, ARA-RK 45183, 37v, 74v, 78r; —, 1572, ARA-RK 45197, 5v, 18v; ten *heeckxkene*, id, 50r/v, 66v; een driesschelken ghenaempt het *eecxken*, 1603, RAG-Lo 242, 76v; binnen der kuere van sleyn(ghe) en(de) lovendeghem bij het *eecxken*, 1610, RAG-Ev 227, 37v; bij *teecxken*, 1618, RAG-Ev 227, 347r; het *eeckxken*, ca.1685, RAG-Lo 243IX, 64.

Zie ook *LANG EEKSKEN*.

EEKSKENSTRAAT : west *deexkensstraete*, 1636, RAG-S 21V, 7v; oost *teeckxkenstraete*, ca.1685, RAG-Lo 243IX, 84.

EENDEBILKSKEN <8> : het *Indebulckxken*, ca.1685, RAG-Lo 243VIII, 40.

EERSTE VLAKE : tstick lands commende voren ter straten an *deerste Vlake*, 1563, SAG-301/114, 134r.

EETBILK : den *Eetbilck*, 1593, SAG-330/116, 19v.

EGALE <4> : in loo in de *heegale* bij den veere metten zuuthende up de kalene, 1559, RAG-RvVI 973, 191v; eenen meersch ghenaempt *deegale*, 1589, SAG-330/109, 73v; *Eegale*, ligghende inden Oostacker, 1591, SAG-330/113, 1v; *deegale*, 1600, RAG-AF 4796, 5v; up de *eegale*, 1603, RAG-Lo 242, 35v; *deegale*, 1619, SAG-330/135, 32r/v, 77v; *deegale*, 1620, SAG-330/135, 77v;

deegaele, **1623**, RAG-Lo 103, 77v; de *heegaele* met een bilcxken zaylandt, zuyt de nedercalene ... een partije zaylant oock ghenompt de *heegale*, **1625**, SAG-330/138, 77v, 78r; de *egale*, **1647**, RAG-Lo 105, 13r; maeymeersch ghenaemt de *egaele*, zuyt de caelene, id, 13r; *eegaelle*, **1651**, RAG-Lo 106, 18v; *dEgaele*, **1654**, RAG-Lo 107, 64v; suyt de *eegaele*, **1658**, RAG-Lo 106, 123v; *degaele*, **1670**, RAG-Lo 109, 160r; de *heegaele*, **1684**, RAG-Lo 114, 12v; *deegaele*, zuyt de Looimeerschen, ca. **1685**, RAG-Lo 243IV, 129, 131, 132; partije ettinckmeersch ... in Loo, ghenaemt *deegaele*, zuyt de neercaluwe, **1686**, RAG-Lo 114, 133r.

EIK : bij den *eykene*, **1563**, RAG-K/Lo, 13.
Zie ook *EEKSKEN*, *EEKSKENSTRAAT*, *EKE*.

EINDBILK <9> : den *eyndbulck*, west ende noordt tghescheet van Waerschoot, oost sheerenstraete, ca. **1685**, RAG-Lo 243IX, 150.

EINDE <10> : parcheel landts gheeten *thende*, oost de lieve, 1536, SAG-330/54, 94r; ghenaemt den mierle ende *thende* in den diefhouck oost de ghendtsche lieve, **1572**, ARA-RK 45197, 16v.

EINDE ZONDER EINDE <5> : het *eynde sonder Ende* ofte buylaert gat, eenen drijhoek van den selve bulck, de reste in Somerghem, noort deselve prochie van Somerghem, oost de buylaere straete, **1685**, RAG-Lo 243V, 166.

EINDEKEN <4> : maison nomme *tHendeken*, **1554**, ARA-RK 7398, 32v, 33r; de muelenackere an het **indeken*, **1589**, SAG-330/109, 73r; —, **1591**, SAG-330/113, 1r; bachten **tlindeken*, id, 1r; in de stede ghenaemt *thendekin*, noort het straetken loopende naer den Hauwenwal, **1600**, RAG-AF 4796, 2v; op Loo slyncke zijde, *dhendekin*, een stede ghenaemt *thendekin*, id, 41r; een stede ghenaemt het **thiendekin*, upt veer, id, 7r.

EINDELOKSKEN <1> : het *Ende Lockxken*, ca. **1685**, RAG-Lo 243I, 12.

EKE <1> : *deecke*, noordt het cleyn slaechsken, ca. **1685**, RAG-Lo 243I, 90.

EKSTERBILK <10> : den *haecxterbilck*, **1572**, ARA-RK 45183, 60v.

EKSTERBOS <10> : Item den *aecxtre Bosch*, **1533**, RAG-RvVI 961, 92r; den *Aexterbosch*, ca. **1685**, RAG-Lo 243X, 37.

ELLEBOOG <4> : in den wijck van Loo ghenaemt den *helleboghe*, zuyt de nedercalene, **1620**, SAG-330/135, 77v; in den *helleboghe*, zuud de cale, west de ettinckmeersch, **1659**, RAG-Lo 148, O; maeymeersch ghelegghen in den

elleboghe, **1671**, RAG-Lo 150, O; in den *helleboghe*, **1680**, RAG-Lo 112, 106v; inden *hellebuegen*, **1681**, RAG-Lo 113, 164; den *Elleboghe*, ca. **1685**, RAG-Lo 243IV, 189, 17; in den *elleboghe*, **1685**, RAG-Lo 153, O; in den *elleboghe*, noordt den ackere, **1685**, RAG-Lo 114, 70r; in den *helleboghe*, **1686**, RAG-Lo 153, O; *helleboghe*, **1686**, RAG-Lo 114, 107v; *elleboghe* op Loo, id, 104v.
Zie ook GEMENE ELLEBOOG, KROMME ELLEBOOG.

ELSBARM <1> : an den *helsbarem*, **1431**, SAG-330/20, 57v; den *helsbare(m)*, **1447**, SAG-301/39, 137r; sur le coutere ... nomme *Helsbaerem*, **1552**, ARA-RK 7397, 23r; *helsbarme*, **1600**, RAG-AF 4796, 27v, 31v; *helsbaerme*, id, 80r.

ELSBOSSELKEN <7> : *helsbosschelken*, ca. **1685**, RAG-Lo 243VII, 28, 29.

ELSDAM(MEKEN) <9> : *helsdamken*, oost de moerstraete, ca. **1685**, RAG-Lo 243IX, 9; den *helsdam*, o. de moerstraete, ca. **1685**, RAG-Lo 243IX, 10.

ELSMEERS(EN) <4> : op Loo ghe-naemt de *helsmersch*, west den waterloop tusschen Lovendeghem ende Meerendre, **1658**, RAG-Lo 108bis, 87r; een partie saylant ghe-naemt den *helsmersch*, **1658**, RAG-Lo 148, O; een partije saeylant ghe-naemt de **hersmeerschen*, **1658**, RAG-Lo 106, 126v; *Dhelsmeersch*, west ende zuyt den Waterloop, ca. **1685**, RAG-Lo 243IV, 99.

ELZENEN STIJL <8> : *helsenen stijl*, o. lieve, ca. **1685**, RAG-Lo 243VIII, 22.

ERPEL <1> : den *herpel*, noordt het middelslaechsken, zuyt den oostveltschen Slach, ca. **1685**, RAG-Lo 243I, 131, 132.

ERPELKEN <1> : ghehouden van den hove van ten Broucke ghe-naempt *therpelkin*, zuut den Kerckwech, **1600**, RAG-AF 4796, 52v; een partije ghe-naempt het *herpelken*, op den Cautere, **1681**, RAG-Lo 113, 190; *herpelken*, noordt het middelslaechsken, zuyt den oostveltschen Slach, ca. **1685**, RAG-Lo 243I, 130.

ERPELSTAART <1> : den *herpelsteert*, **1550**, SAE-1009, 266r.

ERVE <2> : lant ghen. de *erfve*, in den wijck van den beyhaert, o. het beyhaertstraetken, **1647**, RAG-Lo 105, 15v; d*Eerfve*, ca. **1685**, RAG-Lo 243II, 173.

ESBOS <4> : inden *heschbosch*, **1600**, RAG-AF 4796, 16v, 17r, 71v; den *hesbosch*, **1623**, RAG-Lo 103, 63v; in den *heschbosch*, **1632**, RAG-Lo 103, 213v.

ETTINGE <2> : meersch gheheeten de *hettinghe*, **1563**, SAG-330/80, 171r; oost de *hettynghe*, **1596**, SAG-330/119, 99r; d*hettinghe*, **1600**, RAG-AF 4796, 1v.

ETTINGE <4> : in d'*ettinghe*, zuut de Calene, **1600**, RAG-AF 4796, 9r; *ettinghe*, id, 15r, 36v, 74r.

ETTINGBILK <4> : den *hettinckbilck*, **1600**, RAG-AF 4796, 70v; op den wijk van Loo ghe-naempt den **hettinblijck*, **1656**, RAG-Lo 106, 107v; **hettynblijck*, **1656**, RAG-Lo 148, O; d*hettynckbulck*, suyt de loomeersschen, **1684**, RAG-Lo 114, 16r; *Ettinck bulck*, n. den gansevijverput, ca.**1685**, RAG-Lo 243IV, 198.

ETTINGMEERS <4> : een partije meersch ghe-naemt den *ettinckmeersch*, **1634**, RAG-Lo 103, 238v; den *hettinckmeersch*, zuudt de Caele, **1637**, RAG-Lo 104, 9v; de *ettinckmeersch*, **1659**, RAG-Lo 148, O.

ETTINGSTRAATJE : het *ettynckstraetken*, **1679**, RAG-Lo 112, 72r.

EVENBILK <9> : den *evenbelck*, west de lieve, **1608**, RAG-Vi 98, 31r.

EVENBILKSKEN <5> : *teven bulckxken*, ca.**1685**, RAG-Lo 243V, 75.

EVENSTOPPELEN <4> : d*Evenstoppelen*, nu twee bulcken, zuyt het Imbeekstraetien, ca.**1685**, RAG-Lo 243IV, 317.

EVERAERTS BILK <1> : ghe-naemt *Joos Everaertsbilck*, **1670**, RAG-Lo 109, 148r; den *Everaerts Bulck*, ca.**1685**, RAG-Lo 243I, 221.

FASSON <10> : partije landts ghe-naempt den *faison*, **1689**, RAG-Lo 114, 200r.

FIERESTEDE <8> : int gheweste van oostvelt ghe-naemt de *fierestede*, **1678**, RAG-Lo 111, 134r; *fierenste*, noordt de straete, ca.**1685**, RAG-Lo 243VIII, 14; onder tresort van de heerlijkhe van Vinderhaute ghe-naemt de *fierestede*, west sheerenstraete, **1686**, RAG-Lo 114, 121r; *fierestede*, **1686**, RAG-Lo 153, O.

FILIPS' MEERS <7> : de *ph(i)l(ip)smeersch*, noordtoost de Ghentsche Lieve loopende naer Damme, **1681**, RAG-Lo 113, 191.

FINMEERSELKEN <6> : het *finmeerschelken*, noordt den waterloop, ca.**1685**, RAG-Lo 243VI, 14.

FLUWELEN BILK <7> : den *fluweelenen bulck* op de ghentsche Lieve, **1676**, RAG-Lo 111, 28v.

FORT <4> : een partije lands reste van een meerder partije geweest dan of tander deel is gebleven int delven van den Vaert ghelegen in de prochie van Lovendeghem

bij de brugghe ende ghe-naempt het *fort*, suyt de Loostraete, noort den leybarm, **1656**, RAG-Lo 106, 100v.

FRAEYAERTS HOFSTEDE <5> : ghe-naempt *fraey(ae)rts hofstede*... noortd sgraven straetken, **1572**, ARA-RK 45197, 5v.

FRANS ARENTS STEDE <4> : *frans Arents stede*, **1619**, SAG-330/135, 32r; —, **1620**, SAG-330/135, 77v.

FRANSE MEERS(EN) <6> : de *franse meersch* anden schoordam, **1593**, SAG-330/116, 19r; de *fransche meirsschen*, west den schoordam, oost den waterloop, **1689**, RAG-Lo 114, 222v.

GABILK(SK)EN <2> : op den cautere, noord den kerckwech, suud de *gaebilcken*, **1623**, RAG-Lo 103, 84r; het *gaebulcxken*, id, 68v, 69r; het *gaebilcxken*, id, 68r, 70r; den *gabilck*, **1628**, RAG-Lo 103, 135v; het *gabilcxken*, **1630**, RAG-Lo 103, 168v; een behuysde hofstede metten huysen ende stallen ende andere Catheylen daerop staende van outs ghe-naemt het *gabilcxken*, **1635**, RAG-Lo 104, 7v; ghe-naemt de *Gaebulcken*, ca.**1685**, RAG-Lo 243II, 47.

GALGESTUK <2> : het *galghestuck*, oost de Pieremierestraete, ca.**1685**, RAG-Lo 243II, 222.

GANZEVIJVER <4> : daer ment heet den *gansvivere*, **1486**, SAG-330/37, 210r; den *ganssevivere*, **1600**, SAG-330/124II, 35v; een partije ghe-naemt den *gansvijvere*, id, 35v; op den *gansevivere*, **1600**, RAG-AF 4796, 5r, 14r; *gansenvijvere*, id, 64r; den *gansevijvere*, **1631**, RAG-Lo 103, 203r; den *gansewivier*, **1640**, RAG-Lo 104, 17r; den *gansevijvere*, **1648**, RAG-Lo 105, 84r; —, **1650**, RAG-Lo 105, 87v; den *gansevivere*, **1651**, RAG-Lo 107, 13r; *gansenvijvere*, **1663**, RAG-Lo 149, O; *gansevijvere*, **1672**, RAG-Lo 150, O; op Loo in den *Ganssevijvere*, **1684**, RAG-Lo 114, 46r; *gansevijvere*, **1685**, RAG-Lo 153, O.

GANZEVIJVERBILKSKEN <4> : *gansevijverbulcxken*, **1681**, RAG-Lo 113, 96; *gansevijverbulckxken*, w. de meerschen, z. de straete, **1696**, RAG-Lo 8, O

GANZEVIJVERKEN(S) : *gansevivieren*, **1623**, RAG-Lo 103, 92r; drij bilcxkens op den wijck van Loo ghe-naemt de *gansevijverken*, ligghende deen aen dandere, **1631**, RAG-Lo 103, 205v.

GANZEVIJVERPUT <4> : den *Gansevijverput*, ca.**1685**, RAG-Lo 243IV, 198.

GANZEVIJVERSTRAATJE : west het *gansevivierstratk(i)en*, **1617**, RAG-Lo

103, 13r; west **tgalgéviverstraetkin*, id, 10v; het *gansevijverstraettgen*, 1629, RAG-Lo 103, 189r; west het *ganseviverstraetken*, 1632, RAG-Lo 103, 213v; *tgansevijverstraetken*, 1652, RAG-Lo 107, 23r; —, 1658, RAG-Lo 108bis, 151r; —, 1661, RAG-Lo 106, 182r; in den gansenvijvere, oost *tgansenvijverstraetken*, 1663, RAG-Lo 149, O; het *gansevijverstraetien*, 1679, RAG-Lo 112, 7r; —, 1681, RAG-Lo 113, 170; —, ca.1685, RAG-Lo 243IV, 173.

GAVERE <9> : in de *gavere*, 1572, ARA-RK 45183, 55v; —, 1572, ARA-RK 45197, 41r; *tgaverkin* ... zuudt de lieve, id, 26v.

Zie ook *BEERS GAVER*, *HUIZEGAVER*.

GAVERMEERS <10> : drie sticken meersch deen an dandere ghenaeamt de *gavermeersch* ... over de noortzijde vander Lieve, 1533, RAG-RvVI 961, 92r; een stick lants gheleghen in den *gavere meersch*, 1552, SAG-330/69, 151v; den *gavermeersch*, 1572, ARA-RK 45197, 72r.

GAVERS <9> : Landts ... de *Gavers*, noordwest ghescheet van Waerschoot, ca.1685, RAG-Lo 243IX, 103.

GEBIJLDE IMBEKE <4> : de *ghebijlde Imbeke*, z. de Looimeerschen, ca.1685, RAG-Lo 243IV, 303.

GEERAERTS BILK <3> : *den Gheeraertsbilck*, zuut sheerenstrate, oost de calene, 1600, RAG-AF 4796, 39r.

GEERAERTS BOS <10> : *den Geeraerts bosch*, ca.1685, RAG-Lo 243X, 116.

GEERNAERTS BILK <10> : *Geernaerts bulck*, zuyt het meyenbroeckstraetien, ca.1685, RAG-Lo 243X, 119.

GEESTENBILK <6> : den Heyleghen Gheest van Lovendeghem ... den *geestenbulck*, noordt tmeyenbroeckstraetien, ca.1685, RAG-Lo 243VI, 99.

GEESTENBILKSKEN <6> : *tgheestbilcxken*, 1554, ARA-RK 7398, 36v; den H(eylighen) Geest van Lovendeghem het *geeste(n)bulckxken*, noordt tmeyenbroeckstraetien, ca.1685, RAG-Lo 243VI, 101.

GEMENE AKKER <4> : den *ghemeenen Ackere*, 1631, RAG-Lo 103, 203r; in den *ghemeene acker*, 1666, RAG-Lo 109, 14v; —, 1677, RAG-Lo 111, 67r, 106v; —, 1677, RAG-Lo 152, O; —, 1681, RAG-Lo 113, 109; inden *ghemeenen Acker*, oost het straetien, noordt den rootgracht, west het straetien, ca.1685, RAG-Lo 243IV, 218.

GEMENE AKKERMEERS <2> : in den *ghemeen en ackermeersch*, 1672, RAG-Lo 110, 17v; in den *ghemeene Ackeremeersch*, noortwest de cautere, 1676, RAG-Lo 111, 31v; in den *ghemeene Ackeremeersch*, 1676 RAG-Lo 152, O; de *ghemeene Ackermeersch*, noordt den cautercandt, ca.1685, RAG-Lo 243II, 147.

GEMENE ELLEBOOG <4> : in den *ghemeen en hellebogen*, 1681, RAG-Lo 113, 170.

GEMENE MEERS : de *ghemeene mersch*, 1600, RAG-AF 4796, 25v.

GEMENE WALLEKENS <4> : de *ghemeene Wallekens*, 1671, RAG-Lo 109, 237r; een partije op Loo *ghenaemt* boven de *ghemeene Wallekens*, 1683, RAG-Lo 113, 619; inde *ghemeene Wallekens*, ca.1685, RAG-Lo 243IV, 33, 34.

GEMET <10> : een ander stic *ghenaempt tghemet*, 1533, RAG-RvVI 961, 91v; *ghenaemt* het *ghemet* In Lovendeghem, 1598, RAG-WS 397, 39v.

GENTBILK <10> : *Gentbulck*, ca.1685, RAG-Lo 243X, 86.

GENTSE LEEUW <11> : de *Ghentsche Leeuw*, 1685, RAG-RvVI 8362, 33.

GENTSE LIEVE : zuudt de *ghendtsche lieve*, 1572, ARA-RK 45183, 21r; de *ghendtsche lieve*, 1572, ARA-RK 45197, 17r; west de *ghendtsche lieve*, id, 3r; de *Ghendtsche Lieve*, 1619, RAG-Vi 99, 215v; de *Ghentse Lieve*, 1627, RAG-Lo 103, 121r; de *Ghentsche Lieve*, 1668, RAG-Lo 149, O; de *ghendtsche lieve*, 1670, RAG-Lo 109, 216v; —, 1676, RAG-Lo 111, 28v; de *ghendtsche lieve*, loopende naer Damme, 1681, RAG-Lo 113, 191.

GENTSE VAART : de *Gentsche Vaert*, loopende naer Brugghe, 1678, RAG-Lo 111, 161r; den *Gentschen Vaert*, 1689, RAG-Lo 114, 227v.

GENTWEGEN <10> : drij sticken *ghenaemt* de *ghentweghen*, west de strate ... hieroft ontrent terde in Waerschoot ende de twee deelen in Lovendeghem, 1598, RAG-WS 397, 37v; twee bulcken de *gentwegen*, west het gescheet van Waerschoot, ca.1685, RAG-Lo 243X, 85.

GERODE BOS <10> : den *gherodden bosch*, ca.1685, RAG-Lo 243X, 68.

GERODE E(L)SBOS <4> : inden *gheroeden esbosch*, 1600, SAG-330/124II, 35v; den *gheroden bosch*, 1623, RAG-Lo 103, 65v; een partije *ghenaemt* den *gheroeden helsbos*, 1677, RAG-Lo 111, 67r; —, 1677, RAG-Lo 152, O; den *gheroodden elsbosch*, 1684, RAG-Lo 114, 29r.

GEROT <4> : *tgerot*, **1600**, RAG-AF 4796, 72r.

GERSTENBILKSKEN <10> : het *geerstenbulckxken*, noordt tghescheet van Waerschoot ca.**1685**, RAG-Lo 243X, 102.

GESCHOREN SCHAAP <6> : *tgeschoren Schaep*, zuyt den waterloop, ca.**1685**, RAG-Lo 243VI, 72.

GEWAD : zie *BRUGGHEMANS GEWAD*.

GEWADDE BIJL <7> : de *ghewatte bijle*, commende met bijle op de Lieve, ca.**1685**, RAG-Lo 243VII, 51.

GEWADHOEK <7> : den *ghewat hoeck*, oost de Lieve, ca.**1685**, RAG-Lo 243VII, 53.

GHEROLFBILK <6> : *gherolfbilck*, **1600**, RAG-AF 4796, 53r.

GIJSELKEN <2> : Gijselbrecht van Vlaenderen het *gijselken*, noordt den oostveltschen Slach, ca.**1685**, RAG-Lo 243II, 107.

GILLIS OOMS BILKSKEN <4> : een ghemet erve ghe-naemt *Gillis Ooms Beelcxken*, 1486, SAG-330/37, 210r.

GINSTBILK <4> : den *gheenstbilc*, noort het straetken naer de Loo-meerschen, **1600**, RAG-AF 4796, 12r; den *gheenstbilck*, **1631**, RAG-Lo 103, 203v; den *ginstbelck*, **1658**, RAG-Lo 108bis, 131v; den *genstbilck*, **1660**, RAG-Lo 106, 155r; den *Gynstbilck*, noordt tvijverstraetien, ca.**1685**, RAG-Lo 243IV, 147.

GOED TE APPENSVOORDE <2> : le *merite a abinsvoerde*, **1386**, ARA-RK 14106, 2r; in een *goet te habbinsvoerde*, **1455**, SAG-330/26, 522r; vanden behuuden goede gheheeten *tgoedt tabbinsvoerde*, **1501**, SAG-330/42, 410r; int *goet van appinsvoorde*, **1563**, RAG-K/Lo 13; up den dam voor zijn *goet tap-pinsvoorde* up Loppem, **1600**, RAG-AF 4796, 39v.

GOED TE AXELARE <10> : van den *goede taxelare* dat men heet in den brouc gheleghen inde prochie van lovendeghem ende van waerschoot, groet xxxviii bunre lettelt min ofte meer, **1432**, SAG-330/20, 206r.

GOED TER BIJLE <9> : up *tgoet ter bijle*, **1432**, SAG-330/20, 205r; an de zuutzijde vande(n) *goede ter bijle*, **1478**, SAG-330/35, 240r; *tgoet ter byle*, **1572**, ARA-RK 45183, 40r; —, **1572**, ARA-RK 45197, 91r.

GOED TEN BOGAARDE <9> : in lovendeghem ten *boemgarde*, 1481, RAG-Vi 227, 5v; hofstede datmen heet ten *bogaerde*, up de lieve, 1502, ARA-WK 3084, O; eene hofstede dat men heet ten *boghaerde*, up de lieve, 1504, ARA-RK 1091, 31v; ten *bogarde*, 1532, ARA-WK 3089bis, O; een hofstede gheheeten ten *Bogaerde*, up de Lieve, 1577, ARA-WK 3115, O.

GOED TEN BROEKE <6> : voer *thof ten broucke*, 1431, SAG-330/20, 57v; le len appelle ter breederstrate appelle le *fief*, *lanoir ten broucke*, 1473, ARA-RK 1089, 262r; la *seigneurie et anoir ten broucke*, 1473, ARA-RK 1090, 53r; *lanoir ten broucke*, id, 221v; uut eenen goede of hove ten *broucke*, 1502, ARA-WK 3079, O; *thof ten broucke*, 1504, ARA-RK 1091, 32r; up tgoet vanden *broucke*, 1504, ARA-WK 3085, 6v; van den goede ten *broucke*, 1538, ARA-WK 3090, 3v; tgoet ten *broucke*, ca.1550, ARA-WK 3098, O; *thof ten broucke*, 1552, ARA-WK 3097, O; tgoedt ten *broucke*, 1568, ARA-WK 3111, O; tgoet vanden *broucke*, 1572, ARA-RK 45197, 39v, 78v; *goedt ten broucke*, 1578, ARA-WK 3117, O; upt *Goedt ten Broucke*, 1585, ARA-WK 3118, O; een onbehuusde stede anden schoordam, oost het *goet ten broucke*, 1593, SAG-330/116, 19v; tgoet ten *broucke*, 1595, ARA-WK 3125, O; tgoet van ten *Broucke*, 1600, RAG-AF 4796, 50r; van den hove ten *Broucke*, id, 52v.

Zie ook (ten) *BROEKE*, *HEERLIJKHEID TEN BROEKE*.

GOED TE BULARE <5> : binnen de prochie van waerschoot, somerghem ende lovendeghem gheheeten het *goet te Bulaere*, groot wesende ontrent xxviii bunderen, 1534, SAG-301/88, 129r; het *goet te Bulare*, 1572, ARA-RK 45197, 120r; het Buierstick west tgoet van *Bulare*, 1598, RAG-WS 398, 39v; tgoet te *Bulare*, id, 46v; tgoet te *Bulaere*, ghelegghen binnen de prochie van Waerschoot, Somerghem, Lovendeghem..., 1610, SAG-330/130II, 70r.

GOED TE DIEPENBROEK <2> : up tgoet te *diepenbrouc*, 1350, SAG-330/1bis, 30r; goet datme(n) heet te *diepe(n)brouc*, 1421, SAG-301/26II, 22r; neffens *diepenbrouc(q)*, 1431, SAG-330/20, 57v; zii goet gheheete(n) te *diepe(n)brouc*, 1447, SAG-301/39, 137r; la *court de diepenbrouc*, 1473, ARA-RK 1089, 50v; la *court de diepenbrouc*, 1473, ARA-RK 1090, 51r; een behuust goed gheheeten tgoed te *diepenbrouc*, groot xxxiiii bunre ii ghemeten ende xxi roeden, 1486, SAG-330/37, 302r; hove van *diepenbrouc*, 1504, ARA-RK 1091, 36v; tgoet van *dipenbrouck*, id, 41v; den hove van *diepenbrouc*, 1504, ARA-WK 3085, 3r; tgoet van *dipe(n)brouc*, id, 7v; den hove van *diepenbrouck*, 1538, ARA-WK 3090, 5r; een goedt dat men heedt tgoet ten *diepenbrouc*, 1543, SAG-330/61, 73v, 85v; *Diepenbrouck*, 1552, ARA-RK 7397, 19v, 22v; *Diepe(n)brouck*, id, 24v; *diepenbrouck*, 1554, ARA-RK 7398, 34r, 41v; voor *diepenbrouc*, 1555, ARA-WK 3101, O; tgoet van *diepenbrouc*, 1563, RAG-K/Lo 13; het Leen van *Diepenbrouck*, 1593, SAG-330/116, 19r; int goedt ten *Diepenbrouck*, 1600, RAG-

AF 4796, 2r; upt oosthende van *diepenbrouck*, id, 27r; bij den *goede ten diepenbrouck*, id, 28r; 29v; een leen ghe-naemt *thof ten diepenbrouck*, groot iiii bunderen, id, O; eenen waterloop vanden *goede ten Diepenbroucke*, id, 40r; daer den kerckwech duer loopt, oost ende noort *tgoet ten diepenbroucke*, id, 79r; leen ghe-naempt *Diepenbrouck*, wesende eene vervallen hofstede, **1611**, SAG-330/131, 10v; *tgoet van diepenbrouck*, **1619**, RAG-Lo 103, 54v; west de dreve van *tgoet ten diepenbroucke*, **1623**, RAG-Lo 103, 88v; groot iiii bunderen ghe-naempt *tgoet den Diepenbroucke*, zuud den heere van Lovendeghem, **1633**, RAG-Lo 103, 224r; *tgoet ten diepenbroucke*, **1634**, RAG-Lo 103, 235r; in de dreve van het *goet ten diepenbroucke*, id, 237r; bij het *goet ten diepenbrouck* aen den cauterant, **1647**, RAG-Lo 105, 24r; Jo. Denijs van Vaernewijck, heere van *diepenbrouck*, **1654**, RAG-Lo 106, 36r; het *goet ten diepenbrouck*, **1661**, RAG-Lo 107, 234v; het *goedt ten diepenbroucke*, **1683**, RAG-Lo 114, 215r; xxiiic lxi roeden het *goedt ten diepenbroucke*, ca. **1685**, RAG-Lo 243II, 81; een leen ende heerelijckhede ghe-naempt *diepenbroeke*, groot iiii bunderen, oost de wijsackers, zuyt de straete, **1694**, RAG-Lo 115, 150v.

Zie ook *HEERLIJKHEID VAN DIEPENBROEK*.

GOED TE KERCKHOVE <9> : zijn pachtgoet ghe-naempt te *kerckhove*, inden diefhouc up de Lieve, **1533**, RAG-RvVI 961, 91r; ghe-naempt *tgoet te kerchove*, ... up de oostzijde van de lieve, **1572**, ARA-RK 45197, 72r; up de oostzijde van de lieve, neffens *tgoet te kerchove*, id.

GOED OF HOF TE LOVENDEGEM <11> : *tgoet te lovendeghem* inden brouc, **1360**, SAG-330/2, 311v; Item also van *dheerstede te Lovendeghem*, **1376**, SAG-330/6, 29v; Int eerste *thof en(de) tgoet te lovendeghem*, groet met bossche, lande, mersch ende hettinghe xl 1/2 buunre lettelt min ofte meer, ... met sulken huusinghen, boemen ende cateilen alser up siin ende toebehoren en den wal metten huusinghe ende cateilen denwelke wal miin heere ende miin vrouwe hilden te haren orbore en propr, **1396**, SAG-330/10, 236v; p(ar)cheelen van den *hove*, *heerscepe ende goede te lovendeghem*, Dit naer volghende siin de manschepe toebehorende ten *goede te lovendeghem*, **1396**, SAG-330/10, 236v; *tgoet te lovendeghem*, **1422**, SAG-330/17, 348v; van den *goede te lovendeghem*, **1427**, SAG-330/19, 115r; gheheeten *tHofte Lovendeghem*, **1462**, Jaarreg. Gent, p.53v; int *hof* ende up de *stede te Lovendeghem*, **1478**, SAG-330/34, 92r; van den *hove van lovendeghem*, **1484**, SAG-330/36, 471r; *thofte Lovendeghem*, **1504**, ARA-RK 1091, 34v.

GOED TE MEIENBROEK <10> : une fief appelle *meybrouc*, **1473**, ARA-RK 1089, 171v; een behuusde goet gheheeten te *meyebrouc*, **1487**, SAG-330/37, 412r; geseyt *tgoet te meyenbrouck*, **1555**, SAG-301/107, 99v; *tgoet te Meyenbrouck*, **1572**, ARA-RK 45197, 106r.

GOED TE NIEUWENHOVE <6> : *tgoet te(n) niewe(n)houe* te Lovendeghem, **1373**, SAG-330/5, 213r; Item *tgoet te nieuwenhoue*, gheleghen binnen de prochie van lovendeghem en in andere diveersen prochien groot onder land en mersch xxxvi bunre ende i ghemet, lettelt min ofte meer, **1396**, SAG-330/10, 236v; zijn goed gheleghen in de prochie van lovendeghem ... gheheeten ten *nieuwenhoue*, **1413**, SAG-301/22, 78r; *tgoet te nieuwenhove*, **1477**, SAG-330/33, 382r; de sluusbeelken ligghende bij den *goede te nieuwenhove*, **1502**, ARA-WK 3077, O; leengoet ghenaeamt ten *nieuwen hove*, **1504**, ARA-RK 1091, 30r; bij den *goede te nieuwenhove*, id, 33v; leengoedt ghenaeamt ten *nieuwenhove*, **1531**, ARA-WK 3092, O; bij den *goede ten nieuwen Hove*, **1553**, ARA-WK 3099, O; leengoet ghenaeamt ten *nyeuwenhove*, **1554**, ARA-WK 3100, O; bij den *goede te nieuwenhove*, **1563**, RAG-K/Lo 13; *tgoet te nieuwenhove*, **1572**, ARA-RK 45183, 3v; tgroote leen van *Nieuwenhove*, **1577**, ARA-WK 3115, O; het leengoet ten *Nieuwenhove*, **1593**, ARA-WK 3121, O; bij den *goede ten Nieuwenhove*, **1595**, ARA-WK 3124, O; *tgoet van nieuwenhove*, **1600**, RAG-AF 4796, 53v; een hofstede, w. de breestraete, noordtstraetken loopende naert *tgoet ten Nieuwenhove*, **1618**, RAG-Lo 103, 27v; zuut ende west *tgoet te Nieuwenhove*, **1627**, RAG-Lo 103, 121r; in den *goede van nieuwenhove*, **1659**, RAG-Lo 148, O; in den wijck van meyenbrouck ... den herwe(c)h van *Nieuhove*, **1674**, RAG-Lo 110, 108v. Zie ook *HEERLIJKHEID VAN NIEUWENHOVE*.

GOED TER STRATEN <2?> : in minre joncvrouwe herscip van der *straten*, **1314**, RAG-EB, O; *dleen ende tghoet ter straten*, **1424**, ARA-WK 3074, O; therscip van den *hove ter straten*, in de prochie van lovendeghem, **1440**, SAG-301/35II, 72r; *lanoir ter straten*, **1473**, ARA-RK 1089, 169v; ter *strate*, id, 170v; ter *straten*, **1473**, ARA-RK 1090, 141r; ter *strate*, id, 141v; met zijnen leenne van d(er) *straten*, **1502**, ARA-WK 3081, O; *tgoet ter straten*, **1502**, ARA-WK 3082, O; *thof ter straten*, **1504**, ARA-WK 3085, 10r; den *hove van der straten*, id, 11r; *tgoet ter straten*, **1504**, ARA-RK 1091, 31v; *thof ter straten*, id, 44v; *thof ter straten*, **1538**, ARA-WK 3090, 4r; *leen ende heerlichede vander straeten*, id, 5r; *uuten goede ter straeten*, **1542**, ARA-WK 3094, O; *tgoet ter straten*, id, O; *Straete*, **1548**, ARA-RK 7395, 1r, 14r; *Straete*, **1550**, ARA-RK 7396, 6v; *Straete*, **1552**, ARA-RK 7397, 14v; *maison et cense de Straete*, id, 31r; *straete*, **1554**, ARA-RK 7398, 50r; *Strate*, id, 34r; *tgoet t(er) Straten*, **1555**, ARA-WK 3101, O; *tgoet t(er) Straeten*, **1555**, ARA-WK 3102, O; *Straete*, **1556**, ARA-RK 7399, 36r; *tgoet ter Straeten*, **1594**, ARA-WK 3123, O; *tgoet ter straten*, **1600**, RAG-AF 4796, 37r; ter *straten*, **1623**, RAG-Lo 103, 95v; *hof de straete*, **1693**, RAG-Lo 5, 7; ter *Straeten*, **1696**, RAG-Lo 8, O.

Zie ook *HEERLIJKHEID VAN TER STRATEN*.

GOED TEN VELDE <3> : *tgoet ten velde*, **1504**, ARA-RK 1091, 45v; *tgoet ten velde*, **1504**, ARA-WK 3085, 11r.

GOED TEN WALLE <2> : een goed staende ende ligghende in de p(ro)chie van lovendeghem dat me(n) heet *tgoed ten Walle*, x buunre groot ... Ende dit haudine van Oliviere van lovendeghem comende van den huus van den Broucke, **1350**, SAG-330/1, 30r; sijn goet te lovendeghe(m) gheheete(n) *ten Walle*, **1353**, SAG-301/1, 115v; van eenen goede te lovendeghem gheheeten *tgoedt te(n) walle*, groot xxvi bunder, **1463**, SAG-330/29, 359r; *tgoet ten walle*, **1504**, ARA-RK 1091, 41v; leen gheheeten *ten walle*, id, 4r; *tgoet ten walle*, **1504**, ARA-WK 3085, 7r; *ten walle*, **1538**, ARA-WK 3090, 5v; *tgoet te walle*, id, 72r; *tgoet ten walle*, **1555**, ARA-WK 3101, O; fief environ de dix bonniers de terre nomme *la cense ten Walle*, **1556**, ARA-RK 7399, 42v; Leys d'Aldegonde, dheere van Basyngnien, een leen ghe-naemt *tgoet ten Walle*, **1600**, RAG-AF 4796, O.

GOETHALS' BOSSELKEN <3> : *tgoethalsbosschelken*, noordt tvellaer-straetien, ca.**1685**, RAG-Lo 243III, 144.

GOETHALS' MEERS <3> : Jan Goethals tot Cluysen de *Goethalsmeersch*, zuyt de hoochcaelen, ca.**1685**, RAG-Lo 243III, 41.

GOOCHELHOEK <4> : in *go(e)kelhouck*, noort Ste Martinsbosch, **1600**, RAG-AF 4796, 4v; in den *goeckelhouck*, **1632**, RAG-Lo 103, 213v; ghe-naempt den *goeclouck* in den gansewijver, **1640**, RAG-Lo 104, 17r; den *goochelhouck*, suyt de Loo-meerschen, noort het straetken gaende uyt den selven, **1657**, RAG-Lo 106, 111v; anden *ghoochelhouck*, **1673**, RAG-Lo 110, 66r.

GOOSSENS AKKER <4> : *Goossins Ackere*, **1554**, ARA-RK 7398, 33v; —, **1593**, SAG-330/116, 18v; —, **1600**, RAG-AF 4796, 17r, 72r, 75v; in *Goessens Acker*, daerment heet Inde Berghen, **1600**, SAG-330/124II, 35v; noordt *Goessensacker*, **1681**, RAG-Lo 113, 67.

's GRAVEN GRIJPKEN <5> : het *sgravengrijpken*, zuyt sgravenstraetien, ca.**1685**, RAG-Lo 243V, 145.

's GRAVEN MEERS <5> : in *sgravenmeersch*, **1431**, SAG-330/20, 57v; *sgraven meersch*, **1491**, SAG-330/39, 95r; in *sgravenmeersch*, **1504**, ARA-RK 1091, 39r; in *tsgraven mersch*, **1504**, ARA-WK 3085, 5v; *sg(ra)ve(n)meersch*, **1517**, SAG-301/74II, 148v; in *sgraven mersch*, **1538**, ARA-WK 3090, 6r; *sgravenmeersch*, **1600**, RAG-AF 4796, O; —, **1613**, SAG-330/131III, 38v; —, **1633**, RAG-Lo 103, 216v; —, ca.**1685**, RAG-Lo 243V, 136.

's GRAVEN STEDE <10> : Item *sgravenstede*, **1533**, RAG-RvVI 961, 91r; *tsgraven stede*, id, 92v; *sgravenstede* up de zuutzyde van de lieve ende breebrughe, **1572**, ARA-RK 45197, 72r.

's GRAVEN STRAATJE : *sgravenstraetken*, 1520, SAG-301/76, 137r; —, 1549, SAG-301/102, 193r; —, 1572, ARA-RK 45197, 5v, 17v, 20r, 40v; bezyden den Schoordem, noordt *sgravenstraetken*, id, 47v; *sgravenstraetken*, 1593, SAG-330/116, 19v; —, 1598, SAG-330/122, 31v; —, 1603, RAG-Lo 242, 53v; —, 1613, SAG-330/131III, 38v; *gravestraetken*, 1623, RAG-Lo 103, 73v; *gravenstratken*, id, 83v; *gravestraetken*, 1627, RAG-Lo 103, 122r; int *gravenstraetken*, 1632, RAG-Lo 103, 209r; *sgravenstratgen*, 1633, RAG-Lo 103, 216v; *sgraevenstraetken*, 1676, RAG-Lo 111, 54v-55r; —, 1679, RAG-Lo 112, 57r; *sgraevenstraetien*, id, 23v; —, 1686, RAG-Lo 114, 128r/v; *sgravenstraetien*, ca.1685, RAG-Lo 243V, 81.

GREIN : zie *HOGHE GREIN*, *LAGE GREIN*, *NEDERE GREIN*.

GRIJP : zie *BOUDINGRIJPS*, 's *GRAVEN GRIJPKEN*.

GROENBILK <2> : stick ghenaeamt den *groenbulck*, 1603, RAG-Lo 242, 20r.

GROENE WEG : an den *groenen wech*, 1494, SAG-330/40, 34r; oost den *groenen wech*, ca.1685, RAG-Lo 243IV, 137.

GROEN(E) WEG(ELKEN) : den *groenen wech*, 1600, RAG-AF 4796, 28r; neffens de Loke an *tgroene weghekin*, id, 55v.

GROTE AKKERMEERS <2> : de *groote ackermeersch*, o. de hettyn(ghe), 1596, SAG-330/119, 99r; —, ca.1685, RAG-Lo 243II, 120.

GROOT BEDELF <4> : eenen mersch die me(n) heet *tgroote bedelf* ghelegghen in de prochie van lovendeghem dat me(n) heet Int loo also de selve mersch up he(m) selve(n) bedolve(n) leeght, 1437, SAG-301/34, 178v.

GROTE BEK <8> : up den *grooten beck*, 1601, SAG-GB 8, 15v.

GROTE BILK <7> : een stick lants ghenaeamt den *grooten bilc* ligghende an de Lieue bij den Rabotte tzoete moeyen, 1552, SAG-330/69, 151v; een stick lants gheheeten den *grooten bilck*, 1620, RAG-Vi 99, 254v.

GROTE BILK <3> : een ghemet in den *grooten bilck*, zuutoost tvellaerstraetkin, 1600, RAG-AF 4796, 21v; in den *grooten bilck* neffens de stomelinckbilckxkins, id, 22v.

GROTE BILK <9> : den *grooten bilck*, 1572, ARA-RK 45183, 82v; int gheweste ghenaeamt Sanghelbiers den *grooten bilck*, 1677, Lo 111, 91r.

GROTE BILK <9> : den *groten bilc*, **1572**, ARA-RK 45197, 41v; den *grooten bulck*, west tghescheet van Waerschoot, ca.**1685**, RAG-Lo 243IX, 147.

GROTE BLOMBILK <10> : *grooten blombeelck*, **1598**, RAG-WS 398, 43v.

GROTE BRIEL : up den *grooten bryel*, **1601**, SAG-GB 8, 15v.

GROOT GOED <10> : twee sticx ghenaeamt het *groote goet* ende het cleen goet, **1598**, RAG-WS 397, 37v.

GROTE HAVER <7> : een stick lants ghenaeamt den *groot have(re)*, **1552**, SAG-330/69, 152r; in den *grooten Aver*, **1601**, SAG-GB 8, 15v; den *grooten haevaert*, ca.**1685**, RAG-Lo 243VII, 32.

GROTE HELLEPOORT <9> : ande oostzijde van der lieve daerment heet de *grote hellepoorte*, **1454**, SAG-330/26, 145r; ande oostzijde van de vors. lieve daerment heet de *grote hellepoorte*, **1456**, SAG-330/27, 330r.

GROTE INGELANDEN <2> : twee *groote ynghelanden*, **1551**, SAG-330/69, 84v; de *groote ynghelanden* ... in drie sticken deene achter dandere bij den beyaert, **1596**, SAG-330/119, 99v.

GROTE CLINCKAERT <5> : *grooten klinckaert*, **1593**, SAG-330/116, 19r.

GROTE KOUTER : up den *grooten cautere*, **1575**, RAG-Bo 407, 252r.

GROTE MEERS <3> : inde *groote mersch*, **1551**, SAG-330/69, 84v; up de kaelene item noch den *grooten meersch* daer nevens, **1563**, SAG-330/80, 170v.

GROTE MEERS <4> : een ghemet bij de laerbrugghe ... in den *grooten meersch*, noort de hoochcalene, **1600**, RAG-AF 4796, 3v.

GROTE MEERS <5> : Inden *grooten meersch* binnen Lovendeghem ten cutenberghe, **1595**, SAG-330/118, 34r; de *groote* ende cleyne *meersch*, ca.**1685**, RAG-Lo 243VIII, 18.

GROTE MEERS <6> : In de *groote meersch*, **1431**, SAG-330/20, 57v.

GROTE RABOTMEERS <3> : den *grooten Rabotmeersch*, oost twaelken, zuyt de caelen, noordt den auden ghendtwech, ca.**1685**, RAG-Lo 243III, 55.

GROTE STRAAT : de *groote strate*, **1603**, RAG-Lo 242, 59r.

GROTE VLEGHERS BILK <5> : den *grooten Vlieghers bilck*, oost den schoordam, zuyt de hammen, **1593**, 330/116, 19v.

GROTE WATERVLIET <10> : de *grootte Waetervliet*, **1533**, RAG-RvVI 961, 92r; den *grooten ende cleenen watervliet*, **1572**, ARA-RK 45197, 72r; den Cleynen ende *grooten Watervliet*, ca.**1685**, RAG-Lo 243IX, 47.

GULDEN APPEL <4> : op de suytsijde van de brugsche vaert, ghe-naemt den *gulden appel*, herberghe wesende, **1668**, RAG-Lo 109, 114r; eene herberghe ghe-naemt den *gulden Appel*, **1668**, RAG-Lo 149, O.

GULDEN HOOFD : zie *VERGULDE HOOFD*.

GULDEN HUIS <11> : noort de kercke, oost *thuldehuus*, **1600**, RAG-AF 4796, 50v; het *gulden huus*, **1603**, RAG-Lo 242, 12v; het *huldenhuys*, bewoont bij den heer pastoor, op de plaetse, ca.**1685**, RAG-Lo 243II, 15.

HAAGBILK <2> : den voorbilck ende den *haechbilck*, **1600**, RAG-AF 4796, O; den *haechbilck*, west het beyaertstraetken, **1664**, RAG-Lo 108bis, 23r.

HAAGBILKSKENS <8> : *haeghbulckxkens*, ca.**1685**, RAG-Lo 243VIII, 38.

HAAGSTUK <10> : het *haeghe stic*, **1533**, RAG-RvVI 961, 91v.

HAAIBILK <1> : den *haeybulck*, ca.**1685**, RAG-Lo 243I, 118.

HAAIHOEK <4> : ghe-naemt den *haeyhoeck*, noordt dhoochcaelen, ca.**1685**, RAG-Lo 243IV, 27.

HAAIKEN <8> : het *haeyken*, west ende noordt de sanghelbiersstraete, ca.**1685**, RAG-Lo 243VIII, 49.

HAAN <1> : Jo Anna Van Haenen den *haene*, noordtoost de Pieremierestraete, ca.**1685**, RAG-Lo 243I, 234.

HAANTJE <9> : int hofstedeken gheeten *thaenkin*, **1476**, SAG-330/33, 279r; eene behuude stede eene herberghe wesende gheheeten *thaenkin*, staende up de lieve, **1478**, SAG-330/34, 94r; ghe-naempt *thaenkin*, **1572**, ARA-RK 45197, 2r; int *Haentkin* up de keure, **1572**, ARA-RK 45183II, 1r; naer *thaenken*, **1598-1600**, RAG-Ev 576, 15v; bij *thaenken*, **1600**, RAG-Ev 227, 68r; —, **1603**, RAG-Ev 576, 15r; —, **1608**, RAG-Vi 98, 27r; jeghen over het *haentken*, **1603**, RAG-Lo 242, 82v; in een hofstede wesende een herberghe ghe-naempt het *haentken*,

1611, SAG-333/5, 12v; int *haentken*, **1613**, RAG-Vi 99, 82v; int *haentken* in den diefhouck, **1617**, RAG-OB 2121, O; bij *thaentken*, **1625**, SAG-330/138, 23r; naer het *haentken*, **1674**, RAG-Lo 110, 109r; een herberghe het *haentien*, noordt ende oost de straete, ca.**1685**, RAG-Lo 243IX, 22.

HAANTJESBRUG : de *brugghe* ter kuere *ant haenken*, **begin 17e** (vóór **1613**), SAG-Li 40, O; bij de *haenkensbrugghe* op de Gentsche Lieve, z. & w. tGoet te Nieuwenhove, **1627**, RAG-Lo 103, 121r; het *haentiensbrugghe*, **1685**, RAG-Lo 114, 64v; —, **1685**, RAG-Lo 153, O; *haenken brugghe*, **einde 17e**, RAG-Li 40.

HAASDORENT <4?> : an de *haesdoerent*, **1415**, SAG-301/23, 114r.

HALF BUNDER <2> : een partije cauterlant ghe-naemt het *halfbunder*, **1665**, RAG-Lo 109, 6r; het *alf Bunder* ghe-naemt, **1674**, RAG-Lo 110, 78r.

HALVEMAANSTUK <2> : het *halfmaenstuck*, ca.**1685**, RAG-Lo 243II, 168.

HALSTERZAAD <3> : *thalster saet*, ca.**1685**, RAG-Lo 243III, 90; het *Alstersaedt*, **1687**, RAG-Lo 153, O.

HAMMEN <5> : zuudt de *hammen*, **1593**, SAG-330/116, 19v; de drij eerste *hammen*, ca.**1685**, RAG-Lo 243V, 147.

HANEWEE <7> : *Dhaenewee*, ca.**1685**, RAG-Lo 243VII, 48.

HANS STEENBECKX BILKSKEN <2> : *hanssteenbeckxbilcxken*, **1682**, RAG-Lo 113, 498.

HASTELAAR <9> : gheheeten *hastelaer*, **1480**, SAG-330/35, 240r.

HASTELAARSTUK <9> : een stick landts ghe-naempt *asselaer stic*, **1535**, SAG-330/53, 88v; —, **1536**, SAG-330/54, 94v.

HAUTERKEN <1> : tgoet ten Walle, ... noort **cauterkin*, **1555**, ARA-WK 3101, O; *hauterkin*, **1600**, RAG-AF 4796, 29r; noort *thauterkin*, id, O; het *auterken*, **1631**, RAG-Lo 103, 201v; in den wijck van oostvelt in een meerder stuck landts ghe-naempt het *hauterkijn*, zuyt de straete comende van oostvelt naer den cautere, **1658**, RAG-Lo 106, 131v; *thauterken*, zuyt den oostveltschen Slach, ca.**1685**, RAG-Lo 243I, 230.

HAVAARDBOSSELKEN <7> : een partije bosch ghe-naemt het *haevaert-bosschelken* onder tresort van ter Straeten, **1689**, RAG-Lo 114, 216v.

HAVAARDMEERSELKEN <7> : het *haevaert meerschelken*, zuyt het Ackerken, ca.1685, RAG-Lo 243VII, 33.

HAVERBILKSKEN <7> : het *haeverbulckxken*, ca.1685, RAG-Lo 243VII, 24.

HAVERT <7> : an de *havert*, 1415, SAG-301/23, 114r.
Zie ook GROTE HAVER, KLEINE HAVER.

HAZENDONK : zie KORTE HAZENDONK, LANGE HAZENDONK.

HECKAERT <1> : den *heccaert*, noort het lantstraetken ofte het hofstraetken, 1623, RAG-Lo 103, 80r; (*h*)*eckaert* op den cautere, noort het lockerstraetien, 1681, RAG-Lo 113, 190; den *heckaert*, ca.1685, RAG-Lo 243I, 16.

HECKAERTS HOFSTEDE <1> : een partie ghenampt de *heckaerts hofstede*, 1603, RAG-Lo 242, 2r.

HEEDEKEN <5> : twee beelcxkens ligghende beneden den *heedekine* up den waterganck, 1529, SAG-330/50, 64v; *heedekine*, 1547, SAG-330/64, 112v, 181r.

HEER BAERTS HOFSTEDE <5> : *Herbaerts hofstede*, 1600, RAG-AF 4796, 22r; boven *herbaertstede*, id, 78r; noort *herbaerts hofstede*, id, 31v, 45r.

's HEER JACOBS BOS <10> : *sheer Jacops bosch*, 1533, RAG-RvVI 961, 92r.

HEERLIJKHEID/HEERSCHAPTENBROEKE : up *theersceep* vanden *brouke*, 1375, RAG-RG, O; *theerscap* van den *brouke*, ... es een leen up hemselfen die men haudt van minen heere van Vlaender(en), 1396, SAG-330/10, 236v; la *seigneurie* et anoir ten *broucke*, 1473, ARA-RK 1090, 53r; ten *broucke*, id, 221v; *heerlichede van den broucke*, 1490, SAG-330/38, 358v; —, 1504, SAG-330/42, 410r; —, 1504, ARA-WK 3085, 6v; *Heerscheepe vand(en) broucke*, 1522, ARA-WK 3086bis, O; de *Heerlichede vanden broucke*, 1538, ARA-WK 3090, 1v; ghehauden vanden hove en dhee(r)scepe vanden *broucque*, 1572, SAG-330/90, 21r; zuudt *dheerlichede van den broucke*, 1572, ARA-WK 45197, 31r/v; *heerlichede van den broucke*, 1576, SAG-330/93, 212v.

HEERLIJKHEID VAN DIEPENBROEK : een leen ende *heerelijckhede* ghenampt *diepenbroeke*, 1694, RAG-Lo 115, 150v.

HEERLIJKHEID VANNIEUWENHOVE : up de *heerlichede van Nieuwenhove*, 1652, RAG-Lo 106, 61v; op *dheerlijchede van nieuwenhove*, 1668, RAG-Lo 149, O; van den *heerelichede van den Nieuwenhove*, 1682, RAG-Lo 113, 600.

HEERLIJKHEID/HEERSCHAP VAN TER STRATEN : in mire joncvrouwen *heerscep van der straten*, **1314**, RAG-EB, O; *therscip van den hove ter straten*, in de prochie van Lovendeghem, **1440**, SAG-301/35II, 72r; *heerlichede van der straten*, **1504**, ARA-WK 3085, 10v; leen ende *heerlichede vander straeten*, **1538**, ARA-WK 3090, 5r; *heerlichede vander strate*, id, 8r; *S(ignou)rie de Straete*, **1552**, ARA-RK 7397, 34r; de *Heerlichede van der Straete*, **1554**, RAG-RvVI 971, 54r; leen ende *Heerlichede vand(er) Straete*, **1556**, ARA-WK 3108, O; la *seigneurie de Straete*, **1557**, SAG-32/62, 15v; op *dheerlichede van der Straten*, **1674**, RAG-Lo 110, 99v.

HEERLIJKHEID VAN TEN WALLE : *heerlijckhede van te walle*, **1689**, RAG-Lo 114, 219r; *heerlijckhede van ten walle*, **1699**, SAG-330/221, 50v.

HEERSTRAAT : an de *heerstrate*, **1510**, SAG-330/44, 153r; west de *heerstrate*, **1520**, SAG-301/76, 137v; ande *herstrate*, **1633**, RAG-Lo 103, 216v.

HEERWEG : *herwech* van Ghent naer Brugghe, **1630**, RAG-Lo 103, 168v; *herwech*, ca.**1685**, RAG-Lo 243III, 83, 84, 85, 87; west den *heerewech* naer Somerghem, ca.**1685**, RAG-Lo 243V, 38; west den *heerwech*, ca.**1685**, RAG-Lo 243V, 39; den *herrewegh*, **1686**, RAG-Lo 114, 104v; den *eirwech*, **1689**, RAG-Lo 114, 222r; den *heerwech* naer Meirendre, **1697**, RAG-Lo 115bis, 48v.

HEET : zie *EETBILK*, *HELFTMEERS HEET*.

HEIDE <10> : up de *heyde* in Lovendeghem, **1402**, SAG-330/12, 199r; —, **1406**, SAG-330/14, 53r; een stick landts ghenaept *theiede*, oost de lieve, **1535**, SAG-330/53, 88r; *heye*, **1563**, RAG-K/Lo 13; in meyenbrouck ghenaept de *heye*, **1572**, ARA-RK 45197, 100r; an tsanghelbiersbrugghe ghenaept *dheye*, **1572**, ARA-RK 45207II, 13v.

HEIKEN <2> : *theykin*, **1600**, RAG-AF 4796, 1r; *theeiken*, id; het *heecken*, **1603**, RAG-Lo 242, 20v; het *Heyken*, ca.**1685**, RAG-Lo 243II, 183.

HEIKEN <5> : ligghende beneden den *heedekine* up den waterganck, **1529**, SAG-330/50, 64v; —, **1547**, SAG-330/64, 112r, 181r.

HEILIGE GEESTLAND <5> : het *H. Gheestlandt*, ca.**1685**, RAG-Lo 243V, 76.

HEK <6> : m(er)sche lighen(de) upt *hec* neffens d(er) capelrie(n) stede, **1376**, SAG-330/6, 29v.

HEKSMERE <1> : ghenaept de *hexmeere*, **1563**, SAG-330/80, 170v.

HEKSTRAATJE : an het *heckstraetken*, **1563**, SAG-330/80, 170v; Stilkinsweghe ofte *heckstraetkin*, **1600**, RAG-AF 4796, 31r; *heckstraetkin*, id, 28v, 31v; oost *theckestraetkin*, id, 48v; *theckstraetken*, **1603**, RAG-Lo 242, 8v; op den cautere van lovendeghem, west *theckestraetken*, **1623**, RAG-Lo 103, 83v; suud *theckestraetken*, **1624**, RAG-Lo 103, 100v; ter breestraeten west het *heckestraetken*, **1628**, RAG-Lo 103, 144r; een stick aen het *heckestratken* op den cautere, **1629**, RAG-Lo 103, 153v; oost het *heckestratken*, **1631**, RAG-Lo 103, 179r; noortoost het *heckestraetken*, **1671**, RAG-Lo 109, 255r.

HEKSTRAATJE : **lechstraetkin*, **1548**, ARA-RK 7395, 11v; an *thecstraetkin*, **1563**, RAG-K/Lo 13; het *hecstraetkin*, **1596**, SAG-330/119, 99v; an het **heecstraetken*, beneden lovendeghem cautere, id, 99v; *heckstraetkin*, **1600**, RAG-AF 4796, 32r; *theckstraetken*, **1603**, RAG-Lo 242, 2v; oost het *heckstraetken*, **1682**, RAG-Lo 113, 434; zuytwest het *heckstraetien*, id, 512; *theckstraetien*, ca. **1685**, RAG-Lo 243I, 161.

HEKSTUK <10> : het *hecstic*, **1533**, RAG-RvVI 1961, 91r; het *heckstuck* ... oost de Lieve, ca. **1685**, RAG-Lo 243X, 43.

HEKSTUKKEN <10> : de *hecx sticx*, **1520**, SAG-301/76, 137v; gheheeten de *hechsticx* z. tmeyenbrouck *straetkin*, **1549**, SAG-301/102, 193r; de twee *heckstucken*, o. & z. het meyenbroeckstraetien, ca. **1685**, RAG-Lo 243X, 118.

HELFTMEERS <6> : de *heeltmersch*, **1431**, SAG-330/20, 57v.

HELFTMEERS HEET <6> : totter *heltmeersch heet* lancx den brouckdam, ca. **1550**, ARA-WK 3098, O; totter *Helt meersch heedt*, **1578**, ARA-WK 3117, O; *Helt meersch heet*, **1595**, ARA-WK 3125, O.

HELFTWINNING <6> : Item c roeden mersche de *heeltwynninghe*, **1420**, SAG-330/17, 152r; mersschen gheseyt *dheeltwinninghe*, **1508**, SAG-330/43, 365r; een meersch ghenamemt *dheeltwinninghen*, **1627**, RAG-Lo 103, 125r.

HELLEPOORT : zie GROTE HELLEPOORT, KLEINE HELLEPOORT.

HERENDONK <2> : de *heere(n)donc*, **1421**, SAG-301/26II, 22r; t(er) stede gheheeten up den *heerendonc*, **1431**, SAG-330/20, 57v; den *heerendonc*, **1447**, SAG-301/39, 137r; sur *herendonc*, **1473**, ARA-RK 1089, 50r; *herendonc*, **1473**, ARA-RK 1090, 51r; in den *heerendonc*, **1600**, RAG-AF 4796, 33r; den **haerinsdonck*, id, 29v; ghenamemt den *heerendonck*, **1627**, RAG-Lo 103, 121v; *heerendonck*, **1629**, RAG-Lo 103, 153v; —, **1683**, RAG-Lo 113, 623; —, **1685**, RAG-Lo 153, O; noordt *dheerendonck*, **1685**, RAG-Lo 114, 51v.

HERENDONKDREEF : *deerendonckdreve*, **1630**, RAG-Lo 103, 169v; *zuyt de herrendonckdreve*, **1670**, RAG-Lo 109, 182r.

HERENDONKKOUTER <2> : inden *heirendonckcauter*, noordt den oostveltschen Slach, ca.**1685**, RAG-Lo 243II, 154.

's HEREN STRAAT : *sheerenstrate*, **1600**, RAG-AF 4796, 1r, 19r, 22r; —, **1609**, RAG-Vi 98, 59r; —, **1617**, RAG-Lo 103, 16r; *sheerenstraete*, **1623**, RAG-Lo 103, 95v; —, **1625**, SAG-330/138, 23r; op de wijck van appensvoorde, *suytoost sheerenstraete*, **1647**, RAG-Lo 105, 14v; *sheerenstrate*, **1655**, RAG-Lo 107, 78r; in den wijck van de breestraete, noort *sheerenstraete*, **1661**, RAG-Lo 106, 184r; *sheerenstraete*, **1681**, RAG-Lo 113, 234; —, ca.**1685**, RAG-Lo 243IX, 57.

's HEREN UITGANG <4> : op den wijck van Loo ghenaemt des *Heeren Uuytganck*, *suyt de neercaelene*, **1677**, RAG-Lo 152, O.

HEUVERSTUK (?) : *thueverstic*, **1520**, SAG-301/76, 137v.

HEYMANS BILK <10> : dat men heedt *heymans bilc*, **1533**, SAG-301/88, 129r.

HEYNSTUK <10> : *theynstic*, **1517**, SAG-301/74II, 148v; *theynstick*, **1549**, SAG-301/102, 193r.

HINNE <2> : up de *hinne*, **1550**, SAE-1009, 266r.

HINNEBILK <3> : den *hinnenbulck*, ca.**1685**, RAG-Lo 243III, 109.

HINNEBILKSKENS <3> : de *hinnebulckxkens*, ca.**1685**, RAG-Lo 243III, 110.

HINNENESTJES <5> : *hinnenestiens*, ca.**1685**, RAG-Lo 243V, 90.

HODEMEERS : an de *hoede m(er)sch*, **1376**, SAG-330/6, 29v; eenen mersch gheheeten den *hoedemersch*, **1408**, SAG-301/19, 66v; *hoedemerssche*, **1410**, SAG-301/20II, 71v; *hoedemeersch*, **1435**, SAG-301/33, 82r.

HODEMEERSDAM : an den *hoedemersch dam*, **1396**, 330/10, 236v.

HOEK <4> : den *houck*, **1600**, RAG-AF 4796, 4r; —, **1663**, RAG-Lo 149, O; den *Houck*, **1663**, RAG-Lo 108, 58v.

HOEKHUL <3> : den *hoeckhul*, ca.**1685**, RAG-Lo 243III, 76.

HOEKSSEN <1> : ant *houcxkin*, 1550, SAE-1009, 266r; op den cauter ghe-naempt het *houcxken*, 1673, RAG-Lo 110, 52r; het *houcxken*, 1682, RAG-Lo 113, 549.

HOENDERNEST <1> : den *hoendernest*, ca.1685, RAG-Lo 243I, 114.

HOFBILK <5> : an *Hofbilc*, 1558, ARA-RK 7400, 25v; an *Hofbilck*, id, 25v; den *hofbulck*, zuyt het hofstraetien, ca.1685, RAG-Lo 243V, 63.

HOFDAM : meersschen an den *hofdam*, 1563, RAG-K/Lo, 13.

HOFMEERS <5> : *dhofmeersch*, 1687, RAG-Lo 114, 147v.

HOFSTEDE <9> : ten heecxkene ghe-naempt *dhofstede*, 1572, ARA-RK 45197, 45r; in den diefhouck ... ghe-naempt *dhofstede*, id, 56v, 60v; twee bulcken ghe-naemt *Dhofste*, oost sHeerenstraete, ca.1685, RAG-Lo 243IX, 73.

HOFSTEDE VAN GILLIS NEIRINCK <4> : ghe-naemt *neirinck hofstede*, nu te lande gebrocht, oost de laerestraete, ca.1685, RAG-Lo 243IV, 57; een partije landt op loo ghe-naemt *dhofstede van Gillis Neirynck*, oost het straetien naer de laerbrughe, 1697, RAG-Lo 115bis, 136r.

HOFSTEDEBILK <9> : den **hofstilbulck*, 1603, RAG-Lo 242, 94v: *hofstebulck*, noordt den waterloop, ca.1685, RAG-Lo 243IX, 105.

HOFSTEDEKEN <6> : een stuck landts ghe-naemt het *hofstedeken*, zuyt de bree-straete, noort den waterloop, 1679, RAG-Lo 112, 83r; een bunder ghe-naemt het *hofstedeken*, op de breestraete, 1689, RAG-Lo 114, 210v.

HOFSTRAATJE : **Tholstraetkin*, 1572, ARA-RK 45197, 6r; *thofstraetken*, 1600, RAG-AF 4796, 30v; ghelegghen ter loken, zuudoost *thoofstraetken* ofte Lokestraetken, id, O; het *hofstraetken*, 1603, RAG-K/Lo 6, 1r, 56r; —, 1603, RAG-Lo 242, 1r; —, 1623, RAG-Lo 103, 73r; 80r; het *ofstraetken*, 1647, RAG-Lo 105, 40r; *hofstraetken*, 1658, RAG-Lo 106, 141r; —, 1659, RAG-Lo 148, O; *hofstraetien*, 1667, RAG-Lo 109, 51v; *hofstraetien*, ca.1685, RAG-Lo 243I, 5; —, ca.1685, RAG-Lo 243V, 57.

HOFSTUKKEN <6> : twee bulcken *dhofstucken*, ca.1685, RAG-Lo 243VI, 22.

HOGEBILK <8> : den *hoghen buelc*, 1454, SAG-330/26, 145r; —, 1456, SAG-330/27, 330r; vier sticken ... streckende lancx der Lieve ... gheheeten den *hooghen beulc* an sheerenstrate, 1483, SAG-330/36, 418r.

HOGE BILK <4> : den *hooghen bilck*, **1600**, RAG-AF 4796, 9r, 54v.

HOGE BULARE <5> : stic lants ... *thoghe bulaer*, **1422**, SAG-330/17, 367v.

HOGE GREIN <10> : een stic lands gheheeten den *hoghen grey(n)*, west de heerstrate, **1520**, SAG-301/76, 137r; den *hooghen greyn*, **1549**, SAG-301/102, 193r; den *hooghen greyn*, **1613**, SAG-330/131II, 38v; den *hooghen ende neeren greyn*, **1633**, RAG-Lo 103, 216v; int schoordam ghe-naemt den *hooghen greyn*, **1680**, RAG-Lo 112, 106v; *hooghen greyn*, ca.**1685**, RAG-Lo 243X, 107.

HOGE HUL <4> : ghe-naempt den *hooghen hul*, **1600**, RAG-AF 4796, 18v; zuut de calene, noort den *hooghen hul*, id, 11v; ghe-naemt den *hooghen ende leeghen hul*, zuyt de Vaert, **1649**, RAG-Lo 105, 67r; den *hooghen ende leeghen hul*, zuyt den traeghel, ca.**1685**, RAG-Lo 243III, 72.

HOGE INGELAND <2> : i stic lants dat men heet *hoghe Inghelland* en(de) dat men hout van den Hee(re) van Lovendeghem, **1357**, SAG-330/2, 66v.

HOGE KALE/HOOGKALE(NE) : in der Rievier der *hoogher Calene*, **1570**, RAG-RvVI 978, 359r; noort de *hooghe calene*, **1600**, RAG-AF 4796, 19v; *dhooghcalene*, id, 5r, 9v, 30r; de *hoochcalene*, id, 3r/v; —, **1603**, RAG-K/Lo 6, 25v; de *hoochcale*, **1603**, RAG-Lo 242, 22r; de *Hooghe Cale*, **begin 17e** (vóór **1613**), SAG-Li 40, kaart; de *hoochcalene*, **1625**, SAG-330/138, 78r; noord de *hoochcale*, **1632**, RAG-Lo 103, 213v; zuyt *dhooghcalene*, **1681**, RAG-Lo 113, 96; de *hoochcale*, ca.**1685**, RAG-Lo 243IV, 1; zuyt d'*hoochcaelen*, ca.**1685**, RAG-Lo 243III, 39.

HOGE KOUTER <1> : Inden *hooghen cautere*, **1563**, SAG-330/80, 170v.

HOGE KRANEPOEL <9> : den *hooghen craenen poel*, commende metten becke aen sanghelbieren brugghe, **1533**, RAG-RvVI 961, 91v; den *hooghen cranepoel* up de oostzijde van de lieve, **1572**, ARA-RK 45197, 72r.

HOGE MEERS <5> : den *hooghen meersch*, ca.**1685**, RAG-Lo 243V, 66.

HOGE MEIENBROEK <10> : noch een parcheel an schoordam ghe-naempt den *hooghen meyenbrouck*, **1610**, SAG-330/130, 70r.

HOGE POEL : *hooghen poele*, **1600**, RAG-AF 4796, 57v.

HOGE UITGANG <4> : een partije saylandt ... den *Hooghen Uutganck*, **1623**, RAG-Lo 103, 64r.

HOGE (VANDE KOUTER) <1> : ligghende up *thoeghe vanden cauteren*, 1431, SAG-330/20, 57v; een partije ghenaeemt up *thooghe vanden cautere*, 1596, SAG-330/119, 99v; op *thooghe vanden cautere*, 1682, RAG-Lo 113, 381.

HOGE WARANDE <4> : an *dhooghe warande*, 1600, RAG-AF 4796, 70v.

HOLE <8> : daerment noumt Int *hole*, 1456, SAG-330/27, 330r; de grote *hole*, n.o. de Ghentsche Lieve, 1674, RAG-Lo 110, 109r; het cleyn *holken*, id, 108v.

HOLKENS MEERS : mersch In *dolkins mersch*, 1551, SAG-330/69, 84v.

HOLLEMEERS : thend(en) *hollemeersch*, 1550, SAE-1009, 266r.

HOLSTRAATJE : zie *HOFSTRAATJE*.

's HONTS WAL <2> : leen gheheeten *shontswalle*, 1504, ARA-RK 1091, 45v; zijn goet en leen ghenaeemt *Honswalle*, 1540, SAG-301/94, 32v; fief nomme *sHons Walle*, 1548, ARA-RK 7395, 16r; *shonts wal*, 1603, RAG-Lo 242, 21v; met *shonswal*, ca.1685, RAG-Lo 243II, 213.

HOOGBERGSCHUUR : de *hoochbeerchschuere*, 1534, SAG-301/88, 129r.

HOOGSTRAAT : de *hoochstrate*, 1603, RAG-K/Lo 6, 14r; —, 1603, RAG-Lo 242, 12r, 22r, 63r; *dhoochstraete*, ca.1685, RAG-Lo 243II, 223, 226; —, ca.1685, RAG-Lo 243VII, 1.

HOOIWEG : den *hoywech*, 1623, RAG-Lo 103, 65r; west den *hoywech*, ca.1685, RAG-Lo 243IV, 176.

HOUTAKKER <7> : behouden sal den *haut ackere*, 1551, SAG-330/69, 84v; up den *hautackere*, noortoost de Lieve, 1594, RAG-Lo 148, O; up den *hauthackere*, 1596, SAG-330/119, 99r; up den *haudt acker*, id, 154r; up den *hautackere*, 1599, SAG-330/122, 89r; —, 1607, RAG-Vi 98, 6r; 10v; den *hautackere*, 1609, RAG-Vi 98, 59r; anden oliemolenwal, up den *hautacker*, 1610, RAG-Vi 99, 1r; den *hautackere*, 1615, RAG-WaD 62, 113v; den *hautackere*, 1619, RAG-Vi 99, 204r; —, 1659, RAG-Lo 148, O; —, 1670, RAG-Lo 109, 190v; in den *hautacker*, west de straete, ca.1685, RAG-Lo 243VII, 38.

HOUTAKKERBOS(SELKEN) <7> : het *hautackerbosschelken*, 1670, RAG-Lo 109, 190v; het *haut Acker bosschelken*, ca.1685, RAG-Lo 243VII, 35; dheelt van den *hautackerbosch*, 1685, RAG-Lo 153, O; *haudtackerbosch*, 1685, RAG-Lo 114, 50v.

HOUTBILK <7> : den *hautbeelck*, **1598**, RAG-WS 397, 36r.

HOUTEN WAMBUIS <1> : het *hauten wambuys*, ca.**1685**, RAG-Lo 243I, 93.

HOUTHEK <9> : ten *hautheckene*, **1572**, ARA-RK 45207II, 37r; *hautheckene*, **1572**, kop. **1616**, RAG-DFH 228, Karton 38, 58r.

HOUTMEERSELKEN <9> : in den diefhouck ghe-naempt *thautmeerschelkin*, west de ghendtsche lieve, **1572**, ARA-RK 45197, 3r.

HOUTSTEDDE <1> : nu een stuck ghe-naemt *dhautste*, commende met eene strepe op de pieremierestraete, ca.**1685**, RAG-Lo 243I, 237; 238.

HOVEKEN <7> : het *hoveken* n. de hoochstrate, ca.**1685**, RAG-Lo 243VII, 8.

HUIZEGAVER <5> : inde prochie van Lovendeghem de *huusgave(re)*, **1439**, SAG-330/22, 109r; een stic landts ghe-naempt de *huusgavere*, **1549**, SAG-301/102, 193v; du l*Huusgavere*, **1552**, ARA-RK 7397, 21r, 27r; an den *Huusgavere*, **1553**, SAG-301/106II, 20v; en le *Huusgavere*, **1556**, ARA-RK 7399, 26v, 27r; daerment heet in den *Huusgaver*, **1556**, RAG-Ka 341, 134r; den *huusgavere*, **1563**, SAG-330/80, 170v; den *huusgavere*, **1563**, RAG-K/Lo, 13; —, **1572**, ARA-RK 45183, 63r; —, **1577**, SAG-330/95, 55v; —, **1582**, RAG-K/Lo, 13; —, **1596**, SAG-330/119, 99v; —, **1600**, RAG-AF 4796, 23r; in den *huusegavere*, **1611**, RAG-Zo 423, 17v; *huysgavere*, **1623**, RAG-Lo 103, 83v; —, **1629**, RAG-Lo 103, 163v; —, **1631**, RAG-Lo 103, 192r; den *huysgavere*, **1632**, RAG-Lo 103, 207v; inden **ysengavere*, **1638**, RAG-Lo 104, 12v; den *huyschaver*, **1646**, RAG-Lo 105, 6v; den *huysegaver*, **1647**, RAG-Lo 105, 17v; —, **1649**, RAG-Lo 105, 59v, 76r; den *huysegae-ver*, id, 65r; den *huysgavere*, **1652**, RAG-Lo 106, 47r; —, **1652**, RAG-Lo 107, 30r; —, **1659**, RAG-Lo 148, O; den *huysgaever*, **1673**, RAG-Lo 110, 57r; het *huusgaverken*, **1678**, RAG-Lo 153, O; den *huysegae-ver*, **1681**, RAG-Lo 113, 88; —, ca.**1685**, RAG-Lo 243V, 42; inden *huysengaver*, ca.**1685**, RAG-Lo 243V, 43; den *huysgavere*, **1687**, RAG-Lo 114, 147v; *huusgaver*, **1687**, RAG-Lo 153, O; meersch inden *huysengaver*, **1696**, RAG-Lo 8, O; den *huysegavere*, **1698**, RAG-Lo 115bis, 229v.

HUIZEGAVERDREEF : lancx de *huysegaverdreve*, **1649**, RAG-Lo 105, 76v.

HUIZEGAVERGAT <5> : dreve loopende naer *thuusgavergat*, **1600**, RAG-AF 4796, 23r.

HUIZEGAVERKANT <5> : den *huysegae-vercandt*, twee stucken landt ende een meerschelken, ca.**1685**, RAG-Lo 243V, 52.

HUIZEGAVERS <5> : in de *huusgavers*, oost het schoordamstraetkin, **1572**, ARA-RK 45183, 62r; in de *huusgavers*, id, 62v; ghenaemt de *huysegavers*, **1667**, RAG-Lo 109, 74v.

HUIZEGAVERSTRAATJE : *huus ghavers straetkin*, **1549**, SAG-301/102, 193r; an *huusgaverstraetkin*, **1600**, RAG-AF 4796, 49r; *huysgaverstraetgen*, **1659**, RAG-Lo 148, O; het *huysegaeverstraetken*, **1681**, RAG-Lo 113, 88; *huysegaverstraetien*, **1682**, RAG-Lo 113, 604; —, ca. **1685**, RAG-Lo 243V, 42; het *huysgaverstraetien*, **1687**, RAG-Lo 114, 147v; het *huusgaverstraetken*, **1687**, RAG-Lo 153, O; *huysegaverstraetien*, **1698**, RAG-Lo 115bis, 229v.

HUL <2> : by der Muelene ... den *Hul*, **1600**, RAG-AF 4796, 78v.

HUL <4> : een buunre lants lettelt min ofte meer liggh(ende) in den buelc die me(n) heet de *hulle*, **1376**, SAG-330/6, 29v; de deux mieux bonniers de terre nomme den *Hul*, **1552**, ARA-RK 7396, 11r; den *hul*, zuut de calene, noort den hooghen *hul*, **1600**, RAG-AF 4796, 11v.

HUL <10> : dander heet de *hul*, **1314**, RAG-EB, O; daer ment heet anden *hul*, **1456**, SAG-330/27, 330r; dander heet de *hul*, **1513**, RAG-BZ 382, O; ghenaempt den *hul*, **1572**, ARA-RK 45183, 84r; den *hul*, **1572**, ARA-RK 45197, 28r; in Sanghelbiers, ghenaemt den *hul*, **1664**, RAG-Lo 150, O; den *hul*, n. den traeghel, ca. **1685**, RAG-Lo 243IV, 92.

Zie ook *HOEKHUL*, *SCHERPHUL*, *WEGHUL*, *HOGE & LAGE HUL*.

HULLE <5> : ten *hulle*, **1431**, SAG-330/20, 57v; lants ten *hulle*, **1520**, SAG-301/76, 133r; een stick lants ten *hulle*, **1549**, SAG-301/102, 193r.

HULLEBILK <4> : den *hullebilck*, **1595**, SAG-330/116, 19v; den *hullebulck* op Loo, **1661**, Lo 106, 185v; —, **1661**, RAG-Lo 107, 228r.

HULLEBILK <5> : den *hullebulck* ... zuud het gravestraetken, **1623**, RAG-Lo 103, 73v.

HULLEBILKSKEN <5> : *thullebilcxkin*, **1572**, ARA-RK 45197, 24v; het *hullebulcxken*, **1593**, SAG-330/116, 19r.

HULLEBILKSKEN <6> : het *hullebulckxken*, noordt tmeyenbrouckstraetien, ca. **1685**, RAG-Lo 243VI, 93.

HULLEKEN <6> : het *hulleken*, west den schoordam, ca. **1685**, RAG-Lo 243VI, 85.

HULST <3> : den *hulst*, **1600**, RAG-AF 4796, 11v.
Zie ook *LAGE HULST*.

HULST(ER)GRACHT : up de *hulstgracht*, **1415**, SAG-301/23, 114r;
d'hylstergracht, ca.**1685**, RAG-Lo 243VIII, 51.

HULSTIJL <5> : an den *hulstijl*, **1454**, SAG-330/26, 145v.

HULSTMEERS <4> : meersschen in de *hulstmeersch*, **1563**, RAG-K/Lo 13; in
de *hulstmeersch*, suud de neercalene, **1593**, SAG-330/116, 18v; de *hulstmeersch*,
1600, SAG-330/124II, 35v; de *Hulstmeersch*, **1600**, RAG-AF 4796, 11r, 67v;
een ghemet in den Veltackere, zuud den *hulstmersch*, id, 13v; een meersch
ghenaemt den *hulstmeersch*, **1610**, SAG-330/130, 70r.

HULTHEMS MEERS <4> : Van Hulthem de *hulthemsmeersch*, ca.**1685**,
RAG-Lo 243IV, 27.

HUNTERSTUK <10> : Int *thuenter stic*, **1517**, SAG-301/74II, 148v.

HU(R)SHAGEN <2> : voor diepenbrouc datmen heet *duersaghe*, **1555**, ARA-
WK 3101, O; *duershaeghe*, **1600**, RAG-AF 4796, O; drij bulcken *dhushaeghen*,
leen wesende, ca.**1685**, RAG-Lo 243II, 94.

IMBEKE <4> : *Imbeke*, **1600**, RAG-AF 4796, 17r; de *eembeke*, **1617**, RAG-Lo
103, 3r; een partije van lande ghe-naempt de *eembeke*, **1619**, SAG-330/135, 32v;
de *eembeke*, **1620**, SAG-330/135, 77v; bachten *dinbeken*, id, 32v; op de
Embecque, **1623**, RAG-Lo 103, 77r; d'*inbeke*, **1663**, RAG-Lo 108, 41v; d'*inbeke*,
1663, RAG-Lo 149, O; ghe-naemt d'*Imbeke*, **1666**, RAG-Lo 109, 33v; op de
Imbeke, west het lantstraetien, **1671**, RAG-Lo 109, 238v.
Zie ook *GEBIJLDE IMBEKE*.

IMBEKEBILKSKEN <4> : ghe-naemt *timbeeckbulckxken*, **1696**, RAG-Lo 8, O.

IMBEKEMEERSEN <4> : d'*Imbekemeerschen*, w. het ghescheet van Meerendre
met den waterloop, ca.**1685**, RAG-Lo 243IV, 40; d'*Imbeeckmeerschen*, ca.**1685**,
RAG-Lo 243IV, 38; *Embeckemeersch*, **1696**, RAG-Lo 8, O.

IMBEKESTRAATJE : het *Imbeeckstraetien*, ca.**1685**, RAG-Lo 243IV, 253;
—, **1696**, RAG-Lo 8, O.

IN DE BERGEN <4> : in goessens ackere daerment heet *Inde beerghen*, **1600**,
SAG-330/124II, 35v; *inde berghen*, **1623**, RAG-Lo 103, 65r.

INGANG <1> : den *Inganck*, **1678**, RAG-Lo 111, 133r; *Inganck*, oost ende zuyt sheerenstraete, **1686**, RAG-Lo 114, 121r; *Inganck*, **1686**, RAG-Lo 153, O.

INGANGSKEN <3> : het *Inganckxken*, ca.**1685**, RAG-Lo 243III, 112.

INGELAND(EN) <2> : anderhalf buunre lande gheleghen inde prochie van lovendeghem up den *Ingheland*, **1398**, SAG-330/11, 51r; drie *ynghelanden*, **1551**, SAG-330/69, 85r; drie sticken nevens ellekanderen gheleghen gheheeten de drie *Inghelanden*, zuudt sheerenstrate, **1600**, RAG-AF 4796, 1v; voor d*Inghelanden*, id, 40r; in dinghellanden, id, 1v; de *Enghelanden*, **1640**, RAG-Lo 104, 20r; ghenaeamt d*Inghelanden*, **1654**, RAG-Lo 107, 54v.

Zie ook GROTE, HOGE, KLEINE INGELAND, TWEDE INGELANDEN.

INGELS MEERS(ELKEN) <4> : Ingels ... den *Ingelsmeersch*, ca.**1685**, RAG-Lo 243IV, 25; Ingels ... het *Ingels meersschelken*, id, 26.

JAEGERS BOS <10> : den *Jaegersbosch*, ca.**1685**, RAG-Lo 243X, 122.

JANNEKEN TEERLINCK STEDE <4> : bachten *Janneken Teerlinckstede*, **1600**, RAG-AF 4796, 69r.

JANS BILK <5> : gheheeten den *Jansbilck*, **1600**, RAG-AF 4796, 23r.

JOLIJBILK <3> : *Jolijbulck*, z. den traeghel, ca.**1685**, RAG-Lo 243III, 73.

JONGE BILKEN <9> : drij stucken de *Jonghe bulcken*, noordt de Reimsdreve, oost de boschstraete, ca.**1685**, RAG-Lo 243IX, 51.

JOONTJENS BILK <6> : *Joontiens Bulck*, zuyt de breestraete, ca.**1685**, RAG-Lo 243VI, 3.

JOOS DOBBELAERE ETING <4> : in *Joos Dobbelare hettinghe*, **1486**, SAG-330/37, 210r.

JOOSKENS GEMET <4> : *Jooskens ghemet*, zuyt de Loomeerschen, ca.**1685**, RAG-Lo 243IV, 292, 293.

JORIS BATSELEERS STEDE <4> : een partije ghenaeamt *Jooris Batsseleers stede*, **1619**, SAG-330/135, 32r; —, **1620**, SAG-330/135, 77v.

JORIS DOOGHENS BILK <1> : *Joorens Dooghensbilck*, noort sheerenstraete, oost de stede, **1668**, RAG-Lo 109, 93r; *Jooren Dooghe Bylck*, **1668**, RAG-Lo

149, O; ghe-naemt *Jooris Dhooghen(s) Bielck*, 1672, RAG-Lo 110, 47v; *dooghbulck*, noordt de breestraete, ca.1685, RAG-Lo 243I, 180.

KALE(NE) : de *caelne*, 1413, SAG-301/22, 52v; in de(n) waterloop gheheete(n) de *caelne*, 1422, SAG-301/26II, 95r; te wetene der *caelne* commende van Vinderhaute der brugghen streckende tot Lovendeghem, 1438, SAG-301/35, 4; dander *caelne* commende uter lieve bij zoetmoyen, id; up de *calene*, 1547, SAG-330/64, 112v, 181r; de *Cale*, 1551, SAG-330/69, 85r; metten zuuthende up de *kalene*, 1559, RAG-RvVI 973, 191v; up de *kaelene*, 1563, SAG-330/80, 170v; volghende tGhendtsche watere, ghe-naempt de *calene*, zeere al drayende tot andt rabadt van loverghem, 1563, SAB-NGB/B, 361v; de *calene*, 1576, RAG-AM 626, 113r; de *cale*, 1589, SAG-330/109, 73r; —, 1591, SAG-330/113, 1r; —, 1593, SAG-330/116, 18r; lancx der *calene*, 1596, SAG-330/119, 99v; de *calne*, 1600, SAG-330/124II, 35v; de *calene*, 1600, RAG-AF 4796, 3r ev; noort ende oost de riviere van de *calene*, id, O; de *Cale*, 1603, RAG-Lo 242, 23v, 24r, 25r; de *calene*, 1607, RAG-Vi 98, 7v; de *calene*, 1612, RAG-As 1028, 61r; de *Cale*, 1617, RAG-Lo 103, 10r/v; de *Cale*, 1619, RAG-Lo 103, 60r; *Caele*, 1623, RAG-Lo 103, 65r, 88v, 93v; de *Cale*, 1625, SAG-330/138, 23r; *Caele*, 1634, RAG-Lo 103, 238v; *Caele*, 1637, RAG-Lo 104, 9v; —, 1647, RAG-Lo 105, 26r; de *Caelen*, 1649, RAG-Lo 105, 59v; de *Cale*, id, 66v; zuudt de *caele*, 1651, RAG-Lo 107, 13r; de *Cale*, 1659, RAG-Lo 148, O; de *Kalle*, 1660, RAG-Lo 148, O; de *caelene*, 1660, RAG-Lo 106, 158v; de *Calene*, 1663, RAG-Lo 149, O; *Kaele*, 1685, RAG-Lo 153, O; *Caele*, ca.1685, RAG-Lo 243II, 36 ev; de *Caelne*, 1693, RAG-Lo 115bis, 80r; de *Callene*, 1695, RAG-Lo 115, 184r. Zie ook *HOOGKALE*, *NEERKALE*, *OPPERKALE*.

KALEBILKSKEN <4> : het *caelenbulckxken*, ca.1685, RAG-Lo 243IV, 26; bij de Brugsche vaert met het *Caelenbulckxken*, 1697, RAG-Lo 115bis, 148r; op den wijck van keirckelaere ... het waelken, oost het *Caelebilckxken*, id, 150r.

CALLANTJE <1> : het *Callantien*, ca.1685, RAG-Lo 243I, 107.

CALLEBILKSKEN <9> : het *callebulckxken*, ca.1685, RAG-Lo 243IX, 15.

CALLEKEN <4> : het *calleken*, ca.1685, RAG-Lo 243IV, 248.

CALLEKENS BIJLKEN <9> : *callekens bijlken*, ca.1685, RAG-Lo 243IX, 14.

CALLESTUK <4> : het *Calle stuck*, noordt de Loostraete, ca.1685, RAG-Lo 243IV, 247.

KALVERBILK <4> : de *calverbilck*, 1600, RAG-AF 4796, 5v.

KALVERSTUK <1> : het *calverstick*, noord de breestraete ... zuud den lijckwech, **1629**, RAG-Lo 103, 153v.

KALVERSTUK <10> : het *calverstic*, **1533**, RAG-RvVI 961, 91v, 92v; *tcalverstuck*, ca.**1685**, RAG-Lo 243X, 42.

KAMER <7> : lants ghe-naemt de *camere*, **1609**, RAG-Vi 98, 59v; de *camere*, **1612**, RAG-Vi 99, 57r; de *caemer*, zuyt den Gendtschen traegel, ca.**1685**, RAG-Lo 243VII, 74.

KAMERKEN <4> : op Loo te weten het *camerken*, **1656**, RAG-Lo 106, 102r.

KAMERSTUK <7> : *tcaemer stuck*, ca.**1685**, RAG-Lo 243VII, 73.

KANT(JE) VAN ROO <4> : ghe-naemt den *Cant van Roo*, **1634**, RAG-Lo 103, 238r; den *cantrou*, **1637**, RAG-Lo 104, 9v; het *cantien van Ro*, **1666**, RAG-Lo 109, 20v; *cantsen van Ro*, **1671**, RAG-Lo 109, 241v; —, **1671**, RAG-Lo 150, O.

KANTKOUTER <2> : den *cantcauter*, noordt den middelslach, ca.**1685**, RAG-Lo 243II, 59.

KAPELLESTUK <10> : in Sanghelbiers het *cappellestuck*, oost de ghentsche lieve, **1664**, RAG-Lo 150, O.

KAPELRIJE <6> : ande breede straete, een stick lants datmen heet de *capelrye*, ca.**1550**, ARA-WK 3098, O; de *Capelrie*, **1578**, ARA-WK 3117, O; de *Capelrye*, **1595**, ARA-WK 3125, O; oost de *capelrie* van (ten) Broucke, zuut de breestraete, west den schoordam, **1600**, RAG-AF 4796, 47v.

KAPELRIJEBILK <6> : den *cappelrijebulck*, ca.**1685**, RAG-Lo 243VI, 2.

KAPELRIJEGOED <7> : het widauwstuck, suyt het *Cappelrijegoedt*, **1685**, RAG-Lo 114, 50v; suyt het *Cappelrijegoet*, **1685**, RAG-Lo 153, O.

KAPELRIJEMEERS(ELKEN) <6> : de capelrij van Ste Michiels ... oost de *cappelrijemeersch*, **1681**, RAG-Lo 113, 67; het *cappelrijemeerschelken*, ca.**1685**, RAG-Lo 243VI, 2.

KAPELRIJESTEDE <6> : mersche lighende upt hec neffens der *capelrie(n)stede*, **1376**, SAG-330/6, 29v.

KAPMES <2> : het *capmes*, ca.**1685**, RAG-Lo 243II, 69.

KAPOTTE <2> : een ettinckmersch ghenaemt de *capotte*, oost tgoet ten diepenbroecke, **1689**, RAG-Lo 114, 215r.

KAPOTTEBILK <2> : den *Cappotbulck*, zuyt de laerestraete, ca.**1685**, RAG-Lo 243II, 53.

KAPOTTEMEERS <2> : de *cappotten meersch*, ca.**1685**, RAG-Lo 243II, 78; de *kappotte meersch*, zuyt de Appensvoordestraete, **1696**, RAG-Lo 115bis, 35v.

KAPPERKEN <1> : het *Capperke*, noordt de pieremierestraete, ca.**1685**, RAG-Lo 243I, 218.

KAREELBILK <2> : den *coreelbilck*, **1600**, RAG-AF 4796, 29v; in Appensvoorde ghenaemt den *careelbulck*, **1687**, RAG-Lo 114, 153v.

KAREELHOEKSKE <3> : het *carreelhouc(x)ken*, **1685**, RAG-Lo 114, 51r; ghenaemt het *careelhouxken*, **1685**, RAG-Lo 153, O; het *Carreelhoeckxken*, ca.**1685**, RAG-Lo 243III, 15.

KAREELOVEN <4> : upt veer in den *coreelhoven*, **1600**, RAG-AF 4796, 6v; Loo rechte zijde bij den *coreelhoven*, id, 40r; het venneken bij den *coreelhoven*, id, 61r; gheleghen inden *careelhoven*, **1649**, RAG-Lo 105, 59v.

KAREELOVEN <3> : den *cooreelhovene*, **1551**, SAG-330/69, 84v.

KAREELOVENMEERS <4> : den *Carreelhoven meersch*, ca.**1685**, RAG-Lo 243IV, 29.

KAREELSTUK <4> : *tcoreelstic*, **1420**, SAG-330/17, 156v.

CARELKEN <4> : *tcarelken*, z. de Looimeerschen, n. het Imbeekstraetien, ca.**1685**, RAG-Lo 243IV, 296.

KASSEIBILK <3> : den *calsijbilck*, **1551**, SAG-330/69, 84v; den *causiebulck*, oost sherenstrate, **1625**, SAG-330/138, 23r; den *calseibulck*, **1659**, RAG-DDB 1534, 2r; den *ca(l)siebulck*, **1671**, RAG-DDB 1540, O; den *causijbulck*, id, O; den *causijebulck*, id, O; *calcybulck*, ca.**1685**, RAG-Lo 243III, 4.

KASTEELDREEF : de *Casteeldreve*, **1693**, RAG-Lo 5, 4; de dreve ... aen de voorseyde *casteldreve*, **1695**, RAG-Lo 115, 178v.

KATELIJNEBILK <2> : in *kateline(n) beelc*, **1415**, SAG-330/15, 304r.

KATTENBROEK <8> : te *catten broucke*, **1502**, ARA-WK 3082, O; te *cattenbrouck*, **1504**, ARA-RK 1091, 31v; te *catten broucke*, **1542**, ARA-WK 3094, O; ten *catten broucke*, **1555**, ARA-WK 3102, O; te *Cattenbroucke*, **1594**, ARA-WK 3123, O; drij stucken landts ghenaeemt de *cattenbroeck* in tgheweste ghenaeemt oostvelt, zuyt de Straete, **1684**, RAG-Lo 114, 25r.

KEERSMAKER <4> : den *keersmaker*, zuudoost de Looimeersschen, **1600**, RAG-AF 4796, 7r; twee bilcxkens ghenaeemt den *kerssemaecker*, west het straetken, **1664**, RAG-Lo 108bis, 56v; *kersmaeker*, **1666**, RAG-Lo 109, 30r.

KELE <5> : de *kele*, **1603**, RAG-Lo 242, 49r; *kele*, ca.**1685**, RAG-Lo 243V, 21.

KERKEBILK <1> : den *kercken bulck*, oost de pieremierestraete, ca.**1685**, RAG-Lo 243I, 233; den *kerckenbulck*, ca.**1685**, RAG-Lo 243VIII, 31..

KERKEDREEF : de *kerckedreve*, ca.**1685**, RAG-Lo 243IX, 69.

KERKEKOUTERKEN <2> : de kercke van Lovendeghem, het *kerckecauterken*, noordt den oostveltschen Slach, ca.**1685**, RAG-Lo 243II, 65.

KERKELAND <1> : een ghemet t*Kerckelandt*, **1549**, SAE-1009, 266r; sur le couterie nomme *Kerckelant*, **1552**, ARA-RK 7397, 23r; het *kercken Lant* op den cautere, **1593**, SAG-330/116, 19r; int *kerckenlandt*, **1600**, RAG-AF 4796, 28v, 38r, 48v; het *kerckenlant*, id, 79r; een partije saeylandt op den cautere ghenaeemt het *keerckelandt*, **1629**, RAG-Lo 103, 155v; het *kerckelant* van Lovendeghem, **1658**, RAG-Lo 108bis, 109v.

KERKELAND <3> : oost t*kerckenlandt* noort tvellaertstraetken, **1600**, RAG-AF 4796, 21v; het *kerckelandt*, **1628**, RAG-Lo 103, 133v, 140v; het *kerckelant*, **1629**, RAG-Lo 103, 159v.

KERKELANDEN <10> : de kercke van Everghem de *kerckelanden*, ca.**1685**, RAG-Lo 243X, 45; oost de *keirckelanden*, **1689**, RAG-Lo 115bis, 169r.

KERKELARE : op den wijck van *Kerck en laerstraete*, **1662**, RAG-Lo 108, 5r; de wijck van *kercke en laerstrate*, **1668**, RAG-Lo 149, O; op den wijck van *Kerckelaerstraete*, **1679**, RAG-Lo 112, 41v, 71r; *Kerckelaere*, **1683**, RAG-Lo 113, 707; op den wijck van *Kerckelaere*, **1696**, RAG-Lo 115, 239v; den wijck van *Keerckelaere*, daerment naemt thouccken, **1698**, RAG-Lo 115bis, 231r.

KERKELARESTRAAT : *keercke en larestrate*, **1641**, RAG-Lo 104, 22v; *kercke en laerstrate*, **1659**, RAG-Lo 148, O; *Kerckelaerestraete*, **1667**, RAG-Lo 109,

39v; *Kerckelaerestraete*, **1668**, RAG-Lo 109, 89v; *kercken laerestraete*, id, 91r; in de *Kerckelaerstraete*, **1683**, RAG-Lo 113, 658.

KERKEMEERSEN <5> : de *kerckmeerschen* ofte dammeerschen, oost de warandedreve, ca.**1685**, RAG-Lo 243V, 8; achter het casteel ghe-naemt de *kerckemeersschen*, **1687**, RAG-Lo 114, 160v.

KERKESTRAATJE : het *kerckenstraetken*, loopende naer de kercke, **1623**, RAG-Lo 103, 71v; noord het *keerckstratken*, **1631**, RAG-Lo 103, 179r; *kerckstraetken*, **1652**, RAG-Lo 106, 72v; in *kerckestraetgen*, thenden de Breestraete, **1659**, RAG-Lo 148, O; in den wijck vande breedestraete, suyt het *keerckstraetgen*, **1663**, RAG-Lo 149, O; suyt het *kerckenstraetgen*, noord de breedestraete, **1664**, RAG-Lo 107, 260v; het *kerckestraetien*, ca.**1685**, RAG-Lo 243VI, 54; noordt het *kerckestraetien*, zuyt de Breestraete, id, 55; zuyt het *kerckstraetien*, **1689**, RAG-Lo 114, 210v; *kerckenstraetien*, **1690**, RAG-Lo 114, 265r; *keirckestraetien*, **1697**, RAG-Lo 115bis, 119r.

KERKETUSSENWEGE <1> : den *keercken tusschenweghe*, noordt den breedstraetschen Wech, oost een slaechsken, ca.**1685**, RAG-Lo 243I, 70.

KERKEVELD <3> : het *keerckevelt*, **1617**, RAG-Lo 103, 8r; het *keerckenvelt*, **1627**, RAG-Lo 103, 127v; *kerckevelt*, ca.**1685**, RAG-Lo 243III, 134.

KERKWEG : anden *kerckwech*, zuut tgoet van dipenbrouck, **1504**, ARA-RK 1091, 41v; inden cautere, daer den *kerckwech* deur loopt, oost ende noort tgoet ten diepenbroucke, **1600**, RAG-AF 4796, 79r; den *keerckwech*, **1603**, RAG-K/Lo 6, 14v; den *keercken wech*, **1603**, RAG-Lo 242, 1r; noordt den *kerckwech*, **1681**, RAG-Lo 113, 165; zuyt den *kerckwech*, **1696**, RAG-Lo 115bis, 28v; ghe-naempt den *keirckenwech*, **1699**, RAG-Lo 115bis, 209r.

KERKWEGEL : den groenen wech,, zuut de *kerckweghel*, **1600**, RAG-AF 4796, 28r; *Kerkwegel*, ca.**1685**, RAG-Lo 243I, 48.

KERREKEN <1> : het *kerreken*, zuyt den oostveltschen Kerckwech, ca.**1685**, RAG-Lo 243I, 7.

KETEL <5> : in de *ketel*, **1600**, RAG-AF 4796, 25r; den *cetele*, de reste in de prochie van Somerghem, op dheerliche de van Lovendeghem, **1670**, RAG-Lo 150, O; den *ketel*, ca.**1685**, RAG-Lo 243V, 50.

KEURE : den bec up de *kue(re)*, **1415**, SAG-330/15, 304r; datmen heet up de *kuere*, **1422**, SAG-330/17, 367r; up de *kuere*, **1433**, SAG-330/20, 248v; ter

plaetsen daer ment heet t(er) *kuere*, **1454**, SAG-330/26, 145r; ter *kuere*, **1456**, SAG-330/27, 330r; ter *kuere*, **1474**, SAG-330/32, 323r; up lovendeghem ter *Kuere*, **1501**, SAG-330/42, 51v; up de heerelichede van der *kuere*, **1557**, RAG-RvV1972, 245; de Brugghe ter *Kuere*, **begin 17e** (vóór **1613**), SAG-Li 40, kaart.

KEUTELBILK(SKEN) <5> : den *keutelbulck*, zuyt de warande, ca.**1685**, RAG-Lo 243V, 40; het *keutelbulckxken*, id.

CLAEYS BILK <2?> : daerment heet In *claeys buelc*, **1431**, SAG-330/20, 57v.

CLAEYS 's GRAVEN <10> : daerment heedt te *clays sgrave(n)*, **1520**, SAG-301/76, 137v; dat men eedt te *claeys sgraven*, **1549**, SAG-301/102, 193r; ghe-naempt *clays sgravers* ende beers gavers stick, **1572**, ARA-RK 45197, 106r; ghe-naempt de *claeys sgravers* west tmeyenbrouckstraetkin, id, 59v; den **Clays Gavere* in Lovendeghem, **1598**, RAG-WS 397, 40v ; drij bulcken de *Claysgraven*, west de Straete, ca.**1685**, RAG-Lo 243X, 78.

KLAVERBILKSKENS <9> : oost de moerstraete ... ghe-naemt de *claverbulckxkens*, ca.**1685**, RAG-Lo 243IX, 13.

KLEEMPUT(JE) <6> : den *cleems put*, **1422**, SAG-330/17, 367r; een stic lants ghe-naempt den *cleempit*, **1563**, RAG-K/Lo 13; in meyenbrouck ghe-naempt het *cleempitkin*, noordt het meyenbrouckstraetkin, **1572**, ARA-RK 45197, 13r; den *cleemput*, noordt tmeyenbroeckstraetien, ca.**1685**, RAG-Lo 243VI, 100.

KLEIN AKKERKEN <7> : *tleen ackerken*, **1607**, RAG-Vi 98, 10v; *cleen ackerken*, **1610**, RAG-Vi 99, 1r.

KLEIN AKKERMEERSELKEN <2> : *tleen acker meersschelken*, **1596**, SAG-330/119, 99r; *tleen acker meerschken*, **1625**, SAG-330/138, 23r; het *cleen ackermeersschelken*, **1659**, RAG-DDB 1534, 1v.

KLEIN BLOMSTUK <10> : *cleen blomsticx(ken)*, **1598**, RAG-WS 397, 43v.

KLEINE BROEKMEERS <6> : een meersschelken groot een ghemet oost den *cleenen brouckmeersch*, **1593**, SAG-330/116, 19r; den *cleynen brouckmeersch*, **1627**, RAG-Lo 103, 122v.

KLEIN GOED <10> : deelt in Lovendeghem en(de) dander heelt In Waerschoot twee sticx ghe-naempt het groote goet ende het *cleen goet*, **1598**, RAG-W 347, 37v; *tleyn goeyken*, west het gescheet, ca.**1685**, RAG-Lo 243X, 87.

KLEINE HAVER <7> : een stick landts gheheeten den *cleenen have(re)*, **1552**, SAG-330/69, 151v; *tcleyn havaerdeken*, ca.**1685**, RAG-Lo 243VII, 30.

KLEINE HELLEPOORT <9> : daerment nomt de *cleene hellepoorte*, **1454**, SAG-330/26, 145r; daerment heet de *cleen hellepoorte*, **1456**, SAG-330/27, 330r.

KLEINE INGELAND(EN) <2> : *tcleene ynghelant*, **1551**, SAG-330/69, 85r; de *cleene Ynghelandekens*, **1596**, SAG-330/119, 99r; de *cleene inghelanden*, zuyt sheerenstraete, **1600**, RAG-AF 4796, 1r.

KLEINE MEERS <3> : de heelft vanden *cleenen mersch* binnen Lovendeghem, **1551**, SAG-330/69, 84v, 85r; den *cleenen mersch*, **1600**, RAG-AF 4796, 29v.

KLEINE MEERS <10> : den *cleene(n) mersch*, **1533**, RAG-RvVI 961, 92v.

KLEINE VEERMEERS <4> : in den *cleenen veermeersch*, **1600**, SAG-330/124II, 35v; de *cleyne veermeersch*, z. de Calene, **1685**, RAG-Lo 114, 69v.

KLEINE WATERVLIET <10> : de *cleene Waetervliet* daerneffens, **1533**, RAG-RvVI 961, 92r; *cleenen watervliet*, **1572**, ARA-RK 45197, 72r; twee bulcken den *Cleyen* ende grooten *watervliet*, z. de dreve, ca.**1685**, RAG-Lo 243X, 47.

CLINCKAERT <5> : ter zeker plaetsen ghe-naempt den *clinckaert*, **1553**, RAG-RvVI 970, 357v; den *clinckaert*, **1667**, RAG-Lo 109, 61r; den *Clynckaert*, **1669**, RAG-Lo 109, 125v; in sgravenstraetien ghe-naemt den *clynckaert*, **1670**, RAG-Lo 109, 156r; *clinckaert*, **1676**, RAG-Lo 111, 25v; den *Clinquaert*, oost de schoordam, **1680**, RAG-Lo 112, 198v; den *clynckaert*, **1685**, RAG-Lo 153, O; *clinckaert*, oost de schoordamstraete, ca.**1685**, RAG-Lo 243V, 159.
Zie ook GROTE CLINCKAERT.

CLINKAERTS PLAS <5> : an *clinkaerts plasch*, **1422**, SAG-330/17, 367v.

CLOPPERS GEMET <10> : *tcloppers ghemet*, **1517**, SAG-301/74II, 148v; een stic gheheeten *sCloppers ghemet*, **1520**, SAG-301/76, 137v; Item een stick tusschen grachten gheheeten *tcloppers Ghemet*, **1549**, SAG-301/102, 193r.

COCKUYTBILKSKEN <3> : ghe-naempt het *cocquytbilcxken*, **1670**, RAG-Lo 109, 149r.

COCKUYTS MEERS <3> : inde *cockuuts mersch*, **1551**, SAG-330/69, 85r; inde *cockuytsmeersch*, ca.**1685**, RAG-Lo 243III, 19, 20; de *Cockuytmeersch*, zuyt de caelen, oost de dreve, id, 31; de *cockuytsmeersch*, **1696**, RAG-Lo 8, O.

COCKUYTSTRAATJE : *cockuytstr(aetien)*, ca.1685, RAG-Lo 243III, 3, 6, 18; noordt het *Cockuytstraetien*, 1696, RAG-Lo 8, O.

KOEAKKERKEN <4> : int *Coey Ackerken*, noordt den traegel, west de coeygracht, ca.1685, RAG-Lo 243IV, 105.

KOEGRACHT : de *coeigracht*, 1600, RAG-AF 4796, 12v; an de *coygracht*, 1600, SAG-330/124II, 35v; de *coegracht*, 1610, SAG-330/130II, 43v; zuud de *Coeygracht*, 1623, RAG-Lo 103, 77r; den *Coeygracht*, id, 77v; den *coeygracht* op den Oostacker, id, 78r; west de *coegracht*, 1633, RAG-Lo 103, 218v; in Loo an de *coegracht*, 1652, RAG-Lo 106, 66v; *coegracht*, 1654, RAG-Lo 106, 95v; —, 1662, RAG-Lo 108, 1v; het venneken, oost de *coegracht*, 1674, RAG-Lo 110, 102v; den *Coygracht*, ca.1685, RAG-Lo 243IV, 113.

KOEKOUTER <4> : een partije cauterlant ... in den *coecauter* suyt de eegaele, 1658, RAG-Lo 106, 123v; in den *coecauter*, 1658, RAG-Lo 148, O.

KOEMEERS <5> : de *coymersch* bij tquartier ghenamt de huysgaver tussen canten ende grachten, 1649, RAG-Lo 105, 76r.

KOESTRAATJE : het *coestraetken*, 1600, RAG-AF 4796, 61r.

KOLKT <5> : *Colcht*, 1548, ARA-RK 7395, 10r; —, 1550, ARA-RK 7396, 12v; —, 1552, ARA-RK 7397, 16v; —, 1554, ARA-RK 7398, 29r; den *colct*, 1603, RAG-Lo 242, 49r; den *Colct*, ca.1685, RAG-Lo 243V, 15.

KOLMEERSELKENS <3> : de drij *colmeersschelkens*, west den waterloop, ca.1685, RAG-Lo 243III, 120.

KONIJNENBILKSKEN <5> : het *conijnenbulckxken*, zuyt de warande, west den heerewech naer Somerghem, ca.1685, RAG-Lo 243V, 38.

KONIJNENBILKSKEN <4> : oost *tconijnebilcxken*, 1600, RAG-AF 4796, 17v; *tconijnenbilcxken*, id, 43r.

's KONINGS BOS : une mesure de bois nomme *sConincx Bosch*, 1550, ARA-RK 7396, 17r.

COPPENS AKKER(KEN) <4> : in *coppensacker*, 1684, RAG-Lo 114, 12r; in *coppens Ackerken*, west ende oost het Straetien, ca.1685, RAG-Lo 243IV, 174.

COPPENS STEDE <1> : *Coppens Ste*, ca.1685, RAG-Lo 243I, 120.

COPPENS VELD <4> : int *coppins velt*, zuut de vuerstrate, **1593**, SAG-330/116, 18v; in *Coppinsvelt*, **1600**, RAG-AF 4796, 4r; in *Coppinsvelt*, zuut de strate, id, 4v; in *Coppensvelt*, zuud de Loostrate, **1632**, RAG-Lo 103, 213r; *Coppensvelt*, **1640**, RAG-Lo 104, 17r; ghe-naemt *Coppensvelt*, **1671**, RAG-Lo 150, O; *coppensvel(t)*, **1671**, RAG-Lo 109, 242r; het *coppens veldt*, ca.**1685**, RAG-Lo 243IV, 87; ghe-naemt *Coppensvelt*, **1697**, RAG-Lo 115bis, 136v.

KORENBILK <2> : den *Coorenbilck*, **1593**, SAG-330/116, 19r.

KORENSCHULD <11> : 50 verges de terre nomme *Coore(n)schult*, **1554**, ARA-RK 7398, 34r; 261 verges de terre gisans sur le Coultre audit Love(n)deghem, nomme *Coorenschult*, id, 38r; demye mesure de terre nomme *Coorenschult* ... prez de leglise, id, 39r; *Coorenschult*, **1556**, ARA-RK 7399, 25r; *Corenschult*, id, 41r.

KORENSTUK <5> : het *coorenstuck*, ca.**1685**, RAG-Lo 243V, 56.

CORNELIS STEDE(KEN) <7> : *cornelis stede*, **1454**, SAG-330/26, 145r; —, **1456**, SAG-330/27, 330r; *cornelis stedeken*, **1501**, SAG-330/42, 51v.

KORNIEREN <2> : vijf sticken ghe-naemt de *cornieren*, **1600**, RAG-AF 4796, O; vijf bulcken de *Cornieren*, ca.**1685**, RAG-Lo 243II, 211.

KORTE AKKER <4> : in den *curten Ackere*, **1600**, RAG-AF 4796, 5v; inden *curten acker*, id, 64v; —, **1617**, RAG-Lo 103, 13v; den *Curten Ackere*, **1629**, RAG-Lo 103, 189r; inden *Curten Acker*, **1632**, RAG-Lo 103, 211v.

KORTBUNDER <10> : *tcurte buendere*, **1517**, SAG-301/74II, 148v; —, **1520**, SAG-301/76, 137v; het *kurte bunde(r)*, **1598**, RAG-WS 397, 37v.

KORT GEMET <4> : ghe-naemt *tcurte ghemet*, **1486**, SAG-330/37, 210r; een ghemet ghe-naemt *tcurt ghemet* suud de Caele, **1623**, RAG-Lo 103, 65r.

KORTE HAZENDONK <8> : den *curten haesendonck*, ca.**1685**, RAG-Lo 243VIII, 41.

KORTLEEMEERSELKEN <6> : *tcurte leemeersschelken*, zuud de waterloop, **1623**, RAG-Lo 103, 87r.

KORTE LIEVE : een meerschbilc met een dreve ligghende up de *corte Lieve* bij Lovendeghem bij thaenken, **1625**, SAG-330/138, 23v; eenen merschbilck ofte ettync ... ande *corte Lieve*, **1649**, RAG-DDB 1540.

KORTE SLUIER <8> : den *Corten Sluyer*, ca.1685, RAG-Lo 243VIII, 53.

KORTE VELLARE : inde *corte vellare*, 1600, RAG-AF 4796, 23v.

KORTE VEUREN <1> : de *curte Vuernen*, suud den oostveltschen keerckwech, 1624, RAG-Lo 103, 103v; de *corte vueren*, 1659, RAG-Lo 106, 145v; —, 1660, RAG-Lo 148, O; de *curte veuren*, 1668, RAG-Lo 109, 82r; *curte vueren*, 1669, RAG-Lo 109, 140r.

KORTE VEUREN <7> : de *curte veuren*, zuyt Brugghemansstraetien, ca.1685, RAG-Lo 243VII, 46.

's KOSEN STEDE <4> : erve ghenaeamt *skosenstede*, 1486, SAG-330/37, 210r.

KOUTER : te love(n)deghe(m) up de *Coute(re)*, 1363, SAG-330/3, 200r; up de *coutre*, 1376, SAG-301/5, 103r; up de *coutre*, 1367, SAG-330/6, 29v; up de *coutre* te Lovendeghem, 1396, SAG-330/10, 236v; up den *cautere*, 1431, SAG-330/20, 57v; up de *couter*, 1450, SJKG-657, 106r; up den *cautere* te lovendeghem, 1478, SAG-330/34, 92r; up der *cautere* te lovendeghem, 1502, ARA-WK 3077, O; up de *coutre*, 1502, ARA-WK 3080, O; up de *kautre*, id, O; up der *Cauter*, 1502, ARA-WK 3083, O; up den *Kautere* metten noorthende anden Breeden Wech, 1504, ARA-RK 1091, 42r; up de *Kautre*, id, 32r; up den *caut(e)re*, id, 33r-v; up de *Cautre* van Lovendeghem, 1504, SAG-330/42, 410r; up de *caute(re)*, 1504, ARA-WK 3085, 7r-v; up *lovendeghemcoutre*, 1532, ARA-WK 3088, O; up de *Cautere*, 1538, ARA-WK 3090, 3v, 7r; sur le *Couterre*, 1548, ARA-RK 7395, 5v; up den *Cautre*, 1550, SAE-1009, 266r; sur le *Coultre* de lovendeghem, 1550, ARA-RK 7396, 22v; sur le *Coultre* que deriere le chasteau, 1550, ARA-RK 7396, 72v; up der *cautere*, 1552, ARA-RK 3097, O; sur le *Coultre*, allant de leglise au mollin zuut le chemin, 1552, ARA-RK 7396, 10r; le *Coultre* de lovendeghem, 1552, ARA-RK 7397, 3v; sur le *coutre* de Lovendeghem, id, 31v; sur le *Coutere* devant thofgat de leur sense, id, 6v; sur le *Coutere* desur Ser Jans Mersschen, id, 8r; sur le *Coutere* devant le cense lez le chasteau, id, 13r; sur le *Coutere* de Lovendeghem, id, 23r; lancx den *cauter*, 1553, SAG-301/106II, 20v; in *lovendeghemcauter*, 1553, RAG-RvVI1970, 357v; up der *cautere*, 1553, ARA-WK 3099, O; le *Coultre* que derriere le chasteau de Lovendeghem et lez Vellaere, 1554, ARA-RK 7398, 11r; sur le *Coultre*, id, 38r; sur le *Coutre* de Lovendeghem, 1556, ARA-RK 7399, 3r; sur le *Coultre* devant thofgat de la dite cense, id, 6r; up der *cautere*, 1556, ARA-WK 3107, O; sur le *Cautere* de Lovendeghem, 1558, ARA-RK 7400, 25r; up den *cautere*, 1563, RAG-K/Lo 13; over de *cautere* bij der breeder strate, 1563, SAG-330/80, 170v; up der *cautere*, 1568, ARA-WK 3111, O; up den *cautere*, 1572, SAG-330/90, 21r; up den *cauter*, id, 21r; up der *cautere*, 1578, ARA-WK 3116, O; ande breestrategie

den *cautere*, **1585**, RAG-Vi 55, 52r; het kerckenlant up den *cautere*, **1593**, SAG-330/116, 19r/v; up den *cauter*, **1595**, ARA-WK 3124, O; beneden *lovendeghemcautere*, **1596**, SAG-330/119, 99v; up den *cauter*, **1598**, SAG-330/122, 31v; *cautere*, **1600**, RAG-AF 4796, 2r, 27r; thenden den *cautere*, **1603**, RAG-K/Lo 6, 1r; up *lovendeghemcautere*, **1603**, RAG-Ev 227, 113v; thenden den *cautere*, **1603**, RAG-Lo 242, 1r; up den *cautere*, id, 20v; op *Lovendeghem cauter*, **1612**, RAG-As 1028, 61r; den *cautere*, **1617**, RAG-Lo 103, 24r; *cautere*, **1623**, RAG-Lo 103, 73v, 92r; *cautere*, **1624**, RAG-Lo 103, 103v; *cautere*, **1627**, RAG-Lo 103, 126v; *cautere*, **1628**, RAG-Lo 103, 146v; *cautere*, **1629**, RAG-Lo 103, 155v, 165r; *cautere*, **1630**, RAG-Lo 103, 169v; *lovendeghemcautere*, **1638**, RAG-Lo 104, 13r; den *cautere*, **1646**, RAG-Lo 106, 9r; op *lovendeghemcautere*, **1646**, RAG-Lo 105, 10v; *Lovendeghemcautere*, **1647**, RAG-Lo 105, 16v, 19r; dander op den *cauter van Lovendeghem*, **1649**, RAG-Lo 105, 83r; op den *cautere*, **1650**, RAG-Lo 105, 88v; gheleghen op den *cautere*, **1651**, RAG-Lo 107, 4r; op *lovendeghemcautere*, **1652**, RAG-Lo 107, 28r; de *cautere*, **1654**, RAG-Lo 106, 93r; up *lovendeghemcauter*, id, 97r; noordt den *kautere*, **1677**, RAG-Lo 111, 93r; op *Lovendeghemcautere* boven de Ackermeeersch, noordt den oostveltschen slach, **1684**, RAG-Lo 114, 15.

Zie ook *AARDENKOUTER*, *AKKER-*, *BACHTEN-*, *HERENDONK-*, *KANT-*, *KOE-*, *MOLEN-*, *REYNIERKOUTER*, *SMETS KOUTER*, *TUSSENKOUTER*, *WESTERHOFKOUTER*.

KOUTERBILKSKEN <1> : het *cauterbilcxken*, in de Pieremierestraete, **1681**, RAG-Lo 113, 218; het *cauterbilcxken*, **1682**, RAG-Lo 113, 251.

KOUTERGAT <2> : het *cautergat*, n. den Cauter, ca. **1685**, RAG-Lo 243II, 51.

KOUTERHOOFD <1> : het *cauterhooft*, ca. **1685**, RAG-Lo 243I, 96; een partije landts ghenamt het *cauterhooft*, **1696**, RAG-Lo 8, O.

KOUTERHOOFDEKEN <1> : *cauterhoofdaken*, ca. **1685**, RAG-Lo 243I, 99.

KOUTERKANT : ten dieppenbrouck aenden *cautercant*, **1647**, RAG-Lo 105, 24r; de *cautercandt*, ca. **1685**, RAG-Lo 243II, 37; den *cautercant*, **1694**, RAG-Lo 115, 145r; de *cautercant*, **1696**, RAG-Lo 115, 80r.

KOUTERKEN <7> : het *cauterken*, **1603**, RAG-Lo 242, 64r; oost het *cauterken*, **1612**, RAG-Vi 99, 57r.

Zie ook : *DREEFKOUTERKEN*, *KERKE-*, *ROEYKENS KOUTERKEN*.

KOUTERMOORTELT <2> : inden *cautermoortel* noordt den oostveltschen Slach, ca. **1685**, RAG-Lo 243II, 156.

KOUTERSLAG : den *cauter Slach*, ca.1685, RAG-Lo 243I, 57; zuyt den *cauterslach*, 1685, RAG-Lo 114, 65v; den *cauterslach*, 1685, RAG-Lo 153, O; den *cauterslach*, 1689, RAG-Lo 114, 222v.

KOUTERSTRAATJE : oost het *cauterstraetken*, 1658, RAG-Lo 108bis, 89r; oost *cauterstraetken*, zuyt tleen leentken, 1661, RAG-Lo 106, 178v.

KOUTERWEG : noort den *cauterwech*, 1667, RAG-Lo 109, 52r.

KRAAIENBOS(SEN) <3> : met eenen beck ghe-naempt den *crayenbosch*, 1603, RAG-Lo 242, 26v; den *crayenbosch*, ca.1685, RAG-Lo 243III, 97; twee bulcken commende met eenen beck op het Westerhofeynde ghe-naemt de *crayenbosschen*, id, 89.

KRAKEELMEERSELKEN <2> : het *crackeelmeersschelken*, ca.1685, RAG-Lo 243II, 84.

KRANEOEL <9> : aen Sanghelbiers brugghe, den *Craenenpoel*, zuytwest de Lieve, zuytoost de straete, ca.1685, RAG-Lo 243IX, 65.
Zie ook *HOGHE KRANEOEL*, *NEDERE KRANEOEL*.

KREKELBILK <2> : den *crekelbulck*, ca.1685, RAG-Lo 243II, 69.

KREKELBOS <10> : in het meyenbrouckstraetien, ghe-naemt den *crekelbosch*, 1680, RAG-Lo 112, 107r; den *crekelbosch*, nu landt, ca.1685, RAG-Lo 243X, 109; den *Krekelbosch*, 1688, RAG-Lo 115, 18r; in meyenbrouck den *crekelboosch*, 1688, RAG-Lo 153, O.

CREMYNCSTUK <1> : *cremyncstic* up den cautere, 1598, SAG-330/122, 31v.

KROMME AKKERMEERS <2> : de *cromackermeeersch*, 1682, RAG-Lo 113, 462; de *cromme Ackermeeersch*, ca.1685, RAG-Lo 243II, 141; in Appensvoorde ghe-naemt de *cromackermeeersch*, 1690, RAG-Lo 114, 262r.

KROM BILKSKEN : *tcromme bilcxken*, 1610, SAG-330/130, 70r.

KROMME ELLEBOOG <4> : inden *crommen elleboghe* zuyt de calene, 1600, SAG-330/124II, 35v; mersch inden *crommen helleboghe*, zuut de calene, 1600, RAG-AF 4696, 43v; maymeersch inden wyc van loo ghe-naemt den *crommen helleboghe*, zuud de nedercalene, 1619, SAG-330/135, 32v; den *crommen helleboghe*, 1620, SAG-330/135, 77v; den *crommen helleboghe*, 1625, SAG-330/138, 78r; in den *cromben helleboghe*, 1649, RAG-Lo 105, 66v; den

crommen elleboghe, **1665**, RAG-Lo 109, 3r; inden *crommen helleboghe*, **1685**, RAG-Lo 153, O; in den *crommen elleboghe*, **1687**, RAG-Lo 114, 160v; in den *crommen helleboghe*, **1690**, RAG-Lo 114, 247r; inden *crommen elleboghe*, **1692**, RAG-Lo 115, 37r.

KROMME MEERS(EN) <6> : de *crommeerschen*, suyt de breede straete, **1652**, RAG-Lo 106, 74r; den *crommeersch*, **1659**, RAG-Lo 148, O.

KROMSTUK <5> : an *Crommestick*, **1552**, ARA-RK 7397, 34r; het *cromstuck*, oost het straetien, **1696**, RAG-Lo 8, O; het *cromstuck*, id, O.

KRUIMSTUK/KRUINSTUK <1> : ghe-naemt **tcruystuck*, **1669**, RAG-Lo 109, 125v; een stuck landts ghe-naemt het *cruynstuck*, **1676**, RAG-Lo 152, O; het *cruynstuck*, **1676**, RAG-Lo 111, 25v; achter het *stuck van Creum*, id, 25v; het *cruymstuck*, **1680**, RAG-Lo 112, 198v; het **cruystuck*, **1680**, RAG-Lo 112, 203r; het **cruysstuck*, ca.**1685**, RAG-Lo 243I, 106; het *cruynstuck*, oost het peerdebulcxken, **1686**, RAG-Lo 114, 97v; op den cauter achter het *stuck van Cruyn*, id, 85r; het **croonstuck*, **1688**, RAG-Lo 114, 180r.

KRUISLAND <1> : *tcruuslandt* thenden poele, oost de dreve van tgoet ten Broucke, **1600**, RAG-AF 4796, 55v; het *cruyslandt*, **1624**, RAG-Lo 103, 103v; ghe-naemt het *cruyslant*, **1658**, RAG-Lo 108bis, 161v; het *cruyslant*, **1660**, RAG-Lo 106, 160v; een partije cauterlandt gheleghen teynde het *cruyslandt*, **1684**, RAG-Lo 114, 41r; het *cruyslandt*, oost het straetien, zuyt den cauterslach, ca.**1685**, RAG-Lo 243I, 57; noort het *cruyslant*, **1685**, RAG-Lo 153, O.

KRUISSTUK <1> : het *Cruysstuck*, ca.**1685**, RAG-Lo 243I, 106.
Zie ook KRUIMSTUK/KRUINSTUK.

KUILKEN <2> : het *cuyelken*, zuyt het Dreefken, ca.**1685**, RAG-Lo 243II, 205.

KUITENBERG : *Cutenberch*, **1391**, SAG-301/13, 33r; te *cutenbeerghe*, **1450**, SAG-GB 159, 27r; te *cutenberghe*, **1551**, SAG-330/69, 84v; *cutenberghe*, **1595**, SAG-330/118, 34r; van *cutenbeerch* streckende tusschen de pieremiëre strate ende de Lieve tot sanghelbierbrugge, **1603**, RAG-K/Lo 6, 74v; *cutenbeerghe*, **1603**, RAG-Lo 242, 63r; daerment heet te *cutenberch*, **1607**, RAG-Vi 98, 7v.

KUITENBERG <7> : de eene eelft van lande heet *kutenb(er)ghe*, **1357**, SAG-330/2, 66v; den *Cuytenberch*, noort de *cuytenberghstraete*, ca.**1685**, RAG-Lo 243VII, 2; ghe-naemt den *cuytenbergh*, oost de ghendtsche Lieve, onder tresort van dheerliche de van ter Straeten, **1688**, RAG-Lo 114, 170v; den *cuytenbeirch*, **1697**, RAG-Lo 115bis, 53r, 83r.

KUITENBERG <5> : den *cuytenberch*, noort sgravenstraetken, **1676**, RAG-Lo 152, O; den *cuytenberch*, **1676**, RAG-Lo 111, 54v; den *cuytenberch*, ca.**1685**, RAG-Lo 243V, 123; den *cuytenbergh*, west den mierle, **1689**, RAG-Lo 114, 200v; een partije landts ghenaeamt den *Cuytenbeirch* binnen Lovendeghem onder tresort van der Keure van Sleydynghe, **1692**, RAG-Lo 115, 3r.

KUITENBERGBEK <7> : den *Cuytenberchbeck* oost de Lieve, ca.**1685**, RAG-Lo 243VII, 5.

KUITENBERGBOS <9> : in den *bosch te cutenberghe*, **1551**, SAG-330/69, 85r; eenen busch ghenompt *Cutenberch Bosch*, **1608**, RAG-Vi 98, 32r; den *Cuytenberch bosch*, zuyt het ghescheet van Belseele, ca.**1685**, RAG-Lo 243IX, 2.

KUITENBERGBRUG : *Brugghe van Cutenbeerghe*, **begin 17e** (vóór **1613**), SAG-Li 40, kaart; *Ceutenbergh Brugghe*, **einde 17e**, id, kaart; *Cuytenberchbrugghe*, ca.**1685**, RAG-Lo 243VII, 1.

KUITENBERGEN <8> : twee partijen leen de *Cuytenberghen*, oost de Lieve, zuyt ende west de *Cuytenberchstraete*, ca.**1685**, RAG-Lo 243VIII, 1.

KUITENBERGSTRAAT : *cuytenberghstraete*, ca.**1685**, RAG-Lo 243VII, 2; —, ca.**1685**, RAG-Lo 243VIII, 1.

KWADE BILCK <1> : een stick Landts gheheeten den *quaden bulc*, **1563**, SAG-330/80, 170v; den *quaden bilck*, **1600**, RAG-AF 4796, 54r; een sticxken landt ghenaeamt den *quaenbilck*, **1625**, RAG-Lo 103, 114r; in de pieremiëre ghenaeamt den *quae(d)en belck*, **1648**, RAG-Lo 105, 47v; den *quaenbilck*, **1652**, RAG-Lo 107, 26v; den *quaenbilck*, **1668**, RAG-Lo 109, 93r; den *qaen Bylck*, **1668**, RAG-Lo 149, O; den *quaden bielck*, **1672**, RAG-Lo 110, 47r; een partije saeylandt ghenaeamt den *caenbielck*, **1680**, RAG-Lo 112, 105v; den *Quaden Bielck*, **1685**, RAG-Lo 153, O; theynden den cauter ghenaeamt den *quaedenbilck*, **1685**, RAG-Lo 114, 54v; den *quaedenbulck*, ca.**1685**, RAG-Lo 243I, 219, 220.

KWADE DAM <5> : den *quaeddam*, oost den Schoordam, ca.**1685**, RAG-Lo 243V, 104; den *quaendam*, **1696**, RAG-Lo 8, O.

KWADE DRIES <4> : an den *quaden driesch*, **1415**, SAG-301/23, 114r; —, **1421**, SAG-301/26II, 22r; —, **1447**, SAG-301/39, 137r; in den westacker boven de *quaen driesch*, **1600**, SAG-330/124II, 35v; Loo slyncke zijde Oostmersch ... noort den *quaedendriesch*, **1600**, RAG-AF 4796, 34r; 70v; met den *quaden dries*, id, 11r, 14r; den *quaden driesch*, west den houck, **1623**, RAG-Lo 103, 65v; den *quaeden dries*, **1677**, RAG-Lo 111, 67r; —, **1677**, RAG-Lo 152, O.

KWADEKOOP <9> : den *quaedtcoop*, west de straete, ca. **1685**, RAG-Lo 243IX, 59; in het gescheet van Waerschoot den *Quaedcoop*, id, 118; den *quaden coop* In blommers Ackerken, ca. **1685**, RAG-Lo 243IV, 69.

KWADE MEERS <4> : in den *quaden mersch*, **1600**, RAG-AF 4796, 14v, 70v; de *quade meers*, op den wijck van Loo, **1619**, RAG-Lo 103, 47v; den *quaden meersch*, **1632**, RAG-Lo 103, 211v.

KWADE VIER GEMETEN <10> : de *quae vier ghemeten*, **1533**, RAG-RvVI 961, 91v; —, ca. **1685**, RAG-Lo 243X, 39.

KWARTIER <4> : het *quartier*, zuyt de Loostraete, noordt den traeghel, ca. **1685**, RAG-Lo 243IV, 42.

KWARTIERBILKSKEN <4> : ghe-naemt het *quartier bulckxken*, oost, zuyt ende west de straete, ca. **1685**, RAG-Lo 243IV, 33.

KWELLEBILKSKEN <6> : het *quellebulckxken*, noort tmeyenbrouckstraetien, ca. **1685**, RAG-Lo 243VI, 93.

KWERMEREN <1?> : de *quermeren*, **1596**, SAG-330/119, 99v.

LAAG LEKKERLAND <3> : het *legheleckerlant*, **1674**, RAG-Lo 110, 85v; *tleghe(r)leckerlandt* te Vellaere, **1682**, RAG-Lo 113, 259; *tleghe Leckerlandt*, id, 314; het *leghe Leckerlandt* zw. het *collebilcxken*, **1683**, RAG-Lo 113, 715.

LAARBEKE : in *laribeke* in lovendeghem, **1402**, SAG-330/12, 199r.

LAARBILK <3> : ghe-naemt den *laerbulck*, **1663**, RAG-Lo 108, 51v; den *laerbulck*, **1663**, RAG-Lo 149, O.

LAARBILKMEERSEN <4> : *ettinckmeirsch ghen. de Laerebilckmeirsschen* in den wijck van Loo z. de neercaelen, **1697**, RAG-Lo 115bis, 77v.

LAARBRUG : tveldekin an de *laerbrugghe*, **1420**, SAG-330/17, 156v; ter *laerbrugghe*, **1431**, SAG-330/20, 57v; le *Laerbrugghe*, **1548**, ARA-RK 7395, 7v, 11v; le pont nommez le *Laerbrugghe*, id, 8r; le *Laerbrugghe*, **1550**, ARA-RK 7396, 9r/v; —, **1552**, ARA-RK 7397, 12r; *Laerbrugghe*, id, 12v; —, **1554**, ARA-RK 7398, 19r; —, **1556**, ARA-RK 7399, 12v; Laerstrate rechte zijde een merschelkin ande *laerbrugghe*, zuut de hoochcalene, **1600**, RAG-AF 4796, 30r; bij de *laerbrugghe* ... inden grooten mersch, id, 3v; op de westzijde vande *laerbrugghe*, id, 9v; de *Laerbrugghe*, **1603**, RAG-Lo 242, 31v; —, **1663**, RAG-

Lo 108, 51r; het straetken naer de *Laerebrugghe*, **1676**, RAG-Lo 111, 38v; naer de *Laerbrugghe*, **1679**, RAG-Lo 152, O.

LAARBRUG : tot anden houtten voetbrugghe, ghe-naempt de *Larebrugghe*, bij tRabbadt te Loverghem, **1563**, SAB-NGB/B, 370v; vande voorseyde *Brugghe ter Lare* duert Hooghe Landt tot andt Veer ofte Leeghe Calene, **1563**, SAB-NGB/B, 370v; boven *Laerbrugghe*, **1600**, RAG-AF 4796, 40v.

LAARDAM : m(er)sschen ligghende te loo lancx den *laer dam*, **1512**, SAG-330/45, 23r; *Laerdam*, **1600**, RAG-AF 4796, 12r.

LAARMEERS <4> : inden *laermeersch*, **1600**, SAG-330/124II, 35v; gheheeten den *laermersch* in Loo, noort de (hooch)calene, **1600**, RAG-AF 4796, 18r; de *laermersch*, id, 7v; de *Laermersch*, west het straetien, id, 3v; in de *laermeersch*, noord de Vaert, **1620**, RAG-Lo 103, 40v; in de Laerstraete, de *Laermeersch* in twee bilcken, **1649**, RAG-Lo 105, 66v; de *Laermeersch*, **1683**, RAG-Lo 113, 633; de *laermeersch*, **1684**, RAG-Lo 114, 18v; *laermeirsch*, noordt den traeghel, **1699**, RAG-Lo 115bis, 206v.

LAARSTRAAT : zie *LARESTRAAT*;

LAGE GREIN <5> : den *Leeghen Greyn*, oost den Schoordam, ca.**1685**, RAG-Lo 243V, 162; ghe-naemt den *leeghen Greyn*, **1696**, RAG-Lo 8, O.

LAGE HUL : den ... *leeghen hul*, **1649**, RAG-Lo 105, 67r.

LAGE HULST <6> : de *Leeghe Hulst*, ca.**1685**, RAG-Lo 243VI, 64.

LAGE PANTER <4> : *Leeghen panter*, noordt de caelen, ca.**1685**, RAG-Lo 243IV, 37.

LAMBEEKSAKKER <3> : *Lambecxacke(re)*, **1548**, ARA-RK 7395, 2r, 6v, 10v; *Lambexackere*, **1550**, ARA-RK 7396, 7v, 13v; *Lambecxackere*, id, 13r; derriere Westerolf *Lambecxackere*, **1552**, ARA-RK 7397, 2v, 9r, 17r; *Lambecxackere*, **1554**, ARA-RK 7398, 12v, 29r; —, **1556**, ARA-RK 7399, 8v; —, **1571**, SAG-28/41/167, 33r; in *lambekeackere*, **1600**, RAG-AF 4796, 44r; de *Lambeexackere*, **1676**, RAG-Lo 111, 46v; den *lambeecxackere*, **1676**, RAG-Lo 152, O; den *Lambeeckx Acker*, ca.**1685**, RAG-Lo 243III, 98.

LAMBEKE <3> : ter stede daerment heet te *lancbeke*, **1420**, SAG-330/17, 173v; inde *lambeke*, **1494**, SAG-330/40, 34r; in de *Lantbeke*, **1510**, SAG-330/44, 153r; pretz gysent en le *Lambeke*, **1548**, ARA-RK 7395, 9v; en le *Lambeke*,

id, 11v, 12v; au *Lambeke*, **1550**, ARA-RK 7396, 17r; enle *La(m)beke*, **1552**, ARA-RK 7397, 15r; *Lambeke*, **1554**, ARA-RK 7398, 27r; —, **1556**, ARA-RK 7399, 17v; inde *lambeke*, **1563**, RAG-K/Lo 13; de *lantbeeke*, **1575**, SAG-GB 237, O; inde *lambeke*, **1582**, RAG-K/Lo 13; de *Lambeke*, **1600**, RAG-AF 4796, 4v; —, **1617**, RAG-Lo 103, 21v; de *lam(b)eke*, **1631**, RAG-Lo 103, 205v; de *lambeke*, **1656**, RAG-Lo 148, O; —, **1656**, RAG-Lo 106, 103r; in de *lambeke* ghe-naemt de pilterije, **1667**, RAG-Lo 109, 52r; thenden het pilterijstraetgen, ghe-naemt de *Lambeke*, **1685**, RAG-Lo 153, O; de *Lambeke*, **1685**, RAG-Lo 114, 189r.

LAMBEKE(N) <9> : in *Lambeke* in Lovendeghem, **1402**, SAG-330/12, 199r; te *Lambeke*, **1403**, SAG-301/17, 34v; *Lambeke*, **1408**, SAG-330/14, 53v; een stick ghe-naemt de *Lambeke*, **1565**, SAG-GB 237, O; de drij eerste *Lambeken*, oost de boschstraete, zuyt een dreefken, ca. **1685**, RAG-Lo 243IX, 33; onder tresort van dheerlijkhede van Nieuwenhove ghe-naemt de *Lambeke*, noordt het Begijnelandt van Ste Lisbeth te Ghent, **1693**, RAG-Lo 115, 89r.

LAMBEKESTRAATJE : *lambecxstraetkin*, **1504**, ARA-RK 1091, 39r; zuut *lambecx straetkin*, **1504**, ARA-WK 3085, 5r; *tlambeekstraetkin*, **1600**, RAG-AF 4796, 20r, 20v; stede op Vellare, zuudt ende noortwest *tlambeekstraetkin*, id, 19r, 20v; zuut *tlambeecxstraetkin*, id, 44v; *tlambeekstraetken*, id, 19v; **tlimburtstraetken*, **1603**, RAG-Lo 242, 28v; zuud *tlambeekstratken*, **1617**, RAG-Lo 103, 8r; noord het *lambeckstraetken*, id, 22v; *tlambeekstraetken*, **1627**, RAG-Lo 103, 127v, 131r; —, **1628**, RAG-Lo 103, 133v; —, **1629**, RAG-Lo 103, 159v; int **langheberckstraetken*, suyt het voorseyde **lantbeckstraetken*, **1650**, RAG-Lo 105, 103v; *lambijkstraetken*, **1652**, RAG-Lo 106, 47v; het *lambekestraetken*, **1658**, RAG-Lo 108bis, 154v; *tlambeekstratgen*, **1659**, RAG-Lo 107, 208r; *tlambekestraetken*, **1659**, RAG-Lo 106, 137v; —, **1661**, RAG-Lo 106, 179r; in het *lambeckstraetken*, **1669**, RAG-Lo 109, 138r, 138v.

LAMMEKEN <9> : het *Lammeken*, w. de Lieve, ca. **1685**, RAG-Lo 243IX, 89.

LAMMERBILKSKEN <9> : *lammerbulckxken*, ca. **1685**, RAG-Lo 243IX, 92.

LAMMERSTUK <1> : gheheeten het *lam(m)estick*, noord de Pieremierestraete, **1628**, RAG-Lo 103, 138v; het *lammestick*, **1664**, RAG-Lo 108bis, 70v; het *Lammerstuck*, ca. **1685**, RAG-Lo 243I, 232; op Oostvelt, het *lammerstuck*, oost sheerenstraete, **1689**, RAG-Lo 114, 209v.

LANGE BILK <9> : den *langhen bilck*, **1572**, ARA-RK 45197, 82v.

LANGE BILK <5> : den *Langhenbulck*, nu de vettebulcken, **1603**, RAG-Lo 242, 49v.

LANGE BILK <5> : inden *langhen beelc an de westzijde*, 1431, SAG-330/20, 57v; den *langhen bilck*, z. de breestrate, 1593, SAG-330/116, 19r; den *langhen bilck*, 1600, RAG-AF 4796, 51v; den *Langhen bulck*, zuyt het hofstraetien, ca.1685, RAG-Lo 243V, 60.

LANGE BILK <4> : inden *Langhen bilck*, zuut de calne, 1600, SAG-330/124II, 35v; *Langhenbilck*, 1600, RAG-AF 4796, 12r, 34v; inde loemeersschen, in den *langhen bulck*, 1623, RAG-Lo 103, 93v.

LANG BILKSKEN <10> : *tlanghe bilcxken*, 1572, ARA-RK 45207II, 13r.

LANG BILKSKEN <5> : *tlanghe bilcxkin*, 1572, ARA-RK 45197, 6v; *tlanghe bilcxken*, 1572 kop.1606, RAG-DFH 228, Karton 38, 20v.

LANG BUNDER <10> : *tlanghe bundere*, 1533, RAG-RvVI 961, 91v; het *Langhe bunde(r)*, 1598, RAG-WS 397, 37v; het *langhe bunder*, zuyt het straetien, ca.1685, RAG-Lo 243X, 25.

LANG DIEFMEERSELKEN <9> : het *Lanck diefmeerschelken*, west de Lieve, ca.1685, RAG-Lo 243IX, 76.

LANGE DRIES <4> : *langhendriesch*, 1600, RAG-AF 4796, 41v; ten *langhen Driessche*, id, 70v.

LANG EEKSKEN <1> : het *Lanck Eeckxken*, noordt het cleyn Slaechsken, ca.1685, RAG-Lo 243I, 85.

LANGE EKE <1> : ter *langher heeke(n)*, 1431, SAG-330/20, 57v; achter *Langhe eecke*, 1550, SAE-1009, 266r; bachten der *langhen eecken*, 1600, RAG-AF 4796, 28r; ter *langher eecken*, id, 28r, 32r; ter *langher eecken*, ... zuud den oostveltschen Wech, id, 57r, 80r; de *langhe eeke* op Lovendeghemcautere, 1623, RAG-Lo 103, 73v; de *Langhe Eecke*, ca.1685, RAG-Lo 243I, 83; de *Langhe Eecke*, noordt tcleyn slaechsken, ca.1685, RAG-Lo 243I, 84.

LANG GEMET <1> : *tlanghe ghemet*, 1600, RAG-AF 4796, 57v; het *lanck ghemet*, ca.1685, RAG-Lo 243I, 13.

LANGE HAAG <1> : een bundere gheheeten wijnnseuere ligghende op den cautere ande *langhe haghe*, 1600, RAG-AF 4796, O.

LANGE HAZENDONK <8> : den *langhen haesendonck*, ca.1685, RAG-Lo 243VIII, 41.

LANG MEERSELKEN <9> : inden diefhouck ghenampt *tlanghe meer-schelkin*, w. de ghendtsche lieve, **1572**, ARA-RK 45197, 29r; *tlanghe meer-schelkin*, id, 31r.

LANG MEERSELKEN <6> : *tlanghe meersschelkin*, ghehouden van ten Broucke, n. den waterloop, **1623**, RAG-Lo 103, 87r; het *langhe meersschelken*, **1671**, RAG-Lo 150, O.

LANGEMUNTE <1> : eene behuysde hofstede mette landen daermede gaende groot ontrent de xiiii ghemeten onbegrepen met noch ander vijf woonsteden daerop oock staende ghenampt de *langhe munte* ter breeder straete, **1660**, RAG-Lo 106, 175v; bij de *langhemunte*, **1669**, RAG-Lo 109, 117r, 118r; de *langhemunte* wesende cheyns inde uuytneminghe, noort de breestrade, **1678**, RAG-Lo 111, 151v.

LANGESLUIAARD <8> : *langhen Sluyaert*, oost de Lieve, zuyt dhulstergracht, ca.**1685**, RAG-Lo 243VIII, 51.

LANG STUK <5> : *dlanghe stic* an clinkaerts plasch, **1422**, SAG-330/17, 367v.

LANG STUK <4> : Int *Langhe stick* z. de neer Calene, **1593**, SAG-330/116, 18v; Int *Langhe stic*, z. de neercalle, **1600**, SAG-330/124II, 35v; *tlanghe Stick*, **1600**, RAG-AF 4796, 12r, 34v; Int *Langhe stick*, **1612**, RAG-As 1028, 61r; in *tlanghe stick*, suud de cale, **1617**, RAG-Lo 103, 13v; in de Looimeerschen gheheeten het *Langhe Stick*, **1623**, RAG-Lo 103, 84v.

LANG VELLARE <5> : inde *langhe vellare*, **1600**, RAG-AF 4796, 24v.

LANG VEUREN <4> : ghenampt de *langhe veuren*, **1623**, RAG-Lo 103, 65r; de panne ofte den *langhe vooren* in Loo, **1684**, RAG-Lo 114, 12r.

LANG VEUREN <1> : de *Langhe vueren*, **1603**, RAG-Lo 242, 6v; de *langhe vuernen*, **1624**, RAG-Lo 103, 103v.

LANG VIER GEMETEN <10> : een stic ghenampt de *Langhe vier ghem(eten)*, **1533**, RAG-RvVI 961, 92r.

LANG WEIDE <5> : de *Langhe Wee*, ca.**1685**, RAG-Lo 243V, 56.

LANG ZIJDE <10> : de *langhe zye* ... west het meyenbrouckstraetken, **1572**, ARA-RK 45197, 63r; de *Langhe Sije*, w. tgescheet van Waerschoot, ca.**1685**, RAG-Lo 243X, 79.

LANGE ZIJDE <9> : ghenaeemt de *langhe Zye* ... up toosthende, 1572, ARA-RK 45197, 62v; *langhe Sije*, ca.1685, RAG-Lo 243IX, 84.

LARESTRAAT : le *Laerstraete*, 1548, ARA-RK 7395, 11v; la rue nomme le *Laerstraete*, 1552, ARA-RK 7397, 22r; Inde *laerstraete*, 1563, RAG-K/Lo 13; *Laerstrate*, 1571, SAG-28/41/167, 6r; —, 1600, RAG-AF 4796, 18r/v, 30r, 43v; de *Laerstrate*, 1603, RAG-Lo 242, 14r, 24v, 36r; den wijck der *laerstrate*, 1603, RAG-K/Lo 6, 1r; *Laerstrate*, 1617, RAG-Lo 103, 19v; *Laerstraete*, 1631, RAG-Lo 103, 199r; —, 1649, RAG-Lo 105, 66v; *Laerstraet*, 1658, RAG-Lo 108bis, 120v; *Laerstraete*, 1659, RAG-Lo 148, O; —, 1662, RAG-Lo 106, 192r; *Laerestraet*, 1664, RAG-Lo 108bis, 74v; —, 1665, RAG-Lo 109, 4v; *Laerstraete*, 1676, RAG-Lo 111, 12v; —, 1679, RAG-Lo 112, 20v; *Laerestraete*, 1682, RAG-Lo 113, 35r; —, ca.1685, RAG-Lo 243II, 43; *Larestraete*, 1686, RAG-Lo 114, 119r; *Laerestraete*, 1689, RAG-Lo 114, 224v.

LAUWE BILKSKENS <10> : in den meybrouc die men heet de *Lauwe bulcxkins*, 1534, SAG-301/88, 129r.

LAVETTEBILKSKENS <5> : *Lavettebulckxkens*, 1685, RAG-Lo 243V, 56.

LEDE : suyt de *Leede* ofte waterganck, 1663, RAG-Lo 149, O.
Zie ook OUDE LEDE.

LEEGRACHT : met den zuuthende ande breede strate met de noortzijde up de *leegracht*, 1502, ARA-WK 3081, O; up de *leegracht*, 1504, ARA-RK 1091, 32v; —, 1508, SAG-330/43, 338r; ande *leede gracht*, 1532, ARA-WK 3089, O; ande *leetgracht*, 1542, ARA-WK 3091, O; ande *leegracht*, 1544, ARA-WK 3095, O; —, 1549, ARA-WK 3096, O; —, 1594, ARA-WK 3121, O; den *leegracht*, 1629, RAG-Lo 103, 153v; —, 1656, RAG-Lo 107, 86r; —, 1661, RAG-Lo 106, 227r; —, 1683, RAG-Lo 114, 5v.

LEEMEERS <6> : *leemersch*, ca.1550, ARA-WK 3098, O; *lemersch*, id, O; *Leemeersch*, 1578, ARA-WK 3117, O; *Leemersch*, 1595, ARA-WK 3125, O.
Zie ook KORT LEEMEERSELKEN.

LEEN <2> : het *Leen*, ca.1685, RAG-Lo 243II, 162.
Zie ook ACHTERLEEN, MIDDELLEEN.

LEENBILK <7> : in eenen beelc gheheeten den *leenbeelc*, 1453, SAG-330/26, 73v; eenen buelc gheheeten den *leenbuelc*, 1472, SAG-330/32, 39r.

LEERSVELD : zie LOERSVELD

LEESTJE <11> : een hofstedeken het *Leestien*, noordt ende oost het ackerdreefken, ca.1685, RAG-Lo 243II, 26.

LEEUEW <11> : een herberghe den *Leeuw*, oost de plaetse, ca.1685, RAG-Lo 243II, 19.

Zie ook *GENTSE LEEUEW*.

LEIE : noordt de vaert ofte de *Leye*, 1696, RAG-Lo 8, O.

LEKKERLAND <3> : *Leckerlant*, zuyt den waterloop, ca.1685, RAG-Lo 243III, 121.

Zie ook *LAAG LEKKERLAND*.

LESENBROEK <4> : t(er) stede daerme(n)t heet in *lesenbrouc*, xx roeden merssche lettelt min ofte meer, 1420, SAG-330/17, 156v.

LIEVE : de waterganc die streckt van Rodenborch tot Ghendt welcke men ghemeenlick leest de *lieve*, 1251, SAG-Li 64, O; up de *Lieve* bij de(n) Rabotte, 1378, SAG-330/6, 234r; van der straetkine dat men gaet ter *Lieven* waert, 1406, SAG-WH Cart. 10, 64v; over de *Lieve* in de Duerme, 1416, SAG-330/16, 43v; ontrent de *Lieve*, 1418, RAG-K/S 29, 47v; tusschen der *Lieven* en(de) der Caelne, 1427, SAG-330/19, 62v; *Lieven*, 1445, RAG-Ro 46, 85; oostzijde vander *lieve*, 1454, SAG-330/26, 145r; an de hoestzijde van der *lieven*, 1456, SAG-330/27, 330r; *Lieven*, 1459, RAG-Ro 52, 55r; *Lieven*, 1462, RAG-SB/K 2448, 30v; over de *Lieve*, 1471, SAG-330/31, 381r; streckende lancx der *Lieve*, 1483, SAG-330/36, 418r; up de *lieve*, 1502, ARA-WK 3084, O; bi der *lieve*, id, O; up de *lieve*, 1502, ARA-WK 3393, O; bij der *lieve*, 1504, ARA-RK 1091, 31r; up de *Lieve*, 1527, ARA-WK 3397, O; neffens de *lieve*, 1531, SAG-330/50, 339r; aende *lieve*, 1531, ARA-WK 3092, O; bij der *lieve*, 1532, ARA-WK 3089bis, O; vander *Lieve*, 1533, RAG-RvVI 1961, 92v; over de *lieve*, inden diefhouc, 1534, SAG-301/54, 94r; de *lieve*, 1535, SAG-330/53, 88r; —, 1536, SAG-330/54, 94r; —, 1541, ARA-WK 3400, O; den Grooten Bilc over de *lieve*, 1552, SAG-330/69, 157v; andie *lieve*, 1554, ARA-WK 3100, O; de *lieve*, 1572, ARA-RK 45183, 23r; —, 1572, ARA-RK 45197, 20r, 26v, 29r; de *Lieve*, id, 49v, 60r, 72r; bij der *Lieve*, oost de Booschstrate, 1577, ARA-WK 3115, O; der *Lieve*, id, O; de *Lieve*, in Meyenbroeck, 1578, SAG-GB 166, 20r; de *Lieve*, 1584, RAG-Vi 55, 5r; —, 1588, RAG-Ev 225, 136r; —, 1589, RAG-Vi 55, 18r; —, 1603, RAG-K/Lo 6, 71v, 74v; —, 1607, RAG-Vi 98, 7v, 10v; —, 1608, RAG-Vi 98, 32r/v; —, 1609, RAG-Vi 98, 59r; —, 1610, RAG-Vi 99, 1r; —, 1618, RAG-Vi 99, 189r; het Becxken, bij de *Lieve*, 1659, RAG-Lo 148, O; *Lieve*, ca.1685, RAG-Lo 243 VII, 1; —, ca.1685, RAG-Lo 243 passim.

Zie ook *GENTSE LIEVE*, *KORTE LIEVE*.

LIEVEBILK <7> : den *liefbulck*, oost de Ghendtsche lieve, **1619**, RAG-Vi 99, 215v; den *Liefbulck*, oost de Lieve, noort Cuytenbergbrugghe, ca.**1685**, RAG-Lo 243VII, 1.

LIEVEBILKSKEN <9> : een stick landts gheheeten t*Liefbulcxken* west de Lieve, **1608**, RAG-Vi 98, 32r; het *Liefbulckxken*, west de Lieve, zuyt het ghescheet van Belseele, ca.**1685**, RAG-Lo 243IX, 1.

LIEVEKANT : den *Liefcant*, **1533**, RAG-RvVI 961, 92v.

LIEVEMEERS <8> : den *Liefmeersch*, ca.**1685**, RAG-Lo 243VIII, 46.

LIEVESLUIER <8> : *Lief Sluyer*, o. de Lieve, ca.**1685**, RAG-Lo 243VIII, 52.

LIJKSTRAATJE : zie *LUBEKSTRAATJE*.

LIJKWEG : den *lijckwech*, **1629**, RAG-Lo 103, 153v; *lijckwech*, **1672**, RAG-Lo 110, 27v; noordt den *Lijckwech*, **1690**, RAG-Lo 114, 263r.

LINDEKEN : zie *EINDEKEN*.

LIMBURTSTRAATJE : zie *LAMBEKESTRAATJE*.

LIPPENS BILK <1> : den *Lippinsbilck*, **1600**, RAG-AF 4796, 50v; gheheeten den *Lippensbilck*, noord sheerenstrate, **1628**, RAG-Lo 103, 138v; den *lippensbilck*, noord de pieremieerstraete, id, 141r.

LIPS BILK <9> : Jan Lippens den *Lipsbulck*, noordt baets dreve, oost de straete, ca.**1685**, RAG-Lo 243IX, 130, 131.

LISMEERS <5> : la dreve west du *Lischmeersch* ... allant en Vellaere, **1548**, ARA-RK 7395, 6r; ung pretz nommer le *Lismeersch*, id, 10r; *Lysmerch*, **1550**, ARA-RK 7396, 7r; le *Lysmeersch*, id, 12v; *Lysmersch*, **1552**, ARA-RK 7397, 6v, 8v, 16r; le dreve west du *Lysmersch*, id, 8v; *Lysmeersch*, **1554**, ARA-RK 7398, 8v, 28r; du *Lysmersch*, id, 8r; —, **1556**, ARA-RK 7399, 6v; den *Lijsmeersch*, **1603**, RAG-Lo 242, 48v.

LO : mersche ... ligghende in *looe*, **1357**, SAG-330/2, 66v; in *loe*, **1396**, SAG-330/10, 236v; te(r) stede daer me(n)t eedt in *loe*, **1412**, SAG-301/22, 12r; in *loe*, **1415**, SAG-301/23, 114r; in een ghucht dat me(n) heet *loo*, **1420**, SAG-330/17, 156v; in *loe*, **1424**, SJKG-1232, 18r; in *loo*, **1431**, SAG-330/20, 57v; dat me(n) heet Int *loo*, **1437**, SAG-301/34, 178v; daerment heet in *loo*, **1442**, SAG-301/

36II, 133r; ter plaetsen daerment nompt in *loo*, **1444**, SAG-330/23, 194v; daerment heedt van *loo*, **1446**, SAG-330/24, 28v; daerment heet te *loo*, **1446**, SAG-301/39, 54r; te *loo*, **1450**, SAG-301/40III, 93r; te *loe*, **1457**, SAG-330/27, 523v; daerment heedt In *loe*, **1463**, SAG-330/29, 400v; daerment heedt Inde *loo*, **1478**, SAG-330/34, 92r; *loo*, **1486**, SAG-330/37, 210r; *loo*, **1494**, SAG-330/40, 34r; daerment heet te *lo*, **1495**, SAG-301/63II, 33r; *loo*, **1504**, ARA-RK 1091, 37v; —, **1504**, SAG-330/43, 13v; —, **1504**, ARA-WK 3085, 4v; —, **1512**, SAG-330/45, 23r; —, **1538**, ARA-WK 3090, 5v; in eene jeghenode ghe-naempt te *loo*, **1548**, RAG-AM 623, 95v; *Loo*, **1548**, ARA-RK 7395, 11v, 12v; —, **1550**, ARA-RK 7396, 17v; —, **1552**, ARA-WK 73 97, 11r, 21v; —, **1554**, ARA-WK 7398, 16r, 32r; —, **1554**, RAG-RvVI 971, 54r; —, **1555**, ARA-WK 3103, O; —, **1556**, ARA-WK 7399, 11r; binnen lovendeghem in *loo*, **1556**, RAG-Ka 341, 134r; *loo*, **1559**, RAG-RvVI 973, 191v; ter plaetsen ghe-naempt *Loe*, **1563**, SAE-1009, 243r; in *loo*, **1563**, RAG-K/Lo 13; *loo*, **1567**, RAG-AM 625, 40r; den wijck van *Loo*, **1571**, SAG-28/41/167, 1r; daermne(n)t eedt in *Loo*, **1573**, RAG-RvVI 979, 398v; up *Loo*, **1585**, ARA-WK 3118, O; daerment heet in *loo*, **1588**, SAG-301/70, 87r; in den wijck van *Loo*, noort de cale, **1589**, SAG-330/109, 73v; *Loo*, **1591**, SAG-330/113, 1v; *Loo*, **1593**, SAG-330/116, 18r; *Loo* rechte zijde van den Wal, **1600**, RAG-AF 4796, 2r; wijck van *Loo*, **1603**, RAG-K/Lo 6, 1r, 33r, 50v; —, **1603**, RAG-Lo 242, 1r, 29r, 33r; —, **1612**, RAG-As 1028, 61r; *Loo*, **1617**, RAG-Lo 103, 3v; —, **1619**, SAG-330/135, 32v; —, **1620**, SAG-330/135, 77v; int gheweste ghe-naempt ter *Loo*, **1647**, RAG-Lo 105, 34v; op den wijck van *Looe*, oost het lantstraeteken, **1663**, RAG-Lo 149, O; *Loo*, **1692**, RAG-Lo 115, 36v, 37r; *Loo*, **1694**, RAG-Lo 115, 138v.

LOAKKER <4> : in *loenackere*, **1463**, SAG-330/29, 400v; den *loehackere*, **1576**, RAG-AM 626, 113r; up den **Loren ackere* zuut de neer Calene, noort de borestein, **1593**, SAG-330/116, 18v; de dreve vanden *Looackere*, **1634**, RAG-Lo 103, 238r; inden *Loonackere*, **1663**, RAG-Lo 108, 41v; —, **1667**, RAG-Lo 149, O; in den *looackere*, zuyt de Loo-meerschen, **1669**, RAG-Lo 109, 116r, 120r; inden *looackere*, **1673**, RAG-Lo 110, 56r.

LOCHTINGBILK(SKEN) <4> : den *lochtynckbilck* ... ontrent het veere-bruchskén, zuudt de neercaelen, noord den traechel van de nieu Vaert, **1640**, RAG-Lo 104, 20v; o. het **loechtie(n)bielcxken*, **1667**, RAG-Lo 149, O.

LOCHTINGBILKSKEN <9> : het *Lochtynck beelcxken* in Lovendeghem, **1598**, RAG-WS 397, 33v; *Lochtynckbulckcxken*, noordt een straetien, ca. **1685**, RAG-Lo 243IX, 100.

LOCHTINGDOORBILKSKEN <10> : *tlochtynckduerbilcxken*, **1572**, ARA-RK 45183, 64v.

LOERSVELD <2> : *loers velt*, 1421, SAG-301/26II, 22r; *leersvelt*, 1447, SAG-301/39, 137v.

LOKE : daerment heet ter *loke*, 1504, ARA-WK 3085, 5v, 8v; ter *loke*, 1504, ARA-RK 1091, 39; een gheweste ghenamt de *loke*, 1529, SAG-330/50, 64v; de *Loke*, 1547, SAG-330/64, 112v, 181r; ter *loke*, 1538, ARA-WK 3090, 6v, 7v; Breestraete slyncke zijde beneden de *Loke*, 1600, RAG-AF 4796, 30v; neffens de *Loke*, id, 55v; leen gheleghen ter *Loken*, zuudoost thoofstraetken ofte lokestraetken, id, O; voor tleenkin ter *Locke*, id, 48r; de *Locke*, 1603, RAG-Lo 242, 1v; —, 1623, RAG-Lo 103, 73r; de *Loke*, 1627, RAG-Lo 103, 130v; de *loecke* op den cautere, 1646, RAG-Lo 105, 9r; de *Loke*, noordwest het hofstraetien, 1667, RAG-Lo 109, 51v, 61r; een partije ghenamt de *loke* op den cauter, 1680, RAG-Lo 112, 212v; de *Loke*, ca.1685, RAG-Lo 243I.

Zie ook *EINDELOSKEN*.

LOKESTRAATJE : beneden den *lokestraetkijne*, 1504, ARA-RK 1091, 44r; beneden den *loke straetkine*, 1504, ARA-WK 3085, 9r; *tloke straetkin*, 1529, SAG-330/50, 64v; *lokestraetken*, 1547, SAG-330/64, 112v; 181r; thoofstraetken ofte *lokestraetken*, 1600, RAG-AF 4796, O; *lokestraetken*, 1661, RAG-Lo 107, 230r; noordt het *lockerstraetien*, 1681, RAG-Lo 113, 190.

LOMEERS(EN) <4> : in de *loomeersch*, 1508, SAG-330/43, 365r; de *Loomeersschen*, 1603, RAG-K/Lo 6, 51r; *Loomeersschen*, 1603, RAG-Lo 242, 33r; in *Loo meersch*, 1610, SAG-330/130, 70r; *Loomeersschen*, 1619, RAG-Lo 103, 31v; —, 1623, RAG-Lo 103, 93r; 93v; —, 1625, RAG-Lo 103, 110r; —, 1661, RAG-Lo 107, 235r; de (Loo)*meerschen*, 1671, RAG-Lo 150, O; —, 1679, RAG-Lo 112, 73r; 1680, RAG-Lo 112, 151r; de *Loomeerschen*, ca.1685, RAG-Lo 243IV, 100.

LOOP : den *Loop*, 1669, RAG-Lo 109, 122v.

LOOPMEERSELKEN <5> : *Loopmeerschelken*, ca.1685, RAG-Lo 243V, 75.

LOPPEM : een alf ghemet lants ter stede daerment heet up *lophem*, 1415, SAG-330/15, 304r; up een stede gheheeten te *lopem*, 1451, RAG-K/SME 15II, 12r; eene behuusde stede ... gheheeten *lophem*, 1467, SAG-330/30, 330; den heelft van den behuusden goede te lovendeghem twelcke men heedt up *lophem*, 1509, SAG-330/44, 129v; eene behuusde stede met eenen beelc daer achter ... daer ment heedt up *loppiem*, 1511, RAG-DDB 1534, O; gisant sur *Loppens* sur lad(ict)e s(eigneu)rie de Straete, 1554, ARA-RK 7398, 58r; een goet ghenampt *lophem*, 1558, SAG-301/119, 62; up *loppem*, 1563, RAG-K/Lo 13; up *Loppem*, 1600, RAG-AF 4796, 2r, 39r/v.

LOSTRAAT : *Loostrate*, 1600, RAG-AF 4796, 3r, 8v, 13r; —, 1603, RAG-Lo 242, 30v, 43r; —, 1619, RAG-Lo 103, 39v; —, 1631, RAG-Lo 103, 196r, 203r; —, 1632, RAG-Lo 103, 213v; —, 1640, RAG-Lo 104, 17r; —, 1653, RAG-Lo 106, 60; —, de *Loostraete*, 1653, RAG-Lo 107, 36r; —, 1656, RAG-Lo 106, 100v; —, 1658, RAG-Lo 106, 127v; —, 1660, RAG-Lo 106, 157r; —, 1661, RAG-Lo 106, 182r; *Loostrate*, 1663, RAG-Lo 149, O; *Loestrate*, 1667, RAG-Lo 149, O; *Loostrate*, 1671, RAG-Lo 150, O; —, ca.1685, RAG-Lo 243IV, 40, 246; *Loostraete*, ca.1685, RAG-Lo 243IV, 43.

LOVENDEGEM : *lovendenghien*, 1190, GY-TWI, p. 638; *lovendengem*, 1278, RAG-EB, O; *lovendeghem*, 1279, 1284, RAG-EB, O; *lovendenghiem*, 1287, RAG-EB, O; in *lovendenghem*, 1289, SJHB, doos varia, rol 8; *lovendeghe(m)*, 1295, RAG-SB/R 31d, 10r; *lovendeghem*, 1297, GY-CMN4, p. 2455; —, ca.1300, RAG-SB/K 2306; —, ca.1300, RAG-SB/K 8031; *lovendenghem*, 1305, ARA-RR, 338; *lovendeghem*, 1308, RAG-K/SMG 381, 3r; —, 1314, RAG-EB, O; *lovendeghe(m)*, 1317, RAG-SB/K 8030; *lovendeghem*, 1330, RAG-StVI 4691, 97r; *lovedenghem*, 1331, ARA-RR 1897; in de prochie van *lovendeghem*, 1339, SAG-301/1, 4v; *lovendeghem*, 1353, SAG-301/1, 115v; —, 1355, RAG-EB, O; —, ca.1360, RAG-SB/R 43, 40r; —, 1362, SAG-330/3, 137r; —, 1365, ARA-RR, 339; —, 1370, SJKG-647, 1v; *lovendenghem*, 1376, SAG-330/3, 200r; *lovendeghem*, 1376, SAG-330/6, 86r; *lovendigheem*, 1377, ARA-RR, 349; *lovendeghem*, 1388, SAG-330/8, 241r; —, ca.1390, RAG-SB/R 41; —, 1398, SAG-330/12, 51r; —, 1399, SAG-330/11, 131r; —, 1401, SAG-330/16, 28r; —, 1403, SAG-301/17, 34v; —, 1404, SAG-301/17II, 76r; —, 1406, SAG-301/18II, 41r; —, 1406, SAG-301/19, 6v; —, 1407, SAG-301/19, 67r; —, 1410, SAG-301/20, 73v; —, 1412, SAG-330/15, 64r; —, 1415, SAG-330/15, 304r; —, 1420, SAG-330/17, 152r; —, 1421, ARA-WK 3071, O; —, 1424, SAG-330/18, 184r; —, 1424, SJKG-1232, 18r; —, 1426, SAG-330/19, 35r; —, 1428, SAG-301/30, 16r; —, 1431, SAG-330/20, 57v; —, 1433, SAG-301/32, 147v; —, 1434, SAG-301/33, 50r; —, 1435, SAG-301/33, 82r, 116r; —, 1436, SAG-301/34, 58v; —, 1439, SAG-301/35, 135r; —, 1439, SAG-330/22, 109r, 135r; —, 1442, SAG-301/36II, 133r; —, 1445, SAG-301/38II, 9r; —, 1446, SAG-301/39, 54r; —, 1446, SAG-330/24, 28v; —, 1447, SAG-301/39, 137r; —, 1447, K/SMG 385, 6r; —, 1450, SAG-301/40III, 93r; —, 1450, ARA-RK 7395, 1v; —, 1451, RAG-K/SME 15II, 9r; —, 1457, SAG-330/27, 523v; —, 1463, ARA-RK 7389, 2r, 2r; —, 1464, ARA-RK 7390, 1r; in de prochie van *loveneghem*, 1465, ARA-RK 45220, 128v; *Lovendegem*, id, 122v; *Lovedeghem*, 1470, ARA-RK 7391, 1r, 3r; *Lovenghem*, id, 3r; *Lovendeghem*, 1471, ARA-RK 7392, 1r; *Lovedeghem*, 1472, ARA-RK 7393, 1r; in *Loveghem*, id, 1r; *Lovendeghem*, id, 1r; la seigneurie de —, 1473, ARA-RK 1089, 49r; —, 1473, ARA-RK 1090, 49r; —, 1483, ARA-RK 7837, 1v; —, 1504, SAG-330/43, 13v; —, 1504, ARA-RK 1091, 31r, 34v; *love(n)deghe(m)*, 1529, KAD-405, 107v; —, 1531, ARA-RK 45206II, 1r;

lovenghem, 1536, ARA-RK 7848, 3v; *Lovendeghem*, 1548, ARA-RK 7395, 1r; te *loveneghem*, 1560, RAG-AM 624, 136r; —, 1563, RAG-K/SMG, O; *loveneghem*, 1567, RAG-AM 625, 40r; *lovendeghem*, 1571, ARA-RSA 618/17, 1r; —, 1572, ARA-RK 45183, 1r, 3v; —, 1576, RAG-AM 626, 112r; —, 1600, RAG-AF 4796, 29v; —, 1624, RAG-Lo 103, 102v.

LOVENDEGEMBROEK : *lovendeghem broek* 1289, SJHB, doos varia, rol 8; *lovendenghem broec*, 1305, ARA-RR 338; *lovendeghembrouc* 1365, ARA-RR 339; *Lovendeghem brouck*, 1548, ARA-RK 7395, 11v; in *lovendeghembrouc*, 1572, ARA-RK 45197, 1r.

LOVENDEGEMBRUG : de Nieuwe Vaert ande *Brugghe*, 1629, RAG-Lo 103, 158v; *Lovendeghembrugghe*, 1650, RAG-Lo 106, 12v; —, 1652, RAG-Lo 106, 56v; te *Lovendeghem aen de brugghe*, 1654, RAG-Lo 107, 46r; de *Brugghe van Lovendeghem*, 1656, RAG-Lo 106, 100v, 104r; *Lovendeghembrugghe*, 1657, RAG-Lo 106, 113r; —, 1662, RAG-Lo 108, 25r; in *Lovendeghem ontrent de brugghe*, 1663, RAG-Lo 108, 34v; *Lovendeghembrugghe*, 1665, RAG-Lo 108bis, 172r; —, 1666, RAG-Lo 109, 28r; de *brugghe van Lovendeghem*, 1668, RAG-Lo 109, 85r; —, 1671, RAG-Lo 109, 222v; *Lovendeghembrugghe*, 1673, RAG-Lo 110, 58r; te *Lovendeghem bij de brugghe aen den Vaert*, 1678, RAG-Lo 111, 161r; de *brugghe van Lovendeghem*, 1681, RAG-Lo 113, 191; an *Lovendeghembrugghe*, 1697, RAG-Lo 115bis, 162r.

LOVENDEGEMSE BILK <4> : den *Lovendeghemschen bulck*, west den loop, zuyt de Loostraete, ca.1685, RAG-Lo 243IV, 90.

LUBEKHEKSTRAATJE : oost het *luybecqheckstraetken*, 1659, RAG-Lo 148, O; aent *luybeeckheckstraetken*, 1667, RAG-Lo 109, 75r; het *lubeckheckstraetien*, id, 56v; *luybeckheckstraetken*, id, 76r; —, 1680, RAG-Lo 112, 128r.

LUBEKSHEK <2> : upt oosthende van Diepenbrouck an *Lubecxhecke(n)*, 1600, RAG-AF 4796, 28r; aen *Lubecxhecken*, 1659, RAG-Lo 148, O.

LUBEKSHOEK <1> : te *Lubeckxhoucke*, 1600, RAG-AF 4796, 52r.

LUBEKSTRAATJE : in den wijk van de brestraete, west het *lubeckstraetien*, 1667, RAG-Lo 109, 56r; west het *Lubecqstraetien*, id, 44v; **tlijckstraetken*, 1680, RAG-Lo 112, 113r; het **lijckstraetien*, 1684, RAG-Lo 114, 13r, 20r; het *Lubecstraetien*, ca.1685, RAG-Lo 243I, 28; **lykxstraetien*, 1686, RAG-Lo 114, 89r; an het *Lebeckstraetien*, 1691, RAG-Lo 5, 6; in het *Lubeckstraetien*, 1695, RAG-Lo 5, 2; **lijckstraetien*, 1695, RAG-Lo 5, 4; west het *luybijckstraetien*, 1696, RAG-Lo 115, 215r; *Lubijckstraetien*, 1699, RAG-Lo 5, 1.

MAAIMEERS <3> : de *maymeersch*, 1572, ARA-RK 45183, 54v.

MAANTJE <1> : het *maentien*, noort den breestraetschen wech, zuyt het middelslaechsken, ca.1685, RAG-Lo 243I, 104.

MAARTJENS GAT : het *maertkins gat*, 1550, SAE-1009, 266r.

MAENHOUTBILKSKEN <6> : *tmaenhautbulckxken*, west tschoordam, ca.1685, RAG-Lo 243VI, 90.

MAES' MEERS <4> : *maesmeerssche*, 1431, SAG-330/20, 57v; in *maesmeersch* in loe, 1463, SAG-330/29, 400v; *Maesmersch*, 1600, RAG-AF 4796, 16r.

MAGER BILKSKEN <5> : het *maegherbilckxken*, 1696, RAG-Lo 8, O.

MANS BILK <5> : in lovendeghem up de heerelichede vander keure ghenampt de *mansbulck* anden scoordam, 1557, RAG-RvVI 972, 24r; *mansbilck*, 1572, ARA-RK 45197, 42v; den *mansbilck*, 1687, RAG-Lo 114, 147v.

MARIEN STEDE <3?> : *marien stede*, 1396, SAG-330/10, 236r.

MARTENS STEDE <1> : gheheeten Mr *Martinsstede*, zuut sheerenstrate, 1600, RAG-AF 4796, 54r.

MARTJENS DONK <9> : in **nootkins donc*, 1480, SAG-330/35, 240r; inden diefhouck ghenampt *martkin donck*, 1572, ARA-RK 45197, 44v; *martkin donck*, 1572, ARA-RK 45197, 116v; den *martendonck*, ca.1685, RAG-Lo 243IX, 94; *maertiensdonck*, noordt het straetien, ca.1685, RAG-Lo 243IX, 101.

MASTELUINBILK <6> : *mesteluyn bulck*, oost het meyenbroeckstraetien, ca.1685, RAG-Lo 243VI, 26.

MAURIJNTJE <4> : het *mauryntien*, zuyt de Looimeerschen, ca.1685, RAG-Lo 243IV, 287.

MAYSEN : int bosschelkin dat men eedt *dmaysen*, 1415, SAG-301/23, 114r.

MEERSELKEN <7> : gheheeten *tmeersschelken*, west de lieve, 1608, RAG-Vi 98, 32r; het *meerschelken*, ca.1685, RAG-Lo 243VII, 30.

MEERSELKEN <10> : ghenampt *tmeerschelkin* ... an schoordam, 1572, ARA-RK 45197, 108r.

MEERSGAT <6> : inde Breede Straete, o. het *meesgat*, 1674, RAG-Lo 151, O; het *mesgadt*, 1674, RAG-Lo 110, 111r; —, 1679, RAG-Lo 112, 87r; over het *meersgat*, ca.1685, RAG-Lo 243VI, 35; west *tmeersgat*, id, 36; het *meisgat*, 1690, RAG-Lo 114, 239r; het *meirschgat*, 1696, RAG-Lo 115bis, 28v.

MEESBOS <9> : *meesbosch*, o. Baetsdreve, ca.1685, RAG-Lo 243IX, 134.

MEESTERKEN <6> : Inghel de Meester het *meesterken*, noordt *tmeyenbroeckstraetien*, ca.1685, RAG-Lo 243VI, 98.

MEESTERS BOS <10> : *meestersbosch*, zuyt Gillis de meester, ca.1685, RAG-Lo 243X, 94.

MEIBOS(SEN) <3> : Vellare slijcncke zijde ... in den *meybosch*, 1600, RAG-AF 4796, 44v; de *meybosschen* ... west het kerckenvelt, 1617, RAG-Lo 103, 8r; den *meybosch*, 1627, RAG-Lo 103, 127v; —, 1629, RAG-Lo 103, 159v; —, 1658, RAG-Lo 108bis, 154v; —, ca.1685, RAG-Lo 243III, 134; 137.

MEIE : een goet gheheeten de *meye*, 1477, SAG-301/54II, 21v.

MEIENBROEK <10> : een stick lants dat men heet *meyenbrouck*, ca.1550, ARA-WK 3098, O; een stick ghenamt den *meyenbrouck*, suut schoordam, oost *meyenbrouckstratkin*, 1598, RAG-WS 397, 46r; den *meyenbroeck*, 1689, RAG-Lo 114, 200r.

MEIENBROEK : *tabbeluenkin* ... in *meyenbrouc*, 1402, SAG-330/12, 199r; *meyenbrouc*, 1408, SAG-330/14, 53r, 87v; *meybrouc*, 1473, ARA-RK 1089, 171v; —, 1473, ARA-RK 1090, 143r; te *meyenbrouc* in *lovendeghem*, 1510, SAG-301/71, 131r; den *Meyenbrouc*, 1517, SAG-301/74II, 148v; daer men theedt in *meyenbrouc*, 1520, SAG-301/76, 137r; in *meyenbrouck*, 1528, SAG-330/50, 24r; daer ment heet *meyebrouck*, 1530, SAG-301/85, 183r; In den *meybrouc*, 1534, SAG-301/88, 129r; daerment heet in *meyebrouck*, 1537, ARA-WK 3098, O; daer ment eedt *meyenbrouck*, 1549, SAG-301/102, 193r; een ghemet bosch In *meyebrouck*, 1550, SAE-1009, 266r; in *meyenbrouc*, 1563, RAG-K/Lo 13; up *meyenbrouck*, 1572 kop. 1606, RAG-DFH 228, karton 38, 19v; —, 1572, ARA-RK 45183, 9v, 13r, 23r; —, 1572, ARA-RK 45197, 6r/v, 31r, 100r; over de lieve daerment heet in *meyenbrouck*, 1578, SAG-GB 166, 20r; *Meybrouck*, 1578, ARA-WK 3117, O; —, 1595, ARA-WK 3125, O; *meyenbrouck*, 1598, RAG-WS 397, 44r; —, 1613, SAG-330/131III, 38r; —, 1654, RAG-Lo 107, 59v; —, 1668, RAG-Lo 149, O; —, 1674, RAG-Lo 110, 108v; —, 1677, RAG-Lo 111, 69v; in *Meyenbroeck*, 1693, RAG-Lo 115, 73r. Zie ook *GOED TE MEIENBROEK*, *HOGHE MEIENBROEK*.

MEIENBROEKSTRAATJE : Inde prochie van lovendeghem up de kue(re) van *meybrouc straetkin*, 1433, SAG-330/20, 248v; in den brouc daerment heet an *meybroucx straetkin*, 1439, SAG-330/22, 135r; neffens *meye brouc straetkin*, 1504, ARA-RK 1091, 34r; *meyenbroucstraetkin*, 1520, SAG-301/76, 137r; up *meye broucx straetkin*, 1533, RAG-RvVI 961, 92r; *tmeyebrouc straetkin*, 1534, SAG-301/88, 129r; *meyenbrouck straetkin*, 1537, ARA-WK 3089ter, O; —, 1549, SAG-301/102, 193r; lancx *meyenbrouckstraetken*, ca.1550, ARA-WK 3098, O; *meyenbrouc straetken*, 1555, SAG-301/107, 99v; an *meyenbrouc straetkin*, 1563, RAG-K/Lo 13; inde *meybrouckstrate*, 1570, SAE-1010, 174v; *meyenbrouckstraetken*, 1572 kop.1606, RAG-DFH 228, karton 38, 20r; *tmeyenbrouckstraetkin*, 1572, ARA-RK 45183, 9v, 23r, 62r, 78v; —, 1572, ARA-RK 45197, 6r/v; 59v, 63r, 71v; *meybrouckstraetkin*, 1578, ARA-WK 3117, O; —, 1595, ARA-WK 3125, O; het *meyenbrouck straetkin*, 1598, RAG-WS 397, 36v, 46r; an *meyenbrouckstraetken*, 1613, SAG-330/131III, 38v; *meyenbrouckstraetken*, 1627, RAG-Lo 103, 122v; —, 1632, RAG-Lo 103, 209r; *tmeyenbrouckstraetgen*, 1659, RAG-Lo 148, O; *meyenbroeckstrate*, 1668, RAG-Lo 149, O; het *meyenbrouckstraetken*, 1672, RAG-Lo 110, 10r; *meyenbrouckstraettien*, 1685, RAG-Lo 153, O; het *meyenbroeckstraetien*, ca.1685, RAG-Lo 243VI, 91; het *meybroeckstraetien*, ca.1685, RAG-Lo 243X, 17; *meyenbroeckstraeten*, 1693, RAG-Lo 115, 60r.

MEIENHOEKSSEN <6> : *tmeyenhoeckxken*, west den Schoordam, noordt *tmeyenbroeckstraetien*, ca.1685, RAG-Lo 243VI, 91.

MEIERIJ <5> : een goet ... gheheeten de *meyerie* van lovendeghem, 1451, SAG-301/41II, 28v; een goet binnen lovendeghem van ouds ghenaeamt wesende de *meyerie*, 1490, SAG-301/61, 42r; de *meyerie*, 1603, RAG-Lo 242, 48r.

MER CLAYS STUK <10> : *mer clays stick*, 1572, ARA-RK 45197, 59r.

MERE <6> : onder *meere*, ca.1550, ARA-WK 3098, O; te *meere*, 1563, RAG-K/Lo 13; de *Meere*, 1578, ARA-WK 3117, O; —, 1595, ARA-WK 3125, O; de *meire*, ca.1685, RAG-Lo 243VI, 66; inde *meere*, 1691, SAG-32/62, O. Zie ook *HEKSMERE*, *KWERMEREN*.

MERELSTRAATJE : een partije lants inde *meerlaerstraete*, 1659, RAG-Lo 148, O; d'algracht, zuyt het *meirelstraetien*, 1680, RAG-Lo 153, O.

MERRIEBILK <8> : een stic landts ghenaeamt den *meeriebilk*, oost de lieve, 1536, SAG-330/54, 96r; den *merebilck* op de heerlicheide van Nieuwenhove, oost de Ghentsche Lieve, 1668, RAG-Lo 149, O; *meerebulck*, 1668, RAG-Lo 109, 103v; ghenaeamt de *meerebielck*, 1674, RAG-Lo 110, 109r.

MEYERS <10> : landts diemen eedt de *meyers*, 1536, SAG-330/54, 94r.

MEYERS MEERS <6> : de *meyersmeersch* ter Breedestraete, 1677, RAG-Lo 111, 87r.

MEYKENS STEDE <3> : Item *meykins stede*, 1551, SAG-330/69, 85r; *meykenssteede*, 1596, SAG-330/119, 99v; gheheeten *meykenstede*, noort sheerenstraete, 1600, RAG-AF 4796, 1v; *meyckinsstede*, id, 1v.

MIDDELLEEN : het *middelleen*, ca.1685, RAG-Lo 243II, 163.

MIDDELSTE BRAAM <5> : de *middelste braem*, 1376, SAG-301/5, 103r.

MIDDELVONDELKEN <5> : het *middelvondelken*, zuyt den waterloop, ca.1685, RAG-Lo 243V, 118.

MIERLE <10> : twee ghemeten landts ghenaept de *myerle*, 1535, SAG-330/53, 88r; ghenaept den *mierle* ende thende ... inden diefhouck, oost de ghendtsche lieve, 1572, ARA-RK 45197, 102v; de *mierle*, oost de Lieve, ca.1685, RAG-Lo 243X, 49.

MIERLEMEERS <10> : *mierlemeersch*, ca.1685, RAG-Lo 243X, 52.

MINSTE VIERKANT <1> : het *minste Viercant*, west het luybeckstraetien, 1688, RAG-Lo 114, 193r; het *minste viercant*, 1696, RAG-Lo 115, 215r.

MOEIAL <3> : Den *moeyial*, ca.1685, RAG-Lo 243III, 108.

MOEIEN <10> : de *moeyen*, o. sheerenstraete, ca.1685, RAG-Lo 243X, 3.

MOERSTRAAT : de *moerstrate*, 1603, RAG-Lo 242, 73r; de *moerstraete*, ca.1685, RAG-Lo 243IX, 6.

MOLEN <4> : saylant ghenaept den *meullene*, noort den waterloop, 1652, RAG-Lo 106, 77r.

MOLEN <7> : een stick lants ande *muelene*, 1551, SAG-330/69, 84v.

MOLEN <2> : de *muelen te lovendeghem*, 1396, SAG-330/10, 236v; voor de *muelen* zuudoost den oostvelschen keerckwech, ontrent de cautere 1600, RAG-AF 4796, 31r; de *meulene*, 1664, RAG-Lo 108bis, 19r; de *meulene*, 1671, RAG-Lo 109, 226v; den *meulen van Lovendeghem*, 1674, RAG-Lo 110, 84v; op den

cautere bij den *muelene*, **1675**, RAG-Lo 110, 116r; bij den *muelen*, **1678**, RAG-Lo 111, 133v; ontrent *lovendeghemmeulen*, noordt den oostveltschen kerckwech, **1686**, RAG-Lo 114, 121v; een partije cauterlandt bij de *meulen van lovendeghem*, noordt ... den slach van den *meulen* naer de kercke, **1689**, RAG-Lo 114, 222r. Zie ook *OOSTMOLENWAL*, *WATERMOLEN*.

MOLENAARSSTRAAT : tender *meule(n)naerstraete*, **1522**, ARA-WK 3086bis, O; tender *muele(n)naerstraete*, **1557**, ARA-WK 3110, O.

MOLENAKKER <4> : den *muelenackere* an het *indeken, **1589**, SAG-330/109, 73r; den *muelenackere*, **1591**, SAG-330/113, 1r.

MOLENBERG <2> : den *meulenberch*, ca.**1685**, RAG-Lo 243II, 61.

MOLENBILK <7> : *meulenbulck*, w. de straete, ca.**1685**, RAG-Lo 243VII, 44.

MOLENGRACHT : de *muelegracht*, **1603**, RAG-Lo 242, 67r; *meulengracht*, noordt tbrugghemansstraetien, ca.**1685**, RAG-Lo 243VII, 62, 63.

MOLENKOUTER <7> : een ghemet lants up den *muelencaute(re)*, **1551**, SAG-330/69, 84v; op den *muelencautere*, **1631**, RAG-Lo 103, 203v.

MOLENPLAS <1> : *meulenplasch*, ca.**1685**, RAG-Lo 243I, 9; *mueleplas*, **1691**, RAG-Lo 5, 5; op den cauter aenden *meulenplasch*, **1695**, RAG-Lo 5, 2.

MOLENPUT <2> : den *meulenput*, ca.**1685**, RAG-Lo 243II, 60.

MOLENWAL <1> : up de cautere, oost vanden *muelenwalle*, **1504**, ARA-WK 3085, 8v; bij der *muelenwalle*, **1538**, ARA-WK 3090, 6v; den *meulewal*, **1676**, RAG-Lo 111, 18r; oost den oostveltschen slach, zuyt den *meulewal*, **1676**, RAG-Lo 152, O; aenden *meulewal*, **1683**, RAG-Lo 113, 716; den *meulenwal*, ca.**1685**, RAG-Lo 243I, 187, 190.
Zie ook *OOSTMOLENWAL*.

MOLENWALSTUK <1> : het *meulenwalstuck*, ca.**1685**, RAG-Lo 243I, 190.

MOLENWEG : noort den *Muelenwech*, **1600**, RAG-AF 4796, 77v; op den Cauter noordt den *meulewech*, **1667**, RAG-Lo 109, 45v.

MOORTELENKEN <2> : et *Moortelken*, **1554**, ARA-RK 7398, 43v; het *moertelken*, **1617**, RAG-Lo 103, 23v; het *moortelken*, **1674**, RAG-Lo 110, 97v; het *mortelken*, noort den oostveltschen kerckwech, **1675**, RAG-Lo 110, 117r; het

mortelken, 1675, RAG-Lo 151, O; het *moortelken*, ca.1685, RAG-Lo 243II, 148, 149; het *moortelken*, 1694, RAG-Lo 115, 109r.

Zie ook *KOUTERMOORTELE*.

MOORTELESTUK <2> : *tmoerter stic*, 1314, RAG-EB, O; datmen heedt *dmoerterstic*, 1415, SAG-330/15, 304r; *moerterstic*, 1513, RAG-BZ 382, O; et *moortelstic*, 1596, SAG-330/119, 99v; *tmoortelstic* met *tmeersschelkin*, 1597, SAG-330/119, 154r.

MOTJE <8> : het *motien*, ca.1685, RAG-Lo 243VIII, 40.

MOYAERSTEDE <1> : een partie ghe-naempt *moyaer stede*, noordwest het hofstraetken, 1603, RAG-Lo 242, 1r.

MULDERS BILKSKENS <5> : inde breedestraete ghe-naemt de *mulders-bilckxkens*, 1670, RAG-Lo 109, 162v.

MUNTE : zie *LANGE MUNTE*.

MUYNCKX STEDE <11> : *Munckste*, ca.1685, RAG-Lo 243II, 24; inde *muynckxstee*, 1687, RAG-Lo 153, O; een partije landts ghe-naemt in de *muynckxste*, 1687, RAG-Lo 114, 160r.

NEDERE GREIN <10> : een stic gheheetten den *nedren greyn*, west de heerstrate, 1520, SAG-301/76, 137v; den *neren greyn*, 1598, RAG-WS 397, 39v; den *neeren greyn*, west den schoordam, 1633, RAG-Lo 103, 216r; den *neren grein*, 1668, RAG-Lo 149, O; de *neeren grien*, 1668, RAG-Lo 109, 92r; de *neeren grien* op de Keure, 1672, RAG-Lo 110, 46v; *neren grein*, west de schoordamstraete, 1680, RAG-Lo 112, 187v.

NEDERE KRANEOEL <10> : den *neder craenen poel*, 1533, RAG-RvVI 961, 91r; den *nederen craenpoel*, id, 92v.

NEERBILK <9> : den *neerbulck*, n. de dreve, ca.1685, RAG-Lo 243IX, 131.

NEERBOSSSEN <4> : de *neerbosschen*, west den Waterloop, ca.1685, RAG-Lo 243IV, 311; de *neerbosschen*, 1696, RAG-Lo 8, O.

NEERKALE : inde hultsmeersch, zuut de *neer Calene*, 1593, SAG-330/116, 18v; *neercalene*, 1600, RAG-AF 4796, 13r; *nedercalene*, id, 11r; de *neercale*, 1600, SAG-330/124II, 35v; int gheweste ghe-naempt Loo streckende tusschen de hoochcale en(de) de *nedercale*, 1603, RAG-K/Lo 6, 50v; *nedercale*, 1603,

RAG-Lo 242, 43v; *de neercale*, **1610**, SAG-330/130II, 43; *neercale*, **1617**, RAG-Lo 103, 3r, 24v; *nedercale*, **1618**, RAG-Lo 103, 31v; *de nedercalene*, **1619**, SAG-330/135, 32v; *de nedercalene*, **1620**, SAG-330/135, 77v; *neercale*, **1623**, RAG-Lo 103, 111r; *neercaele*, id, 94v; *de nedercalene*, **1625**, SAG-330/138, 78v; *nedercaele*, **1631**, RAG-Lo 103, 194r; *nederkalene*, id, 202v; *nedercalene*, **1632**, RAG-Lo 103, 211v; *nedercale*, id, 211v; *neercale*, **1633**, RAG-Lo 103, 220v; *neercaelen*, **1640**, RAG-Lo 104, 20v; *neercaele*, id, 17v; *nercalene*, **1648**, RAG-Lo 105, 52v; *nercalen*, **1649**, RAG-Lo 105, 70r, 77v; *nercalene*, **1650**, RAG-Lo 105, 96v; *nedercaele*, **1651**, RAG-Lo 107, 9v; *nedercale*, **1652**, RAG-Lo 107, 25r; *neercalen*, **1654**, RAG-Lo 106, 86r; *neercalene*, **1660**, RAG-Lo 106, 169v; *neercale*, **1664**, RAG-Lo 107, 264r; *neercaelne*, **1665**, RAG-Lo 109, 3r; *neercaelen*, *nercallene*, *nercalene*, **1668**, RAG-Lo 149, O; *nedercaele*, **1671**, RAG-Lo 150, O; *neercaelne*, **1672**, RAG-Lo 110, 18v; *nederkaele*, **1676**, RAG-Lo 152, O; *nederkalen*, **1677**, RAG-Lo 111, 67r; *nedercalene*, **1684**, RAG-Lo 114, 29r, 67v; *de neercaelen*, ca. **1685**, RAG-Lo 243IV; *nedercaluwe*, **1686**, RAG-Lo 153, O; *de neercaluwe*, **1686**, RAG-Lo 114, 133r; *Nedercalene*, **1686**, Id, 85r, 157v.

NEFFENS's HONTS STEDE <10> : daerment heedt *neffens shonts stede*, **1520**, SAG-301/76, 137v; *neffens shondts stede*, **1549**, SAG-301/102, 193r; tlandt dat men heet *neffens shonts stede*, **1613**, SAG-330/131III, 38v.

NEGEN GEMETEN <10> : de ix *ghemeten*, **1517**, SAG-301/74II, 148v.

NERINGEN <2> : acht bulcken ghenaeamt de *neringh(en)* ende de crommebulcken, ca. **1685**, RAG-Lo 243II, 194; *de neryngh(en)*, id, 210; *de nerynghen*, id, 212; —, **1696**, RAG-Lo 8, O.

NEVENBILKSKEN <9> : het *neven bulckxken*, west de Lieve, ca. **1685**, RAG-Lo 243IX, 18.

NEYTS KOUTER <2> : Jooris Neyt, den *neytscautere*, noordt den oostveltschen Slach, ca. **1685**, RAG-Lo 243II, 64.

NIEUWE <6> : leen gheleghen ter breeder straten, dat men heedt *dnieuwe*, **1421**, ARA-WK 3071, O.

NIEUWEBILK <6> : inden *nieuwen buelc*, **1431**, SAG-330/20, 57v; den *nieuwen bilck* ghelegen in het *nieuwen bilckstraetken*, **1650**, RAG-Lo 105, 99v; thenden de Breestraete den *nieuwen Bilck*, noort den waeterloop, **1674**, RAG-Lo 110, 70r, 75r; den *nieuwen bilck*, **1684**, RAG-Lo 114, 23v; den *nieuwen bulck*, ca. **1685**, RAG-Lo 243VI, 53; den *nieuwen bilck*, **1697**, RAG-Lo 115bis, 131r.

NIEUWE BILKEN <6> : de *nieuwebilcken*, 1670, RAG-Lo 109, 149r; den *nieuwebilcken*, 1674, RAG-Lo 110, 112v; de *nieuwe bilcken*, zuyt de vischmaert, 1683, RAG-Lo 113, 714; de *nieuwe bulcken*, ca.1685, RAG-Lo 243VI, 58.

NIEUWEBILCKSTRAATJE : het *nieuwenbilckstraetken*, 1650, RAG-Lo 105, 99v; het *nieuwebulckstraetken*, 1658, RAG-Lo 108bis, 112v; *nieuwenbulckstraetken*, id, 102v; —, 1664, RAG-Lo 108bis, 1r; *nieuwenbulckstraetjen*, id, 69r; *nieuwebilckstraetken*, 1674, RAG-Lo 110, 112v; —, 1675, RAG-Lo 110, 119v; *tnieuwbilckstraetken*, 1675, RAG-Lo 151, O; het *nieuwebulckstraetken*, 1679, RAG-Lo 112, 56v, 83r; het *nieuwen bulck straetien*, ca.1685, RAG-Lo 243VI, 54; het *nieuwebulckstraetien*, 1689, RAG-Lo 114, 210v; het *nieuwebilcxkenstraetien*, 1697, RAG-Lo 115bis, 128.

NIEUWE BRUG : up de nieuwe Vaert ande *nieu Brugghe*, 1617, RAG-Lo 103, 19r; aen de *nieuwe brugghe*, 1630, RAG-Lo 103, 188r.

NIEUWENHOVE : zie *GOED TE NIEUWENHOVE, HEERLIJKHEID VAN NIEUWENHOVE*.

NIEUWE VAART : up de *nieuwe Vaert*, 1617, RAG-Lo 103, 19r; de *nieuwe vaert* ofte suytleye, 1623, RAG-Lo 103, 77r; de *nieuwe Vaert*, 1640, RAG-Lo 104, 17r; de *nieuve Vaert*, id, 17r; de *nieu Vaert*, id, 20v; de *nieuwbrugsche Vaert*, 1647, RAG-Lo 105, 35v; de *nieuwe vaert* van Ghendt naer Brugghe, 1649, RAG-Lo 105, 63r; den *nieuwen Vaert*, 1652, RAG-Lo 106, 44v; den *nieuwen Vaert*, 1663, RAG-Lo 108, 33r.

NIEUWMEERS <4> : *nieuwmeersch*, ca.1685, RAG-Lo 243IV, 32.

NOESE WEGEL <6> : drij bulcken leen wesende den *noesschen weghe*l, noordt tmeyenbroeckstraetien, ca.1685, RAG-Lo 243VI, 94.

NOOTKINS DONK : zie *MARTJENS DONK*.

OLIEMOLENWAL <7> : anden *oliemolenwal* up den hautacker, 1610, RAG-Vi 99, 1r.

OLIESTUK <7> : het *oliestuck*, west de straete, ca.1685, RAG-Lo 243VII, 43.

OMAARS MEERSELKEN <5> : *omaersmeersschelken*, 1550, SAE-1009, 266r.

OMMELOOP <10> : den *ommeloo*p, 1533, RAG-RvVI 961, 92v.

OMRINGSKEN <2> : het *omringsken*, ca.1685, RAG-Lo 243II, 100.

ONDERHOOFDEKEN <1> : het *honderhoofdeken*, ca.1685, RAG-Lo 243I, 100; het *onderhoofdeken*, 1696, RAG-Lo 8, O.

OOMKENS BILK <4> : *Oomkensbulck*, zuyt de meerschen, ca.1685, RAG-Lo 243IV, 197.

OOST EN WEST <1> : *oost ende west*, west tlubeckstraetien, ca.1685, RAG-Lo 243I, 34.

OOSTAKKER <4> : een ghemet zaylandt inden *oostackere*, 1589, SAG-330/109, 73v; inden *oostackere*, 1591, SAG-330/113, 1v; *oostackere*, 1593, SAG-330/116, 18v; —, 1600, SAG-330/124II, 35v; —, 1600, RAG-AF 4796, 6r, 41r; —, 1619, RAG-Lo 103, 52r; up den *oostacker*, 1619, SAG-330/135, 32v; —, 1620, SAG-330/135, 77v; den *oostackere*, 1620, RAG-Lo 103, 41r; —, 1623, RAG-Lo 103, 78r; —, 1624, RAG-Lo 103, 98r; —, 1634, RAG-Lo 103, 233v; in de *oostacker*, 1640, RAG-Lo 104, 17v; in een cauterken ghe-naempt den *oostackere*, noort het vijverstraetken, suyt eenen wagenwech, 1656, RAG-Lo 106, 101r; een cauterken ghenomt den *oostackere*, 1656, RAG-Lo 148, O; op den *oostackere*, oost den oostmeersch, 1665, RAG-Lo 109, 8r; *oostackere*, 1672, RAG-Lo 110, 29v; —, 1675, RAG-Lo 110, 133v; *oostackere*, noort het ettynckstraetken, 1679, RAG-Lo 112, 72r; *oostackere*, 1681, RAG-Lo 113, 97; —, 1682, RAG-Lo 113, 375; inden *oostacker*, ca.1685, RAG-Lo 243IV, 128.

OOSTERLINCKBILKEN <6> : *doosterlynckbilcken*, 1659, RAG-Lo 148, O.

OOSTJE <1> : het *oostien*, n. de pieremierestraete, ca.1685, RAG-Lo 243I, 217.

OOSTMEERS <6> : inden *oostmeersch*, 1450, SJKG-657, 106r; inde *oostmersch*, 1551, SAG-330/69, 84v; en le *Oostmersch*, 1554, ARA-RK 7398, 59r; den *oostmeersch*, noord den leegracht, 1629, RAG-Lo 103, 153v; den *oostmeersch*, 1670, RAG-Lo 109, 158r; teynde van de breestraete ghe-naemt *doostmeersch*, 1689, RAG-Lo 114, 204r.

OOSTMEERS <4> : inde *oestmeersch*, 1431, SAG-330/20, 57v; inde selve prochie van Loo inde *oostmeersch*, 1494, SAG-330/40, 34r; in Loo daerment heet de *hoostmeersch*, 1556, RAG-Ka 341, 134r; en l*Oostmeersch*, 1556, ARA-RK 7399, 27v; een ghemet meersch ghe-naempt de *oostmeersch*, 1563, RAG-K/Lo 13; den *oostmeersch*, 1600, SAG-330/124II, 35v; in de *oostmersch*, 1600, RAG-AF 4796, 7r/v, 10v, 33v, 41r; in de *oostmeersch*, suud de cale, 1617, RAG-Lo 103, 10v, 13r; zuud de *hoostmeersch*, 1631, RAG-Lo 103, 202v.

OOSTMOLENWAL <1> : bij den *oostmuelenwalle*, 1431, SAG-330/20, 57v; anden *oostmuelenwal*, 1555, ARA-WK 3101, O; —, 1600, RAG-AF 4796, 38r; up lovendeghem cautere anden *oostmeulewal*, 1603, RAG-Ev 227, 113v; anden *oostmuelewal*, 1603, RAG-Lo 242, 9r; ghenaeamt dAelgracht, suud den *oostmeulewal*, 1618, RAG-Lo 103, 27v; *oostmuelewal*, 1660, RAG-Lo 106, 162r; —, 1678, RAG-Lo 111, 133v; bij den *oostmuelenwal*, 1679, RAG-Lo 112, 56v; een partije cauterlandt bij den *oostmeulenwal*, id, 30v; den *oostmeulenwal*, id, 84r; —, ca.1685, RAG-Lo 243I, 189.

OOSTSTRAAT : noort de *ooestraete*, 1636, RAG-Lo 104, 4v; op Loo een partije noort de *ooststrate*, 1679, RAG-Lo 112, 5v.

OOSTVELD : ter steden daerment heet ten *oestvelde*, 1425, SAG-330/18, 307r; Inden *oostvelt*, 1563, RAG-K/Lo 13; den *hoestvelt*, 1571, SAG-28/41/167, 21r; in *oostvelt*, 1572, ARA-RK 45197, 73r/v; —, 1585, RAG-Vi 55, 46r; den wijck vanden *Oostvelt*, 1603, RAG-K/Lo 6, 1r; —, 1603, RAG-Lo 242, 1r, 22r; Inden *oostvelt*, 1608, RAG-Vi 98, 27v; *oostvelt*, 1619, RAG-Vi 99, 215v; in den *oostvelt*, 1624, RAG-Ka 342, 225; de pieremiëre in den wijck van *oostvelt*, n.o. de pieremiërestraete, 1650, RAG-Lo 105, 90r; *oostvelt*, 1677, RAG-Lo 111, 82v, 132r; in den *oostvelt*, 1697, RAG-Lo 115bis, 52r, 53r, 82v.

OOSTVELDENBILK <8> : den *oostveldenbilck*, 1624, RAG-Ka 342, 225r; een stuck landts ghenaeemt den *oostveldenbulck*, 1678, RAG-Lo 111, 133r.

OOSTVELDSE HEERWEG : *oostveltschen herwegh*, 1683, RAG-Lo 113, 623; den *oostveltschen herrewech*, 1685, RAG-Lo 153, O; den *oostveltschen herrewegh*, 1685, RAG-Lo 114, 51v.

OOSTVELDSE KERKWEG : *oostveltschen keerckwech*, 1600, RAG-AF 4796, 31r; den *oostveltschen kerckwech*, 1612, RAG-As 1028, 61r; den *oostveltschen kerckwech*, 1617, RAG-Lo 103, 24r; den *oostveltschen keerckwech*, 1624, RAG-Lo 103, 103v; *oostveltschen kerckwech*, 1627, RAG-Lo 103, 121v; *oostveltschen keerckwech*, 1628, RAG-Lo 103, 146v; —, 1631, RAG-Lo 103, 203v; den *hoostveltschen kerckwech*, 1658, RAG-Lo 108bis, 115v; den *oostveltschen kerckwich*, 1662, RAG-Lo 106, 190r; den *oostveltschen kerckwech*, 1672, RAG-Lo 110, 17v, 48r; *oostveltschen kerckwech*, 1676, RAG-Lo 111, 28v; den *oostveltschen kerckwich*, 1678, RAG-Lo 111, 134r; den *oostveltschen kerckwech*, ca.1685, RAG-Lo 243I, 1, 3, 8.

OOSTVELDSE SLAG : *oostveltschen Slach*, 1660, RAG-Lo 148, O; *oostveltschen slach*, 1674, RAG-Lo 110, 78r; den *oostveltschen Slach*, ca.1685, RAG-Lo 243I, 23.

OOSTVELDSE WEG : den *oostveltschen wech*, 1603, RAG-K/Lo 6, 1r; —, 1603, RAG-Lo 242, 1r; —, 1623, RAG-Lo 103, 83v; *oostveltschen wich*, 1647, RAG-Lo 105, 29r; den *oostveltschen wech*, ca.1685, RAG-Lo 243I, 22.

OP DE BERG <5> : een parcheel ghenaeamt *op den berch*, suytoost aen de dreve, 1610, SAG-330/130, 70r.

OPPERDAL <1> : den *opperdal*, west het dal, zuyt den kerckwech, ca.1685, RAG-Lo 243I, 2.

OPPERKALE : *oppercaelne*, 1667, RAG-Lo 109, 51v; *oppercaelne*, 1676, RAG-Lo 111, 47r; trabot suyt de *oppercalene*, 1676, RAG-Lo 152, O.

OPSTAL <11> : den *opstal*, nu beplant met holm, ca.1685, RAG-Lo 243II, 6.

OPSTALBILK <11> : den *opstalbulck*, ca.1685, RAG-Lo 243II, 5.

ORSENDONK : en l*Orsendonck*, gisant an Lambecxacke(re), 1548, ARA-RK 7395, 11v; den cheins van den *Ossendonck* gysant en Lambecxacke(re), id, 2r; nomme *Orsendonck*, 1550, ARA-RK 7396, 15r; *Orsendonck*, 1552, ARA-RK 7397, 2v; —, 1556, ARA-RK 7399, 2r, 24r; in *Ossendonck*, noort de Lambeke, 1600, RAG-AF4796, 4v, 56v; in den *ossendonck*, id, 19v, 20r/v; den *Ossendonck*, 1617, RAG-Lo 103, 21v; den *ossendonck*, id, 22v; den *Ossendonck* zuudwest tgescheet van Meerendree, 1632, RAG-Lo 103, 213v; den *ossendonck*, west den waterloop treckende naer Merentre, 1640, RAG-Lo 104, 17r.

OSTS MEERS <5> : *Osts mersch* groet ii buunre ... Item de beelcxkins tenden *Ostsmersch*, groet v ghemete, 1396, SAG-330/10, 236v; ind(e) *Ost(e)mersch* een alf ghemet, 1431, SAG-330/20, 57v.

OUDE GENTWEG : den *auden ghendtwech*, ca.1685, RAG-Lo 243III, 50; noordt den *auden ghentwech*, id, 56.

OUDE HOFSTEDE <10> : de *haude hofstede*, 1533, RAG-RvVI 961, 91v; tsanghelbiers ghenaeamt *doude hofstede*, 1572, ARA-RK 45207II, 36v; *oude hofstede*, 1572 kop. 1603, RAG-DFH 228, Karton 38, 58r.

OUDE LEDE : zuudt *doude Leede*, 1572, ARA-RK 45197, 46v.

OUDE MEERS : *doude mersch*, 1473, ARA-RK 1090, 49r; *doude meersch*, 1504, ARA-RK 1091, 35v; *doude m(er)sch*, 1504, ARA-WK 3085, 2v; *doude mersch*, 1538, ARA-WK 3090, 3r; d*Oude meersch*, 1585, ARA-WK 3118, O.

OUDE STEDE <4> : ligghende in *doude stede*, **1420**, SAG-330/17, 156v; up *doude stede*, **1563**, RAG-K/Lo 13; de *audt ste*, **1619**, RAG-Lo 103, 53r; de *aude stee*, **1662**, RAG-Lo 108, 30r; d'*oude stede*, **1663**, RAG-Lo 108, 33r.

OUDE VEER <4> : een partije landts ghelegghen bij het *oude veer*, noort de leye, **1625**, SAG-330/138, 77v; aen het *Aude Veer*, **1696**, RAG-Lo 8, O.

OUDE WAL : daerment heedt den *hauden wal*, **1529**, SAG-330/50, 64v; den *houden wal*, **1547**, SAG-330/64, 112v, 181r; inden *ouden wal*, **1551**, SAG-330/69, 85r; Inden *hauden wal*, id, 85r; maymeersch ghelegghen anden *hauden wal*, **1563**, SAG-330/80, 170v; een meersch Inden *hauwen wal*, **1593**, SAG-330/116, 18v; anden *oudden wal*, **1597**, SAG-330/119, 154r; naer den *auwen wal*, **1600**, SAG-330/124II, 35v; in *hauden walle*, **1600**, RAG-AF 4796, 61r; Loo ... beghinnende van (der) *hauwen wal*, **1603**, RAG-K/Lo 6, 33r; den *hauwen wal*, **1603**, RAG-Lo 242, 29r; een partije bosch inden *ouden wal*, **1619**, SAG-330/135, 32r; —, **1620**, SAG-330/135, 32r, 77v; —, **1625**, SAG-330/138, 23r; ghelegghen inden *audenwal*, streckende lancxt de Caele, **1659**, RAG-DDB 1534, O; den *Oudenwal*, **1686**, RAG-Lo 114, 139r.

OUDE-WALBRUG : bij de *aude Waelbrughe*, **1663**, RAG-Lo 149, O.

OUDE-WALBRUGSKEN : het *oudde waelbrucxken*, **1633**, RAG-Lo 103, 218v.

OUDE-WALSTRAATJE : noort *thaude wal straetkin*, **1600**, RAG-AF 4796, 61r; suud het *aude waelstraetken*, **1624**, RAG-Lo 103, 99r; suud *daude Waelstrate*, id, 97v; het Walvelt, noordt het *audt Walstraetken*, **1625**, SAG-330/138, 77v; noord het *oudde waelstratken*, **1629**, RAG-Lo 103, 163r; noord het *hauwaelstratgen*, **1641**, RAG-Lo 104, 19v.

OVEN <1> : den *oven*, noordt de Breestraete, ca.**1685**, RAG-Lo 243I, 169.

OVENOOST <1> : den *Ovenoost*, ca.**1685**, RAG-Lo 243I, 215.

OVERKALE (?) : zuudt die *Huevercale*, **1585**, ARA-WK 3118, O.

PAARDEBILK(EN) <10> : de *peerdebilcken*, zuudt tmeyenbrouckstraetken, **1572**, ARA-RK 45197, 71v; den *Peerdenbulck*, ca.**1685**, RAG-Lo 243X, 33.

PAARDEBILK(SKEN) <2> : *tpeerdebilcxken* boven de Rijmeersch, **1563**, RAG-K/Lo 13; een stick Lants ghenaeemt den *peerdenbilck*, **1593**, SAG-330/116, 18v; ghenaeemt *tpeerdebilcxken*, **1600**, RAG-AF 4796, 33r; in den *peerdenbilck*, id, 37r; met *tpeerdebilcxken*, zuut tGoet ten Diepenbroucke, id,

56r; den *peerdebilck*, noort den cautere, **1629**, RAG-Lo 103, 165r; het *peerdenbulcxken*, **1686**, RAG-Lo 153, O; het *peerdebulcxken*, **1689**, RAG-Lo 114, 215r; inden wijck van Appensvoorde, noordt den cauter, ghe-naemt het *peirdenbilckxken*, **1693**, RAG-Lo 115, 106r.

PAARDEBILKSKEN <1> : het *peerdenbilcxken*, **1626**, SAG-330/138, 93r; het *peerdebulcxken*, **1667**, RAG-Lo 109, 61r; het *peerdenbilcxken*, **1669**, RAG-Lo 109, 125v.

PAARDEMEERSELKEN <5> : het *peerdemeerschelken*, **1603**, RAG-Lo 242, 48v; het *peerdemeersschelken*, ca.**1685**, RAG-Lo 243V, 14.

PANNE <4> : de *panne* ofte den langhen vooren, **1684**, RAG-Lo 114, 12r.

PANTER : zie *LAGE PANTER*.

PAPELEUNEKEN <10> : een alf ghemet datmen heet *dbabbeluken*, ... in Meyenbrouc, **1402**, SAG-330/12, 199r; datme(n) heet *dbabbeluken*, **1408**, SAG-330/14, 53r; *papeleunken*, **1533**, RAG-RvVI 961, 92v; ghe-naempt *papeleune kindt* ... up meyenbrouck, **1572**, ARA-RK 45183, 13r.

PAPENBILK <3> : den *papenbilck*, **1600**, RAG-AF4796, 21r; den *paepenbulck*, **1617**, RAG-Lo 103, 22v; den *pappenbielck*, zuyt het piltyerijstraetken, **1680**, RAG-Lo 112, 114v; den *papenbilck*, **1681**, RAG-Lo 113, 147.
Zie ook *BEKPAPENBILK*.

PAPENBILKSKEN <3> : het *papenbilcxken*, **1649**, RAG-Lo 105, 66v.

PASBILKSKEN <7> : Landts ghe-naempt *tpas bulcxken*, zuyt de Lieve, **1608**, RAG-Vi 98, 32r; *tpas bulcxken*, **1618**, RAG-Vi 99, 189r.

PASSCHIJNEMEERSELKEN <5> : het **paesschame merschelken*, **1603**, RAG-Lo 242, 48v; het *paesschijne meerschelken*, west de warandedreve, zuyt dachterdreve, ca.**1685**, RAG-Lo 243V, 13.

PASSCHIJTJE RIJCKAERTS STEDE <4> : in de vennekens west *passchijntken Rijckaerts stede*, **1600**, RAG-AF 4796, 13v.

PATAKON <1> : den *pattacon*, zuyt den oostveltschen Slach, ca.**1685**, RAG-Lo 243I, 205.

PATRIJSBILKSKENS <6> : *patrijsbulckxkens*, ca.**1685**, RAG-Lo 243VI, 32.

PAUWEL RIJCKAERTS STEDE <4> : *pauwels rijckaerts stede*, 1625, SAG-330/138, 77v; een partije lands ghenaeamt *pauwels Rijckaerts stede*, zuyt het straetien, west sheerenstraete, 1696, RAG-Lo 8, O.

PEPERBILK <4> : *peperbulck*, west het peperstraetien, noordt de Loostraete, ca.1685, RAG-Lo 243IV, 245.

PEPERSTEDE(KEN) <5> : de *peperstede*, zuutoost de dreve van dheere van lovendeghem, zuutwest sheerenstrate, 1600, RAG-AF 4796, 45r; het *peperstedeken*, zuyt dachterdrevē van tcasteel, west den herwech naer Somerghem, ca.1685, RAG-Lo 243V, 1.

PEPERSTRAAT(JE) : *peperstraete*, 1675, RAG-Lo 110, 117v; —, 1675, RAG-Lo 151, O; het *peperstraetien*, ca.1685, RAG-Lo 243IV, 243, 244, 246, 262, 295; oost het *peperstraetien*, 1697, RAG-Lo 115bis, 137v.

PEVITTEKENS <5> : meerschelken de *peuittekens*, west den huysgaever, ca.1685, RAG-Lo 243V, 77.

PEVITTEMEERS <5> : den *peuittenmeersch*, zuyt sgraevenstraete, ca.1685, RAG-Lo 243V, 81.

PIEREMIERE : streckende van *pieremiers* tot zanghelbiers over die brugghe totten diefhouck, 1504, ARA-RK 1091, 30v; streckende van *pieremiers* tot zanghelbiers, 1531, ARA-WK 3092, O; *pierremies*, 1554, ARA-WK 3100, O; gisans en la *Pieremiere*, 1554, ARA-RK 7398, 59v; *Pieremers*, 1593, ARA-WK 3122, O; in de *pieremeere*, 1600, RAG-AF 4796, 54r; in de *pieremiere* 1648, RAG-Lo 105, 47v; —, 1652, RAG-Lo 107, 26v; in den wijk ghenaeamt de *pieremi*, 1677, RAG-Lo 111, 84r.

PIEREMIERESTRAAT : de *pieremierestrate*, 1603, RAG-K/Lo 6, 65v, 74v; —, 1603, RAG-Lo 242, 112, 56v, 68r; —, 1628, RAG-Lo 103, 138v; *pieremierestraete*, 1628, RAG-Lo 103, 138v, 140r, 141r; —, 1635, RAG-Lo 104, 2r; —, 1650, RAG-Lo 105, 90v; —, 1651, RAG-Lo 106, 41r; —, 1678, RAG-Lo 111, 134v; —, 1679, RAG-Lo 112, 31v, 56r; —, 1681, RAG-Lo 113, 218; —, 1682, RAG-Lo 113, 250; —, ca.1685, RAG-Lo 243I, 217; —, ca.1685, RAG-Lo 243II, 208, 215, 222; de *Pieremierestraete* ofte brielken, ca.1685, RAG-Lo 243VI, 56.

PIETENDONK : inden *pietendonck*, 1659, RAG-Lo 148, O.

PIETENMEERS : daerment heedt te *piet(en) meers*, 1431, SAG-330/20, 57v.

PIETERIGGE <3> : in de lambeke de heelt van eender meersch gheheeten de *pieterigghe*, 1494, SAG-330/40, 34r.

PILTERIJ(EN) <3> : inde *pelterie*, 1600, RAG-AF 4796, 19v, 20v; de *pelterije*, id, 57r; de *pilterie*, 1617, RAG-Lo 103, 8r; op Vellare in de *pilterije*, 1623, RAG-Lo 103, 84r; meersch ghe-naemt de *pilterije*, 1633, RAG-Lo 103, 227r; op den wijck van Vellare ghe-naemt de *pilterijen*, 1638, RAG-Lo 104, 14r; ghe-naemt de **pyenterije*, 1658, RAG-Lo 106, 130r; de **pijenterije*, 1658, RAG-Lo 148, O; de *pilterije*, 1659, RAG-Lo 148, O; —, 1659, RAG-Lo 106, 142v; in de *pilterije*, noort tlambeekstratgen, 1659, RAG-Lo 107, 208r; up Vellaere ghe-naempt de *piltrijs*, 1665, RAG-Lo 109, 1r; in de lambeke ghe-naemt de *pilterije*, 1667, RAG-Lo 109, 52r; de *pilterije*, 1668, RAG-Lo 109, 100v; —, 1668, RAG-Lo 149, O; de *pilterien*, oost de *pilterije*, 1668, RAG-Lo 109, 100v; ghe-naemt de *pilterijen*, 1670, RAG-Lo 109, 159v; de *pilterije*, id, 159v; —, 1676, RAG-Lo 152, O; —, 1676, RAG-Lo 111, 42v; ghe-naemt de *pilterien*, 1679, RAG-Lo 112, 51r, 101r; —, 1680, RAG-Lo 112, 114v; een partije saeylandt gheleghen in de *pilterije*, 1684, RAG-Lo 114 27v; int quartier ghe-naemt de *pilterijen*, zuyt den waterloop, 1685, RAG-Lo 114, 58r; int quartier ghe-naemt de *pijltieren*, 1685, RAG-Lo 153, O.

Zie ook *BIJLPILTERIJ*, *BOSPILTERIJ*.

PILTERIJMEERS <3> : int gheweste ghenampt Vellaere ... den *pilteriemeersch*, 1617, RAG-Lo 103, 22v.

PILTERIJSTRAATJE : *tpilterijstraetken*, 1680, RAG-Lo 112, 114r; *tpilterijstraetien*, ca.1685, RAG-Lo 243III, 107, 123 ev.

PITOIRE <1> : de *pitoire*, ca.1685, RAG-Lo 243I, 188.

PLAATSE : de *plaetse*, 1656, RAG-Lo 106, 103r; —, 1666, RAG-Lo 109, 37v, 38v; —, 1673, RAG-Lo 152, O; —, 1676, RAG-Lo 111, 21r; op *Lovendeghemplaetse*, 1679, RAG-Lo 112, 101v; de *plaetse*, 1681, RAG-Lo 113, 470; —, 1684, RAG-Lo 114, 12v; op de *Plaetse*, 1685, RAG-Lo 153, O; eene herberghe ghe-naempt den Arent op de *plaetse* van Lovendeghem, 1685, RAG-RvVI 8356, 51; —, 1685, RAG-Lo 114, 61r; de *plaetse*, ca.1685, RAG-Lo 243II, 15r, 18; —, 1686, RAG-Lo 174, 133; —, 1687, RAG-Lo 114, 160r.

PLAT MEERSELKEN <4> : een half ghemet ghe-naemt *tplatte merschelkin*, 1600, RAG-AF 4796, 4v-5r.

PLATTE VIER GEMETEN <10> : twee bulcken ghe-naemt de *platte vier ghemeten*, 1685, RAG-Lo 243X, 42.

POEL <1> : een ghemet ligghende ten *poele*, 1431, SAG-330/20, 57v; het cruuslandt thenden *poele*, oost de dreve van tgoet ten Broucke, 1600, RAG-AF 4796, 55v.

POELBILK <1> : *poelbulck*, zuyt daelgracht, ca.1685, RAG-Lo 243I, 172.

POELSLAGSKEN <1> : het *poelslaechsken*, ca.1685, RAG-Lo 243I, 179.

POFFETJE <2> : het *poffetien*, ca.1685, RAG-Lo 243II, 111; oost het *poffetken*, 1691, SAG-32/62, O.

POLLAER(T)S MEERS <4> : een partije ghen(aem)pt den *pollaers mersch*, 1625, SAG-330/138, 78r; ghenaemt de *pollaertsmeersch*, 1696, RAG-Lo 8, O.

POORTGAT <4> : te(n) *portgate*, 1376, SAG-330/6, 29v; ten *poortgate*, 1600, RAG-AF 4796, 7v.

PRAETS BOGAARD <1> : *praets bogaert*, ca.1685, RAG-Lo 243I, 48.

PRESTBILK <4> : *prestbulck*, zuyt de Loomeerschen, ca.1685, RAG-Lo 243IV, 288; ghenaempt den *prestbulck*, 1699, RAG-Lo 115bis, 211r.

PRIESTERAGEMEERS : der *priesteraigen meersch*, 1504, ARA-RK 1091, 40r.

PUTMEERS <6> : den *putmeersch*, ca.1685, RAG-Lo 243VI, 82, 84.

RAAPAKKERKEN <3> : het *raep Ackerken*, ca.1685, RAG-Lo 243III, 100.

RAAPBILK <3> : den *raepbilck*, oost de vellaerstraete, 1682, RAG-Lo 113, 566; den *raepbulck*, west crayenbosch, oost den herwech, ca.1685, RAG-Lo 243III, 99; *Raebilck*, 1686, RAG-Lo 153, O; *raebilck*, 1686, RAG-Lo 114, 104v, 107v; den *rabilck*, 1686, RAG-Lo 153, O; den *rapbielck*, 1687, RAG-Lo 153, O; de *raepbilck*, 1687, RAG-Lo 114, 160v; —, 1699, RAG-Lo 115bis, 154r, 196r; *raebulck*, 1700, RAG-Lo 5, 13.

RABAUTS BOGAARD <9> : den *Rabauts bogaert*, oost sheerenstraete, ca.1685, RAG-Lo 243IX, 137, 141.

RABAUTS GEMET <7> : *rabaus ghemet*, 1391, SAG-301/13, 33r; *trabaut ghemet*, 1551, SAG-330/69, 85r; het *rabauts ghemet*, oost de Lieve, zuut sheeren strate van brugghemans ghewat, 1609, RAG-Vi 98, 59r.

RABOT : up de Lieve bij den *rabotte*, 1378, SAG-330/6, 234r; by den *rabotte*, 1607, RAG-Vi 98, 10v; bij het *rabot*, 1609, RAG-Vi 98, 59r.
Zie ook *VERLOREN KOST*, *ZOETE MOEIE*.

RABOT VAN LOVENDEGEM : in de prochie van Lovendeghem voort *tRabot*, 1455, SAG-330/27, 8r; den *Rabotte*, 1531, SAG-330/50, 339r; *trabot*, 1551, SAG-Li 14, O; volghende *tGhendtsche watere*, ghe-naempt de Calene, zeere al drayende tot andt *Rabadt van *Loverghem*, 1563, SAB-NGB/B, 361r; tot anden houtten voetbrugghe, ghe-naempt de Larebrugghe, by *tRabbadt te *Loverghem*, id, 370v; an *tRabot*, 1603, RAG-Lo 242, 24v; an *trabot*, zuut de cale, id, 25r; west *trabot*, suyt de oppercalene, 1676, RAG-Lo 152, O.

RABOTMEERS <3> : de *Rabotmeersch* ligghende in een meerder partije noordt seker landstraetien, zuyt de calene, 1696, RAG-Lo 8, O.
Zie ook *GROTE RABOTMEERS*.

RAMAYNS EINDEN <10> : de *Ramaynsende(n)*, 1533, RAG-RvVI 961, 91v.

RAMBURGBOOM <5> : anden *ramburchboom* rechte van de breedestraete tot de gracht tusschen dhofstede en de voorenste begijnne, 1668, RAG-Lo 149, O.

RAMONKENSTRAATJE : een stick landts ghe-naempt de schijackere, west het *ramonkenstraetken*, 1617, RAG-Lo 103, 9v.

RECHTE BILKSKEN <5> : *trechte bilcxkin*, 1572, ARA-RK 45183, 63v.

REEP <5> : den *Reep*, 1549, SAG-301/102, 193r; int gheweste daerment heet het Gravestraetken ... den *reep*, zuud den waterloop, 1627, RAG-Lo 103, 122r.

REEP <2> : tgoet ten Walle ... zuut een capelrije ghe-naempt de *Reepe*, 1555, ARA-WK 3101, O; den *reep*, 1596, SAG-330/119, 99r; —, 1600, RAG-AF 4796, 1v; —, 1635, SAG-330/138, 23r.

REIMSDREEF : noort de *Reimsdreve*, oost de boschstraete, ca.1685, RAG-Lo 243IX, 51.

REPEN <2> : oost sheerenstrate, drie sticken ghe-naemt de *reepen*, 1600, RAG-AF 4796, O; de *reepen* up den cautre oost an *tbeyaertstraetken*, 1603, RAG-Lo 242, 20v; de *Reepen*, ca.1685, RAG-Lo 243II, 192; de *reepkens*, id., 191.

REUS BILKEN <10> : Arent de Reu ... de *Reusbulcken*, zuyt het meyenbroeckstraetien, ca.1685, RAG-Lo 243X, 68.

REYNENBERG <7> : den *Reynenb(u)rch*, noortwest de hoochstraete, ca.1685, RAG-Lo 243VII, 10; een stuck lands ghenaeamt den *rijnenbergh*, daer den voetwech overloopt met het haudtbulcxken, 1685, RAG-Lo 114, 51r.

REYNIERKOUTER <2> : den *Reyniercauter*, noordt den oostveltschen Slach, ca.1685, RAG-Lo 243II, 66.

REYTERS STUK : zie *RUYTERS STUK*.

RIET <6> : de meersch int *riet*, 1431, SAG-330/20, 57v; een half bunder Landts ... het *riet*, 1553, RAG-RvVI 970, 357v.

RIJCKENS STEDE <4> : *Rijckensste*, oost het straetien, ca.1685 kop.1706, RAG-Lo 243IV, 211.

RIJKE BERG <4> : den *Rijken berch*, 1415, SAG-301/23, 114r; een stick lants ghenaeamt den **Ryckenden*, 1589, SAG-330/109, 73r; den *Rijckenbeerch*, 1591, SAG-330/113, 1v; *rijckenbergh*, 1600, RAG-AF 4796, 12v; 68v; eenen bulck ghenaeamt den *rijcken beerch*, op den wijck van Loo, oost de lantstrate, 1619, RAG-Lo 103, 47r; den **Rijckenburch*, 1619, SAG-330/135, 32r; 1620, SAG-330/135, 77v; den *Ryckenberch*, 1625, SAG-330/138, 78r; den **reyckeborch*, 1647, RAG-Lo 105, 13r; den *Rijckenberch*, 1663, RAG-Lo 149, O; den *rijckenberch*, 1663, RAG-Lo 108, 40r; den *rijckenbergh*, 1665, RAG-Lo 108bis, 169r; de *rijckenbeirch*, 1665, RAG-Lo 148, O; den *Ryckenberch*, 1666, RAG-Lo 109, 33v; —, 1671, RAG-Lo 109, 238v; den *Rijeckenberch*, 1671, RAG-Lo 150, O; den *Rijckeberch*, 1682, RAG-Lo 113, 490; den *Rijcken bergh*, 1696, RAG-Lo 8, O.

RIJMEERS <2> : de *Riemersch*, 1396, SAG-330/10, 236v; le *rietmersch*, 1473, ARA-RK 1090, 49r; de *rijtmeersch*, 1504, ARA-RK 1091, 35v; de *rytmersch*, 1504, ARA-WK 3085, 2v; den *rijtmersch*, 1538, ARA-WK 3090, 3r; ung pretz nomme le *Rymeersch*, 1548, ARA-RK 7395, 9r; *Rijtmersch*, 1550, ARA-RK 7396, 11v; le *Rymeersch*, 1554, ARA-RK 7398, 25r; le *Rymersch*, 1556, ARA-RK 7399, 16v; peerdebilcxkin boven de *Rymeersch*, 1563, RAG-K/Lo 13; den *rymeersch*, 1585, ARA-WK 3118, O; de *Rijmeersch*, 1589, SAG-330/109, 73r; *Rijmeersch*, 1591, SAG-330/109, 1r; de *rijmersch*, 1656, RAG-Lo 148, O; de *rijmeersch*, 1672, RAG-Lo 110, 41r; op den cauter de *rijmeersch*, 1686, RAG-Lo 114, 133r; boven de *reymeersch*, suyt de *rijmeersch*, 1686, RAG-Lo 153, O; op Keirckelaere de *Rijmeirsch*, 1697, RAG-Lo 115bis, 157v.
Zie ook *TEUNTJES RIJMEERS*.

RIJMEERSBILK <2> : inden *trijmersch buelc*, 1472, SAG-330/32, 39r.

RIJSTRAATJE : le *Rijstraetkin*, 1548, ARA-RK 7835, 11r; *rijstraetken*, 1600, RAG-AF 4796, 30r; *lancxt trijstraetken*, 1603, RAG-Lo 242, 14r; *triestraetken*, 1658, RAG-Lo 106, 127v; —, 1658, RAG-Lo 148, O; *rijstratgen*, 1662, RAG-Lo 107, 240r; in de Kerckelaerestrade, an het *reysstraetken*, 1668, RAG-Lo 109, 89v; het *reysstraetken*, 1668, RAG-Lo 149, O; *trijstraetien*, ca.1685, RAG-Lo 243II, 49; —, 1689, RAG-Lo 114, 227v.

RIJTSTRAAT : ligghende boven de *rijtstraete*, 1676, RAG-Lo 111, 46v; ligghende boven de *rijdtstraete*, 1676, RAG-Lo 152, O.

ROBUNDER <1> : het *Roo bunder*, zuyt den oostveltschen Slach, ca.1685, RAG-Lo 243I, 150, 151.

ROELANDT <4> : den *Roelandt*, n. de Straete, ca.1685, RAG-Lo 243IV, 161.

ROEYKENS KOUTERKEN <2> : het *Roeykens cauterken*, noordt den oostveltschen Slach, ca.1685, RAG-Lo 243II, 89.

ROEYKENS PUTTEN <2> : twee bulcken de *roeykensputten*, noordt den cautercandt, ca.1685, RAG-Lo 243II, 93.

ROGGHEMANS HOFSTEDE <4> : In loenacker In *Rogghemans hofstede*, 1463, SAG-330/29, 400r; *Rogghemans stede*, 1600, RAG-AF 4796, 36r.

RONDE BEGIJN <5> : inde *Ronde begijne*, zuyt den Waterloop, ca.1685, RAG-Lo 243V, 111.

RONDE BILCK <9> : den *ronden bilck*, zuyt tarwestick, 1608, RAG-Vi 98, 32r; den *ronden bilck*, 1618, RAG-Vi 99, 188v; —, ca.1685, RAG-Lo 243IX, 16.

RONDE PUT <5> : west den *ronden put*, ca.1685, RAG-Lo 243V, 24, 29.

ROOTGRACHT : noort den *rootgracht*, 1600, RAG-AF 4796, 13r; de *rootgracht*, 1663, RAG-Lo 149, O; den *Roodtgracht*, ca.1685, RAG-Lo 243IV, 236; den *Roodtgracht*, id, 237, 239, 241; den *Rootgracht*, 1696, RAG-Lo 8, O.

ROSTIJNE : zie *WOESTIJNE*.

ROT <4> : *trot*, ca.1550, ARA-WK 3098, O; *tRot*, 1578, ARA-WK 3117, O; *tRot*, 1595, ARA-WK 3125, O; de *rote*, 1623, RAG-Lo 103, 64r; in Loo, het *rodt*, 1685, RAG-Lo 114, 72r; inden grooten gansevijvere, oost De Roo met het *Rodt*, ca.1685, RAG-Lo 243IV, 204; het *roodt*, 1685, RAG-Lo 153, O.

RUTSAERT <3> : Jan Rutsaert, den *Rutsaert*, ca.1685, RAG-Lo 243III, 148.

RUYTER(KEN) <5> : den *Ruyter*, sgravenstraetien, ca.1685, RAG-Lo 243V, 128; *Ruyterken*, zuyt tgravenstraetien, id, 127.

RUYTERIGGEN <5> : de *Ruyterigghe(n)*, z. sgravenstraetien, ca.1685, RAG-Lo 243V, 125; de *Ruyterigghen*, 1686, RAG-Lo 114, 128r, 129v; de *Ruyterigghe*, zuyt het straetgen, 1686, RAG-Lo 153, O.

RUYTERS BILK <9> : Jan ende Christoffel de Ruyter, den *Ruytersbulck*, west de straete, oost de boschstraete, ca.1685, RAG-Lo 243IX, 60.

RUYTERS STUK <9> : ten heeckxkene ghenaeamt *reyters stick*, 1572, ARA-RK 45197, 28v; *reyters stick*, id, 48r; Joos De Ruyter fs Jans het *Ruytersstuck*, ca.1685, RAG-Lo 243IX, 95; het *Ruytersstuck*, ca.1685, RAG-Lo 243IX, 96.

SANGELBIERS : streckende van pieremiers tot *zanghelbiers* over die brugghe totten diefhouck, 1504, ARA-RK 1091, 30v; van pieremiers tot *zanghelbiers* over de brugghe totten dieffhouck, 1531, ARA-WK 3092, O; tenden *sanghebiars*, 1545, SAG-301/99, 69v; *Zonghelbiers*, 1554, ARA-WK 3100, O; *tzanghelbiers*, 1572, ARA-RK 45207II, 14v; *zanghelbiers*, 1572 kop. 1603, RAG-DFH 228, Karton 38, 22r; *tSanghebiars*, 1572, ARA-RK 45207II, 36v; *tzanghelbres*, 1572, ARA-RK 45183, 57v; bij *sanghelbiers*, 1572, ARA-RK 45197, 78r; *Zonghelbiers*, 1593, ARA-WK 3122, O; *sanghelbiers*, 1603, RAG-Lo 242, 71r; daerment nompt *Sanghelbiers*, 1664, RAG-Lo 150, O; *Sanghelbiers*, 1677, RAG-Lo 152, O; daerment namt *Sanghelbies*, 1677, RAG-Lo 111, 85r; ghenaeamt den Grooten Bilck daerment naempt *tSanghelbirs*, 1677, RAG-Lo 111, 91r.

SANGELBIERSBRUG : tot *zanghelbiers* over die *brugghe*, 1504, ARA-RK 1091, 30v; —, 1531, ARA-WK 3092, O; *sanghelbiers brugghe*, 1533, RAG-RvVI 961, 91r; an *sangheliers brugghe*, 1563, RAG-K/Lo 13; tgoet te kerchove ... *sanghelbiersbrugghe*, op de oostzijde van de lieve, 1572, ARA-RK 45197, 72r; afgaende van *sanghelbiersbrugghe*, 1572, ARA-RK 45197, 72r; *tsanghelbiersbrugghe*, 1572, ARA-RK 45197, 77v; —, 1572, ARA-RK 45207II, 13v; *sanghelbiersbrugghe*, 1572 kop.1606, RAG-DFH 228, Karton 38, 22r; —, 1603, RAG-Lo 242, 62v; van cutenbeerch streckende tuschen de pieremiere strate ende de Lieve tot *sanghelbier Brugghe*, 1603, RAG-K/Lo 6, 74v; *Brugghe ghenaeamt Shanghelbiers*, begin 17e, (vóór 1613), SAG-Li 40, kaart; *Sanghelbiersbrugghe* alias claver Brugghe, einde 17e, id; *sanghelbiersbrugghe*, ca.1685, RAG-Lo 243VI, 61.

SANGELBIERSSTRAAT : *Sanghelbiersstraete*, ca.1685, RAG-Lo 243VIII, 56.

SANNE BEECKX BILK <10> : den *Sannebeeckxbulck*, oost de Lieve ende de straete, ca.1685, RAG-Lo 243X, 13.

SARENBOSS <4> : *Sarenbosch*, noort de Loostraete, oost het Imbeeckstraetien, ca.1685, RAG-Lo 243IV, 320.

SARGIESTUKKEN <1> : inde *Saergiestucken*, zuyt het middelslaechsken, ca.1685, RAG-Lo 243I, 137, 138, 139.

SCHAAF <10> : ghenaeemt den *schaef* ... tstraetkin dat loopt van den zelven sticke naer de brede brugghe, 1572, ARA-RK 45197, 65v.

SCHAAP <9> : het *Schaep*, west de Lieve, ca.1685, RAG-Lo 243IX, 87, 88.

SCHAAPBILK <5> : den *Schaepbulck*, west de Warandedreve, noort het straetien van de Warande, ca.1685, RAG-Lo 243V, 10.

SCHAAPKEN <5> : het *schaepken*, noordt de Warande, ca.1685, RAG-Lo 243V, 18.

SCHAAPLANDEKEN <10> : *schaeplandeken*, ca.1685, RAG-Lo 243X, 115.

SCHAPENMEERS <4> : den *schapenmersch* in Chartruesengoet, 1600, RAG-AF 4796, 5v, 64r.

SCHAPERKEN <9> : *schaeperken*, z. de Lieve, ca.1685, RAG-Lo 243IX, 86.

SCHAUT : in den *Schaut*, 1600, RAG-AF 4796, 44v.

SCHEEBILKSKENS <10> : de *Scheebulckxkens*, west ende noordt het gescheet van Waerschoot, ca.1685, RAG-Lo 243X, 96.

SCHEETSTUKSKEN <1> : *scheetstuckxken*, ca.1685, RAG-Lo 243I, 101.

SHELPSLAND <10> : up meyenbrouck ... ghenaeemmt *schelpslandt*, 1572, ARA-RK 45197, 8r.

SCHEMINKELHUIZEKEN <4> : daer een cleene woninghe up staet gheheeten *tseminkelhuusekin*, 1431, SAG-330/20, 57v.

SCHERPE AKKERMEERS <2> : De *Scherpe acker meersch*, ca.1685, RAG-Lo 243II, 117.

SCHERPHUL <10> : het *scherphul*, **1610**, SAG-330/130, 70r; den *scherptshul*, **1679**, RAG-Lo 112, 57; *Scheppshul*, ca.**1685**, RAG-Lo 243X, 97.

SCHEUTMEERSEN <6> : de *Scheutmeerschen*, ca.**1685**, RAG-Lo 243VI, 66.

SCHIJTAKKER : een stick lants ghe-naempt de *schijtacker*, west het ramonkenstraetken, **1617**, RAG-Lo 103, 9v.

SCHIJEMANS BROEK <4> : een ghemet mersschen ghelegghen daerment heedt *schijemans brouc*, **1486**, SAG-330/37, 210r.

SCHIJTHAGE <1> : lancxt de *scijthaghe*, **1603**, RAG-Lo 242, 3r; up denselven cautere eene partije lants ghen(aem)pt de *schijthaeghe*, **1626**, SAG-330/138, 93r; *schijthaghe*, **1628**, RAG-Lo 103, 146v; de *schietthaghe* op den cautere, **1667**, RAG-Lo 109, 61r; de *schijthaghe*, **1669**, RAG-Lo 109, 125v; de *schijthaeghen*, **1686**, RAG-Lo 114, 97v; —, **1686**, RAG-Lo 153, O; de *schijthaeghe*, **1688**, RAG-Lo 114, 180r.

SCHILD VAN BOURGOGNE <2> : eene behuude stede ghestaen ende ghelegghen inde prochie van lovendeghem, wesende eenen herberghe gheheeten den *scilt va(n) bourgoingne(n)*, **1478**, SAG-330/34, 92r; d'une taverne nomme l'*Escu de Bourgoingne*, **1550**, ARA-RK 7396, 17v; l'*Escu de Bourgoingne*, **1554**, ARA-RK 7398, 40r; l'*Escu de Bourgoingne*, **1556**, ARA-RK 7399, 44v; een camere Inden *schilt van borgoenge(n)*, **1571**, SAG-28/41/167, 32v; den *Schilt van Bourgoignen*, oost trijstraetken, zuyt Laerstrate, **1600**, RAG-AF 4796, 18r; den *Schilt van Bourgoignen*, id, 29v, 43v; den *schilt van boergoenjen*, **1620**, RAG-Vi 99, 244v; den *Schilt van Bourgoignen*, **1628**, RAG-Lo 103, 135v; op den Wijk van Laerstraete ghe-naemt den *Schilt van Bourgoingnen*, **1631**, RAG-Lo 103, 199r; den *schilt van Borgoignen*, voortijds gheweest hebbende eene herberghe, **1652**, RAG-Lo 106, 60v; een behuysde hofstede ghe-naemt den *schilt van bourgoignen* in de Laerstraete, oost trieststraetken, suyt tsheerenstraete, **1658**, RAG-Lo 106, 127v; eene behuysde hofstede ghe-naemt den *Schilt van Bourgoignen*, **1658**, RAG-Lo 148, O; *schilt van bourgongen*, **1662**, RAG-Lo 107, 240r; den *Schildt van Boergoengen*, **1682**, RAG-Lo 113, 407.

SCHIPPERS AKKERMEERS <2> : den *Schippers Acker meersch*, ca.**1685**, RAG-Lo 243II, 114.

SCHOORDAM : an den *schoordam*, **1557**, RAG-RvVI 972, 24r; ter daesdonc anden *schoerdam*, **1563**, RAG-K/SMG, O; an den *schoordam*, **1563**, SAG-301/114, 134v; den *schoordam*, **1572**, ARA-RK 45183, 11r, 61r; an *schoordam*, **1572**, ARA-RK 45197, 6r/v; den *schoordam*, id, 14v, 47v, 108r; —, **1593**, SAG-330/

116, 6r, 19r; de strate ghe-naemt *schoordam*, **1598**, RAG-WS 397, 39v, 46r, 47v; *schoordam*, **1600**, RAG-AF 4796, 47r; tot an den *schoordam*, **1603**, RAG-Lo 242, 48r; anden *schoordam*, **1603**, RAG-K/Lo 6, 56r, 65v; noch een parcheel an **Schoori dam*, **1610**, SAG-330/130, 70r; de straete ghe-naempt den *schoordam*, **1613**, SAG-330/131III, 38v; thenden den *schoordam*, **1630**, RAG-Lo 103, 175r; tusschen den brouckmeersch ende den *schoordamme*, zuud den waterganck, **1631**, RAG-Lo 103, 183v; den *schoordam*, **1632**, RAG-Lo 103, 209r; —, **1679**, RAG-Lo 112, 14v; —, **1680**, RAG-Lo 112, 106 ev; —, **1681**, RAG-Lo 113, 168; —, ca. **1685**, RAG-Lo 243V, 105.

SCHOORDAM : up den *Schoordam*, **1555**, SAG-301/107, 99v; daerment heet den *Schoerdam*, **1560**, RAG-Zo 230, 159v; bij tgheweste ghe-naemt den *Schoordam*, **1598**, SAG-330/112, 31v; *Schoordam*, **1599**, RAG-K/WS 29, 35r.

SCHOORDAMMEERS <5> : *schoordammeersch*, **1572**, ARA-RK 45197, 6r.

SCHOORDAMSTRAAT(JE) : *schoordamstrate*, **1572**, ARA-RK 45197, 6v; inde huusgavers, oost het *schoordamstraetkin*, **1572**, ARA-RK 45183, 62r; ant *schoordamstraetkin*, **1600**, RAG-AF 4796, 52v; de *schoordamstraet*, **1680**, RAG-Lo 112, 187v; de *schoordamstraete*, ca. **1685**, RAG-Lo 243V, 159.

SCHOORNE : thenden *scorne*, **1572**, ARA-RK 45183, 67v.

SCHULDLAND <3?> : *scult lant*, **1484**, SAG-330/36, 471r.

SCHUURBILK <4> : sur quatre cens verges de terre nomme le *Schuerbilck*, **1556**, ARA-RK 7399, 32r; *schuerbilck*, zuut sheerenstrate, **1600**, RAG-AF 4796, 10r; *schuerbulck*, id, 64v; den *schuerbilck*, zuud de loostrate, **1632**, RAG-Lo 103, 213r; den *Schuurbilck(en)*, **1640**, RAG-Lo 104, 17r.

SCHUURBOSSSELKEN : het *scuerbosschelken*, **1603**, RAG-Lo 242, 48v.

SCHUURSTUK <1> : *tscuurstic*, **1431**, SAG-330/20, 57v; up *tscurstic*, **1490**, SAG-330/38, 380r; ghe-naemt het *schuerstick*, **1668**, RAG-Lo 149, O.

SEKMEERS <2> : op den cautere boven de **schermeersch*, **1681**, RAG-Lo 113, 3; den *Seckmeersch*, ca. **1685**, RAG-Lo 243II, 74; een partije meersch ... de *seckmeersch*, zuyt tgoet der Diepenbroecke, **1688**, RAG-Lo 114, 215r.

SELDEWATTEN <6> : de *Seldewatten*, ca. **1685**, RAG-Lo 243VI, 72.

SER HERKINS MEERS : *Serherkinsmersch*, **1600**, RAG-AF 4796, 62v.

SER JANS MEERSEN <2> : *S(er) Jans Meerschen*, 1548, ARA-RK 7395, 5v; 14r; *S(er) Jan Meerschen*, 1550, ARA-RK 7396, 22v; le *S(er) Jan Meersschen*, id, 6v, 21v; sur le coutere deseur *Ser Jans Mersschen*, 1552, ARA-RK 7397, 8r; le pret appelle *Sergans Mersschen*, sur le coutre de Lovendeghem, id, 31r; les *Sergans Mersschen*, 1554, ARA-RK 7398, 51v; les *Sergansmeersschen*, id, 10r, 38r, 51v; les *Sergans Merschen*, 1556, ARA-RK 7399, 36r; *Sergeans Merschen*, id, 7v; —, 1558, ARA-RK 7400, 31r; le *Sergeans Mersschen*, id, 31r; boven *Ser Jansmersch*, 1600, RAG-AF 4796, 78r; in *Ste Jansmersch*, id, 2r; de *sergeantsmeersschen*, noort den cauter, 1676, RAG-Lo 111, 54r; ghenaeamt de *Sergandtsmeersschen*, 1676, RAG-Lo 152, O; suyt *Sinte Jans Meersschen*, 1681, RAG-Lo 113, 190; op den wijck vande *St Jans Meersschen*, noordt den Cautere, 1682, RAG-Lo 113, 603; de *St Jans meerschen*, noordt den Cauter, ca.1685, RAG-Lo 243II, 54; *St. Jansmeersschen*, 1690, RAG-Lo 114, 268r; in de *St Jansmeerschen*, 1696, RAG-Lo I, O.

SER LIEVENS BROEK <4> : in loe in *sher lievins brouc*, 1424, SJKG-1232, 18r; in loo ligghende neffens *ser lievins brouc*, 1431, SAG-330/20, 57v; in *s(er) lievins brouc*, 1463, SAG-330/29, 400v; *Ser Lievensbrouck*, 1600, RAG-AF 4796, 15r/v, 36v.

SER WOUTERS BROEK <5> : tussche(n) Love(n)deghe(m) en(de) beke, lands en(de) mersche dat heet *ser wouters brouc*, 1371, RAG-K/SMG 387, 40r.

SIMOEN BETS BILKSKEN <4> : ter plaetsen daerment heet *symon bets beelcxkin*, 1457, SAG-330/27, 523v.

SIMOEN BETS STEDE <4> : in *Symoen Betsstede*, 1600, RAG-AF 4796, 9v.

SIMOEN FIERIJNS STUK : *simoen fierijns stic*, 1338, RAG-SV, O.

SINGEL <5> : *Cinghele*, 1603, RAG-Lo 242, 49r.

SINGELBILKSKEN : *tsynghelbilcxken*, 1610, SAG-330/130, 70r.

SINGELEN <2> : de *singhele(n)*, 1447, SAG-301/39, 137r.

SINT-MARTENSBOS <4> : bosch ligghen(de) in *ste martins bosch*, 1589, SAG-330/109, 73v; in *Ste martens bosch*, 1591, SAG-330/109, 1v; noort *Ste Martinsbosch*, 1600, RAG-AF 4796, 4v, 70r; *Ste Martens Bosch*, 1600, SAG-330/124II, 35; in *Ste martens bosch*, 1619, SAG-330/135, 32v; —, 1620, SAG-330/135, 77v; in *Ste Martensbosch*, 1620, RAG-Lo 103, 40v; *Ste Martens bosch*, 1623, RAG-Lo 103, 65v.

SLAAKT <5> : inde *slaect*, 1431, SAG-330/20, 57v; de **slagt*, 1486, SAG-330/37, 210r; de *slaect*, 1517, SAG-301/74II, 21v; een stic gheheeten de *slaect*, 1520, SAG-301/76, 137v; de *slaect*, 1549, SAG-301/102, 193r; een partije ghenaeamt den *slach*, 1610, SAG-330/130, 70v; een stick landts ghenaeamt de *slaect*, 1613, SAG-330/131III, 38v; *slack(t)*, 1633, RAG-Lo 103, 216v.

SLAKBILK <5> : *Slackbulck*, o. den Schoordam, ca.1685, RAG-Lo 243V, 163.

SLANGEBOSSELKEN <3> : *slanghebosschelken*, noort tvellaerstraetien, ca.1685, RAG-Lo 243III, 145.

SLEIAARD <8> : in de selve prochie up den *sleyaert*, 1402, SAG-330/12, 199r; up den *sleyaert*, 1408, SAG-301/14, 53r; ghenaeamt den *sluyaert*, west an het holken, oost de lieve an den *sluyaert*, 1674, RAG-Lo 110, 108v.
Zie ook KORTE SLUIER, LANGE SLUIAARD, LIEVESLUIER.

SLOCKX AKKER <4> : in den *acker van Marten Slock*, zuyt de Looimeerschen, 1647, RAG-Lo 105, 22v; den *acker van Marten Slock*, 1649, RAG-Lo 105, 71r; ghenaeamt *Slockxackere*, 1684, RAG-Lo 114, 18v; *Slockx Acker*, ca.1685, RAG-Lo 243IV, 182, 193; in *Slockx Acker*, zuyt de Looimeerschen, id, 190.

SLOCKXBILKEN <4> : ghenaeamt *Slockx bulcken*, zuyt Slockx Acker, ca.1685, RAG-Lo 243IV, 182.

SLOENS (?) STEDE : in *sloensten stede*, 1600, RAG-AF 4796, 12r; ghenaeamt de *Sloens Stede*, west de loostrate, 1631, RAG-Lo 103, 12r.

SLOK <10> : den *Slock*, zuyt de Straete, ca.1685, RAG-Lo 243X, 29.
Zie ook BEGIJNENSLOK.

SLOMSTUK <5> : het *slomstuck*, ca.1685, RAG-Lo 243V, 71.

SLUISBEKE : recht van Visscherien in een water ligghende an de *sluus beke* in de prochie van lovendeghem, 1413, SAG-301/22, 52r.

SLUISBILK <6> : de *sluusbielc*, 1532, ARA-WK 3088, O; den *sluysbilck*, noort den waterloop, 1670, RAG-Lo 109, 181r; een partije meersch ghenaeamt den *sluysbulck*, noordt den Waterloop, 1681, RAG-Lo 113, 130.

SLUISBILKEN <6> : de *sluusbeelken* ligghende by den goede te nieuwenhove, 1502, ARA-WK 3077, O; de *sluus Beelken*, 1504, ARA-RK 1091, 33v; de *sluusbeelken*, 1553, ARA-WK 3099, O; —, 1595, ARA-WK 3124, O.

SLUISMEERS <6> : den *sluysmeersch*, **1618**, RAG-Lo 103, 27v; de *sluysmeersch*, **1657**, RAG-Lo 148, O; —, **1657**, RAG-Lo 119v, 120r..

SMALLE <9> : ghe-naempt *tsmalle* up tghescheede van lovendeghem ende waerschot, **1572**, ARA-RK 45197, 91r; de *Smalle* daerdoor scheede vande prochie van Waerschoot, ca.**1685**, RAG-Lo 243IX, 138, 139.

SMETS KOUTER <2> : *Smets cauter*, n. den oostveltschen Slach, ca.**1685**, RAG-Lo 243II, 155.

SOETENS BILK <4> : ghe-naemt *soetens beelc* van de Slayt, **1486**, SAG-330/37, 210r; *Zoetinsbilck*, **1600**, RAG-AF 4796, 17r; ghe-naemt den **soetenbilck*, **1675**, RAG-Lo 110, 130r; —, **1675**, RAG-Lo 151, O; *Soetinckxbulck*, oost het gansevijverstraetien, ca.**1685**, RAG-Lo 243IV, 173.

SPEECKAERTHEK <1> : *Speeckaerthecke*, **1600**, RAG-AF 4796, 27r.

SPEIKEN <1> : *speyken*, ca.**1685**, RAG-Lo 243I, 62.

SPELKOREN <4> : up *tspelcore(n)*, **1420**, SAG-330/17, 156v.

SPIILDOORNS STUK <4> : in *spildoorens stic* in loo, **1431**, SAG-330/20, 57v.

SPILLAERTS STUK <4> : in *spillaere stic*, **1600**, SAG-330/124II, 35v; *spillaertsstic*, z. de Wallekins, **1600**, RAG-AF 4796, 67r; *spillaerts stick*, id, 8r; den *Spillaere*, **1634**, RAG-Lo 103, 238r; —, **1671**, RAG-Lo 109, 241v.

SPLETE <3> : de *splete*, ca.**1685**, RAG-Lo 243III, 114.

SPRIETBILK <10> : den *ghesprieten Bulck*, **1675**, RAG-Lo 110, 131v; op dheerliche de van de kuere ghe-naemt den *ghesprieten Bulck*, **1675**, RAG-Lo 151, O; *sprietbulck*, o. het meyenbroeckstraetien, ca.**1685**, RAG-Lo 243X, 99.

SPROT <4?> : an *tsprot*, **1415**, SAG-301/23, 114r.

SPURT <10> : den *spurt*, **1603**, RAG-Lo 242, 88v; inden *speurt*, west het ghescheet, ca.**1685**, RAG-Lo 243X, 88.

STAESKENS STEDE <4> : nu een hofstede ghe-naemt *Staeskens Ste*, zuyt het dreefken, ca.**1685**, RAG-Lo 243IV, 261.

STANDAERT <6> : *Standaert*, ca.**1685**, RAG-Lo 243VI, 54.

STANDAERTS MEERS <5> : twee bulckxkens *Standaerts meersch*, ca.1685, RAG-Lo 243V, 68.

STEDE TE VELLARE <3> : *stede te vellaere*, 1600, RAG-AF 4796, 23r; *stede op vellare*, oost sheerenstrate, noortwest tlambeecstraetkin, id, 24r; ghenampt de *Stede te Vellaere*, 1617, RAG-Lo 103, 16r.

STEDE TEN WALLE <4> : ghenampt de *Stede ten Walle ofte Watermuelene*, oost, zuut ende west de Strate, 1600, RAG-AF 4796, 2v.

STEDE TER WATERMOLEN <4> : Item een stic ghenampt de *stede ter Watermuelene*, 1589, SAG-330/109, 73r; een stick lants ghenampt de *stede ter watermuelen*, 1591, SAG-330/113, 1r; de *stede ter watermuelene*, 1600, RAG-AF 4796, 6r; ghenampt de *Stede ten Walle ofte Watermuelene* oost, zuut ende west de Strate, id, 2v; ontrent den Wale de *stede ten watermuelene*, id, 40v.

STEELANDS BOSSEN <4> : suyt *Steelans bosschen*, 1683, RAG-Lo 113, 626; noordt den *bosch van dheere Steeland*, 1696, RAG-Lo 8, O.

STEENBILKSKEN : een ghemet ghenampt *tsteenbilcxken* ... noort de Laermersch, 1600, RAG-AF 4796, 3v.

STEPS BILKSKEN <2> : het *stepsbulckxken*, zuyt het dreefken, ca.1685, RAG-Lo 243II, 204.

STICHEL : zie *BERGSTICHEL*.

STIERBOS <5> : un bois leez le chasteau contenant iiiic xlix verges nommez le *Styr Bosch*, 1548, ARA-RK 7395, 10r; *Styr Bosch*, 1550, ARA-RK 7396, 13r; *Stier Bosch*, 1552, ARA-RK 7397, 17r; —, 1554, ARA-RK 7398, 29r.

STIJL : zie *ELZENEN STIJL*, *HULSTIJL*.

STIJLKENSWEGE : gheleghen te *stijlkins weghe*, 1420, SAG-330/17, 152r; een ghemet bij diepenbrouck, o. & w. *stijlkinsweghe*, 1600, RAG-AF 4796, 80v; *Stilkensweghe* ofte heckstraetien, id, 31r; an *stilkensweghe*, oost het straetien naer de breestraete, 1679, RAG-Lo 112, 88r; bij *stijlkensweghe*, 1680, RAG-Lo 112, 208v; aen *stijlkensweghe*, 1690, RAG-Lo 114, 233v.

STIJLKENSWEGE <1> : een partije cauterlandt ghenampt *stilckensweghe*, 1680, RAG-Lo 112, 114v; an *Stilkensweghe*, 1684, RAG-Lo 114, 41r; *Stijlkensweghe*, zuyt den oostveltschen Slach, ca.1685, RAG-Lo 243I, 75.

STOFFELDRIES <5> : *stoffeldries*, 1550, SAE-1009, 266r; den **tolfenen Driesch*, noort sgravenstraetien, 1686, RAG-Lo 114, 129v.

STOFFELKENS BILKSKEN <1> : lants ... ghe-naemt *Stoffelkensbilcxken*, noord de pieremierestraete, 1635, RAG-Lo 104, 2r; in de pieremi-ere ghe-naempt *stoffelkensbilcxken*, 1662, RAG-Lo 108, 10v.

STOMME BILKSKEN <3> : op Vellaere ghe-naemt het *stommebilcxken*, 1699, RAG-Lo 115bis, 248r.

STOMMELING(BILKEN) <3> : *Stomelinchbilck*, 1600, RAG-AF 4796, 20v; de *Stommelincbulcken* ghelegen tenden tvellaerestraetken, 1617, RAG-Lo 103, 8r; een half bunder ghe-naemt den *Stommelynckbilck*, west sheerenstraete, 1640, RAG-Lo 104, 22r; den *Stommelincbilck*, 1680, RAG-Lo 112, 183v; *stommelinc*, 1690, RAG-Lo 114, 245v.

STOMMELINGBILKSKENS <3> : de *stomelinchbilcxkins*, 1600, RAG-AF 4796, 21v, 22v.

STOPPELEN : zie *EVENSTOPPELEN*.

STRAAT NAAR VINDERHOUTE : de *straete naer vinderhaute*, ca.1685, RAG-Lo 243 II, 1; o. de *straete naer vinderhaute*, ca.1685, RAG-Lo 243III, 4.

STRAK MEERSELKEN : *strack mersschelkin*, 1600, RAG-AF 4796, 22v.

STRATEN : zie *GOED TER STRATEN, HEERLIJKHEID TER STRATEN*.

STREEPBOS <8> : leen den *streepbosch*, west de Pieremierestraete, ca.1685, RAG-Lo 243VIII, 36.

STREEPKEN <7> : *tstrepken* up den hautackere neffens den muelenwal, 1607, RAG-Vi 98, 10v.

STREEPT <3> : an de *streept*, 1415, SAG-301/23, 114v; beneden de *streept*, 1600, RAG-AF 4796, 21v.

STREPE <10> : in de *strepe*, 1431, SAG-330/20, 57v; den *streep*, 1600, RAG-AF 4796, 14r; oost de *strepe*, 1664, RAG-Lo 150, O; —, 1666, RAG-Lo 109, 27v; —, 1671, RAG-Lo 109, 216r.

STRINGEBILKEN <10> : de *stringhe Bulcken*, 1533, RAG-RvVI 961, 91v.

STROGHES MEERS : ligghende daer me(n)t heet up *stroghe meersch*, 1408, SAG-330/14, 87v.

STROOM : aen de *stroom*, 1700, RAG-Lo 5, O.

STROOMBILK <8> : de *stroombulck*, ca.1685, RAG-Lo 243VIII, 49.

STUIFLAND <1> : een partije landts ghenaeamt het *stuyflandt*, 1681, RAG-Lo 113, 130; het *stuyflandt*, noordt tcleyn slaechsken, ca.1685, RAG-Lo 243I, 192.

STUIVENBERG <4> : wijck van Loo ghenaeamt den *Stuyvenbergh*, 1696, RAG-Lo 8, O.

SUKKELSTUK <1> : het *Suckelstuck*, ca.1685, RAG-Lo 243I, 86; t*Suckelstuck*, oost het cleen slaeghsken, 1696, RAG-Lo 8, O.

SUNINGBOS : *suninchbosch*, 1600, RAG-AF 4796, 62r; metten *sueninchbosch* ... zuut de loostraete, id, 3r.

TAETS BILK <10> : ghenaeamt den *taetsbilck*, zuud het meyenbrouckstraetken, 1627, RAG-Lo 103, 122v; *taetsbulck*, ca.1685, RAG-Lo 243X, 120.

TARWEBILK <6> : den *taruwen belc*, 1447, SAG-301/39, 137r; ghenaeamt den *taruw(en) buelck*, 1517, SAG-301/74II, 148v; den *taruwe(n) bulc*, 1520, SAG-301/76, 137v; den *tarwen bilck*, 1549, SAG-301/102, 193r; den *taerwbulck*, ca.1685, RAG-Lo 243VI, 27.

TARWEBILK <7> : den *taerwe bilck*, 1609, RAG-Vi 98, 59r.

TARWESTUK <7> : een stick lants ... gheheeten *tarwe stick*, 1608, RAG-Vi 98, 32v; het *tarwestick*, 1618, RAG-Vi 99, 188v.

TEERWURM <4> : ghenaeamt den *terwurme*, oost dheere metten Warande, 1600, RAG-AF 4796, 42r; een partije landts in Loo ghenaeamt den *teerwuerme*, 1683, RAG-Lo 113, 709; den *teirwurm*, ca.1685, RAG-Lo 243IV, 256.

TEUNTJES RIJMEERS <3> : *theuntiens Rymeersch* ... zuyt de caelen, ca.1685, RAG-Lo 243III, 45.

THIJS COENBILK <4> : den *thyscoenbulck*, ca.1685, RAG-Lo 243IV, 260.

THIJS' MEERS <5> : den *thijsmeersch*, ca.1685, RAG-Lo 243V, 155.

TIEN GEMETEN <3> : de *thien ghemeten*, ca.1685, RAG-Lo 243III, 29.

TIENDE PENNING <1> : den *thiende penninck*, zuyt den oostveltschen slach, noort den Middelslach, 1668, RAG-Lo 109, 82r; den *thiende penninck*, 1669, RAG-Lo 109, 140v; den *Xe penn(inck)*, 1674, RAG-Lo 110, 79v; *thienden penninck*, ca.1685, RAG-Lo 243I, 147, 148, 149.

TIENDEVRIJKEN <2> : *thiendevrijken*, n. den oostveltschen Slach, ca.1685, RAG-Lo 243II, 199, 200.

TIENHONDERD ROEDEN <4> : ghe-naemt de *thienhondert Roeden*, zuyt de Loo-meerschen, ca.1685, RAG-Lo 243IV, 144.

TIEN VIJVENTWINTIG ROEDEN <1> : ghen. de *thien vijfentwintigh Roen*, zuyt den oostveltschen Slach, 1697, RAG-Lo 115bis, 83v.

TIERIJN HUSSINS <10> : ghe-naemt den *tierijn huussins*, 1598, RAG-WS 397, 35v; den *tierennuycen*, zuyt het dreefken, west het meyenbroeckstraetien, ca.1685, RAG-Lo 243X, 75.

TIJKESTEDEKEN <2> : het *tijckestedeken* met een deel inde dreve, ca.1685, RAG-Lo 243II, 83.

TUSSENBILK <9> : den *tusschenbulck*, zuyt den waterloop, noordt het landtstraetien, ca.1685, RAG-Lo 243IX, 113.

TUSSENBUR <4> : den *tusschenbuer*, noordt de Loostraete, ca.1685, RAG-Lo 243IV, 235; den *tusschenbuer*, 1697, RAG-Lo 115bis, 136v.

TUSSENKOUTER <2> : de *tusschencauter*, ca.1685, RAG-Lo 243II, 102.

TUSSENSTE BILK <9> : ghe-naempt den *tusschensen bilck* ... zuudt twaterganckxkin, 1572, ARA-RK 45197, 56r.

TUSSENSTE BLOMBILK <10> : tusschen Lovendeghem ende Waerschoot ghe-naemt den *tusschensten blombilck*, 1670, RAG-Lo 109, 182v.

TUSSENWEGE <1> : *Thusschenweghe*, 1600, RAG-AF 4796, 32r; op de cauter daerment nompt *tusschen weghe*, 1649, RAG-Lo 105, 83r; den *tusschenwech*, zuyt den Oostveltschen Slach, ca.1685, RAG-Lo 243I, 24; den *tusschenweghe*, noort den breestraetschen Wech, zuyt den oostveltschen Slach, id, 63.

Zie ook *KERKETUSSENWEGE*.

TWEEDE BOSSTUK <10> : het *tweede bosstuck*, **1598**, RAG-WS 397, 36v.

TWEEDE INGELAND <2> : *tije ynghelant* **1551**, SAG-330/69, 85r.

TWEEDE VIJVER(S) <4> : een stede op den *ijdevivere*, zuut de strate, noort de calene, **1600**, RAG-AF 4796, 11v; boven de *ijdevivers*, id.

TWEE GEMETEN <9> : Item hondert roed(en) lants ligghende in de *twee ghemeten*, **1480**, SAG-330/35, 240r; het *twee ghemeetgien*, **1598**, RAG-WS 397, 37v; *twee ghemeten*, ca.**1685**, RAG-Lo 243IX, 78.

Zie ook *BINNENSTE TWEE GEMETEN*, *BOSACHTIGE TWEE GEMETEN*.

TWIJFELMEERSELKEN <6> : het *twyffelmeerschelken*, noordt den waterloop, ca.**1685**, RAG-Lo 243VI, 13.

UITGANG <1> : den *uuytganck*, ca.**1685**, RAG-Lo 243I, 50.

Zie ook *HOGHE UITGANG*, 's *HEREN UITGANG*.

VAART : ghebleven in de *Vaert*, **1617**, RAG-Lo 103, 24v; de *Vaert*, **1620**, RAG-Lo 103, 40v; zuud de *groote Vaert*, **1623**, RAG-Lo 103, 94v; het delven van de *Vaert*, **1656**, RAG-Lo 106, 100v; den *Vaert*, **1696**, RAG-Lo 8, O.

Zie ook *BRUGSE VAART*, *GENTSE VAART*, *NIEUWE VAART*.

VARENTBILK <3> : beneden de streept ... gheheeten den *varentbilck*, zuytoost tvellaerestraetken, **1600**, RAG-AF 4796, 22r.

VARENTBILK <7> : een parcheel lants ghenaeamt den *Varentbulck*, **1618**, RAG-Vi 99, 189r; den *Vaerensbulck*, ca.**1685**, RAG-Lo 243VII, 11.

VARENTBOS <10> : de *varent bosch*, **1533**, RAG-RvVI 961, 92r.

VARENTDONK <7> : bij den rabotte ... ghenaeamt den *varentdonck*, oost streckende de Lieve, **1607**, RAG-Vi 98, 10v; den *Varendonck*, **1610**, RAG-Vi 99, 1r; *Varendonck*, ca.**1685**, RAG-Lo 243VII, 75.

VEER : te lovendeghem bij den *veere*, **1484**, SAG-330/36, 533v; een hofstede ... gheleghen te lovendeghem gheheeten te *veere*, **1556**, RAG-Kaa 341, 134r; jn de heegale bij den *veere*, **1559**, RAG-RvVI 973, 191v; up *tveer*, **1563**, RAG-K/Lo 13; zuyt het *veer*, een stede ten *vere*, **1600**, RAG-AF 4796, 2v; up *tveer*, id, 6v; voor *tveer*, id, 61v; beghinnende van an *tveer*, **1603**, RAG-K/Lo 6, 50v; tot an *tveer*, **1603**, RAG-Lo 242, 30r.

Zie ook *OUD VEER*.

VEERBRUGSKEN : den lochtynckbilck ... ontrent het *veerebruchskén*, z. de neercaelen, n. den traechel van de nieu Vaert, **1640**, RAG-Lo 104, 20v.

VEERMEERS <4> : *veermeersch*, **1603**, RAG-Lo 242, 46v; in de *veermeersch*, **1641**, RAG-Lo 104, 23r; inde *veermeersch*, suyt de Caelne, **1685**, RAG-Lo 114, 66r; de *veermeersch*, ca. **1685**, RAG-Lo 243IV, 1; een partije in de Looomeerschen wesende deerste van den *veermeersch*, **1687**, RAG-Lo 114, 141r; in de *veermeersch*, **1688**, RAG-Lo 114, 173r; de *veirmeersch*, suyt de Caelne, **1690**, RAG-Lo 114, 247r.

VELD <4> : tChartruesen goet ... een ghemet gheheeten het *velt*, **1600**, RAG-AF 4796, 4r; het *velt*, **1634**, RAG-Lo 103, 238r.

Zie ook APPENSVELD, COPPENSVELD, GOED TEN VELDE, OOSTVELD, WALVELD, WIELMAKERS VELD.

VELDAKKER <4> : *Veltackere*, **1600**, RAG-AF 4796, 13v.

VELDEKEN <3> : *tveldekin*, **1534**, SAG-301/88, 129r; int vellaerstraetkin, west *tveldekin*, zuut den papenbilck, **1600**, RAG-AF 4796, 21r; het *veldeken*, **1663**, RAG-Lo 108, 41v; —, **1663**, RAG-Lo 149, O.

VELDEKEN <4> : *tveldekin* an de Laerbrugge, **1420**, SAG-330/17, 156v; *tveldekin*, **1442**, SAG-301/36II, 133r; een ghemet boven het *veldeken*, **1593**, SAG-330/116, 18v.

VELLAARTEINDE <3> : *tvellaert Ende*, noordt tvellaerstraetien, ca. **1685**, RAG-Lo 243III, 146.

VELLARE : up *vellare*, **1494**, SAG-330/40, 34r; up *fellaert*, **1512**, SAG-330/45, 23r; *Vellaere*, **1548**, ARA-RK 7395, 6r, 10r/v; *Vellae(re)*, **1550**, ARA-RK 7396, 7r, 17v; *Vellaire*, **1552**, ARA-RK 7397, 17v; *Vellaere*, id, 8v, 11r, 15r; —, **1554**, ARA-RK 7398, 11r, 29r; —, **1556**, ARA-RK 7399, 11r; sur *Vellare*, **1558**, ARA-RK 7400, 12v; *vellaere*, **1572**, ARA-RK 45207II, 35v; —, **1572** kop. **1606**, RAG-DFH 228, Karton 38, 56v; *Vellare*, **1585**, ARA-WK 3118, O; —, **1600**, RAG-AF 4796, 18v, 19v, 23r; gheleghe up *Vellare*, zuud tLambeckstratken, **1617**, RAG-Lo 103, 8r; int gheweste ghenaeempt *Vellare*, id, 22v; *Vellaere*, **1619**, RAG-Lo 103, 50r; —, **1624**, RAG-Lo 103, 106r; —, **1629**, RAG-Lo 103, 159v; *Vellare*, **1631**, RAG-Lo 103, 192r; op den wijck van *Vellare*, **1638**, RAG-Lo 104, 14r; int quartier van *Vellare*, **1649**, RAG-Lo 105, 78v; op **Welaert*, **1650**, RAG-Lo 105, 103v; op den wijck van *Vellare*, **1657**, RAG-Lo 107, 91r; op *Vellare*, **1659**, RAG-Lo 148, O; op *Vellaere*, **1665**, RAG-

Lo 109, 1r; op den wijck van *Vellare*, 1679, RAG-Lo 112, 51r; den wijck van *vellaere*, 1681, RAG-Lo 113, 143; —, 1683, RAG-Lo 113, 604.

Zie ook *KORTE VELLARE*, *LANGE VELLARE*, *STEDE TE VELLARE*.

VELLAREGAT <5> : voor *tvellaergat*, 1600, RAG-AF 4796, 23v.

VELLARESTRAAT : de *vellarestrate*, 1617, RAG-Lo 103, 7v; de *vellaerstraete*, 1668, RAG-Lo 149, O; —, 1682, RAG-Lo 113, 566.

VELLARESTRAATJE : an *Vellae(re)straetkin*, 1548, ARA-RK 7395, 10v; *Vellaerestraetken*, 1550, ARA-RK 7396, 13r; —, 1552, ARA-RK 7397, 17r; *Vellaerestraetkin*, 1554, ARA-RK 7398, 29v; en *Vellaerestraetken*, 1556, ARA-RK 7399, 20r; zuudt het *Vellaerstraetkin*, 1572, ARA-RK 45207II, 35v; het *Vellehaerstraetkin*, 1572 kop.1606, RAG-DFH 228, Karton 38, 56v; *vellaertstraetkin*, 1600, RAG-AF 4796, 21r/v; *vellaertstratkin*, id, 21v; *tVellaerstraetken*, 1603, RAG-K/Lo 6, 25v; *tvellaerstraetken*, 1603, RAG-Lo 242, 22r, 28v; *tvellarestraetken*, 1617, RAG-Lo 103, 8r; —, 1618, RAG-Lo 103, 25v; het *vellaerestraetken*, 1619, RAG-Lo 103, 36v; *Vellarestratken*, 1624, RAG-Lo 103, 106r; zuud *tvellarestratken*, 1632, RAG-Lo 103, 207v; an *tvellaerestraetgen*, 1633, RAG-Lo 103, 224v; het *vellarestraetken*, id, 226v; int *vellaertstraetken*, 1648, RAG-Lo 105, 45r; *vellaerstraetken*, 1649, RAG-Lo 105, 78v; —, 1656, RAG-Lo 106, 105v; —, 1658, RAG-Lo 106, 125r; —, 1658, RAG-Lo 108 bis, 88r; *tvellaerestraetken*, 1659, RAG-Lo 148, O; *vellaerstraetken*, 1676, RAG-Lo 111, 42v; *vellaerestraetien*, 1682, RAG-Lo 113, 520; *vellaerstraetken*, 1683, RAG-Lo 113, 610; *tvellaerstraetien*, ca.1685, RAG-Lo 243III, 132, 143-145.

VENNEKEN <4> : inde *vennekins*, 1600, RAG-AF 4796, 13v; int *vennekin*, noort de strate, id, 61v; met *tvenneken*, id, 10r; het *venneken* bij den coreelhoven, id, 61r; *venneken*, noort de straete, 1623, RAG-Lo 103, 77r; het *venneken*, 1658, RAG-Lo 108bis, 95v; —, 1662, RAG-Lo 108, 29r; —, 1663, RAG-Lo 108, 51r; —, 1663, RAG-Lo 149, O; —, 1664, RAG-Lo 108bis, 10r; het *venneken*, o. de coegracht, n. de Loostraete, 1674, RAG-Lo 110, 102r; *venneken*, ca.1685, RAG-Lo 243IV, 113.

VERBEELEN BILK <7> : een stic lants ghenaeamt **Vrau beeaets*, 1539, SAG-330/50, 339r; *Vrouwe beelen bulc*, 1551, SAG-330/69, 84v; oost *verbeelen bulc*, 1552, SAG-330/69, 151v.

VERBEELEN STEDEKEN <7> : *verbeelen stedekin*, 1453, SAG-330/26, 73v.

VERBERNDE STEDE <2> *verbernde stede*, ca.1685, RAG-Lo 243II, 209.

VERBERNDE STEDE <2> : een ghemet de *verberrende stede*, **1600**, RAG-AF 4796, 9v.

VERGULDE HOOFD <4> : een huysstede, wesende eene herberghe ghelegghen aen Lovendeghembrugghe ghenaeamt van haudts het *vergulden hooft*, **1657**, RAG-Lo 106, 113r; het *vergulden hooft*, **1657**, RAG-Lo 148, O; wesende herberghe ghelegghen an Lovendeghembrugghe ghenaeamt van oudts het *ghulden hooft*, noort den traeghel, **1665**, RAG-Lo 108bis, 172r.

VERLOREN KOST : tRabbot ghenaeamt *verloren cost*, bij commune vande speyhaudere, **1543**, SAG-Li 14, O; tusschen trabbot *verloren cost* ende soetemoeyen, **1551**, SAG-Li 14, O; neffens tzas vande zelve Lieve, ghenaeamt trabadt te zoetmoye ende *verloren cost*, **1563**, SAB-NGB/B, 361v; tRabot ghenompt *verloren cost* moet de metsere gherepareert anden henden, **1566**, SAG-Li 14, O; an trabot t*verloren cost*, **1603**, RAG-K/Lo 6, 71v; *verloren cost*, **1603**, RAG-Lo 242, 63r, 68r; *Verloren Cost*, **begin 17e** (vóór **1613**), SAG-Li 40, kaart; *Verloren cost rabot*, **einde 17e**, id; het sasken ter plaetsen ghenaeamt *verloren cost*, **1688**, SAG-Li 14, O.

VERLOREN KOSTJE <7> : het *verloren costien*, noordtoost de Lieve, zuyt den traeghel, ca.**1685**, RAG-Lo 243VII, 77.

VERVALLEN HOFSTEDE <2> : de v(er)vallen *hofstede*, noordt het straetien, oost de Pieremierestraete, ca.**1685**, RAG-Lo 243II, 215.

VETTE BILK(EN) <5> : den Langhenbulck, nu de *Vettebulcken*, **1603**, RAG-Lo 242, 49v; den *vetten bulck*, west de Warande, ca.**1685**, RAG-Lo 243V, 35, 36.

VEUREN : zie *BUNDERVEUREN*, *KORTE/LANGE VEUREN*.

VIER BILKEN : daerment heet up de *Vierbuelken*, groot zijnde vier ghemeten, ... Item lxxv roed(en) up de selve *Vierbuelken* ... int heerscap van lovendeghem, **1472**, SAG-330/32, 39r.

VIERENDEEL <4> : *tvierendeel*, **1688**, RAG-Lo 153, O.

VIERENDEELBUNDER <4> : saeylandt ghenaeamt het *vierendeelbundere*, **1623**, RAG-Lo 103, 64v.

VIERENDEELKEN <9> : *tvierendeelken*, zuyt den waterloop, noordt het landtstraetien, ca.**1685**, RAG-Lo 243IX, 116.

VIER GEMETEN <2> : de *iiii ghemeten*, **1603**, RAG-Lo 242, 20r.

VIER GEMETEN <10> : de *vier ghemeten*, **1549**, SAG-301/102, 193r; de *vierghemeten*, ca.**1685**, RAG-Lo 243X, 36.

Zie ook *BREDE, KWADE, LANGE, PLATTE VIER GEMETEN*.

VIERHONDERD ROEDEN <1> : de vier hondert Roed(en), zuyt het middelslaechsken, ca.**1685**, RAG-Lo 243I, 134.

VIERKANT : zie *MINSTE VIERKANT*.

VIERKANTE BILKSKEN <3> : het *vierkante bulcxken*, noort het pilterijstraetien, ca.**1685**, RAG-Lo 243III, 128.

VIJF GEMETEN <6> : een stic Lants gheheeten de *vghemete*, **1456**, SAG-330/27, 330r; twee meerschen leen de *vijfghemete*, zuyt den Waterloop, ca.**1685**, RAG-Lo 243VI, 70.

VIJFHOEK <1> : den *vijfhoeck*, ca.**1685**, RAG-Lo 243I, 225.

VIJFHONDERD ROEDEN <4> : de *vijfhondert Roen*, **1670**, RAG-Lo 109, 164v, 171v; de *vijfhondert Roed(en)*, ca.**1685**, RAG-Lo 243IV, 183.

VIJFHONDERD ROEDEN <10> : de *vijfhondert Roeden*, **1533**, RAG-RvVI 961, 91v.

VIJVER <4> : dheelt van eenen beelcke daer achter ghe-naemt den *Vijvere*, **1508**, SAG-330/43, 365r; *vijvere*, **1600**, RAG-AF 4796, 34v; in den *vijvere*, an de brugge van Lovendeghem, **1681**, RAG-Lo 113, 191.

VIJVERBILK <4> : een stick van houden tijden ghe-naempt den *vyverbilck*, **1569**, RAG-AM 625, 40r; den *vijverbilck*, **1593**, SAG-330/116, 18v; den *viverbilck*, **1600**, RAG-AF 4796, 12r; den *viverbulck*, **1647**, RAG-Lo 105, 26r; ghe-naempt *viverbilck*, **1651**, RAG-Lo 107, 13r; *vijverbulck*, ca.**1685**, RAG-Lo 243IV, 148.

VIJVERKEN <4> : noort *tviverken*, **1600**, RAG-AF 4796, 12r; *tvijverken*, noordt de Loostraete, ca.**1685**, RAG-Lo 243IV, 150.

VIJVERSTRAATJE : het *viverstraetken*, **1600**, SAG-330/124II, 35v; het *viverstraetken*, **1600**, RAG-AF 4796, 9r; oost *tviverstraetken*, **1617**, RAG-Lo 103, 10r, 13r, 18r; *viverstraetken*, **1619**, RAG-Lo 103, 60v; —, **1632**, RAG-Lo 103, 211v; *vijverstraetken*, **1652**, RAG-Lo 106, 48r; —, **1656**, RAG-Lo 106,

101r; het *vivierstraetken*, **1658**, RAG-Lo 108bis, 131v; *tvijverstraetken*, **1660**, RAG-Lo 106, 155r; —, **1663**, RAG-Lo 149, O; —, **1663**, RAG-Lo 108, 36v; —, **1665**, RAG-Lo 148, O; *vijverstraetien*, **1681**, RAG-Lo 113, 228; —, ca.**1685**, RAG-Lo 243IV, 134.

VIJVERSTUK <10> : het *viverstic*, **1533**, RAG-RvVI 961, 91v; *vijverstuck*, ca.**1685**, RAG-Lo 243X, 39.

VINDELAKKERKEN <3> : het *Vindel Ackerken*, oost den herwech, ca.**1685**, RAG-Lo 243III, 10.

VINDERHOUTEBRUG : *Vinderhaute brugghe*, **1603**, RAG-K/Lo 6, 25v; *vinderhaute Brugghe*, **1603**, RAG-Lo 242, 22v.

VINDERHOUTSE BOOM <3> : ligghende neffens den *vinderousten bome*, **1357**, SAG-330/2, 66v.

VISMARKT <6> : de *vischmert*, **1676**, RAG-Lo 111, 28v; op den wijck teynden de breestraete, zuyt de *vischmaert*, **1683**, RAG-Lo 113, 714; inde *vischmerckt*, zuyt tKerckestraetien, ca.**1685**, RAG-Lo 243VI, 57; oost de *vischmaerct*, **1689**, RAG-Lo 114, 210v; op de heerlijchede van de Keure ghenamt de *vismaert*, **1697**, RAG-Lo 115bis, 128r.

VISMES <1> : het *Vischmesch*, n. de breestraete, ca.**1685**, RAG-Lo 243I, 54.

VISSERIJMEERSELKEN <4> : ghenamtt het *Visscherije meerschelken*, ca.**1685**, RAG-Lo 243IV, 23.

VITSENBILK <6> : de *Vitsenbulc*, **1533**, RAG-RvVI 961, 91r; ghenampt *vitsenbilck* zuudt doude leede, **1572**, ARA-RK 45197, 46v.

VITSENSTUK <10> : *tvitstick* up tghescheede van lovendeghem ende waerschot, **1572**, ARA-RK 45197, 92v.

VLAKE : zie *EERSTE VLAKE*.

VLASLEGGER <4> : une pieche de terre nomme le *Vlaslegghere*, **1556**, ARA-RK 7399, 32r; ghenampt de *Vlaslegghere*, **1600**, RAG-AF4796, 10r; den **was legghere*, id, 64v.

VLEIGHERS BILKSKEN <5> : *Vlieghers bilcxken*, **1593**, SAG-330/116, 19v. Zie ook *GROTE VLEIGHERS BILK*.

VLIEGHERS LAND <5> : an t*Vlieghers lant*, 1534, SAG-301/88, 129r.

VLOESBILK <2> : een styck saylant, den *Vloesbulck*, 1624, RAG-Lo 103, 102r; de *Vloesbilck*, 1626, RAG-DDB 1534, 1r; saeylant de *Froesbulck*, id, O; de *Vloesbilck*, gheleghen in Appensvoorde, 1629, RAG-DDB 1534, O; *Froesbulck*, ca.1685, RAG-Lo 243II, 125.

VOGELENZANG <1?> : tender meulenaerstraete te(n) *voghele(n) sanghe*, 1522, ARA-WK 3086bis, O; ten *voghelesanghe*, 1557, ARA-WK 3110, O.

VONDEL <5> : de *wondele*, 1549, SAG-301/102, 193r; ghe-naempt de *vondele*, 1572, ARA-RK 45183, 62v; den *vondele*, 1593, SAG-330/116, 19r.
Zie ook *BEKVONDELKEN*, *MIDDELVONDELKEN*.

VONDELINGBILKSKEN <5> : het *vondelinck bulckxken*, ca.1685, RAG-Lo 243V, 115.

VONDELINGSKEN <5> : *vondelynck(x)ken*, , ca.1685, RAG-Lo 243V, 114.

VOORBILK <2> : den *Voorbilck*, 1600, RAG-AF 4796, O; jeghens den *veurbulck*, 1603, RAG-Lo 242, 20v; den *voorbilck*, id, 20r; den *voorbilck*, 1664, RAG-Lo 108bis, 23r; *voorbilck* over de beyaertstraete, ca.1685, RAG-Lo 243II, 181.

VOORBROEK <5> : de *Voorbrouck*, 1603, RAG-Lo 242, 48v; de *voorbroeck*, zuyt dachterdreve, ca.1685, RAG-Lo 243V, 5.

VOORDE : inde *Voorde*, 1572, ARA-RK 45197, 18v.
Zie ook *APPENSVOORDE*.

VOORDEKEN : t*Voirdeken*, 1554, ARA-RK 7348, 40r, 41r, 45v; *Voerdeken*, 1556, ARA-RK 7399, 25r.

VOORDESTRAAT(JE) : het *voorderstratgen*, 1633, RAG-Lo 103, 216v; de *voorderstraete*, 1664, RAG-Lo 107, 262v.

VOORMEERS <5> : inden *voormeersch*, ca.1685, RAG-Lo 243V, 72.

VOORMEERS <6> : den *voormeersch*, 1658, RAG-Lo 108bis, 98v; —, 1664, RAG-Lo 108bis, 79r.

VOORSTE BOSSTUK <10> : het *voorste bosstick*, 1598, RAG-WS 397, 36r.

VOORSTRAAT : zuut de *vuerstrate*, **1593**, SAG-330/116, 18r/v; zuut de *voorstrate*, **1600**, RAG-AF 4796, 4r.

VORE : zie *VEURE*.

's VOS HOFSTEDE <9> : een stick lants datmen voortijts hiet *svosch hofstede*, **1587**, SAG-GB 6, 24r; *svos hofstede*, **1601**, SAG-GB 8, 15v.

's VOS MEERSELKEN <5> : ghe-naempt *svos meerschelken* ... oost den schoordam, zuudt den waterganck, **1572**, ARA-RK 45183, 61r.

VOSSEBILK <4> : den *vossenbulck*, ca.**1685**, RAG-Lo 243IV, 299; op den wijck van Loo ghe-naemt den *vossenbulck*, **1694**, RAG-Lo 115, 138v.

VOSSEBILKSKEN <5> : *vossenbulckxken*, oost de Schoordamstraete, ca.**1685**, RAG-Lo 243V, 103.

WAAL <9> : den *Wale*, **1600**, RAG-AF 4796, 40r; *Wael*, oost de Waelstraete, ca.**1685**, RAG-Lo 243IX, 29.

WAALKEN <3> : een huys ende erfve ghe-naempt het *Waelken*, **1618**, RAG-Lo 103, 30v.

WAALKEN : pretz entre le *Waelkin* et le Laerbrugghe, **1548**, ARA-RK 7395, 7v; le *Walkin*, **1550**, ARA-RK 7396, 43v, 50r; *Waelken*, id, 9r; —, **1552**, ARA-RK 7397, 12r, 63r; —, **1554**, ARA-RK 7398, 19r, 86v; —, **1556**, ARA-RK 7399, 12v; boven laerbrugghe ... ant *waelkin* daer den watermuelene plachte staene, **1600**, RAG-AF 4796, 51r, 61v; zuut de cale ende het *waelken*, **1603**, RAG-Lo 242, 24v, 82v; aen de Waelbrugghe, ghe-naemt het *Waelken*, **1618**, RAG-Lo 103, 29v; het *Waelken*, **1652**, RAG-Lo 106, 63v; het *Waelken*, noort het straetken naer den auwenwal, **1662**, RAG-Lo 108, 2v; het *Waelken*, **1670**, RAG-Lo 109, 163v; —, **1671**, RAG-Lo 109, 230r; —, **1674**, RAG-Lo 110, 102r; —, **1675**, RAG-Lo 110, 133v; ontrent het *Waelken*, zuyt den traeghel, **1675**, RAG-Lo 151, O; het *Waelken*, ca.**1685**, RAG-Lo 243III, 46, 47; op den wijck van het *Waelken*, **1686**, RAG-Lo 114, 138v.

WAAL(KENS)BRUG : au *Pont de Walkin* audit Lovendeghem, **1550**, ARA-RK 7396, 42v, 43v; au *Pont de Waelken*, id, 42v; aen de *Waelbrugghe*, ghe-naemt het *Waelken*, **1618**, RAG-Lo 103, 29v; wijck van Keercke en Larestrate bij het *Waelkensbrugghe*, **1641**, RAG-Lo 104, 22v.

WAALKENSSTRAAT : de *Waelckens Straete*, ca.**1685**, RAG-Lo 243IX, 24.

WAALPUT <4> : den *waelput*, ca.1685, RAG-Lo 243IV, 29.

WAALSTRAAT : de *Waelstraete*, ca.1685, RAG-Lo 243IX, 151; 152.

WAELPUTS LAND <1> : een partije landts ghenaeamt het *Waelputslandt*, noordt de middelslach, 1682, RAG-Lo 113, 549.

WALEN <9> : de *Walen*, west de *Waelstraete*, zuyt de *moerstraete*, oost het ghescheet van Everghem, noordt den waterloop, ca.1685, RAG-Lo 243IX, 151.

WALLE : zie *GOED TEN WALLE, HEERLIJKHEID VAN TEN WALLE, STEDE TEN WALLE*.

WALLEBILK <10> : metten *Wallebulck*, 1603, RAG-Lo 242, 89v; inden *Wallebulck* n. het gescheet van Waerschoot, ca.1685, RAG-Lo 243X, 103.

WALLEBILKSKENS <9> : twee stucken landt de *Wallebulckxkens*, west de wal, ca.1685, RAG-Lo 243IX, 128.

WALLEKEN <8> : het *Walleken*, ca.1685, RAG-Lo 243VIII, 5; een partije landt ghenaeamt het *Walleken*, inden Oostvelt, 1697, RAG-Lo 115 bis, 53r, 82v.

WALLEKENS <4> : de mersch inde *Wallekens* in Lovendeghem, 1598, RAG-WS 397, 36v; de *Wallekens Meersch* inde *Wallekens*, 1600, SAG-330/124II, 35v; in de *Wallekens*, zuut de calene, 1600, RAG-AF 4796, 15v; de *Wallekens*, 1603, RAG-Lo 242, 47v; in de *Wallekens* in Loo, zuyt de neercaelen, 1623, RAG-Lo 103, 94v; de *Wallekens*, 1625, SAG-330/138, 78r; meersch ghenaeamt de *Wallekens*, zuyt de Neercaelene, 1652, RAG-Lo 106, 48v; de *Wallekens*, 1658, RAG-Lo 108bis, 128v, 151v; in de *Wallekens*, suyt de caelene, 1660, RAG-Lo 106, 158v; *Wallekens*, 1669, RAG-Lo 109, 129v; in blaerbautsackere, suyt de meersschen ghenaeamt de *Wallekens*, 1671, RAG-Lo 109, 225r; de *Wallekens*, 1671, RAG-Lo 150, O; —, 1679, RAG-Lo 112, 73r; de *Wallekens* op den wijck van Loo, 1681, RAG-Lo 113, 131; de *Wallekens*, 1683, RAG-Lo 113, 659; —, 1687, RAG-Lo 114, 141r; —, 1688, id, 182r.

Zie ook *BOVENWALLEKENS, BESLOTEN & GEMENE WALLEKENS*.

WALLEKENSMEERS <4> : *Wallekens Meersch*, 1600, SAG-330/124II, 35v.

WALLESTUKSKEN <1> : het *Walle stuckxken*, ca.1685, RAG-Lo 243I, 59.

WALSTRATEN (ter) : een alf buunre lands ter *Walstraten*, 1398, SAG-330/11, 51r; daerment heet ter *walstraten*, 1504, ARA-RK 1091, 38v, 39r/v; daerment

heet ter *walstrate(n)*, **1504**, ARA-WK 3085, 5r; ter *walstraten*, id, 5v, 10v; ter *walstraten*, **1538**, ARA-WK 3090, 6v; ter *waelstraeten*, id, 6r; ter *walstraten*, **1555**, ARA-WK 3104, O; en lad(ict)e paroiche de Lovendeghem la quon dict ter *Walstraeten*, **1556**, ARA-RK 7399, 33r.

WALVELD <4> : een stick ghenaeamt d*Waelvelt*, **1589**, SAG-330/109, 73r; het *Waelvelt*, **1591**, SAG-330/113, 1v; —, **1600**, SAG-330/124II, 35v; *Walvelt*, **1600**, RAG-AF 4796, 61v; —, **1619**, SAG-330/135, 32r; —, **1620**, SAG-330/135, 77v; —, **1625**, SAG-330/138, 77v; *Waelvelt*, noord het oudde *Waelstratken*, zuud de nieuwe *Vaert*, **1629**, RAG-Lo 103, 163r; ghenaeamt het *Waelvelt*, zuud den traeghel van de nieuwe *Vaert*, **1633**, RAG-Lo 103, 219r; het *Wallevelt*, **1662**, RAG-Lo 108, 12v; —, ca.**1685**, RAG-Lo 243IV, 12.

WALVELDSTRAATJE : noordt het *walveltstraetien*, **1696**, RAG-Lo 8, O.

WAMBUIS : zie *HOUTEN WAMBUIS*.

WARANDE <5> : den bosch ofte *warande*, **1600**, RAG-AF 4796, 22r; de *Warande*, **1603**, RAG-Lo 242, 49v; de *waerhande* van Mijn Heer van Lovendeghem, **1640**, RAG-Lo 104, 22r; xxiii ghemeten ic xxxviii roeden de *Warande*, ca.**1685**, RAG-Lo 243V, 40; de *warande*, **1691**, RAG-Lo 5, 4.

WARANDE <4> : commende metten hende up de *warande* van minen heere Boudiin van Ryssle, **1486**, SAG-330/37, 210r; bij de *Waerande*, **1600**, SAG-330/124II, 35v; de *Warande* vanden Heere van Lovendeghem, **1603**, RAG-Lo 242, 40v; den heere van Lovendeghem, vc lxxxvi roeden, de *Warande*, ca.**1685**, RAG-Lo 243IV, 249, 250, 251, 257.

Zie ook *HOGHE WARANDE*.

WARANDEBILK <4> : *warandebilck*, **1600**, RAG-AF 4796, 15r; den *Warandebulck*, noordt de *Warande*, ca.**1685**, RAG-Lo 243IV, 258, 259.

WARANDEBILKSKEN <4> : t*Warande beelcxkin*, **1415**, SAG-301/23, 114r; het *warandebulcxken*, **1620**, RAG-Lo 103, 41r; het *waerandebulcxken*, id..

WARANDEDREEF : de *Warandedreve*, ca.**1685**, RAG-Lo 243V, 13.

WARANDEGRACHT : op Loo ghenaeamt het *Langebilcxken*, west de *waerandegracht*, **1697**, RAG-Lo 115bis, 89v.

WARANDEKEN <11> : t*Warandeken*, **1552**, ARA-RK 7397, 18r; iic verges de terre nomme t*Warandeken*, gisant lez et tenant le semitere de leglise audit

Lovendeghem, id, 58v; t*Warandeken*, 1556, ARA-RK 7399, 22r; ant *warandekin*, 1600, RAG-AF 4796, 50v; *warandeken*, 1629, RAG-Lo 103, 157r.

WARMOESSTUK <9> : het *Waermoesstuck*, ca.1685, RAG-Lo 243IX, 27.

WATERGANG : over den *waterganc*, het bosch stic, 1520, SAG-301/76, 137v; zuudt den *waterghanck*, 1572, ARA-RK 45183, 61v; den *waterganc*, ... zuut de Breestrate, 1600, RAG-AF 4796, 51v; den *waterganc*, 1617, RAG-Lo 103, 23v; zuud den *Waterganck*, 1631, RAG-Lo 103, 183v; Leede ofte *waterganck*, 1663, RAG-Lo 149, O; den *waterganck*, 1684, RAG-Lo 114, 27v.

WATERGANGSKEN : z. *twaterghanckxken*, 1572, ARA-RK 45197, 56r.

WATERLAAT : an *twaterlaet*, 1504, ARA-RK 1091, 40r; *dwaterlaet*, 1504, ARA-WK 3085, 6r.

WATERLOOP : den *waterloop*, 1600, RAG-AF 4796, 26r; —, 1624, RAG-Lo 103, 106r; —, 1627, RAG-Lo 103, 122r; —, 1628, RAG-Lo 103, 144r; —, 1631, RAG-Lo 103, 177v; —, 1632, RAG-Lo 103, 209r; —, ca.1685, RAG-Lo 243IV, 306; 243IX, 105, 151.

WATERMOLEN <4> : de visscherie ter *watermuelen* ..., 1396, SAG-330/10, 236v; vander *watermuelen* te lovendeghem, 1415, SAG-301/23, 71r; toter *wat(er)molen*, 1416, SAG-301/24, 13r; duer de visscherie te love(n)deghem gheheeten de *wat(er)muelen*, 1422, SAG-301/26II, 95r; ter *watermuelene*, 1559, RAG-RvVI 973, 191v; ant waelkin daer den *watermuelene* plachte te staene, 1600, RAG-AF 4796, 51r.

Zie ook *STEDE TER WATERMOLEN*.

WATERMOLENBRUG : *pont t(er) Watermeulen*, 1471, ARA-RK 7392, 13v.

WATERVLIET : zie *ACHTERSTE, GROTE, KLEINE WATERVLIET*.

WEDEBOS <2> : de *Wedebosch*, 1421, SAG-301/26II, 22r; *Wedebosch*, 1447, SAG-301/39, 137r.

WEE : zie *HANEWEE, LANGE WEE*.

WEEGEMEETJES : de vier *weeghemetiens*, ca.1685, RAG-Lo 243VI, 96.

WEERMEERS <4> : de *Weermeersch*, 1619, SAG-330/135, 32r; —, 1620, SAG-330/135, 77v.

WEGELBILK <2> : den *weghelbulck*, ca.1685, RAG-Lo 243II, 4.

WEGHUL <6> : *wechhul*, west den Schoordam, ca.1685, RAG-Lo 243VI, 88.

WELVAERTS BILK <10> : dhoirs Jan Welvaert nu ghe-naemt *welvaertsbulck* west het meyenbroeckstraetien, ca.1685, RAG-Lo 243X, 71.

WESTAKKER <4> : up den *Westacker*, 1593, SAG-330/116, 18v; inden *westackere* boven de quaendriesch, 1600, SAG-330/124II, 35v; den *Westackere*, 1600, RAG-AF 4796, 69v; noort den *Westackere*, 1664, RAG-Lo 108bis, 57r.

WESTDREEFBILK <3> : den *Westdreefbulck*, oost de dreve, zuyt den traegel, ca.1685, RAG-Lo 243III, 58.

WESTERHOF : een ghemet m(er)sch in *Wester hof*, 1376, SAG-330/6, 29v; een buunre in *Westerhof*, 1396, SAG-330/10, 236v; van den *Westerhove* ... tot(en) Wat(er)mole(n), 1416, SAG-301/24, 13r; int *wester hof*, 1504, ARA-RK 1091, 37v; *twest hof*, 1538, ARA-WK 3090, 2v; *Westerolf*, 1548, ARA-RK 7395, 6v; *Westerolf*, 1552, ARA-RK 7397, 9r, 16v; *Westerolfs*, id, 17r; *Westrolf*, 61v; *Westerolf*, 1554, ARA-RK 7398, 12v; in *westerhof*, 1555, ARA-WK 3103, O; *Westerolf*, 1556, ARA-RK 7399, 8v; *Westerhof*, id, 21v; i ghemet meersch achter *westerhof*, noort capelrije van Lovendeghem, zuut de hoochcalene, 1600, RAG-AF 4796, 77r; op *westerof*, id, 18v; Vellare van *Westerhove* af slyncke zijde, id, 30v; den wijck ghe-naemt het *Westerhof*, 1658, RAG-Lo 106, 152r; den wijck ghe-naemt het *Weesterhof*, 1659, RAG-Lo 148, O; den wijck ghe-naemt het *westerhof*, 1660, RAG-DDB 1534, O; het *Westerhof*, 1668, RAG-Lo 149, O; —, 1682, RAG-Lo 113, 473; —, ca.1685, RAG-Lo 243III, 77, 78; het streepken int *Westerhof*, id, 80.

WESTERHOFBOS <3> : den *bosch* in *Westerhof*, een ghemete groet ende es leen, 1396, SAG-330/10, 236v; eenen *bosch* gheheeten t*Westhof*, 1504, ARA-RK 1091, 35r; eenen *bosch* gheheeten d*westhof*, 1504, ARA-WK 3085, 2r; un grant *bois* nomme *Westerolf*, 1548, ARA-RK 7395, 102; au *bois de Westerolf*, 1550, ARA-RK 7396, 44v; de ossendonken, suytoost *westerhofbosch*, noort de waterloop, 1670, RAG-Lo 109, 166v.

WESTERHOFKOUTER <3> : up de *coutre ende* in *Westerhof* ligghende dmerssch, p(ar)cheele van lande, 1396, SAG-330/10, 236v; sur le *coulture de Westerolf*, 1548, ARA-RK 7395, 6r; *Coultre de Westerolf*, 1550, ARA-RK 7396, 7r; sur le *Coutere de Westerolf*, 1552, ARA-RK 7397, 8r; sur le *Coultre de Westerolf*, 1554, ARA-RK 7398, 10r; sur le *Coutre de Westerolf*, 1556, ARA-RK 7399, 7v; up *westerhof cautere*, 1603, RAG-Lo 242, 26r.

WESTERHOFMEERS <3> : meersch daerment heedt *Westrofmeersch*, 1484, SAG-330/36, 471r.

WESTMEERS <4> : mersch ghe-naempt de *Westmersch*, 1553, SAG-301/106II, 20v; inde *Westmersch*, 1600, RAG-AF 4796, 15r.

WESTMEERS <5> : anden cant vanden huusgavere inde *west mersch*, 1600, RAG-AF 4796, 26r; in sgravenmeersch ofte *westmeersch*, id, O.

WEVERS BILKSKEN <5> : het *Wevers bulckxken*, noort sgraevenstraetien, ca.1685, RAG-Lo 243V, 82.

WEYNTJENS BILK <4> : *Weyntiens bulck*, zuyt het straetien, ca.1685, RAG-Lo 243IV, 149.

(SER) WEYTENS AKKER <2> : in *Sher Weytins acke(re)*, 1421, SAG-301/26II, 22r; *ser weytins ackere*, 1447, SAG-301/39, 137r; **Weykensackere*, 1600, RAG-AF 4796, O; den *Weytens Ackere*, zuut oost de Appensvoorde Strate, 1603, RAG-Lo 242, 16r (Jacques Weytens, 10r); metten *weytenschen ackere*, 1611, SAG-330/131, 10v; saylandt en bosch met een dreve daerneffens ... ghe-naempt den *Weytsackere*, tegen de Appensvoordestraete, 1651, RAG-Lo 107, 8r; den *Weytsackere*, 1651, RAG-Lo 106, 36v; den *Weytens Acker* ... zuyt de Appensvoordestraete, west den heere met tleen van Diepenbroecke, ca.1685, RAG-Lo 243II, 96; *Wijtsackers*, 1694, RAG-Lo 115, 150r.

WIEDOUWBILK <7> : den *Widaubulck*, ca.1685, RAG-Lo 243VII, 34.

WIEDOUWBILK <4> : den *widaubulck*, 1663, RAG-Lo 108, 41v; —, 1663, RAG-Lo 149, O; den *Widauwbulck*, noordt ende west den waterloop ende gescheet van Meerendree, ca. 1685, RAG-Lo 243 IV, 306.

WIEDOUWSTUK(SKEN) <7> : een stuck landt ghe-naemt het *widauwstuck*, zuyt het Cappelrijegoedt, 1685, RAG-Lo 114, 50v; het *widauwstucxken*, id; het *weedauwstuck*, 1685, Lo 153, O; het *wiedauwestucxken*, id.

WIELMAKERS VELD <4> : twee bilcken ghe-naempt *Wielmakers Velt*, groot te zamen ontrent twee ghemeten, zuut de vuerstrate, 1593, SAG-330/116, 18v; in *wielmakersvelt*, zuut tstraetkin, noort de rootgracht, 1600, RAG-AF 4796, 13r; in t*Wielmakersvelt*, zuud tviverstraetken, noord de Loostraete, id, 17r; 56r; *Wielmakers velt*, 1625, SAG-330/138, 78r; op Loo in het *wielmaeckersvelt*, zuyt het vijverstraetken, 1663, RAG-Lo 108, 36v; 37r; *wielmaeckersveelt*, 1663, RAG-Lo 149, O; int *Wielmaeckersvelt*, ca.1685, RAG-Lo 243IV, 153.

WIJMMEERS <4> : vijftich roeden bosch ghe-naempt de *Wijmeersch*, 1589, SAG-330/109, 73r; bosch ghe-naempt de *Wijmeersch*, 1591, SAG-330/113, 1r.

WIJNZILVER <1> : ligghende ande oostsijde van den *Winseluere*, 1431, SAG-330/20, 57v; nomme le *Wijnseluere*, 1548, ARA-RK 7395, 9r; den *Wijnseluere*, id, 14r; *Wijnseluere*, 1550, ARA-RK 7396, 11r, 21v; nomme le *Winsiluere*, 1552, ARA-RK 7397, 14v; cinq bonnier de terre appelle *Winsiluere*, id, 31r; le *Wijnsiluere*, 1554, ARA-RK 7398, 24r, 51v; den *Wijnseluere*, 1558, ARA-RK 7400, 31r; Cautere ende *Wijnseluere*, 1600, RAG-AF 4796, 57r, 79v; thenden **Winselare*, id, 32r; ten **Winselaere*, id, 28r; **Wijnselaere*, id, 37r; een manschip groot een bundere gheeten *Wijnseluere*, id, O; t*Wijnsiluere*, 1654, RAG-Lo 106, 83v; het *wijnsiluere*, 1657, RAG-Lo 107, 91v; ontrent het *wijnselere*, 1662, RAG-Lo 106, 190v; het *wijnseluere*, noordt den oostveltschen Kerckwech, 1672, RAG-Lo 110, 18r; op den Cauter ghe-naemt het *Twinseluer*, 1676, RAG-Lo 111, 54v; *Wijnsiluer*, 1680, RAG-Lo 112, 186r; een partije landts ghe-naempt het **Wijnselaere* op den cautere, 1682, RAG-Lo 113, 548; noch een partije leens inden Cauter ghe-naemt het *Wijnseluer*, 1684, RAG-Lo 114, 25r; t*Wijnseluer*, noort den Oostveltschen Slach, ca.1685, RAG-Lo 243II, 90; het *Wijnseluer*, id, 90; het *Wijnseluer*, ca.1685, RAG-Lo 243I, 88, 89; het *wijnseluere*, 1685, RAG-Lo 114, 64v; het *Wijnsiluer*, 1685, RAG-Lo 153, O; heerlijkhe te Walle, ghe-naemt het *Wijnseluer*, 1689, RAG-Lo 114, 219r; het *Wijnseluer*, 1690, RAG-Lo 114, 268r.

WILG : zie *WULGE*.

WILLEBILKSKEN <6> : t*Willebulckxken*, west tSchoordam, ca.1685, RAG-Lo 243VI, 90.

WILLEKENS BERG < > : te *willekins beerghe*, 1513, RAG-BZ 382.

WILLEKENS BRUG : *Willekins Brugghe* sur la lieve, 1550, ARA-RK 7396, 23r; *Willekens brugghe*, 1552, ARA-RK 7397, 31v.

WILLEM MAENHOUTS BILKSKEN <6> : inden schoordam ghe-naempt *Willem manautsbilcxken*, west de schoordam, 1593, SAG-330/116, 19r.

WINDGAT <5> : t*Wintgat*, 1603, RAG-Lo 242, 49v; zuyt t*Wintgat*, ca.1685, RAG-Lo 243V, 27.

WINKEL <4> : den *wijnckele*, 1600, RAG-AF 4796, 72v.

WINKELKEN : *twijnkelken*, 1600, RAG-AF 4796, 11r.

WINKELMEERS(EN) <5> : de *Winckelmeersch*, 1550, SAE-1009, 266r; *Winckelmeerschen*, 1554, ARA-RK 7398, 42v; den *Wijnckelmersch*, 1600, RAG-AF 4796, 26r; ghe-naempt de *Winckelmeersch*, 1617, RAG-Lo 103, 23v; meerschen ghe-naemt den *Wijnckelmeersch*, 1628, RAG-Lo 103, 144r; de *Winckelmeerschen*, 1679, RAG-Lo 112, 19v; de *Winckelmeersch*, ca.1685, RAG-Lo 243V, 67.

WISSELLAND <2> : een partije lands leen wesende ghe-naemt *wisselandt*, noordt den kerckwech die hiermede gaet, 1683, RAG-Lo 113, 623; ghe-naemt het *wisselandt*, 1685, RAG-Lo 114, 51v; *twisselandt*, 1685, RAG-Lo 153, O.

WITTEKINDERMEERS : i sticke mersche die men heet de *Witte kinder mersch*, 1357, SAG-330/2, 66v.

WOESTIJNE <2> : ghe-naempt *dhostijne*, west de Dreve, 1659, RAG-Lo 148, O; den *rostijn*, ca.1685, RAG-Lo 243II, 122.

Zie ook *BOENINS WOESTIJNE*, *DREEFROSTIJNTJE*.

WOESTIJNTJE <2> : het *rostijntien*, ca.1685, RAG-Lo 243II, 123.

WORTELBIKSKEN <5> : het *wurtelbilcxken*, 1651, RAG-Lo 107, 5v; met het *wurttelbilc(x)ken*, 1651, RAG-Lo 106, 24r; het *Wurtelbulckxken*, ca.1685, RAG-Lo 243V, 57; *wortelbulckxken*, z. het hofstraetien, 1696, RAG-Lo 8, O.

WOUTER OOMS (KINDER) STEDE(KEN) <10> : vier ghemeten ende 1 roeden gheheeten *Wouterooms kinder stede*, waerof dande(re) heelt ... toebehoort ... Van de Woestiine der kindren Ooms, 1480, SAG-330/35, 240r; een parcheel landts ghe-naempt *Wouter Rooms kinder stede*, 1536, SAG-330/54, 94v; de heelt van vier ghemeten ende ic roeden lants ghe-naempt *Wauter ooms stede*, 1557, SAG-330/74, 279r; ghe-naempt *wauteroomsstedekin*, 1572, ARA-RK 45197, 57r.

WULFBILKSKEN <5> : *Wulfbulckxken*, noordt het ghescheet van Somergem, zuyt de Warande, ca.1685, RAG-Lo 243V, 39.

's WULFS KAMER <10> : *sWulfs came(re)*, 1533, RAG-RvVI 961, 92r.

WULFS MEERS <4> : de *Wulfsmeersch*, ca.1685, RAG-Lo 243IV, 24.
Zie ook *WULGEMEERS*.

WULFSTUK <9> : een stic landts ghe-naemt t *Wulfstic*, 1535, SAG-330/53, 88r; een stic landts twelcke men noempt t *Wulf Stic*, 1536, SAG-330/54, 94v.

WULGE : zie *DEKWULGE*.

WULGEMEERS <7> : inde prochie van Lovendeghem daer ment heet in de *vulghemeersch*, 1455, SAG-330/27, 8r; den *Wulfmeersch*, zuytwest de Cale, 1603, RAG-Lo 242, 67; de *wulfmeersch*, 1681, RAG-Lo 113, 233.

WULLESTUK <9> : het *Wullestuck*, ca.1685, RAG-Lo 243IX, 104.

ZACHT <4> : een ghemet inde *zacht*, 1600, RAG-AF 4796, 14r.

ZAGHERMANS HOFSTEDE <4> : een half ghemet ghenaeamt *Zaghermanshofste*, 1600, RAG-AF 4796, 16r.

ZANDBERG : eenen bilc gheheeten den *santberch*, 1545, SAG-301/99, 69v.

ZANDLOPER <5> : een hofstede den *Santlooper*, zuyt de breestraete, ca.1685, RAG-Lo 243V, 93.

ZANDVLEUGE <1> : inde *zantvlueghe*, ca.1550, ARA-WK 3098, O; ghehauden van den hove ande heerscepe van den broucque gheleghen inde prochie van lovendeghem groot zeven bunderen een half of daerontrent danof de zes bunderen zijn cauterlant up den cautere in de *zantvlueghe* ende dander bundere een half es meersch gheleghen ande zijde ten cautere beneden inde ackermeersch, 1572, SAG-330/90, 21r.

ZEGERKENS MEERS <4> : *Zegherkinsmersch*, 1600, RAG-AF 4796, 4r.

ZEGERS MEERSELKEN <4> : *Zeghersmeersschelken*, noort de Calene, 1600, RAG-AF 4796, 64v.

ZES GEMETEN : Inde *zes ghemeten*, 1596, SAG -330/119, 99r.

ZEUGENHOEK <2> : *Sueghenhouck*, 1600, RAG-AF 4796, 39r; up Loppem ... in de stede van *Zueghenhoucke*, zuut sheerenstrate, id, 39v.

ZEVEN GEMETEN <10> : inde *vii ghe(meten)*, 1422, SAG-330/17, 367r; de hautbeelck en(de) de *seven ghem(eten)*, 1598, RAG-WS 397, 36r.

ZEVENHONDERD ROEDEN <8> : *seven hondert Roed(en)*, ca.1685, RAG-Lo 243VIII, 41.

ZEVENSTUKSKEN <9> : *tsevenstuckxken*, , ca.1685, RAG-Lo 243IX, 115.

ZIJDE <10> : ghe-naemt de *sije*, **1598**, RAG-WS 397, 43v.
Zie ook *LANGE ZIJDE*.

ZIJPERKEN <4> : het *Sijperken*, z. de meerschen, ca.**1685**, RAG-Lo 243IV, 294.

ZOETE MOEIE : hierup sal den deken ghehouden sijn te doen hauden ende bewaeren het rabot te *soetin moeyen*, **1379**, MWB, VI, 940; de caelne comende uter lieven bij *soetemoeye*, streckende te lovendeghem, **1439**, SAG-301/35, 135r, 194v; te cutenbeerghe bij *zoetemoeyen*, **1450**, SAG-GB 159, 27r; inde prochie van lovendeghem onder de heerliche de van mijnen her(e) van vinderhaute *tzoetemoeye* bij den Rabbotte, **1531**, SAG-330/50, 339r; tusschen trabbot verloren cost ende *soetemoeyen*, **1551**, SAG-Li 14, O; bij den Rabbotte *tzoete moeyen*, **1552**, SAG-330/69, 151v; neffens tzas vande zelve lieue, ghe-naempt trabadt te *zoetemoeye* ende verloren cost, **1563**, SAB-NGB/B, 361v; vandaer tot andt rabadt te *zoetemoeye*, id; beneden den rabbotte *tsoete moeyen*, **1569**, SAG-Li 14, O; ter plaetsen daerment naempt *zoete moeye* up de noortzijde vander brugghe, **1607**, RAG-Vi 98, 8r; Trabot *tsoete Moye*, **begin 17e**, (vóór **1613**), SAG-Li 40, kaart; *soete moie* rabot, **einde 17e**, id; te doen opmaecken het rabot ofte cas voor desen ghestaen hebbende tot *zoetemoeye*, **1688**, SAG-Li 14, O.

ZOETE BILK : zie *SOETENS BILK*.

ZOMERGEMBILKSKEN <3> : op Vellaere het *Somerghembilcxken*, oost tvellaerstraetien, **1699**, RAG-Lo 115bis, 197r.

ZOMPELKENS <5> : *Sompelkens*, ca.**1685**, RAG-Lo 243V, 56.

ZONNEKEN <1> : het *Sonneken*, noort den breestraetschen Slach, zuyt het middelslaechsken, ca.**1685**, RAG-Lo 243I, 103.

ZOUTWEG : de *Sautwech*, **1630**, RAG-Lo 103, 167v; noord de appensvoordestrate, z. & w. den *sautwech*, **1635**, RAG-Lo 104, 3v; *Sautwech*, ca.**1685**, RAG-Lo 243III, 46, 47; oost den *Saudtwech*, **1690**, RAG-Lo 115bis, 257v.

ZUIDAKKER <4> : *zuutackere*, **1600**, RAG-AF 4796, 13v; inden zuyt *ackere*, **1600**, SAG-330/124II, 35v; in *suydtacker*, zuydt de Loo-meerschen, **1661**, RAG-Lo 107, 228r; een half ghemet in den *suytacker*, zuyt de Loo-meerschen, **1661**, RAG-Lo 106, 185v; een partije op den *suytackere*, **1677**, RAG-Lo 111, 107r; op den *suytackere*, **1677**, RAG-Lo 152, O.

ZUIDLEIE : *suytleeye* ofte nieuwe vaert, **1623**, RAG-Lo 103, 77.

ZWAAN <11> : la maison portant lenseigne du *Signe*, **1548**, ARA-RK 7395, 9r; *Siegne*, **1550**, ARA-RK 7396, 11r; la maison portent lenseigne du *Siegne*, **1552**, ARA-RK 7397, 14v; *Siegne*, **1554**, ARA-RK 7398, 24r/v; du *Cingne*, **1556**, ARA-RK 7399, 16r; du *Cigne*, **1558**, ARA-RK 7400, 17r; een erberghe ghenamt de *zwane*, **1571**, SAG-28/41/167, 7v; sijne stede ghenampt de *zwane*, noordwest het keerckstraetken, noortoost de kercke, **1600**, RAG-AF 4796, 27r; het huys ghenampt de *Swaene*, **1619**, RAG-Lo 103, 36v; noort sheerenstraete, oost de kercke, van oudts ghenampt de *Swane*, **1666**, RAG-Lo 109, 22r; een verbrandt huys ghenamt de *Swaene*, oost de plaetse, ca.**1685**, RAG-Lo 243II, 18.

ZWAANSTUK <11> : het *Swaenstuck*, ca.**1685**, RAG-Lo 243II, 22.

ZWALMBILK <7> : den *swalmbulck*, ca.**1685**, RAG-Lo 243VII, 14.

ZWARTE VELD <4> : daerment heet up *zwarte velt*, **1486**, SAG-330/37, 210r; *tzwarde velt*, zuut de warande, **1600**, RAG-AF 4796, 41v.

ZWARTE-ZUSTERHUISBILKSKEN <8> : het *swart Susterhuys bulckxken*, oost de Lieve, ca.**1685**, RAG-Lo 243VIII, 23.

COLOFON

“Meetjeslandse Toponiemen tot 1600 - Deel VIII: Het Gentse - Band 2: Lovendegem” is een uitgave van de Stichting Achiël De Vos, p.a. Johan Taeldeman, Muizendale 10, B-9850 Landegem.

Omslagontwerp en logo : Luc Verstraete
Toponymische kaarten : Geert Andries en André De Groote
Eindredactie : Jozef Vandeveire

Druk : Beschutte Werkplaats Nevelland

Voorraadbeheer en verzending:
Walter Notteboom, Noordstraat 196, B-9990 Maldegem

